הארץ

1.10 ש"ח יום ד' כ"ח בתשרי תשמ"ח, 21 באוקטובר 1987 VOL.68/20813 OCTOBER 21 1987

מקדונלד בישראל?!!!

עדיין לא...
הרשת הבינלאומית לשירותי דפוס קוויק קופי פרינטינג פועלת בישראל 3 שנים. בימים אלה החלה במכירת זכיונות ברחבי הארץ.

Kwik-Kopy PRINTING

גדעון גרין, רח' דוד המלך 1 ת"א, טל. 216872
אדריאן ויסברג, רח' אחד העם 54–50, ת"א, טל. 660941

כך מדפיסים בעולם הגדול

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: דוד גרנות, ממנהלי בל"ל בניו־יורק
על: המפולת בוול־סטריט והשלכותיה על המשק הישראלי
(עמ' 2)

★

רבין מביע תקווה שהמימשל לא יפגע בסיוע־החוץ
(עמ' 2)

★

שמיר נגד תוספת שכר חריגה לעתונאי רשות השידור
(עמ' 3)

★

כמחצית מיהודי בריה"מ נישאים ללא־יהודים
(עמ' 5)

★

האשראי השקלי החופשי גדל בחודש בשיא של קרוב למיליארד שקל
(עמ' 6)

★

הממונה החדש על התקציבים: נמליץ לקצץ מיליארד שקל מהתקציב בשנת 88/89
(עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית.
הטמפרטורות:
● ירושלים: 24–13.
● תל־אביב: 26–17.
● באר־שבע: 26–15.
הגולן 25–13. צפת 22–13, טבריה 29–17. שומרון 26–14, נתב"ג 27–15. יריחו 31–17. אילת 30–19.

זכו בלוטו
בהגרלה שנערכה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 32, 29, 28, 14, 8, 6.
המספר הנוסף: 10.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5930	+0.0030
נוסעים	1.8934	+0.0036
שחור	1.7400	−

שער הסל

יציג	1.6811	−0.0038

בגליון זה 14 עמודים

עד כ־70% מבעלי מניות הבנקים ביקשו לפדותן

הציבור מעדיף כעת השקעות צמודות־מדד מחשש לעתיד הדולר ● הערכה: כ־300 מיליון דולר יופנו לצריכה ● ועדת הכספים שוקלת לחוקק חוק למנוע גביית העמלה מפודי מניות הבנקים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה
הנפילות של הבורסות בעולם כמו ... קביל לירידות החדות בבורסה התל אביבית גרמו לגדול ניכר במספרם של המבקשים לפדות את המניות. בעקבות ההתמוטטות של הבורסות מעריכים שהיקפו של הפי...
(סוף בעמוד 6)

קריאות שמחה בתום יום המסחר בבורסה בניו־יורק: החשש מיום נוסף של מפולת לא התממש

התאוששות קלה ואי־יציבות בוול־סטריט; כלכלנים בארה"ב צופים תקופה של מיתון

מדד דאו־ג'ונס עלה בכ־102 נקודות ● דאגה מידיעות על קשיים כספיים באחדות מחברות הענק באמריקה, שהפסידו עשרות אחוזים מערך מניותיהן ● ההתאוששות באה בעקבות הודעת הבנק המרכזי כי יעמיד הלוואות לרשות הבנקים והחלטת שני בנקים להפחית הרבית ● רייגן קורא "לא להיתפס לפאניקה"

מאת שלמה שמיר
ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). יום מסחר דרמטי בבורסה של ניו יורק הסתיים אתמול בעליה בשערים. 24 שעות אחרי "יום שני השחור", שבמהלכו איבד מדד דאו ג'ונס 22 אחוזים. כאשר צילצל הפעמון לסיום יום המסחר, בארבע אחה"צ (שעון ניו יורק) אתמול, עלתה שאגה ארוכה של שמחה בהיכל הבורסה. חזרה מפני יום שני של התמוטטות לא התאמתה. אבל ההערכה הכללית היא, שארה"ב עומדת על סף מיתון קשה, אולי שפל. לאחר יום של עליות וירידות תלולות שביטאו את עצבנות המשקיעים הקטנים, נבעלה הבורסה כאשר מדד דאו־ג'ונס מראה עלייה של 102 נקודות בהשוואה לשלשום, "יום שני השחור". בסיכום המסחר אמש עמד המדד על 1841 נקודות. הנשיא רונלד רייגן כינס הלילה את יועציו הכלכליים, ויצא אחרי כן אל העתונאים, להשמיע באוזניהם דברי הרגעה. כאשר נשאל על האפשרות של "מיתון באביב הבא", אמר הנשיא: "זה יקרה רק אם אנשים יתעלמו מן הסימנים הכלכליים, וידוו רכישות של...
(סוף בעמוד 4)

גם בתל־אביב מתוחים: אתמול בבורסה לניירות־ערך (צילום: עדי קרן)

דריכות רבה בבנקים ובחברות הברוקרים לקראת חידוש המסחר היום בבורסה

שווי שוק המניות בבורסה בת"א צנח אתמול ב־650 מיליון דולר

מאת יהודה שרוני
שוק ההון, הכולל של המניות הרשומות למסחר בבורסה בתל אביב ... מניות הבנקים שבהסדר ... צנח אתמול משווי של 11.93 מיליארד דולר כפי שהיה עם תחילת המסחר לשווי של 11.28 מיליארד דולר, יר...
(סוף בעמוד 6)

הפתח של יום המסחר הראשון לאחר משבר וול־סטריט ... בבורסה של לונדון, אתמול בבוקר. (תצלום אי־פי)

פרשנות / נחמיה שטרסלר, וואשינגטון

500 מיליארד ד' שנעלמו במפולת — 5% משיווי רכוש אזרחי ארה"ב

כל העיתונים בארה"ב יוחדו אתמול את הכותרות הראשיות להתמוטטות המחירים בבורסה של ניו יורק אך שני עיתונים עלו על כולם: ה"ניו יורק פוסט" פרוז לכל רוחב העמוד הראשון את הכותרת "התמוטטות", וה"דיילי ניוז" כתב מילה אחת: "פאניקה".

לאחר צלילה של 508 נקודות ביום שני, התגוננה אתמול הבורסה בניו יורק למטה ולמעלה בטווח של מאות נקודות וזה סימן המשבר רעות.

אם אפשר ללמוד מהתמוטטות הבורסה הישראלית בינואר 1983, גם אז היו כמה ימים של ירידות חריפות אחר כך הולך תנודות למעלה ולמטה, אך התהליך לא נעצר וכעבור כמה שבועות באה התמוטטות מחודשת נוספת לא פחות חריפה והבורסה לא התאוששה מאז שנים ארוכות. אם המודל הזה נכון גם לגבי הפאניקה השולטת היום בבורסה בניו יורק, אין זה סוף התהליך וצפויה ירידת מחירים נוספת.

הסיבה המרכזית לירידה היא פשוט עליית מחירים רצופה שהיתה במשך חמש השנים האחרונות, משער של 800 לשער של 2700 בתחילת אוקטובר.
(סוף בעמוד 6)

שרי הכספים של המערב עומדים בקשר לתאם פעולה לבלימת המשבר

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה
בון (מיוחד ל"הארץ"). שרי הכספים של המדינות החשובות במערב עומדים בקשר רצוף כדי לתאם פעולה משותפת נגד המשבר הבולה בבורסה. שר הכספים המערב גרמני גרהארד שטולטנברג תיאר מגעים אלה כתוצאה החשובה ביותר של השיחות שניהל השבוע עם עמיתו האמריקאי בייקר.

הפגישה בין בייקר לשטולטנברג, שבה השתתף גם נגיד הבנק המרכזי המערב גרמני, נקראה בדחיפות כדי לדון על צעדים מתואמים של וואשינגטון ובון.

האמריקאים האשימו לאחרונה את מערב גרמניה בהעלאה לא מוצדקת של שערי הריבית ובהעדר נכונות להתרחבות מתואמת. הגרמנים מצידם, החוששים מאינפלציה מוגברת, טענו שהגרעון במאזן התשלומים של ארה"ב הוא המקור העיקרי לעצבנות שפורחה בשוקי הכספים.

הפעילות המתואמת של מדינות המערב כוללת התערבות מאסיבית של הבנקים המרכזיים כדי לייצב את ערך הדולר האמריקאי, ולבלום במידת מה את ירידת שערי המניות.
(סוף בעמוד 6)

המניות בטוקיו ובסידני נפלו — המסחר בהונג־קונג הופסק לשבוע

(ע"ד וע"צ). המשבר בבורסה של ניו יורק גרר זעזועים רבים בבורסות במזרח הרחוק ובאוסטרליה, שהתבטאו בירידות שערים ניכרות ובהפסקת מסחר.

מחירי המניות בבורסה של טוקיו, הגדולה ביותר בעולם, ירדו אתמול ביותר מ־14 אחוזים לקראת סיום המסחר. בסידני נר־שמה ירידה בערך השוק 20 של אחוז ב־45 הדקות הראשונות של המסחר, אם כי אחר כך חלה התאוששות. בהונג קונג הוד ליטה הנהלת הבורסה לנוכח ערך על הפסקת מסחר בנסיון להרגיע את הרוחות.

בטוקיו אמר ראש הממשלה יאסוהירו נקאסונה: "עלינו לבחון את הדברים בשיקול דעת". את הידיעה הטובה ביותר בשוק ההון של טוקיו סיפק הדולר האמריקאי אשר למרבה ההפתעה נשאר יציב ולא הגיעו הצעים גדולים שלו לשוק. הדולר נסחר בטוקיו ב־142.50 ין, לעומת 140 ין בניו־יורק ביום הקודם.

משרד האוצר היפאני פנה בשעות אחר־הצהריים לארבע חברות הברוקרים היפניות הגדולות לסייע בהפגת הפניקה ש אחזה את ציבור המשקיעים. לא נמסר מה הציעו פקידי משרד האוצר לחברות אלה אולם מדובר על עידוד קניית מספר מניות כדי לבלום את הירידות. פקידי משרד...
(סוף בעמוד 6)

הנס הכלכלי של רייגן יצר בורסה גואה משך 5 שנים — ובא לסיומו

מאת יואב קרני
ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). ההתאוששות הקלה שנרשמה אמש בוול סטריט אינה צריכה להטעות. המפולת של יום שני אינה ראויה לשום תיאור אחר: היא היתה אסון גדול ממדים, והיא מבשרת רעות למשק האמריקאי, ובעצם לכל משק בעולם.

ברוקר אחד, בניגוד לרוב עמי־תיו, אמר עוד להגיד דברים מפור־שים בשידור טלוויזיה: "כל תחזיותינו על משבר כלכלי מתקרב היו אופטימיות מדי".

ביום שני הקיץ הקץ על חמש שנים של בורסה גואה, שמכוחה נולדו בארה"ב אלפי מיליונרים חדשים: הצריכה הפרטית הגיעה לשיאים חדשים; הגרעון המסחרי של ארה"ב יצא לחלוטין מכלל שליטה; והענק הכלכלי הזה, שרק לפני שש שנים היה הנושה הגדול ביותר בהיסטוריה, נעשה עכשיו בעל החוב הגדול ביותר בהיסטוריה.

צדק ייעשה עם רונלד רייגן, אם ייאמר שביום שני, 19 באוקטובר, הסתיים רשמית הנס הכלכלי של מה שכונה כאן בשנים האחרונות "המהפכה הריי־גנית". תחילת הגאות בוול סטריט, בקיץ 1982, נחשבת להתחלת הנס. מה שהפך את ההתאוששות של 1982 ל"נס" היו כמה איפיונים בלתי שגרתיים שלה: כבר ירידה גדולה באינפלציה ובשערי הריבית הבנקאית בתנו האמריקאים גם מקיצוצים נרחבים מאד בשיעורי המס שהם...
(סוף בעמוד 6)

שולץ: אני חותר למיפגש חוסיין־שמיר

בירושלים מצפים לשליח־שולץ שידווח על השיחה עם חוסיין

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"
בירושלים מצפים לשליח אמריקאי הגלוה אל שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ שיגיע מלונדון ועמו תגובתו של המלך חוסיין לרעיון החדש של הסות מעצ־מות העל לשיחות הדו־צדדיות בין ישראל לירדן. השגריר המיוחד למגעי השלום באיזור ואם קלבריוס שלווה לשולץ בסיורו באיזור ולפגישה עם חוסיין בלונדון יהיה כנראה זה שיעביר לראש הממשלה יצחק שמיר ולממלא מקומו שמעון...
(סוף בעמוד 6)

שוב שיבושים חמורים בנתב"ג

העובדים התכנסו אמש לאסיפות ומאות נוסעים לא קיבלו מזוודותיהם

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה
שיבושים בתנועת המטוסים הגדולה מישראל ואליה ופגיעה בציבור הנוסעים נגרמו אמש שוב בנמל התעופה בן גוריון בלוד, בשל אסיפות הסברה שכינסו עובדי רשות שדות התעופה בשעות הלילה המוקדמות לאחר שהמשא ומתן על דרישות שכר יהודיות עם המנכ"ל נקלע למבוי סתום.
(סוף בעמוד 6)

חשד ש־3 בני קיבוץ מכרו נשק לערבים תמורת סמים

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"
פרשת מכירת נשק שנגנב מצה"ל לערבים תמורת סמים מעורבת סערה במפ"ם ובקיבוץ הארצי. שלושה בני קיבוץ מצר שבשומרון, המשתייך לקיבוץ הארצי (תנועת ההתיישבות של מפ"ם) נעצרו על ידי גורמי בטחון, בחשד שמכרו נשק ואמצעי לחימה שהוצאו מר־שות צה"ל לערבים.
(סוף בעמוד 6)

ערך את העמוד: ברוך שטרא

אשראי בבנק לאומי

20 אוקטובר 1987

סוג ההלוואה	תקופה	לקוחות מסחריים ריבית חודשית	לקוחות פרטיים (לבעלי חשבון יומי) ריבית חודשית
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.8%	0.9%
"הלוואת ענק"- הלוואה צמודה למדד עד 60,000 ש"ח כנגד שיעבוד דירה	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
הלוואה דולרית*	עד שנה	1.5%	1.6%
הלוואה דולרית לטווח ארוך פטורה מהיטל"ים	39 חודש בממוצע	**1.2%	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	עד 3 חודשים	2.5%	2.75%
	עד 6 חודשים	2.75%	3%

* הריבית קבועה ואינה כוללת היטלים שונים קיימים, או היכולים לנבוע משינוי החוק או הוראה של רשות מוסמכת. תוכל להגן על שער דולר קבוע להלוואה הדולרית לפרעון בתום שנה. תמורת עמלה בשיעור של 0.6% לחודש ההגנה ניתנת להלוואות של $20,000 ומעלה.
** ריבית משתנה. ליבור + 5.5% לשנה.

הבנק רשאי להפסיק או לשנות את התנאים בכל עת.

לפרטים ולגובה סכומי האשראי פנה לאחד מסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

בעקבות המשבר בוול־סטריט

ראיתי שמעתי

ירוק יותר בהיר

ביקורם השני בארץ של חברי הבונדסטאג הגרמני ממפלגת "הירוקים" נראה בהיר יותר מאשר הביקור הקודם, שעורר תרעומת בירושלים עוד לפני שהחל.

הפעם באו שלושת חברי הבונדסטאג – ולפרויד שופה, אוטו שילי ודיטריך וצל – באירוח משרד החוץ, ונועדו לפגישות עם גורמים משני הקטבים של המפה הפוליטית בישראל. אתמול הם נפגשו עם אנשי "שלום עכשיו" ואחר כך יצאו לקרית ארבע, שם נועדה להם פגישה עם אליקים העצני.

ביקור המשלחת נפתח ביום ראשון בפגישות עם הנשיא חיים הרצוג, המנכ"ל המדיני של משרד החוץ יוסי ביילין, והמשנה למנכ"ל, ישעיהו ענב.

א. לם

השמירים מספקים תעסוקה ל"הדסה"

משפחת שמיר מספקת השבוע תעסוקה מלאה לבית החולים "הדסה" בירושלים. שלשום הגיעה שולמית שמיר לחדר המיון לאחר שנפלה ושברה את זרועה. היא קיבלה טיפול באמצעות קיבוע ושולחה לביתה. אתמול הגיע בעלה, יצחק שמיר, למחלקת עיניים, שם הוציא ד"ר חנן זאובירמן

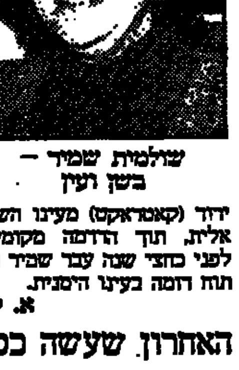

שולמית שמיר – בשן ועין

ירוד (קאטארקט) מעינו השמאלית, תוך הרדמה מקומית. לפני כמה שנה עבר שמיר ניתוח דומה בעינו הימנית.

א. לם

האחרון שעשה כסף בבורסת ניו יורק

שלום שפילמן, מנכ"ל חברת ההשקעות "ישום", יכול בעתיד להתגאות בכך שהוא היה מהאחרונים שהצליחו "לעשות כסף" בבורסת ניו יורק. הוא חזר משם בסוף השבוע שעבר. לאחר שחברתו גייסה, באמצעות חברה־בת, חמישה מיליון דולר בבורסה האמריקאית.

שפילמן חשב תחילה להשאיר את הכסף בניו יורק, אך ברגע האחרון החליט שעדיף להעביר אותו מיד לארץ וכך עשה. כאשר נפתחו ביום שני שערי הבורסה האמריקאית, היה כבר הסכום שגוייס בניו יורק בחשבון החברה בישראל.

אריה לביא

החגיגה של "גלי"

ערב חגיגי במיוחד היה שלשום ערב תצוגת האופנה של "גלי" בהילטון תל אביב. באירוע, לכבוד 15 שנה ל"גלי נעלים" וחמש שנים ל"גלי ספורט", נכחה כל משפחת האופנה בארץ. החגיגה נועדה גם לציין את פרס התעשייה שבו זכה באחרונה מנכ"ל המפעל גבי אורון.

בקהל, שמנה כאלף איש, נראו לאה רבין והאמנה זייצמן, המעצבים תמרה ג'ונס, עודד גרא, גרשון בירם והד"ר מליץ, אנשי טלוויזיה ובידור, עובדי כבוד היצוא, מנכ"ל התאחדות התעשיינים ארנון גפני, מנהלי בנקים ופוטומודלים המופיעים בחסות "גלי". בהם הטניסאי עמית נאור והכדורסלן לשעבר טל ברודי.

שולמית קיסרי

סניף דואר בתיאטרון הבימה

במלאת 70 שנה לתיאטרון "הבימה" ייפתח מחר סניף דואר מיוחד באולם רובינא בבית "הבימה" בתל אביב. הסניף יעסוק במכירת בולים ובקבלת מכתבים רגילים ורשומים בין שבע לתשע בערב.

השחקנית חנה רובינא תזכה להנצחה בולאית בסדרת בולי נשים שתונפק בקרוב על־ידי השירות הבולאי. שר התקשורת הקודם, אמנון רובינשטיין, יזם את הנפקת הסדרה, שעליה הוכרז במסגרת שנת האשה הבין־לאומית.

בסדרה בת שמונת הבולים יופיעו גם הנביאה דבורה, רייק, רחל ינאית בן צבי, לאה גולדברג ושרה אהרונסון.

חיים גלאון

שוב משבר אצל צ'ארלס ודיאנה?

נישואי הנסיך צ'רלס והנסיכה דיאנה מבית המלוכה הבריטי עלו על שרטון והם מתקרבים לסוף מר, כך דיווחו העיתונים הפופולריים הבריטיים רבי־התפוצה ביום שני. כמה מהם יצאו בכותרות ראשיות עבות שבהם דיווחו על קרע בין יורש העצר צ'רלס לבין הנגנת האריסטוקרטית שאותה נשא לאשה לפני שש שנים. הזוג לא צולם יחדיו מאז ה־16 בספטמבר, ציינו העיתונים.

ארמון בקינגהאם נמנע מלמסור תגובה כלשהי על פרשת נישואיו של יורש העצר. עיתון הערב "סאן" גם ידע לספר על אשה אחרת בחייו של הנסיך: ידידה של צ'ארלס בימים עברו וכיום אשה נשואה.

לעומת זאת, טען עיתונאי החושב למומחה בענייני בית המלוכה כי כל הדיווחים אינם אלא דברי הבל ללא בסיס כלשהו. "אין ספק כי הם היו יכולים להיראות יותר ביחד, אולם אין להוציא מסקנות נמהרות מהופעותיהם הבודדות כיום", כתב.

רויטר־עתי"ם

בעריכת עידית רוזנבלום

רבין: התרעתי מפני אי־ודאות כלכלית ההולכת ונוצרת בארה"ב

מביע תקווה שהממשל לא יפגע בסיוע־החוץ • יעקבי: ישראל עלולה לקבל פחות תרומות וסיוע • אמוראי: הירידות ופקודות המכירה בתל־אביב נובעות כולן מהשפעה פסיכולוגית

מאת ירחו כהן ודן סגיר
סופרי "הארץ"

שר הבטחון, יצחק רבין, הביע אתמול את תקוותו שהממשל האמריקאי לא יפגע בסיוע החוץ שלו, ובמיוחד בסיוע לישראל.

בדברו עם עיתונאים במהלך ביקור שערך אתמול בחיפה כאורח ראש העירייה, אריה גוראל, אמר שר הבטחון, כי בישיבה שהתנהלה הוויכוח על עתיד "הלביא", התריע מפני אי־ודאות כלכלית ההולכת ונוצרת בארה"ב ושעלולה להשפיע בכיוון של קיצוץ בשיעור סיוע החוץ האמריקאי לישראל בשנים הבאות. זו היתה אחת הסיבות להתנגדות ללביא – אמר רבין.

שר הבטחון ציין כי בשלוש השנים האחרונות נשחק למעשה סיוע החוץ האמריקאי לישראל בשיעור של כ־4 אחוזים בכל אחת משלוש השנים האחרונות, בגלל האינפלציה בארה"ב. רבין הוסיף כי בקונגרס האמריקאי הנטייה היא לאזן את התקציב האמריקאי על־ידי קיצוץ בסיוע החוץ, שישראל ומצרים נהנות משליש ממנו – כששה מכלל 18 מיליארד דולר בשנה.

יעקבי: השפעה חריפה

שר התכנון והכלכלה גד יעקבי סבור, כי לנפילת הבורסה בניו יורק עלולות להיות השלכות חריפות על ישראל. לדעתו, ישראל עלולה לקבל בעקבות כך פחות תרומות וסיוע. כמו כן, עלולה להיפגע ירידת היצוא לארה"ב, עקב הפיחות בערך הדולר.

"אין כל קשר ישיר למתרחש בבורסה הניו־יורקית, לערכן של המניות הנסחרות בבורסה התל־אביבית. מבחינה זו אנחנו פרובינציה. בניגוד למרכזים פיננסיים אחרים בעולם, אנחנו איננו משולבים בפעילות השוטפת ובמסחר באותן מניות הנסחרות בוול סטריט. לכן הירידות ופקודות המכירה שהיו אתמול בתל־אביב, נובעות כולן מהשפעה פסיכולוגית", אמר אמש סגן שר האוצר עדי אמוראי העומד בראש צוות שוק ההון המשותף למשרד ולבנק ישראל.

לדברי אמוראי, בשלבים מאוחרים יותר עלולה ישראל לחוש בהשפעות של מה שמתרחש עתה בכלכלה האמריקאית. זה יקרה כאשר יפעלו האמריקאים להקטנת הגרעון המסחרי שלהם וצימצום הגרעון התקציבי הגדול. בכל מקרה, מוקדם עדיין להעריך את השפעת צניחות השערים בבורסה האמריקאית על מצב כלכלת ארה"ב והעולם כולו ובכללו ישראל כתוצאה מכך, אמר אמוראי.

גם מנכ"ל הבורסה יוסי ניצני אמר כי חלק ניכר מן התגובות היה אמוציונלי, וקשה לראות קשר בין הבורסה בניו יורק והבורסה בתל אביב, שכן אין פה מניות אמריקאיות.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: דוד גרנות, ממנהלי בל"ל בניו־יורק
על: המפולת בוול־סטריט והשלכותיה על המשק הישראלי

האמריקאים יצרכו פחות, יבלו פחות, יחליפו פחות מכוניות

מתקבל הרושם שהתמוטטות השערים בבורסה של ניו־יורק נבלמה במקצת. האמנם?

ברגעים הראשונים היום היתה עליה כ־200 נקודות לפי מדד דאו־ג'ונס, אבל תוך שעה שעתיים התהפכה המגמה והמדד הגיע למינוס 20. כעבור עוד שעה המדד חזר לפלוס 86. בסיכום היום אתמול, היתה עליה של 102 נקודות בהשוואה לשלשום. אין ספק שהתגובות החריפות האלה אינן מצביעות על שקט תעשייתי.

מה אומרים המומחים האמריקאים לשוק ההון. יש סברו שהמצב יתאזן?

אפילו המומחים הגדולים ביותר אינם מעזים להיכנס לתחזיות חד־משמעיות, אבל הבוקר נעשו כאן כמה צעדים, שנועדו לעזור לבורסה להתאושש.

באילו צעדים המדובר?

היו כמה בנקים שהודיעו שיעמדו במימון לקרנות הנאמנות בסכומים של מיליוני דולרים, מדברים על פרסום הודעה רשמית בדבר הזרמת כסף למערכת וכן על כך שהדולר התחזק היום, באופן יחסי לאתמול, כתוצאה מסידורים שנעשו. כל אלה תרמו קצת לאווירה.

כלומר אווירת הפאניקה נבלמה?

אינני חושב. העובדה חסרת התקדים, שיש עדיין 50 מניות מובילות שלא נסחרות בגלל שהפעולות שלהן לא מאוזנות וההתנגדות החזקות לשני הכוונים, מצביעות על כך שקיימת עדיין עצבנות רבה.

מהו להערכתך הגורם העיקרי למפולת בוול־סטריט?

לדעתי באופן בסיסי יש שורה של גורמים, כגון החשש מאינפלציה, העלאת שיעורי הריבית, הקטנת הגרעון במאזן המסחרי האמריקאי שגורם להחלשת הדולר, הכרזות על העלאת מסים וכו'. אבל לדעתי ולדעת מומחים לשוק ההון, הסיבה המרכזית היתה ההודעה של בייקר שבגלל העלאת הריבית ע"י הגרמנים, אין ברירה אלא לתת לדולר ליפול. זה הקש ששבר את גב הגמל.

איש מן המומחים לא צפה מראש שמפולת כזו עלולה להתרחש?

אחד הברוקרים הגדולים, הקשור עם קבוצת בל"ל, שיש לו עשרות שנות נסיון, אמר לי היום שלא ציפה בחלומות הכי קשים שלו להתמוטטות כזו.

באיזו מידה המפולת הזו תשפיע על היקף תרומותיהם של יהודים למגבית ועל קניית אגרות של הבונדס?

לא חשבתי על כך, אבל לפי דעתי השאלה הזו קשורה לשאלה המרכזית והיא מה יקרה עכשיו. יש כאן פסימיסטים הטוענים שאם מה שקרה עד כה מהווה את הגל הראשון, הרי הגל השני ישפיע על העסקים עצמם. כלומר אנשים יצרכו פחות, ייצאו פחות לבלות, יחליפו פחות מכוניות, יעברו לדירות צנועות יותר וכו'.

האם הגיעו אליך פניות לסיוע מצד יורדים ישראלים שירדו מנכסיהם בעקבות נפילת השערים בבורסה?

לא פנו אלי כי זה לא התחום שאני עוסק בו באופן שוטף. אני אחראי על סניפי בל"ל מחוץ לניו־יורק, אבל ישראלים המכירים אותי מן התקופה ששימשתי בארץ כאחראי על נושא ההשקעות בבל"ל, פונים אלי ושואלים מה לעשות. המצב מעורפל. יש ברוקרים שהתמוטטו. יש תחושה של שמועות שפורחות בלי הרף ומתגלגלות כמו כדור שלג.

היום היו גם בבורסה של תל־אביב היצעים גדולים. אתה סבור שזוהי תגובה פסיכולוגית בלבד?

היה צריך להתרחש משהו יוצא דופן, כדי שהתמוטטות בוול־סטריט לא תשפיע על בורסות אחרות בעולם. מכיוון שהיתה למפולת בניו־יורק השלכה על כל הבורסות בעולם, לא היה לי ספק שגם בבורסה בישראל יהיו היום מוכרים בלבד. אילו זה לא היה קורה, הייתי מאד מופתע.

להערכתך המפולת הזו עלולה לפגוע בהיקף הסיוע האמריקאי לישראל?

אתה כבר נכנס אתי לשאלות פוליטיות. תרשה לי שלא להשיב לך על כך.

אני מתכוון רק לאספקטים הכלכליים.

מדינה ששורר אצלה משבר כלכלי והיא רוצה לעזור למדינה זרה, מצבה הרבה יותר מסובך מאשר מדינה שאצלה הכל פורח. אבל זו לא תשובה כלכלית, אלא פסיכולוגית.

"2 ימי אובדן מאסיווי של עושר"

הבורסה בלונדון נפתחה אתמול במפולת של 10% – והירידות לא נפסקו

אחד הסוחרים בבורסה של טורונטו, מראה לחבריו בצורה מוחשית את תחושותיו עם פתיחת המסחר אתמול. (תצלום אי־פי)

לונדון (ע"ד). שערי המניות בבורסה של לונדון ירדו אתמול ב־10 אחוזים, מייד עם פתיחת המסחר בבורסה, בעקבות ההתמוטטות בשוקי המזרח הרחוק, ולפני כן בוול סטריט.

גם לאחר הירידות התלולות בפתיחת המסחר בלונדון, נמשכו הירידות בהמשך המסחר. שר האוצר הבריטי ניגל לאוסון, הגיב באומרו: "עצתי למשקיעים הקטנים היא להישאר רגועים. אין שום סיבה ממשית שלא להתנהג כך".

בראיון ברדיו של הבי־בי־סי הוא אמר: "כל זה התחיל בוול סטריט, שם השתרר חוסר אמון. היו גם הצהרות בלתי־זהירות מצד אלה שצריכים היו לדעת יותר טוב מה לומר ומה לא".

מומחים לשוק ההון טענו, כי העלאת הריבית היתה הסיבה העיקרית לחששות המשקיעים בניירות ערך.

יחד עם זאת, קיימת הסכמה בקרב כלכלנים, כי הבעייה כיום היא, כיצד ארה"ב תעודד השקעת כספים במערכת הפיננסית שלה, כדי לממן גרעונות גדולים בתקציב.

ירידות נרשמו בגרמניה במסחר מחוץ לבורסה לפני התחלת המסחר.

סכומי כסף עצומים נגוזו באוויר בעת התמוטטות שוקי המניות בעולם. כסף שלעולם לא יוקצב עוד לקניות או יינתן בתור הלוואות, והיעלמותם עלולה לסכן את בריאותן הפיננסית של חברות ברחבי העולם.

"היומיים האחרונים היו אובדן מאסיבי של עושר", אמר סייקס וילפורד, כלכלן בבנק־השקעות לונדוני.

בבהלתם להיפטר ממניות, היו משקיעים מוכנים למכור ניירות ערך במחירים הרבה מתחת לסכומים ששולמו, והמנתחים מעריכים כי כ־2000 מיליארד דולר נעלמו, לפחות באופן זמני.

הסוחרים והברוקרים שהודיעו על נכונותם לקנות במחירים הנמוכים, בנסיון למנוע מהמשקיעים מלמכור את הכספים שאותם "הצילו".

גם המשקיעים הגדולים נפגעו

את מניותיהם, נמצאים עתה כשברי ניירות ערך שלאחזקתם בהם לא יכלו להרשות לעצמם, ולפקדונות בבנקים. גם המשקיעים הגדולים ביותר נפגעו. בעקבות כך אוחז בידי הבנקים, וחברות הביטוח ומוסדות פיננסים אחרים הרבה פחות כספים, כספים שהם זקוקים להם כדי להלוות ולאפשר את המשקיעים, דומו לאיגרות חוב, המשך הייצור במפעלים ברחבי העולם.

חברות המבקשות להרחיב עשויות עתה להתקשות בהשגת מטרה זו. חברות הזקוקות להלוואות לטווח קצר כדי להחזיק מעמד עד שלקוחות יפרעו את חשבונותיהם, יימצאו במצב קשה.

הפיצויים לבכירים בין מפוטרי הלביא יהיו כ־150,000 ש"ח

התעשיה האווירית הכינה טבלה המפרטת את אחוז הפיצוי המוגדל – מ־125% לבעלי ותק של עד שנתיים ועד 225% לבעלי ותק של למעלה מ־11 שנות עבודה – אשר יוענקו בהתאם לדרגה

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

הפיצויים למפוטרי התעשיה האווירית יגיעו עד לסכומים של 150,000 ש"ח לעובד. גובה הפיצויים שנקבע על ידי ההנהלה קובע תשלומים של עד 225% פיצויי לעובד ולפי שיעור זה הרי עובד בכיר שכר של 2,500 ש"ח ממשכורתו מחושב לצרכי תשלום פיצויים זכאי על 25 שנות עבודה ל־62,500 ש"ח פיצויים. לאחר החישוב המיוחד של 225% יגיע הסכום עד כ־140,000 ש"ח. לסכום זה יתוסף גם תשלום מיוחד בגובה של עד 6 משכורות לעובד, אשר נועד לסייע לו עם פרישתו.

התעשיה האווירית השלימה בימים האחרונים את עריכתה של טבלה המפרטת את אחוזי הפיצויים המוגדלים – מ־125% לבעלי ותק של עד שנתיים ועד 225% לבעלי ותק של למעלה מ־11 שנות עבודה – אשר יוענקו לעובדים, בהתאם לדרגתם. היום אמורים נציגי הוועד בראשותו של מזכיר ארגון העובדים יעקב שפי, להפגש עם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, כדי לדווח לו על התוכנית החדשה של ההנהלה, כפי שנמסרה להם.

עשרות עובדים, שאינם יודעים עדיין אם הם נכללים בתוכנית הפרישה מתוך הסכמה הדדית של הנהלת התעשיה האווירית, פנו אתמול לוועד העובדים מתוך כוונה לבדוק את האפשרות להצטרף לתוכנית המבטיחה פיצויים מוגדלים.

למרות שוועד העובדים אינו מעורב להלכה בתהליך הפרישה, מעלים נציגיו במפגשים עם נציגי ההנהלה שאלות הנוגעות לגבי רשימות העובדים שנכללים בתוכנית. בין השאר ביקש נציגי הוועד לברר על פי איזה קריטריונים הוכנו הרשימות או מדוע נקבע מספר מסויים של עובדים מאגף מסויים כך שמוקפים את אותה יחידה מעובדים.

מזכיר ארגון העובדים של התעשיה האווירית יעקב שפי אמר, כי נציגי העובדים אינם מקבלים את הכוונה לפטר 3,000 עובדים.

נעדר חייל שנסע מים המלח לירושלים

מאת איתן רבין

משטרת ישראל וכוחות הבטחון מחפשים אחר חייל מילואים שיצא אתמול בבוקר מבסיסו באזור ים המלח לביתו בירושלים אך לא הגיע לשם. החייל ירחמיאל שפיגלר בן 28, נהג במכוניתו הפרטית מסוג דודג' דארט.

מראשית השנה ירדו המניות באיטליה ב־7.5%; השבוע הן צנחו בעוד 11%

נשיא הוועד המפקח על הבורסות באיטליה: המצב חמור אך איננו דראמטי • ההפסדים בבורסה האיטלקית היו מן הנמוכים בעולם גם מפני שיטות פיקוח חמורות יותר

מאת תלולה ליבנמה
סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). הבורסה האיטלקית נפתחה אתמול ב־11 בבוקר באיחור של שעה באווירה של מתיחות רבה. על האיחור החליט הוועד המפקח מטעם האוצר על הבורסות כדי לאפשר עידכון מבורסת טוקיו וכן מידע מדוייק יותר על ההתייעצויות שנערכו בשעות הלילה בין וואשינגטון ובון. הוועד דחה כמו כן את העיסקות בכמה ניירות ערך ופיאט בראשם לשעות אחר הצהריים במאמץ להרגיע את השוק. כמו כן הקפידו אתמול במיוחד על התקנות המחייבות תשלום במזומנים עבור הרכישות.

בפעם הראשונה בדברי ימי הבורסה במילאנו שם מרוכזים למעלה מ־90 אחוז מכלל העסקים בניירות ערך באיטליה נמשכו העסקים עד לאחר הצהריים והעיסקות נסגרו בהפסד ממוצע כולל של 4.5 אחוז.

תנודות חזקות

במשך שעות היום, היו תנודות חזקות כך למשל נפתחה מכירת מניות פיאט במחירים נמוכים ב־13 אחוז לעומת מחירי הסגירה של שלשום. במשך היום עלו מחירים אלה והסגירה היתה הפסד של 6.94 אחוז בלבד. בסך הכל הפסידו ניירות הערך בבורסה האיטלקית מאז ראשית השנה בממוצע כולל 18.5 אחוז מתוכם ביומיים האחרונים קרוב ל־11 אחוז.

נשיא הוועד המפקח על הבורסות הפרופ' פיגה אמר אתמול בטלוויזיה הממלכתית שהמצב חמור אך איננו דראמטי וכי ההפסדים בבורסה האיטלקית היו אתמול ושלשום מן הנמוכים בעולם גם מפני שיטות פיקוח חמורות יותר. יצויין שבשעות אחר הצהריים המוקדמות היה אתמול ההפסד הממוצע הכולל במילאנו קצת למעלה מ־3 אחוז וההפסד הזה גדל בעקבות ידיעות על הפסדים בניו־יורק.

פאריס: מגמת התייצבות, לא רגיעה

מאת יואב מוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). יום הסחר ה"שחור" בבורסה הפאריסאית הסתיים אתמול – לאחר תנודות עזות מעלה ומטה – על רקע התייצבות־יחסית של השערים הצרפתיים. קלה כלפי מעלה: כשבע עשיריות האחוז כלפי מעלה, לאחר מפולת של כ־9 אחוזים בשערים שלשום. האולם ראשי הקהילייה העסקית־פיננסית הדגישו אמש שהחזות הרגיעה־יחסית של סחר ניירות הערך במשך שעת העיסקות האחרונה אתמול, איננה מלמדת על רגיעה של ממש. להערכתם, נובעת ההתייצבות – כמו המפולת שקדמה לה אתמול ושלשום – מן האופי הבלתי־רציונלי של "תגובות פסיכולוגיות", שאיבדו על רקע המשבר הבין־לאומי את הקשר הישיר שלהן עם נתונים כלכליים אובייקטיביים.

המומחים: מיתון – כן; התמוטטות – לא

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). אם הבהלה שאחזה שלשום את סוחרי הבורסה איננה דורשת הסבר, ואם אבדנם של 83 מיליארד דולר בעשרים וארבע שעות עדיין מחפש את סיבותיו, לשאלה אחת לפחות נכונו אתמול המומחים לתת תשובה: האם עומד המשק האמריקאי והעולמי בפני משבר הדומה לזה של אוקטובר 1929. התשובה האחידה היא: לא. ג'ורג' סטיגלר, חתן פרס נובל לכלכלה בשנת 1982, אמר אתמול לוול סטריט ג'ורנל כי "הגורם האלים ביותר שגרם את המשבר ב־1929 היה התמוטטות הבנקים. היום מצב כזה איננו יכול לקרות בשל רשת הבטחון העוטפת אותם". סטיגלר מסביר כי הוראות מימשל שהתקבלו במהלך חמישים השנים שחלפו אוסרות על הבנקים לתת הלוואות לרכישת מניות בסדר גודל העולה על חמישים אחוזים מערך המניות הנרכשות, כה בעת שב־1929 ניתן היה לקבל הלוואות בסדר גודל של כ־80 אחוז מערך המניות שנרכשו. מערכת תקנות זו איננה יכולה אמנם למנוע הפסדים אך בהחלט סוגרת את האפשרות מפני התמוטטות קולוסאלית של הבנקים.

צמצום הצמיחה

ג'ימס מילר, מנהל אגף התקציב בבית הלבן מודה עם זאת כי הנפילה הגדולה בבורסה עלולה למתן במידה מסוימת את המשק האמריקאי. פחות כסף בידי הציבור פירושו פחות רכישות ופחות צמיחה כלכלית. ובמצב בו מתעקש הנשיא רייגן שלא להעלות מיסים כדי לאזן את הגרעון התקציבי וסומך על הצמיחה במשק שתגדיל את הכנסות הממשל, עלולה תחזית זו להתבדות ולהוריד את ארה"ב לשלב נוסף בגרעון. תחזית הממשל היא כי בשנה הבאה יקטן הגרעון מ־221 מיליארד דולר ל־155 מיליארד. הנפילה בבורסה עלולה בהחלט לשנות מספרים אלה.

על סכנה אחרת מתריע פרופסור בנג'מין פרידמן מאוניברסיטת הרווארד. לדבריו משכו חברות תעשייתיות רבות הלוואות על חשבון המניות שברשותן. נפילה משמעותית כמו זו שהתרחשה שלשום מורידה לא רק את ערך הערבויות שבידיהן, אלא מפחיתה בהכרח גם את יכולתן לקבל הלוואות בסדר גודל הדרוש להמשך פיתוחן. חברות אלה נשענות גם על כוח הקנייה של הציבור האמריקאי, וכאן, שוב, כרסום עמוק בכמות הכסף שבידי הציבור עלול לגרור בעקבותיו צמצום וזהו בהיקף הצמיחה.

אך ככלל מסכימים המומחים כי נבואות אלה תלויות בהתנהגות הבלתי מוסברת של הבורסה. אם יימשך תהליך הנפילה עלול "הדמון הפסיכולוגי" להתגבר על כל שיקול רציונלי ולגרום למשבר אמיתי במשק האמריקאי. גם אם לעת עתה נחשב משק זה יציב ובריא. לדעתם נראה כי בימים הקרובים, ובמיוחד לאחר הקו החיובי יותר שהסתמן אתמול בבורסה, יתברר כי מדובר ב"תיקון" בלבד ולא בתהליך בלתי הפיך.

ההידרדרות: זה התחיל ב־6 באוקטובר

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). מאז 25 באוגוסט איבד מדד דאו ג'ונס 900 נקודות. ב־21 אוגוסט נרשמה עליית שיא בשיעורי המניות והמדד הגיע ל־2,709.50. לאחר ירידה זמנית נרשמה עליית שיא נוספת ב־22 בספטמבר. ביום זה נסקו מחירי המניות ב־75 נקודות.

הירידה התלולה התחילה ב־6 באוקטובר. ביום זה איבד מדד דאו ג'ונס 91.55. ביום רביעי בשבוע שעבר, ב־14 באוקטובר, היתה ירידה בשעור 95.46. למחרת נרשמה ירידה בשעור 57.61. ביום שישי התחילה למעשה המפולת כאשר נרשמה ירידה של 108.36.

שלשום, יום שני, ארעה הירידה ההיסטורית של של 508.32 נקודות. ביום זה נמחקו 604 מיליון מניות. בתום המסחר שלשום התייצב מדד דאו ג'ונס על 1,738.41. אתמול היתה עליה של כ־102 נקודות והמדד סוכם, בזוגות, ב־1842 נקודות.

מוסקווה: הנפילה משקפת אי־אמון בכלכלת ארה"ב

מוסקווה (ע"ד). התמוטטות שוקי המניות בעולם משקפת חוסר אמון ב"כלכלה האמריקאית המתמוטטת". דעה זו הביעה אתמול סוכנות הידיעות הסובייטית הרישמית "טאס". בהזכירה גם את ההתמוטטות הגדולה של וול סטריט בשנת 1929, מציינת טאס: "התמוטטות הבורסות של ימים אלה קשורה בגידול הגדול של הגרעון המסחרי והגרעון התקציבי של ארה"ב, בירידת ערך הדולר ובמאמציו של הבנק האמריקאי הממלכתי לשים קץ לאינפלציה ולתמוך בדולר על ידי העלאת שיעורי הריבית".

לדעת טאס קיימת עתה סכנה לשפל כלכלי חדש בארה"ב, "אשר יתפשט ללא ספק למדינות אחרות. הבהלה בבורסה של ניו יורק משקפת בין היתר את העדר האימון בחוגי ההון בדולר".

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק) בנ/87/627

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר נסודה והל הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה כבבנ גוש 414 חלקה 150 ברחוב קרית היובל אדרעואי בירושלים והיינה הקלה באחוזי הבניה ב־6% מעל 53% המותרים.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200־1400

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר
מ.ב. יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב התכנון מקומי תל־אביב־יפו
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, החליטה, באישור שר הפנים לאשר תכנית מפורטת מס' 2227 א' שינוי מס' 1 לשנת 1984 של תכנית מתאר "ל".

השטחים הכלולים בשינוי התכנית והקמתם:
גוש 6637 חלקות 201, 202, 354 ר' 355 ברח' תבואות הארץ – שכון דן.

עיקרי הוראות השינוי:
להסדיר את השטח הכלול חלקות מס' 201, 202, 354 ר' 355 בגוש מס' 6637 ע"י איחוד וחלוקה, שינוי היעוד מאזור מגורים "א" לאזור דירות "ב", קביעת שני מגרשי מגורים מס' 10 ומס' 11 כמסומן בתשריט וקביעת דרכים ושטח לבנייני ציבור.

הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3275 תשמ"ו 28.11.85 עמוד 826.

השינוי האמור בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שמואל רכס
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

אמש בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

חביב, יפה ומיגע

"ערב קנדינסקי מוסורגסקי", הפקה של הפסטיבאל האקדמיה לאמנויות ובית"ס הגבוה לאמנויות של ברלין. ביצוע: מרטין ריפרט והדרום בור. יבוא: פנחס פוסטל. בשיתוף תיאטרון ירושלים, עיריית תל אביב, מוזיאוני תל אביב וישראל. מכון גיתה והסנאט של ברלין. אודיטוריום "ע"ש רוזל בשכונת התקווה.

יפה מאד שמשרד אמרגנות פרטי מעורב ביבוא מופע שהוא כל כך אמנותי ולא מסחרי.

מעניין לגלות שהצייר קנדינסקי היה חדשן תיאטרוני לפני שישים שנה, כשיצר תיאטרון־צורות אבסטרקטי ב"תמונות בתערוכה", ויפה שאמנים מבוגרים וצעירים מברלין מצאו לנכון לשחזר את תיאטרון ההוא של צורות וצללים.

אבל מה לעשות, שעם כל החדשנות של לפני 60 שנה, יכולת הצורות והצבעים על בימה לרגש במסגרת תיאטרונית, כמעט ללא המימד האנושי, היא מוגבלת ביותר, למרות מה שכתוב בתכניה ולמרות שהאירוע היה הצלחה בפסטיבאל ברלין. כשיעור בתולדות האמנות וכמאמץ אידנוני במסגרת מוזיאון היסטורית זה ראוי להערכה. כתיאטרון זה מנופח מעבר למידותיו האמיתיות.

אודיטוריום ע"ש רוזל הוא רחוק מלהיות האולם המתאים לאירוע, שיכול היה להיות שיעור קטן ולא מחייב בתולדות האמנות המודרנית. כיוון שיצירתו של מוסורגסקי "תמונות בתערוכה", נמשכת כ־45 דקות בלבד, הוסיפו המארגנים לפניה, מחזור שירים של מוסורגסקי, שהושר (לפי התכניה, אך לא לפי שמיעתי) ברוסית ע"י בס־בריטון סטפן באוויה.

איחור גדול בהפסקה ארוכה, האמא עם תינוק משתעל באולם הפכו מה שהיה יכול להיות חביב ולא מחייב, לערב מיגע למדי, עם כמה רגעים יפים יותר.

ה מ ע ל ו ת ש ל
אל על

	מעל' מינימום	מעל' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	10	13	גשום	13	8
אתונה	16	20	מ"ח	23	14
בוקרשט	11	14	מעונן	–	–
בריסל	10	14	גשום	16	8
וינה	12	15	מ"ח	11	10
ז'נבה	12	16	גשם	13	8
לונדון	10	12	גשום	16	13
ליסבון	14	16	מ"ח	19	16
מדריד	13	16	מ"ח	17	9
ניו־יורק	11	20	מ"ח	19	11
פאריס	11	15	גשם	17	12
פרנקפורט	12	15	גשם	16	5
ציריך	12	16	מ"ח	–	–
קהיר	17	28	מ"ח	22	17
קופנהאגן	13	16	גשום	11	10
רומא	17	23	מ"ח	24	10
שטוקהולם	7	10	מעונן	13	7

EL AL אל על

לריצה ולילדים

אתכם באבלכם הכבד על מות יקירכם

מוטי שחם

ידידי הבית
רח' ראשונים 39 רמת־השרון

שמיר נגד תוספת שכר חריגה לעיתונאים של רשות השידור

כ־100 עיתונאים התארגנו לקבלת עבודות פרטיות כדי להיערך לקראת אי קבלת המשכורת בראשון בחודש

מאת לילי גליל, סופרת "הארץ"

ראש הממשלה, יצחק שמיר, מתנגד לתשלום תוספת שכר חריגות לעיתונאים. לדעת שמיר, השמירה הקפדנית על מסגרת הסכמי השכר, היא אחד ההישגים הבולטים של תקופת כהונתו, ויש לשמור עליה. לדעת ראש הממשלה, על העיתונאים לשוב לעבודה, תוך הסדר כולל שיבטיח את הפעלת הציוד האלקטרוני וניידות שידור המשמעויות בטלוויזיה. הוא לא נקט כל עמדה בענין סגירתה האפשרית של הטלוויזיה.

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, הינחה את המנהלים ברדיו ובטלוויזיה להגיש עד סוף השבוע את ממצאי הבדיקה של ההשלכות הכספיות במערכת כתוצאה מהפיטורים המתוכננים. פורת ביקש לקבל פירוט של הערכות המנהלים לביצוע השידור בהתאם לקיצוצים, ועל בסיס הנוהה שיופעלו ציוד הצילום האלקטרוני המהווה מזה שנים סלע מחלוקת בין המגזרים השונים, ניידות השידור שהטכנאים מסרבים להפעיל בתנאים הנוכחיים, ומכשירי הסוני ברדיו.

תנאים אלו, כלולים במה שפורת מכנה "תוכנית הצלה", אותה הוא מציג כאלטרנטיבה לסגירת הרשות. עם זאת, הוא מבהיר כי התנאים הכלולים בה, הינם הבסיס, אולם ההנהלה תיתן דעתה על כל דרישה נוספת של העובדים לייעול המערכת. דובר מטה השביתה, צבי גורן, חזר אתמול על עמדת השובתים כי הצעת פורת מבוססת על מספרים מוזרים ולא בדוקים. לדבריו, מנסה ההנהלה להטות את האוצר, באשר בניגוד להתנגדות האוצר לשלם לטכנאים תוספת עבור תפעול הציוד האלקטרוני, היא מציעה גם להם תוספת שכר של 25 אחוז, על אף שמסקוד זה לא יסבול פיטורים.

גורן נפגש אתמול עם שר התקשורת, גד יעקבי, וקיבל ממנו הבטחה כי אין בכוונת הדרג השני לשדר משדרי אקטואליה חדשות, אלא סרטים בלבד.

במלאות שבועיים לשביתה ברשות השידור, התכנסו אתמול כ־100 מהעיתונאים ברדיו בתל אביב, בהתארגנות לקראת עבודות פרטיות בהמשך השביתה. העובדים פנו למשרדים ליחסי ציבור, התקשורות ומשרדים המעסיקים עובדים זמניים, בנסיון להיערך לקראת אי קבלת המשכורת באחד בחודש.

הצ'לנית ז'קלין דה־פרה מתה בלונדון — בגיל 42

לונדון (ע"ד). הצ'לנית הבריטית הנודעת ז'קלין דה־פרה, אשתו של המנצח דניאל ברנבוים, מתה בביתה בלונדון ביום שני בערב, 14 שנה לאחר שלקתה במחלת הטרשת הנפוצה, שאילצה אותה לנטוש את הקריירה המוסיקלית שלה בשיא הצלחתה.

דוברת המנהל המוסיקלי שלה מסרה, כי דה־פרה מתה בגיל 42, כתוצאה מן המחלה הפוגעת במערכת העצבים ובהתאם בין שרירי הגוף.

כאשר נודע לאמנית על מחלתה ב־1973 היא עדיין קיוותה לחזור לבמה, אולם אף פעם לא ניגנה בקונצרט פומבי מאז ובמקום זאת פנתה להוראה.

ב־1967 היא נישאה לפסנתרן ולמנצח דניאל בארנבוים, עמו יצאה לסיורי קונצרטים, כמו כן, הקליטו השניים יחד מספר רב של תקליטים.

(עש"ת). המנצח זובין מהטה וחבר הנהלת הפילהרמונית צבי ליטבק, יצאו ללונדון, כדי ללוות את ידידתם המנוחה, בדרכה האחרונה.

הצ'לנית ז'קלין דה־פרה, שמתה אתמול בלונדון, נראית בלוויית בעלה דניאל ברנבוים, באשר קיבלה אות הוקרה, ב־1980, על פעילותה בהוראת המוסיקה (צילום: איי־פי)

היום שובתים "כרמל" בחיפה ו"העמק" בעפולה; מחר בתיה"ח "קפלן" ו"גהה"

מאת ערנה ארידור, סופרת "הארץ"

העיצומים במערכת הבריאות מחריפים. כ־200 ניתוחים אלקטיביים נדחו מתחילת השבוע בבתי החולים של קופת חולים והממשלתיים בשל עיצומי רופאים ועובדי המעבדות. רופאי בתי החולים של קופת חולים ישביתו היום את בית חולים הכרמל בחיפה ובית חולים העמק בעפולה. בתי חולים אלו יפעלו היום במתכונת שבת. מחר מתכוננים הרופאים להשבית את בית חולים קפלן ברחובות ובית חולים לחולי נפש גהה בפתח תקוה. אתמול השביתו הרופאים את בתי החולים בילינסון בפתח תקוה וסורוקה בבאר־שבע. בבתי חולים אלה נדחו אתמול 130 ניתוחים, 50 בסורוקה ו־90 בבילינסון. מזכירות הסתדרות הרופאים שהתכנסה אתמול החליטה שלא להיענות לפניית הנהלת קופת חולים להפסיק את העיצומים מאחר וההצעות שההנהלה הגישה לרופאים זהות להצעות שנדחו על ידי הרופאים לפני ארבעה חודשים. מזכירות הסתדרות הרופאים החליטה להמשיך בעיצומים גם בשבוע הבא. מ"מ יו"ר ועד רופאי בתי החולים, ד"ר אליאס וילקומסקי אמר ל"הארץ" "כי התהפכו היוצרות. במקום שהנהלת קופת חולים תיאבק על שיפור השרות למבוטחים, הרופאים נאבקים עליה".

חלק מהרופאים מגבשים הצעות להתארגנות עצמאית לביצוע ניתוחים, במרפאות מיוחדות שהמימון להקמתן יבוא ממשקיעים פרטיים.

שיבושים היו אתמול ויימשכו גם היום בבתי החולים הממשלתיים רמב"ם, רוטשילד בחיפה, הלל יפה בחדרה ושערי מנשה בפרדס חנה, עקב שביתתם של המיקרוביולוגים והביוכימאים עובדי המעבדות. סגן מנהל בית חולים רמב"ם בחיפה, ד"ר צבי בן ישי אמר ל"הארץ" כי בשל שביתת המעבדות בבית החולים נדחו ניתוחים לא דחופים.

הרוקחים עובדי קופת חולים ממשיכים זה היום הרביעי להשבית את בתי המרקחת במרפאות ובבתי החולים. הנהלת קופת חולים ממשיכה להפנות את מבוטחיה לבתי מרקחת פרטיים.

שיבושים בפתיחת הלימודים בת"א ירושלים ובר־אילן על רקע שכ"ל

מאת עורית אמיתי, סופרת "הארץ"

ראשי התאחדות הסטודנטים מתכוונים לשבש את פתיחת שנת הלימודים באוניברסיטאות תל־אביב, ירושלים ובר אילן אם שכר הלימוד שם לא יותאם לזה שנקבע על ידי הממשלה.

בחודש יולי החליטו באוניברסיטאות אלו לגבות שכר לימוד של כשלושת אלפי שקלים וזאת בניגוד להחלטת הממשלה שקבעה שכר לימוד בגובה של אלפיים שקלים.

שר החינוך והתרבות יצחק נבון שיגר כומנו מכתב לראשי אוניברסיטת תל אביב בנושא והתשובה שנשלחה לשר מנכ"ל המוסד נאמר בין השאר כי שכר לימוד זה יאפשר את פתיחת שנת הלימודים. בינתיים לא נסוגה האוניברסיטה מגביית שלושת אלפי השקלים והסטודנטים מתכוונים, כמוצא, להשבית את הלימודים בשלוש האוניברסיטאות. הערב ייקבע, בישיבת ראשי ההתאחדות, האם גם שאר האוניברסיטאות יצטרפו לשביתה.

התשלום הראשון לשנת הלימודים הנוכחית באוניברסיטה זו עומד על שש מאות שקלים ואותו שילמו הסטודנטים גם באישור אגודת הסטודנטים.

את הלימודים השנה יחלו קרוב ל־18 אלף סטודנטים מהם כשלושת אלפים סטודנטים חדשים.

שגריר מצרים מוחמד בסיוני היה אורח התעשיה האווירית

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

שגריר מצרים בישראל, מוחמד בסיוני, ערך אתמול לראשונה סיור הכרות במתקני התעשיה האווירית בלוד.

נמסר, כי השגריר ביקר בחטיבה לייצור כלי טיס, צפה בקו יצור של מטוס מנהלים אסטרה וכן בחטיבת בדק מטוסים. יו"ר מועצת המנהלים, האלוף (במיל) מרדכי הוד, סקר לפני האורח את פעילותה של התעשיה האווירית על מגוון מוצריה שהיא מפתחת, מייצרת ומשביחה. בארוחת הצהריים עם השגריר נטל חלק המנכ"ל משה קרת. לשגריר המצרי נלווה הנספח לענייני הסברה ועתונות כמפח עלאל.

ליבאי מציע שאסירים ביטחוניים יקבלו חנינה בשנת ה־40 למדינה

במכתב לשריר הוא מציין שרצוי שמישהו מוסמך יעיין בתיקיהם של האסירים הביטחוניים

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

יו"ר הוועדה לביקורת המדינה של הכנסת, ח"כ פרופ' דוד ליבאי מציע לנשיא המדינה חיים הרצוג לכלול גם אסירים ביטחוניים במסגרת האסירים שיקבלו חנינה או הקלה בעונש לרגל שנת ה־40 למדינה.

במכתב ששיגר לשר המשפטים אברהם שריר, מדגיש פרופ' ליבאי כי כוונתו לא רק לאסירים ביטחוניים שנשפטו בערכאות צבאיות, אלא גם את אלה שנדונו בבתימ"ש אזרחיים על עבירות חמורות של בגידה, ריגול, פעילות טרוריסטית. הוא ציין כי ייתכן שמספר האסירים הביטחוניים שיימצאו ראויים לחנינה יהיה זעום בשל התוקף הרב של שיקולי הרתעה ושל שיקולים נוספים שהם בעלי משקל לביטחון המדינה, אולם ראוי שמישהו מוסמך יעיין בתיקיהם של האסירים הביטחוניים. לדעתו ראוי להקים לצורך זה ועדה מייעצת שתהיה מורכבת על דעת שר הביטחון מאישים שיש להם ניסיון ומומחיות בתחום מיוחד זה.

פרופ' ליבאי הוסיף כי יש לתת תשומת לב מיוחדת לאסירים ביטחוניים שהם תושבי ירושלים המזרחית (כלומר אותם רוצחים שסופחו למדינה) והובאו לדין בביהמ"ש האזרחי בלוד. לדבריו עפ"י נסיונו החמיר בימ"ש זה עם אותם אסירים ביטחוניים לעומת העונשים הקלים יחסית שהוטלו על אסירים ביטחוניים מן השטחים.

סופר "הארץ" מציין כי שר המשפטים אברהם שריר החליט להיענות לכמה מן ההצעות שהעלה פרופ' ליבאי והודיע כי יאפשר לחברי הוועדה המייעצת בראשות השופט בדימוס ישראל ויינר (שהוקמה ע"י שר המשפטים כדי להמליץ על האסירים הראויים לחנינה לרגל שנת ה־40) לקבוע בעצמם את סוגי האסירים הרגילים שיש לחון אותם. אולם לא התייחס כלל להצעתו של פרופ' ליבאי לשקול אפשרות לחון גם אסירים פליליים.

נקש יפקיד גט בביה"ד הרבני; צו העיכוב נגדו עד 1 בדצמבר

(ע). בית הדין הרבני האזורי בירושלים החליט אתמול, כי צו עיכוב היציאה מהארץ של ויליאם נקש יפוג ב־1.12.87, זאת בעקבות הודעתו של נקש, כי הוא מוכן באופן עקרוני להפקיד גט בבית הדין.

ויליאם נקש הודיע זאת בתום דיון בבקשת הגט שהגישה אשתו רינה נגדו, דיון שערך חמש שעות. נקש אמר לבית הדין, כי הוא מבקש עד פסק זמן כדי לגבש את דעתו הסופית. בעקבות כך דחו דייני בית הדין הרבני את המשך הדיון ל־17 בנובמבר ובאותו תאריך יודיע נקש את החלטתו הסופית ויבוצע טקס "השלשת הגט" אם נקש יחליט בסופו של דבר להפקיד את הגט בידי בית הדין הרבני בירושלים.

נקש הודיע עוד כי הוא יהיה מוכן שהגט ימומש ואשתו תגורש במגע אם בית הדין בצרפת ידון אותו למאסר עולם. הוא יהיה מוכן שהגט יופעל גם אם ירצה שיענש בארץ.

ויליאם נקש היה מתוח ביותר במהלך הדין. במשך שעות ארוכות שידלו אותו הרבנים להעניק גט לאשתו, עד שבסופו של דבר התרצה באופן חלקי. הביע הסכמתו העקרונית וביקש כאמור פסק זמן נוסף למחשבה.

הדיינים הודיעו, כי לאור הודעתו של ויליאם נקש יעמוד צו עיכוב היציאה מהארץ נגדו עד ה־1 בדצמבר. בכך יקוצר פסק הזמן שקבעו הדיינים בעבר.

כזכור קבע בית הדין הרבני שצו עיכוב היציאה מהארץ יעמוד בתוקף עד 1.4.88.

בכנסת

אסירי ציון תובעים להגביר את הלחץ על ברה"מ ליציאת יהודים

טוענים כי יהיה זה מסוכן לכרוך את נושא הוועידה הבינלאומית בתביעה להכיר בזכות השיבה למולדת של יהודי רוסיה

ועדות וסיעות / דן מרגלית

מסוכן לכרוך את נושא הוועידה הבינלאומית בתביעה להכיר בזכות השיבה למולדת הישראלית של יהודי רוסיה. דברים אלה נאמרו אתמול בוועדת העלייה והמשך בראשות ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) על ידי קבוצה של אסירי ציון, בהם נתן שצ'רנסקי, יוסף מנדלביץ, ויקטור בריילובסקי ובני הזוג אודלשטיין.

מדיניות החוץ של ברית המועצות יוצרת הזדמנות היסטורית המחייבת להגביר את הלחץ על הסובייטים — ציינו אסירי ציון לשעבר.

יו"ר הוועדה ח"כ לנדאו תקף את מדיניותו של שמעון פרס והצעיף שבמים למדיניותו של מיכאיל גורבאצ'וב, היא מרפה את ידי פעילי העלייה — סבור לנדאו. הודגש הצורך לתבוע רפטריאציה על ידי חיים דרוקמן (מפד"ל) ואליעזר שוסטק (ליכוד) אך נאוה ארד (מערך) הדגישה את הישגי פרס בפריצת הדרך למען יהודי ברית המועצות ויצחק ארצי (ל"ע) והרב בן מאיר (מערך) ציירו במאבק משולב.

פרס עצמו — בהופיעו אתמול בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת — התייחס לתביעה לזכות השיבה ליהודים למולדתם. זו מדיניות של ראש בקיר, אמר פרס, יש לתבוע את הרחבת מעגל העולים מעבר לאיחוד משפחות בלבד ויש לתבוע טיסות ישירות לישראל, אבל לא להעלות תביעות עקרוניות שלא ישיגו את מטרתן.

יחסים נרקמים עם סין

בהציגו אתמול את פעילותו באו"ם סיפר ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס כי הסינים הבהירו לו כי הם מעוניינים בפיתוח הסחר עם ישראל.

מרעננים מישראל יחסם לסין בגלוי. פרס סבור כי שלושה החודשים הקרובים יהיו מכריעים לגבי יהדות ברית המועצות, וזאת בהקשר לפיסגה האמריקאית־סובייטית. בדיון אמר ח"כ יוסי שריד (רצ) כי על יצחק שמיר להבין שלא יוכל לבלום את המהלך לכינוס ועידה בינלאומית בהשתתפות הסובייטים והפלשתינים לאחר שיקבלו על עצמם תנאים מסויימים.

שריר מזרז חקיקת חוקה

שר המשפטים אברהם שריר מסר אתמול לוועדת החוקה על כוונתו לקדם את חוק זכויות האדם "על מנת לאפשר לכנסת להגיע לכלל סיום מלאכת הכנת חוקה לישראל." יו"ר הוועדה אלי קולס הבטיח לעסוק בנושא באורח אינטנסיבי. רבים ביקרו את שריר וקולס על יוזמתם לחדש דווקא כעת הצעת חוק זכויות האדם שהביא ח"כ אמנון רובינשטיין (מרכז־שינוי) בכנסת הקודמת.

בקצרה

● דידון עקשי (מרכז־שינוי) נגד אירוח עמיתו האיטלקיה צ'יצולינה בכנסת מפני שנבחרה "לא על פי מידות המוסר".

● תופיק זיאד (חד"ש־רק"ח) עירער בפני ועדת הכנסת על הוצאתו מוכן הנואמים על ידי יו"ר הישיבה דן תיכון (ליכוד) בטענה כי היו"ר פעל ללא סמכות.

● ח"כ רן כהן (רצ) תבע משר הבטחון והביטוח הלאומי וקופת חולים להסדיר ביניהם את ענין תשלום ימי אשפוזו של הילד יניב לוי שהותקף על ידי ערבים בפרדס ברמת השרון. הוא נתבע לשלם הון עתק תמורת אשפוזו.

ערכה את המקשה: אורית גליל

נסים קורא להמשיך את הריסון במשק

(עש"ת למ"מ). שר האוצר, משה נסים, קרא הערב לכל הגורמים במשק ובפוליטיקה הישראלית להתאחד ולתת ידם להמשך הריסון במשק לעוד פרק זמן מסויים. "אם יתאחדו כל הגורמים — יש בידינו להגיע לצמיחת המשק, אשר תהיה תופעה חדשה בחיינו ולא רק אפיזודה" — אמר השר בדבריו בטכס לפני באי כנס היסוד של פורום פנחס ספיר למדיניות כלכלית בישראל, שנערך במשכן נשיאי ישראל בירושלים.

שר האוצר הוסיף ואמר, כי כיום אנו מצויים על פרשת דרכים במשק, לאחר משבר כלכלי עמוק ורב־שנים ואולי במסלול שמובילנו אל נסיון להבראה כלכלית.

לדעתו, אנו מצווים לפעול לפי שיטה מקצועית, וכי דרך מתווית מראש ולא לאלתר. "כל אילתור עלול להורידנו מהמסלול ואנו צריכים להישאר על המסלול ולהגיע להבראה. הדבר ניתן בתנאי שלא ירצו לסטות מהדרך".

תיקון לחוק יאפשר להפסיק תקציב למחלקות שלא ימלאו אחר דרישות מבקר המדינה

אולם המליאה / עמוס בן־ורד

"לא אתפלא אם הממשלה תבקש לעכב את הצעת החוק הזאת או את חקיקת החוק הזה, כי בסופו של דבר זה בא לאפשר ביקורת יותר רצינית" — בהאשמה מרומזת זו יצא אתמול יו"ר ועדת ביקורת המדינה דוד ליבאי (מערך) בעת שהכנסת דנה בסיכומי הוועדה שלו לדו"ח הביקורת הס' 36 של מבקר המדינה.

ליבאי התייחס להצעה לתיקון חוק מבקר המדינה שהגישה הוועדה שלו, ובה אפשרות להטיל סנקציות על יחידה ממשלתית שמתעלמת מן הביקורת. יש ליקויים רבים הניתנים לתיקון, אך הם חוזרים ומופיעים בדו"חות של המבקר שנה אחרי שנה. הוא כותב, שחוזר כי עדיין לא תוקן הליקוי, אך הדבר אינו נעשה גם שנה לאחר מכן. על פי הצעת החוק תוכל הכנסת להפסיק את התקציב של אותו אגף או אותה מחלקה שבה אין ממלאים אחרי דרישות מבקר המדינה. במקרה כזה הכספים יועברו לקרן הכללית.

ליבאי גילה, כי ההצעה עמדה להיות מובאת לכנסת לקריאה ראשונה יחד עם סיכומי הוועדה. אך הנהלת הקואליציה ביקשה לדחות את הגשה בשבועיים. אך, כאמור, הביע ליבאי את החשש שלממשלה אין עניין בהצעת חוק כזאת.

בעת הדיון על סיכומי הוועדה לא היה באולם המליאה אף שר אחד, וגם לא שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי, שביצוע המלצות המבקר שייך לתחום פעילותו. הדיון רוכז בעיקר על מקרים ספציפיים שנתגלו בביקורת, וכן נסוב מעין סיכומון על היקף הדו"ח, הצורך להזכיר בו שמות או לא, ועל חוסר האפשרות של ח"כים לבדוק דברים עד תום, בגלל חוסר כוחות עזר.

בין השאר העלו הבקורות האלה יאיר צבן (מפ"ם) אשר טוען כי במשרד ממשלתי מסויים תובעים המעסיקים מן העובדים לרשום מדי חודש במחשב שעות נוספות שקריות, כי זו הדרך היחידה שבה יוכלו לזכות בתוספת שכר.

דן תיכון (ליכוד־ליברלים): הדו"ח מעניין את הציבור יום אחד בלבד, בכל שהוא מפורט יותר, הוא מעורר יותר הרגשה של חוסר אונים מול הביורוקרטיה האדירה המתעצמת.

אמנון רובינשטיין (שינוי): הבעיות העיקריות הן פוליטיזציה בלתי מרוסנת של מנגנון העובדים; קביעות של עובדי המדינה בלי יכולת להעביר עובד לא־כשר מתפקידו, פיזור סמכויות בין גופים שונים שאינם משתפים פעולה ביניהם.

חוק האוסר אפליית נשים

חוק נרחב ביותר הבא להעניק שוויון הזדמנויות בעבודה — בעיקר לנשים עובדות — הוגש אתמול לקריאה ראשונה על ידי אורה נמיר (מערך), יו"ר ועדת העבודה והרווחה, מטעם הוועדה. ההצעה מבוססת בעיקר על הצעת חוק פרטית של נמיר עצמה, וכן על הצעות חוק פרטיות של שרה דורון (ליכוד־ליברלים), שולמית אלוני ורן כהן (רצ).

ההצעה אוסרת אפליית נשים בכלל — ולא רק במודעות "דרושים" בעיתונים — בכל התחומים של יחסי העבודה, התנאים הנלווים אליהם, קידום בעבודה ותנאי פרישה מן העבודה.

2,500,000

2½ מליון "אונו" תוך 4½ שנים!

Uno - הצלחה עולמית אדירה בשוק הרכב.

Uno - המכונית המועדפת ביותר באירופה ובישראל.

Uno - פירושו באיטלקית מס. 1, רוזי עובדה.

Uno - המכונית שהשאירה את כל מתחרותיה מאחור.

Uno - מצטיינת בעיצוב מקורי יפהפה, במרחב ל־5 נוסעים, בחסכון משמעותי באחזקה, ובאיכות טכנולוגית מתקדמת.

Uno - 5 נפחי מנוע לבחירה:

* 903 סמ"ק - אונו סטינג - 3 דלתות
* 1000 סמ"ק - אונו פייר - 3 ו־5 דלתות
* 1100 סמ"ק - אונו 60 - 5 דלתות
* 1300 סמ"ק - אונו 70 - 5 דלתות
* 1300 סמ"ק - אונו טורבו - 3 דלתות

פיאט אונו

החל מ־ 19,115.- ש"ח

הקניה הטובה ביותר 1988

FIAT

פיאט. מילת מפתח

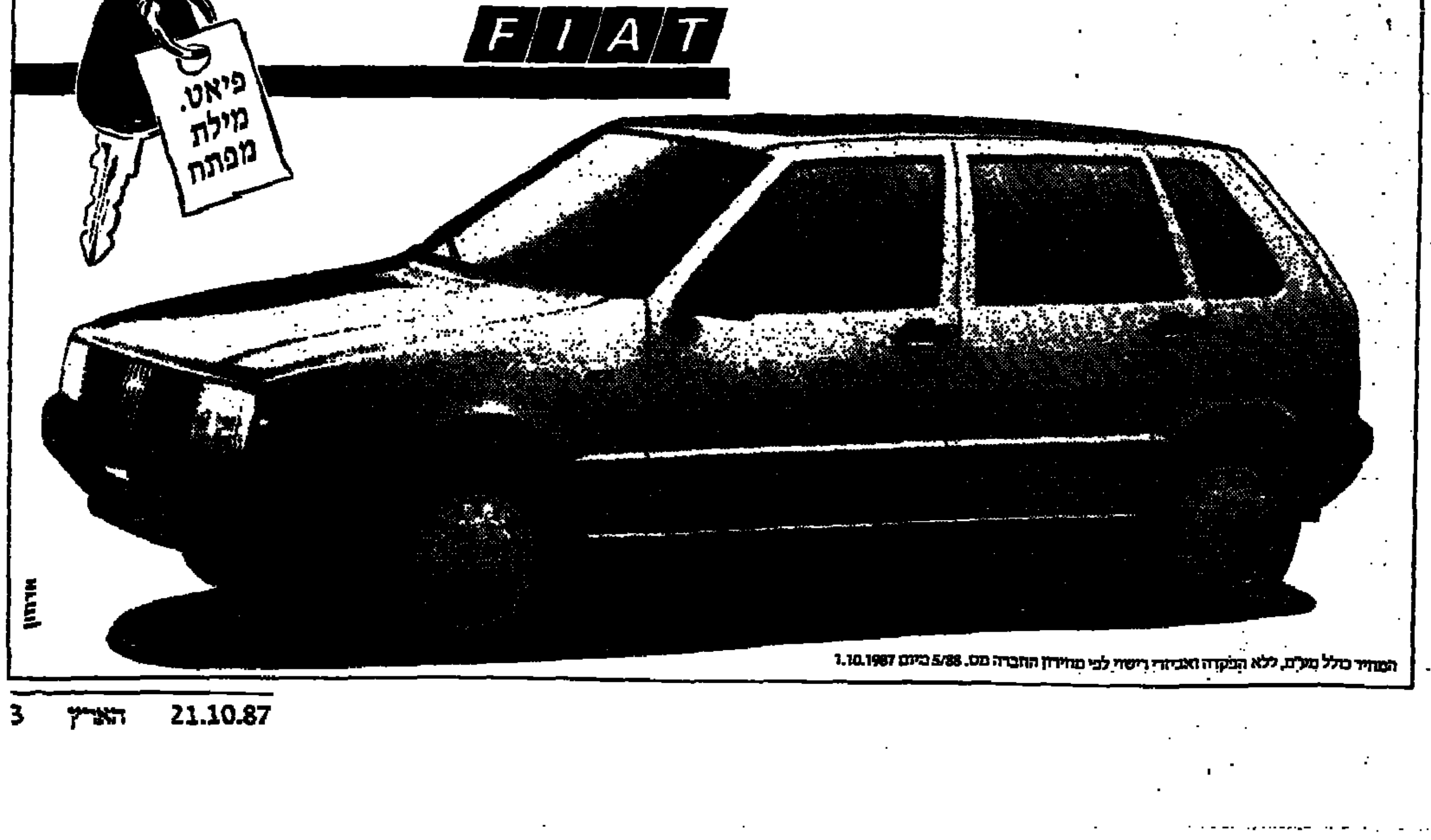

המחיר כולל מע"מ, ללא הפקדה ואגרת רישוי לפי מחירון החברה מס. 5/88 ביום 1.10.1987

פקסימיליה MURATA

מורטה קומפקטית גם במחיר!

צגים מקבוצת כלל 69

רח' יהודה הלוי 14 ת"א טל. 03-546374

יבוא, שיווק ושרות בכל רחבי הארץ

עתידית

מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות - שקל/דולר יציג

שערים שנקבעו ביום 20.10.87

שער יציג ליום	20.10.87 — 1.5930	
שערי ביצוע-תכנית 'דצמבר' 31.12.87	קניה	1.655
	מכירה	1.646
שערי ביצוע-תכנית 'מרץ' 31.3.88	קניה	1.716
	מכירה	1.706

בנק המזרחי

صكذا من الأهل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

היסטוריה בגליל: ניצחון על אולוויק ורבע הגמר

מחזיקות גביע

מאת יצחק ברתנא
כתב "ספורט הארץ" בגליל

פעמיים בהיותו מאמן הפועל חדלה, נכשל מולי קצורין בשלב המוקדם של המישחקים בגביעי אירופה. אבל היתה לו סיבה טובה להיות. הפועל גליל־עליון השלים ניצחון כפול על אולוויק ברומה בשטוקהולם 84–93 ויזכה על שבתה הקבוצה שיזולקו לשני בתים ברבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע.

זה לא היה מישחק גדול של שחקני הגליל. אבל הם השיגו את המטרה וזה העיקר. "הבחורים היו עייפים. הם אינם רגילים לשחק שלושה מישחקים קשים בתוך שבוע". אמר קצורין. "הם ניצחו בגלל רוח הלחימה ובכך הכל עשו בה שציפינו מהם. עכשיו נביא לגליל עוד שלוש קבוצות טובות באירופה".

שחקני הגליל פתחו היטב והדליכו 8–14 בדקה הרביעית. אבל עד מהרה התברר כי אולוויק ומאמנה איוון דנקאן, לבדו את צורת המישחק של הגליל ועלו ליתרון ראשון 18–19. שחקן החוץ פרוס, שקלע 4 סלים של 3 נקודות, הוביל את אולוויק ליתרון 22–30 ופער זה נשמר גם בדקות הבאות עד 38–30.

הפועל גליל־עליון – אולוויק 84–93 (45–48)

● המצטיין: נדב הנפלד

● לגליל קלעו: הנפלד 26, ליף 26, מרטין 20, פרימן 13, פליישר 6, מזרחי 2.
● לאולוויק קלעו: צ'פמן 25, פרוס 17, ראהם 16, נארפורס 12, סאבו 8, יונסון 5, קאבצי 4.
● שופטים: בס (צרפת) ואלדאה (רומניה), 1,400 צופים בכפר גלעדי.

אבל אז, בניצוחו שלך בראד ליף המצוין, קלעו המקומיים עשר נקודות לעומת אחת (39–40), וירדו להפסקה ביתרון 48–45.

המחצית השניה עמדה בסימן עליונות של הגליל. בדקה ה־30 נפגע ליף בצלעותיו והושב על הספסל. חמש דקות לסיום סגרו השוודים ל־86–82. בפרק זמן זה הציג נדב הנפלד מישחק מעולה ובנוסף ל־26 הנקודות, קטף גם 9 ריבאונדים. והיה זה הנפלד שקלע סל של שלוש נקודות עם השריקה לסיום.

השמחה בכפר־גלעדי היתה מאופקת. אבל הקבוצה עשתה היסטוריה כשהופעת הבכורה שלה באירופה העפילה לרבע הגמר.

הפועל תל־אביב: להשלים את המשימה מול ברטיסלווה

גביע קוראץ'

מאת יוסי לוין
כתב "ספורט הארץ"

מישחק פורמאלי צפוי הערב לכדורסלני הפועל ת"א (20.30), מול אינטר ברטיסלווה. לפני יומיים לא נאלץ הפועל להתאמץ. התוצאה 86–111 מעידה על מה שהיה באר־סיקין.

זה גם מה שצפוי הערב. הפועל ת"א יבטיח את השתתפותו במישחקי רבע גמר גביע קוראץ'. אתמול ערכו שחקני הפועל אימון קל. הצ'כים ניצלו את היום הפנוי לטיולים בירושלים ובים המלח. ברטיסלווה תחזור לארצה ביום שישי וגם מחר מארגן לה טיול.

ישפטו: אלדאה (רומניה) ובס (צרפת).

מכבי חיפה בווילרבאן: לשמור על פער 14 הנק'

ליון, צרפת (שירות "ספורט הארץ"). מכבי חיפה יעמוד הערב (21.30 שעון ישראל) בפני משימה קשה – לשמור על הפרש 14 הנקודות מול וילרבאן (103–89) כדי לעלות לשלב רבע גמר של גביע קוראץ'. משימה זו קשה במיוחד היות והקבוצה הצרפתית ידועה כקבוצה ביתית מאוד. ראינו זאת אשתקד כשהפועל חולון הודח ע"י וילרבאן.

מכבי חיפה הגיע לליון כבר שלשום והספיק לערוך שני אימונים באולם הביתי של וילרבאן. הבוקר צפוי אימון קל נוסף. החמישיה הפותחת תיקבע סופית לפני הערב.

שיעלה המאמן הצרפתי אלן דיל. סביר להניח שהיא תיכלול את: דורון שפע, ארי רוזנברג, ג'ד בניון, ג'ון פלאוארס ועדי גורדון.

לדברי המארחים ההתעניינות קטנה מאוד אך היפאים מצפים שהאולם יהיה מלא (3,000 צופים).

וילרבאן גברה במוצאי־שבת על אנטיב 85–75 (31–34) והיא מדורגת במקום החמישי בטבלה. סולס בל, שנפצע במישחק בחיפה, ישחק הערב. במישחק נגד אנטיב היה בל הבולט בקבוצתו עם 25 נקודות. קלעים אחרים: ריינולדס (שאינו משחק בגביע אירופה) 15, בניון 13, לאמי 11, רדן 8, בוסנייר 7, קולה 6.

הפועל חיפה בקאזרטה להיפרד בכבוד מאוסקר

קאזרטה, איטליה (שירות "ספורט הארץ"). הפועל חיפה יפרד הערב (21.30 שעון ישראל) מגביע קוראץ', כאשר יתמודד כאן מול סנידרו המקומית. במשחק הראשון בחיפה ניצחה סנידרו 103–91, הערב היא מועמדת כמובן לניצחון גבוה יותר.

הצופים החמים והרעשנים, הופכים את האולם הנהדר כאן לאחד "הקשים" באירופה. כך יהיה ודאי גם הערב. קאזרטה נמצאת בכושר שיא והאוהדים שם מצפים להצגה נוספת. הפועל חיפה ינסה לסיים את הופעתו בגביע קוראץ' בצורה המכובדת ביותר שאפשר. החמישיה הראשונה של הפועל חיפה צפוייה להיות כזו: רונאלד יוסטון, קלפטריק וולס, יוברט רוברטס, אבנר שטוב ודורון קסקי.

קאזרטה שומרת על המקום הראשון בליגה האיטלקית, ללא הפסד. לקאזרטה יש יתרון של 2 נקודות, על פני השניה בטבלה סקוליני פזארו. ביום ראשון גברה סנידרו על ברשה בחוץ 126–118. אוסקר שמידט קלע 52 נקודות ומדורג ראשון בטבלת הקולעים בליגה עם ממוצע של 43.8 נקודות למישחק. סנידרו צפוייה לעלות עם החמישיה הבאה: שמידט, גלושקוב, ג'נטילה, דונאדוני, דלאגיילו.

שלמה שירזי חוזר לאימונים

מאת רוני דיאמן
סופר ספורט "הארץ" בירושלים

הכדורגלן שלמה שירזי שהשתחרר אתמול ממעצרו בגין פרשת הרימון בה הוא מעורב, יחדש היום את פעילותו בקבוצתו בית"ר ירושלים, כאשר יטול חלק באימון שיהיה אחר הצהרים במגרש בית וגן.

הידיעה על שחרורו של שירזי הגיעה לחבריו השחקנים ולמאמן ספיגלר במהלך אימון הבוקר והתקבלה על ידם בקורת רוח. מנהל הקבוצה אברהם לוי הביע את ביטחונו המלא, כי שירזי ישוב לכושרו הרגיל כבר בתוך ימים אחדים. לא ברור עדיין אם יוכל כבר לשחק בשבת בפתח־תקווה.

מכבי תל־אביב הבוקר לליסבון

מאת סופר "ספורט הארץ"

כדורסלני מכבי תל־אביב יוצאים הבוקר לפורטוגל שם יתמודדו מחר בערב נגד בנפיקה ליסבון. במישחק הראשון ביד־אליהו ניצח מכבי 111–86 ונראה שלא תהיינה לו בעיות להבטיח מקומו בבית הגמר.

אתמול נערך האימון האחרון ממנו נעדר רק ליפין. הסיבה: אחיו התחתן אתמול.

גביע רונקטי

גבעת־חיים ללא אשליות ביוגוסלוויה

שיבניק, יוגוסלוויה (שירות "ספורט הארץ"). לכדורסלניות הפועל גבעת־חיים אין אשליות לקראת מישחק הערב מול שיבניקה.

הישראליות הצעירות יפרדו מגביע רונקטי מול יריבה עדיפה. בתקווה לא לספוג הפסד כבד יותר מזה בו נוצחו במישחק שהיה בשבוע שעבר בגבעת־חיים (97–43).

משה איזנברג (במרכז), שהבקיע את השער הראשון לזכות הנבחרת במישחק בו גברה 3–0 על בית"ר תל־אביב (צילום: אלכס ליבק, "חדשות")

מיהיץ' יזמין את איוניר לסגל אם יחזור לשחק בישראל

איזנברג, אלי כהן ומנחם הבקיעו בניצחון 3–0 על בית"ר ת"א

כדורגל

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

מאמן נבחרת ישראל בכדורגל, מילינקו מיהיץ', אמר אתמול כי אם יחזור מוטי איוניר לישראל, יזמן אותו לסגל הנבחרת כדי לבחון אותו.

מיהיץ' נימק את אי־זימונו של איוניר עד כה, בכך שלא היתה לו ההזדמנות לראותו בפעולה. יש לציין כי איוניר כבר שיחק בקבוצה ההולנדית רודה, עוד בטרם החל מיהיץ' לאמן בישראל.

הנבחרת קיימה אתמול מישחק אימון עם בית"ר תל־אביב וניצחה 3–0. המחצית השניה היתה הטובה מבין השתיים. הבקיעו: משה איזנברג (3), אלי כהן (55) ויגאל מנחם (66). הקשר הנסוג אלי כהן צד את העין במשחקו הנמרץ וסיכן את השער כמה פעמים. אחרי המישחק אמר מיהיץ': "מישחקו של אלי כהן נוקשה וחזק. אני אוהב שחקנים עקשנים".

ממישחק האימון נעדרו דניאל ברייליבסקי שהודיע על פציעה ואלי יאני שהיה במיגרש אך לא התלבש. הגירסה הרשמית לאחר השיחה בינו למיהיץ' – פציעה. יאני יוזמן לאימון הבא, ב־28 בחודש. מישחק האימון האחרון של הנבחרת לפני צאתה לאוסטריה למישחק נגד אייר יהיה ב־2 בנובמבר, כנראה נגד נבחרת העתודה. יתכן שמיהיץ' יבקש לכלול 18 שחקנים בנסיעה זו לעומת ה־16 המתוכננים. הסיבה – החשש מפציעות בשל תנאי מזג האויר החורפי. עוד יבקש להגדיל את מספר החילופים במשחק.

במכבי תל־אביב מצפים לשובו של איוניר עד סוף השבוע

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

בואו של מוטי איוניר לישראל צפוי בסוף שבוע זה. המועד המדויק עדיין לא ידוע.

במכבי תל־אביב לא ששים לאשר אם הסכימו ראשי הקבוצה ההולנדית רודה, להוריד את הסכום תמורת שיחרורו. בכל מקרה אומרים באגודה, כי הכיוון של מוטי הוא מכבי תל־אביב.

שחקני הקבוצה זכו אתמול באימון לא שיגרתי. הם יצאו לפארק הירקון, שם עסקו בכושר גופני ומשחק כדורסל. אלי דריקס החלים מהפציעה לחלוטין ובעייתו העיקרית טמונה בכושר גופני לקוי. באימון עסקו השחקנים בכושר גופני וכדורסל.

● הפועל תל־אביב. ההנהלה נפגשה אתמול עם המאמן יצחק שניאור בעניין האפשרות שמשה סיני ישוב לשחק בישראל עוד העונה. בישיבה הוחלט שאם אכן יעזוב סיני את קבוצתו הבלגית, בורן, יהיה זה רק להפועל תל־אביב.

● בית"ר תל־אביב. הרכב הקבוצה למישחק בשבת עם הפועל תל־אביב לא ברור. יהון כהן עדיין פצוע מהשבת החולפת. יעקב כהן החולה, ניסה כוחו אתמול במשחק עם סגל הנבחרת, אך התקשה לתפקד והוחלף מיד. ניסן כהן נפגע בכתפו קשה במהלך המישחק והוא סובל כנראה מקרע בשריר. גם אלי תגר נטש את המישחק בגלל פציעה. ואין לשכוח את הרחקתו של יוסי אדרי בשבת החולפת, כדי להשלים תמונה עגומה של אמצע שבוע.

● הפועל באר־שבע. ההנהלה החליטה לא להחזיר את שלום אביטן לפעילות. בהודעה שפירסמה האגודה, היא מוקירה את תרומתו הרבה בכל תקופת שירותו בקבוצה. אולם מדיניות ההנהלה אינה מצדיקה החזרתו לפעילות. ההנהלה שוקלת עריכת מישחק הוקרה, במהלך העונה הנוכחית, עם נבחרת ישראל או נבחרת מכבי חיפה.

● הפועל חיפה יארח השבת את הפועל חדרה באצטדיון קרית־חיים ולא באיצטדיון בקרית־אליעזר, עקב מחלוקת עם עיריית חיפה האחראית על האיצטדיון העירוני.

רצי גולני מגיעים היום לתל־אביב

מירוץ גולני המסורתי החל אתמול ב־5 בבוקר כשקבוצות ראשונות של חיילים עשו הדרך בריצה מהחרמון לכיוון קריית שמונה. ב־8 בבוקר הם התקבלו בחוצות הקריה על ידי מאות תלמידי בתי הספר שהריעו להם, חלקם אף הצטרפו לרצים עד ליציאה מהעיר. את המירוץ הזניק מפקד החטיבה שדיבר על חשיבות המסורת ועל תרומתה להכרת הארץ.

במירוץ השנה, הנערך באחריות ובסיוע מרכז כושר קרבי בצה"ל, נוטלים חלק 300 רצים ובהן חיילים נבחרים מתוך יחידות החטיבה השונות.

הבוקר יצאו רצי גולני מחדרה לכיוון תל־אביב.

כדורעף

רק ניצחונות חוץ במחזור ה־4

תופעה מעניינת היתה אמש במחזור ה־4 בליגה הלאומית: כל הניצחונות הושגו במישחקי החוץ. הפועל כפר־סבא – הפועל בת־ים 2–3, הפועל מטה־אשר – הפועל רמת־אביב 0–3, הפועל המעפיל – הפועל העוגן 0–3, איזור־עירון – א.ס. רמת השרון 1–3, מכבי פתח תקווה – מכבי חיפה 0–3, הפועל קרית־אתא – הפועל שריד 0–3.

טניס

מנסדורף וקונורס לסיבוב השני בוינה ובטוקיו

וינה (שירות "ספורט הארץ"). עמוס מנסדורף העפיל כאן ללא קושי לסיבוב השני של טורניר "הפרס הגדול" על פרסים כספיים בסך 145 אלף דולאר. מנסדורף, שעלה למקום ה־23 בדירוג העולמי אחרי זכייתו ברמת השרון, גבר על הצ'כי קארל נובאצ'ק 6–1, 6–4. צ'כי אחר, המדורג שמיני תומאס שמיד, נוצח ע"י האוסטרי תומאס מוסטר 6–7, 3–6. המדורגים הבכירים בטורניר הם טים מאיוט (ארה"ב), אמיליו סאנצ'ס (ספרד) ואנדרס יארייד (שוודיה).

בטורניר סייקו בטוקיו, על פרסים כספיים בסך כולל של 375 אלף דולאר, ניצח ג'ימי קונורס, המדורג רביעי, את בראצו מרטי דייוויס 4–6, 3–6. המדורג שני, סטפאן אדברג, ניצח את היפאני צ'אישי פוקיי 7–5, 6–2. כן משתתפים בטורניר זה איוון לנדל ובוריס בקר.

תוצאות נוספות: פיצ'ג'ראלד (אוסטרליה) – סאקאנו (גרמניה) 6–1, 6–4, אנאקון (ארה"ב) – מיציאקה (יפאן) 6–1, 7–6, פרנפורש (שוודיה) – נייסן (הולנד) 6–3, 6–4, 6–2, ז'יוויינוביץ' (יוגוסלוויה) – ריוו (ארה"ב) 6–4, 7–5, סנוס (ארה"ב) – דרואנט (אוסטרליה) 4–6, 6–2, 6–3.

הנבחרת תיפרד ממיקי ומוטי במישחק נגד יוון ביום א'

כדורסל

מאת יוסי לוין
סופר "ספורט הארץ"

נבחרת ישראל בכדורסל תיפרד ביום ראשון בערב ממיקי ברקוביץ' ומוטי ארואסטי, במישחק מול אלופת אירופה, נבחרת יוון. אתמול מסר המאמן משה ויינקרנץ את הרכב הנבחרת למישחק. בנוסף לעשרת השחקנים ששיחקו בבולגריה, הוזמנו גם מוטי ארואסטי ותומר שטיינהאואר. הנבחרת לא תערוך אימון אלא תיתכנס ביום ראשון בבוקר. מיקי ברקוביץ' יהיה הקפטן במישחק זה.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול נבחנו גם שני השחקנים הפורשים. ברקוביץ' אמר: "אני מודה לכל האנשים שליוו אותי במשך השנים שלי בנבחרת. אני מודה לכולם, גם לצביקה שרף". גם מוטי הודה לכולם: "גם למיקי, שהרבה בזכותו יפרדו ממני ביום ראשון".

הנבחרת היוונית אמורה להגיע לארץ ביום שישי בהרכבה המלא. תשחק במוצאי שבת בהיכל הספורט ברוממה נגד נבחרת חיפה.

התעמלות

ישראל במקום ה־22 אחרי תרגילי החובה

רוטרדאם (איפי). נבחרת ישראל מדורגת במקום ה־22 מתוך 27 בתום תרגילי החובה בתחרות הקבוצתית לגברים באליפות העולם ה־24 בהתעמלות. ישראל צברה 269.90 נקודות. מתעמלי ברית המועצות מובילים עם 294.05 נקודות ומקדימים את מזרח־גרמניה 289.85 וסין 289.80 נקודות. בדירוג האישי מובילים ארבעה סובייטים בראשותו של אלוף העולם דמיטרי בילוזרצ'ב עם 59.00 נקודות.

● גוואטמאלה ניצחה בגואטמאלה סיטי את גאיינה 6–0 בטורניר הקדם־אולימפי באיזור אמריקה התיכונה.

כדוריד

הערב המחזור השלישי

מוקד מישחקי המחזור השלישי בליגה הלאומית בכדוריד יהיה הערב ב־20.30 באולם האוניברסיטה ברמת־אביב, במישחק בין הפועל רמת גן ומכבי נתניה. שחקני נתניה ינסו להפתיע והסיכויים שלהם סבירים למדי. ישפטו נחום ובצקי ודני נוטמן.

יתר מישחקי הערב: הפועל ראשל"צ – אליצור הרצליה, הפועל פתח־תקווה – הפועל רחובות (בית־הוד), הפועל נורדיה – מכבי פתח תקווה (ברמת־הכובש), מכבי רחובות – מכבי ראשל"צ, מכבי קרית־שרת/חולון – מכבי ארזים רמת־גן. השעה הראשית למשחקים 20.30.

יוסף חבס

הערב 28 מישחקים בסיבוב השני

מיבחן קשה בואלנסיה למחזיק הגביע פורטו נגד ריאל מאדריד

קבוצותיהם של אבי כהן ואלי אוחנה בבית, של רוני רוזנטל ומשה סיני בחוץ

גביעי אירופה

מאדריד (שירות "ספורט הארץ"). העימות בין ריאל מאדריד ואלופה האירופי פורטו, יעמוד הערב במוקד 28 מישחקים בסיבוב השני בגביעי אירופה בכדורגל. האלופה הספרדית מצויה בכושר שיא וניצחה בשבעת מישחקיה בליגה. בסיבוב הקודם הודיחה כזכור את נאפולי עם דייגו מאראדונה וקארקה.

פורטו מובילה אמנם בליגה הפורטוגלית, אבל אינה משכנעת ביכולתה וביום א' גברה בדוחק על האחרונה בטבלה פורטימונאזה 1–0. המישחק יתקיים בואלנסיה בהמשך לעונש שהוטל על ריאל לשחק במרחק של 350 ק"מ ממאדריד. הפעם יוכלו כבר אוהדי הקבוצה לחזות במישחק.

בנפיקה, הנציגה השניה של פורטוגל בגביע האלופות, תשחק היום בדנמארק נגד אארהוס. יתר המישחקים בגביע האלופות: נושאטל – באיירן מינכן, בורדו – ליליסטרום, ספרטה פראג – אנדרלכט, ראפיד וינה – פ.ס.ו. איינדהובן, סטיאווה בוקארשט – אומוניה ניקוסיה, גלאזגו ריינג'רס – גורניק זאבז'ה.

במישחק זה אמור אבי כהן להופיע כליברו במדי האלופה הסקוטית. גם שלושת "הבלגים" שלנו מקווים לשחק הערב: אלי אוחנה בבית עם פ.ק. מאלין נגד סנט־מירן הסקוטית (מחזיקות גביע), רוני רוזנטל עם פ.ק. ברי'ז בבלגראד נגד הכוכב האדום (אופ"א) ומשה סיני עם בורן בפורטוגל נגד ויטוריה גימריינש (אופ"א).

איאקס בהאמבורג

המישחק המרכזי במיפעל למחזיקות גביע יהיה במערב גרמניה שם תארח האמבורג את מחזיקת הגביע איאקס אמסטרדם. שתי קבוצות שהופיעו בעבר בגמר מישחקי גמר אירופיים. יתר המישחקים: וולאוניס סקודרה (אלבניה) – הובאגימי (פינלנד), אופי כרתים – אטלנטה ברגאמו (המישחק יתקיים בסלוניקי בשל עונש על הקבוצה היוונית), דן־האג – יאנג בויס ברן, ריאל סוסיאדאד – דינאמו מינסק, ספורטינג ליסבון – קאלמאר (שוודיה). המישחק בין אולימפיק מארסיי הידוק ספליט יתקיים מחר.

לאיטליה ארבע נציגות בגביע אופ"א: שתיים ישחקו בבית: אינטר נגד טורון פאלקסאורה (פינלנד) ומילאן נגד אספניול ברצלונה במישחק שיתקיים בלצ'ה בשל עונש על מילאן. יובנטוס תתארח באתונה אצל פאנאתינאיקוס והורונה תשחק בהולנד נגד אוטרכט.

מישחקים אחרים: דנדי יונייטד – ויסקוביצה, ספרטה מוסקווה – וורדר ברמן, ברודובי – ספורטול סטודנטסק, ויסמוט אואה (מזרח גרמניה) – פלמודסארי (אלבניה), אברדין – פיינורד, צ'אווס (פורטוגל) – הונווד בודאפשט, ברצלונה – דינאמו מוסקווה, טולדו – לוורקוזן. מישחק אחד יתקיים מחר בין ויטוריה בוקארשט ודינאמו טביליסי. מישחק אחר עמד להתקיים אמש בין בורוסיה דורטמונד ו[illegible] מוסקאר.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
אבלה על מותה של
ידידה יקרה
ז'קלין דו־פרה
ז"ל
ומשתתפת בצערם של
דניאל ברנבוים והמשפחה

בצער רב וביגון קודר
אנו מודיעים על פטירתה של הגברת
אנה גרוס
ההלויה תתקיים היום יום רביעי 21.10.87
בשעה 12.00 בבית העלמין בחולון
משפחת
קופפרמן

מזועזעים והמומים עטופי אבל ויגון
אנו מודיעים על פטירתו ללא עת
של היקר לנו מכל
מרדכי (מוטי) שחם (שורצקכל)
(ב"ר יהושע ושרה שורצקכל ז"ל)
ההלויה תצא היום יום רביעי כ"ח תשרי תשמ"ח
21.10.87 בשעה 1.00 בצהריים
מבית המנוח רמת־השרון רח' יהיעם 5
לבית העלמין החדש כביש גהה מרשה
מתאבלים מרה:
אשתו: דיצה
בנו: שי
בנותיו: מיכל, יעל וטלי
אחותו: רות דומיניץ ומשפ'
משפחת צפורה ושלום כהן
משפחת עופרה וחיים יעקובי
משפחת אורית ונחום רוטברט
יושבים שבעה בבית המנוח

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו, בעלי ואחינו
יעקב גרינברג
בר"ב ישראל גרינברג ז"ל
ההלויה תצא היום יום רביעי כ"ח תשרי תשמ"ח 21.10.87
מבית המנוח רחוב שאר ישוב 20 חדרה, בשעה 14.00 לבית העלמין הישן.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
המשפחה המתאבלת:
אשתו – רחל גרינברג לבית זילברשטיין
אחותו – טובה רוזנבלום
אחיו – אברהם גרינברג

בצער רב ובכאב אנו מודיעים על פטירת יקירנו
בנימין אוסטרוב
ההלויה תצא היום יום רביעי כ"ח תשרי תשמ"ח 21.10.87 בשעה 2.00 אחה"צ
מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין בקרית־שאול
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים
המתאבלים: אשתו: קלרה
בתו וחתנו: לאה וגיורא בר־שלום
בתו וחתנו: אני ורמי בלומנפלד
נכדיו: רונן, ערן, מיה, ליהי ועדי
אחיו: דוד אוסטרוב וב"ב

המשכים מעמוד 1

התאוששות קלה בוול־סטריט

(סוף מעמוד 1)

מכוניות, מקררים וכדומה, מתוך פחד מפני זמנים קשים". הוא עמד על דעתו, שאין בארה"ב משבר כלכלי.

רייגן קרא לאמריקאים שלא להיתפס לבהלה עקב ההתרחשויות בוול סטריט. "מרכיבי היסוד הכלכליים של ארץ זו נותרו איתנים, ואסור לאחרים להיתפס לפאניקה", אמר רייגן לעיתונאים, בצאתו מן הבית הלבן כדי לבקר אצל רעייתו ננסי, המתאוששת בבית החולים הצבאי "בטסדה" מניתוח סרטן.

ההתאוששות בבורסה היתה תוצאה ישירה של שני מהלכים פיסקאליים, שנעשו דקות אחדות לפני תחילת יום המסחר.

הבנק המרכזי של ארה"ב הודיע, כי יעביר הלוואות לרשות הבנקים, כדי לסייע להם בקשיי נזילות אפשריים. במקביל הודיעו שניים מן הבנקים המסחריים הגדולים ביותר, כי הם מפחיתים את הריבית ("פריים") על הלוואות. יחד עם נתונים מעודדים על היקפי התחלות הבניה בארה"ב בחודש שעבר, נתנו המהלכים האלה זריקה ניכרת של עידוד לבורסה.

אותות תזזית

מהלך המסחר אתמול היה אחוז תזזית ובלט באי־יציבותו. בתוך השעה הראשונה עלה מדד הדאו ג'ונס ב־200 נקודות. באמצע השעה הרביעית ירד המדד ב־30 נקודות. כעבור שעה אחת הוא חזר ועלה במאה נקודות. כעבור שעה נוספת הוא התאזן, ואז חזר ועלה. ב־3:28 אחה"צ (שעון ניו יורק) זינק המדד ב־172.8 נקודות. אבל במהלך חצי השעה האחרונה של יום המסחר נרשמה ירידה, והעליה הסופית הסתכמה כאמור ב־102 נקודות.

נשיא הבורסה של ניו יורק, ג'ון פיילאן, אמר מייד אחר כך, כי חרף העליות והירידות הקיצוניות, "זה היה יום מסחר הגיוני, בהתחשב בנסיבות". ביום שני בערב אמר פיילאן, כי הוא מקווה שעד יום מותו לא יראה עוד התמוטטות כזאת.

שוקי הכספים בעולם הגיבו אתמול בייחוד על מאורעות יום שני. ההתאוששות היחסית של אתמול תשפיע על המסחר, אם בכלל, רק היום.

מסיבת עיתונאים מאולתרת

הופעתו של הנשיא רייגן לפני עיתונאים הפכה למסיבת עיתונאים מאולתרת, הראשונה מאז פרשת איראן והקונטראס. במהלכה נשאל הנשיא אם ייענה להצעתם של כמה ממנהיגי המפלגה הדמוקרטית, ויזמין אותם ל"ועידת־פיסגה כלכלית". רייגן השיב בחיוב, אבל הטיל מייד את האשמה לבעיותיה הכלכליות של ארה"ב על המפלגה הדמוקרטית, "אשר במשך חצי מאה שולטת למעשה על שני בתי הקונגרס".

הערכות בניו יורק הוזהרו אתמול מפני השוואות מבהילות בין מאורעות יום שני ובין ההתמוטטות של 1929. ההסכמה הכללית היתה, שמאז נוספו אמצעי־פיקוח לכלכלה האמריקאית, שיצמצמו במידה ניכרת את פגיעתה הרעה של כל התמוטטות.

עם זאת הדגישו אתמול את התלות הכלכלית הגדולה של ארה"ב בהתנהגותן של ממשלות זרות, בייחוד יפאן ומערב גרמניה. יציבות הדולאר בשוקי העולם תלויה בהתנהגותן של שתי המדינות האלה, שיש להן יתרון גדול במאזן המסחרי עם ארה"ב. אתמול שוחח רייגן עם ראש הממשלה המיועד של יפאן, נובורו טאקשיטה. שלשום נפגש שר האוצר של ארה"ב עם עמיתו המערב גרמני.

עומס על המחשבים

במשך יום אתמול נסחרו בבורסה בניו־יורק 596 מיליון מניות – שיא נוסף בתולדות הבורסה. מספר העסקות בבורסה היה אתמול כה גדול והעומס כה רב שהמחשבים בבורסה לא עמדו בלחץ ורק בשעה מאוחרת ניתן היה לדעת את הסיכום המדויק של היום. הפיגור בעבודת המחשבים נמשך שלוש שעות ועשר דקות – ארוע חסר תקדים בפני עצמו בתולדות הבורסה בניו־יורק.

פרשנים כלכליים התקשו להסביר את הסיבה להתאוששות המתונה ונשמעו הערכות חלוקות על סיבותיה והסיכויים שהיא מסמנת. אחדים סבורים כי ניתן לפרש את ההתאוששות כסימנים ראשונים של שיקום הבורסה ואולי אף תחילתה של יציבות. אחרים הביעו את החשש כי מדובר בהתאוששות זמנית הנובעת בעיקר מן המבוכה השוררת בין המשקיעים הקטנים. סיבה אחרת המוזכרת, היא אמצעי ההרגעה מצד הבית הלבן והידיעות כי בימים הקרובים ינקטו ארה"ב, יפאן ומערב גרמניה בצעדים כלכליים מתואמים כדי למנוע התמוטטות שוק הכספים העולמי.

בייקר נקרא לחזור

שר האוצר האמריקאי ג'יימס בייקר, השוהה בבון, נקרא אמש על ידי הנשיא רייגן לשוב בדחיפות לוואשינגטון. בינתיים רווחו בוול סטריט ידיעות שעוררו דאגה על קשיים כספיים וקשיי נזילות באחת מחברות הענק באמריקה. יו"ר הפדרל־רזרב, אלן גרינספן, הודיע אמש כי הפדרל־רזרב יספק אמצעי נזילות למשק כדי לתמוך בכלכלה הלאומית. ראשי הבורסה ביקשו מחברים שלא לבצע עיסקות גדולות בתחום רכישת ואיחוד חברות.

המפולת בבורסה מורגשת היטב בריכוזי אוכלוסיה יהודית בניו־יורק. ידוע כי יהודים רבים הנימנים על המעמד הבינוני משקיעים סכומים גדולים ברכישת מניות ונראה שרבים מהם הפסידו בימים האחרונים הון רב. גם ישראלים המתגוררים בניו־יורק ידועים כרוכשי מניות מושבעים וקרוב לוודאי שנפגעו מהתמוטטות השערים ביום שני.

בבוקר שאחרי היום השחור ביותר ב־105 שנות קיומה של הבורסה בניו־יורק – כמעט כל הכלכלנים והפרשנים הכלכליים תמימי דעים כי ארה"ב ניצבת על סף של תקופת מיתון או האטה כלכלית, כפי שהמאופקים שבהם מעדיפים לומר. אבל הם מסכימים כי הפעם לא תיגרם אבטלה המונית שבאה בעקבות התמוטטות הבורסה באוקטובר 1929. אף אלה מבין הכלכלנים הטוענים כי נפילת שערי המניות היתה גורם מייצב שהחזיר למניות את ערכן הריאלי – סבורים, עם זאת, כי למפולת של יום שני תהיינה השלכות משמעותיות על הכלכלה האמריקאית, מהן יסבלו בעיקר בני המעמד הבינוני והנמוך. צופים לגידול באבטלה, לנסיגה חזקה מצד הצרכנים לחסוך בהוצאות ולקיצוצים בתוכניות השקעה והתרחבות של מפעלים. מעריכים כי תחול ירידה ברמת החיים של האמריקאי הממוצע, בעקבות האטה ברכישת מכוניות חדשות, בבניית בתים ובשוק מוצרי החשמל. חברות גדולות עשויות למצוא עצמן בקשיי מימון ומצפים כאן לראות אלו צעדים חברות אלה ינקטו.

לא כמו ב־29

כלכלנים מדגישים כי אין מקום להשוואה בין המפולת של יום שני לזו של 1929 משום שהכלכלה האמריקאית היא כיום חזקה. לפי אומדן שפורסם אמש, התמוטטות שערי המניות גרמה למשקיעים הפסדים של 503 מיליארד דולר; החברות האמריקאיות הגדולות הפסידו בימים האחרונים כ־40 אחוז מערך המניות שלהן. אך מומחים מציינים כי הפסדים אלה אינם יכולים לערער לזמן ארוך כלכלה של שלושה טריליון דולר. גם העליה בשערי איגרות חוב פדראליות שנרשמה אמש והביקוש הגדול לאיגרות אלה, הן אינדיקציה לחוסנה הבסיסי של הכלכלה האמריקאית.

אזעקה – אך לא שריפה

"הניו־יורק טיימס" כתב במאמר ראשי כי התמוטטות הבורסה היא אות אזעקה – אבל לא האש עצמה. נפילת שערי המניות, אומר העיתון, לא בהכרח חייבת להוביל למיתון כלכלי משמעותי או לאבטלה המונית: אך בהחלט מחייבת את המדינות בעלות העוצמה הכלכלית להתחיל ולהאבק באש. ניכר מאמץ מצד העיתון בעל ההשפעה להרגיע את הרוחות ולדחות נבואות שחורות. "הניו־יורק טיימס" אומר כי הגורם המרכזי למפולת הוא הגרעון העצום בתקציב הפדראלי והמדיניות הכלכלית שאפיינה את שנות שלטונו של רייגן. אמריקה הפכה תלויה בהון של יפאן ואירופה והתקווה היחידה להחזרת היציבות היא הסכם מיידי בין ארה"ב, יפאן ומערב גרמניה.

איל ההון הניו־יורקי דונלד טראמפ נחלץ מן המפולת בבורסה מכיוון שבחודש שעבר מכר מניות בשווי של 500 מיליון דולר שהחזיק ברשותו. טראמפ גילה זאת לכתב "דיילי סטאר" בלונדון. הוא הרוויח על ידי מכירת מניותיו סכום של 175 מיליון דולר. נודע כי גם המיליונר היהודי לורנס טיש, השולט, בין השאר, על חברת הטלוויזיה סי־בי־אס, מכר את מניותיו לפני שבועות אחדים.

המשטרה חוקרת עשרות, ביניהם רופאים ורוקחים, בפרשת ההונאה בקופ"ח מכבי

צפויים מעצרים נוספים ★ אחד העצורים – אחיו של אישיות בכירה במערך הרפואי

מאת ראובן שפירא

חקירת המשטרה בפרשת הרשת המאורגנת של רוקחים, רופאים וגורמים מפוקפקים, שהוציאה לפי החשד במירמה כמיליון וחצי שקלים מקופת חולים מכבי ע"י הגשת מירשמי תרופות של חולים מדומים לתשלום לקופת חולים מכבי – מסתעפת.

עד כה חקרה המשטרה עשרות אנשים, ביניהם רוקחים ויותר מעשרה רופאים שעל פי מרשמים שנתנו נגבו הכספים במירמה מקופת חולים מכבי. בידי המשטרה עצורים עתה שני רוקחים (אחד מהם אח של אישיות בכירה במערך הרפואי, הקשורה בטיפול בנושא התרופות) ואשה כבת 50 החשודה שהיתה הדמות המרכזית ברשת ההונאה וקיבלה לידיה רבים מהמירשמים המפוברקים.

החשודים יובאו היום בפני שופט לדיון בהמשך מעצרם. כפי שנודע צפויים מעצרים נוספים וכן חקירתם במשטרה של אנשים רבים נוספים, ביניהם האישיות הבכירה במערך הרפואי. רבים מהנחקרים ביומיים האחרונים מסרו במשטרה הודעות מפורטות על חלקם בפרשה.

המשטרה חושדת כי אחדים מהרופאים שסיפקו מירשמים רבים לחולים מדומים, ידעו על כך שהמירשמים משמשים להונאה. עם התפתחות החקירה התבררו פרטים רבים על פעילותה של הרשת שפעלה בצורה מאורגנת ומתואמת. מתברר כי לידי הרשת הגיעו בדרך שעדיין לא ברורה ונחקרת עתה, לפחות 15 פנקסי חבר של קופת חולים מכבי שנגנבו מחברי הקופה או שאבדו להם ושבמקומם הונפקו לחברים פנקסים חדשים. (המשטרה חוקרת בין השאר חשד של שיתוף פעולה של מישהו – יתכן שעובד זוטר – מעובדי קופת חולים מכבי עם הרשת).

לפי החשד, הרשת הפעילה כמה אנשים – ביניהם שתי נשים – שבאמצעות פנקסי החבר שהגיעו לידיהן עברו בצורה שאלה ומשתנה מפעם לפעם בין רופאים רבים, התחזו לחברי הקופה וקיבלו מהרופאים מירשמים לתרופות יקרות. המירשמים הועברו באופן קבוע במעט לכמה בתי מרקחת באזור המרכז. מהחקירה עולה כי באותם בתי מרקחת נערכו כמויות גדולות ובלתי רגילות של מירשמים יקרים, כאשר המירשמים רשומים כאילו ניתנו למשפחות שלמות – אב, אם וילדים, ע"י רופאים מכל רחבי הארץ. המירשמים ניתנו ע"י רופאים באופן שיטתי מדי חודש (כאילו משפחות שלמות סובלות מאותן מחלות) בדיקה העלתה כי המשפחות של חברי קופת חולים מכבי שלהן נרשמו בכיבול התרופות כלל לא ביקרו אצל הרופאים שנתנו את המירשמים, לא קיבלו מהם מעולם מירשמים ולא רכשו תרופות בתי המרקחת שבהם הופיעו המירשמים שבכיבול נרשמו להם. התברר שכל אותן משפחות איבדו בעבר את פנקסי החבר שלהן והונפקו להן פנקסים חדשים.

בשלב מסויים הפעילה הנהלת קופת חולים מכבי חברת חקירות פרטית שקיימה מעקב סמוי על בתי המרקחת ועל רופאים. התברר שכמה אנשים, ביניהם שתי נשים חוזרים ומופיעים באופן קבוע אצל רופאים ומתחזים כחולים. הרופאים רשמו להם ולבני משפחותיהם – מבלי שבני המשפחה נבדקו על ידם – תרופות יקרות לטיפול באסטמה, אולקוס, מחלות עצבים ובעיות לב. בתי המרקחת שקיבלו את המירשמים הפיקטיביים הגישו לקופת חולים מכבי מדי חודש חשבונות לתשלום שנעו בין 70 ל־100 אלף שקלים, במקום 20 – 30 אלף שקלים שהם החשבונות הרגילים של בתי מרקחת.

חומר החקירה שנאסף ע"י חברת החקירות הפרטית ומסמכים רבים נוספים הועברו ע"י קופת חולים מכבי לידי המשטרה לפני כחמישה חודשים.

בהודעה של ראשי קופת חולים מכבי נאמר אמש כי מדובר בהסתרות למעשי הונאה של רוקחים מעטים בשיתוף רופאים מעטים והדבר אינו צריך לפגוע בפעולה ההדוקה והבי אמון שהקופה רוחשת לכלל ציבור הרופאים והרוקחים המשרתים את חברי הקופה.

שרת הרווחה של דנמרק (שניה מימין) ביקרה בחברת שר הקליטה יעקב צור (מימין) במרכז קליטה לעולים בירושלים. בתמונה: בשיחה עם משפחת עולים מאתיופיה (צילום: סקופ 80)

כמחצית מיהודי בריה"מ נישאים ללא יהודים ו־90% מילדיהם מגדירים עצמם כ"לא יהודים"

מאת נדב שרגאי

50% 40%־ מקרב נישואי היהודים בבריה"מ הינם "נישואי תערובת". 90% מילדי הזוגות המעורבים הללו מגדירים את עצמם כלא־יהודים. נתונים אלה ואחרים על יהדות בריה"מ, נמסרו אתמול במסגרת הכנס העולמי לדמוגרפיה יהודית, הנערך בירושלים.

הפרופ' מרדכי אלטשולר מהאוניברסיטה העברית בירושלים מסר עוד, כי בבריה"מ כולה חיים כיום בין 1.5 ל־1.6 מיליון יהודים ומספר הלידות הממוצע לאשה יהודיה בבריה"מ הוא נמוך יחסית – 1.6 בלבד.

סופר "הארץ" מציין, כי בכנס העולמי לדמוגרפיה משתתפת משלחת רבת של יהודים מארצות מזרח ארופה, אולם לא הוזמנה משלחת מטעם יהדות בריה"מ. מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי, הד"ר אבי בקר אומר, כי לא הועברה הזמנה לבריה"מ, מכיוון שהיה ברור מראש, שהסובייטים לא יאפשרו למשלחת מסוג זה להגיע לארץ.

חשש בצה"ל: אפסו הסיכויים למצוא את סרן פארשי בחיים

נזקי השטפונות בשכונת נוה נוי בבאר שבע – יותר ממיליון ד'

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

כוחות של צה"ל בעזרת כלבי גישוש המשיכו אתמול בחיפושים, זה היום הרביעי, אחר קצין צה"ל, סרן אחמד פארשי, שנסחף מאז השטפונות בערבה בשבת. גורם חושש בצה"ל, כי אפסו הסיכויים למצוא את סרן פארשי בחיים.

נזקי השטפונות בשכונת נוה נוי בבאר שבע הם מעל מליון דולר. שישה בתים ניזוקו ושתי משפחות פונו מבתיהם. ראש עיריית באר שבע, משה זילברמן, שיגר אתמול מברקים לראש הממשלה ולמשרד השיכון בבקשת סיוע לתיקון הנזקים.

גם באילת הוחל אתמול בתיקון הנזקים.

"מדינת ישראל לא ערוכה לטפל באסונות טבע כדוגמת השיטפון הגדול שפקד את אזור הדרום. אין נהלים למקרה חירום, ואין מטה פעולה המרכז את כל המידע אודות נפגעים ונעדרים. "בכוונתי לפעול לקידום הנושא ובקרוב איזום פגישות עם נציגי צה"ל, משרד הפנים וכל הגופים המעורבים", אמר אתמול מנהל רשות שמורות הטבע באיזור הדרום, שמוליק שפירא, אשר במשך הימים האחרונים הוא עסק עם אנשיו באיתור נעדרים כתוצאה מהשיטפונות.

אלי אלעד מוסר: נזקים כבדים נגרמו לשמורות הטבע של עין־גדי בשל השטפונות, ובעקבות כך הודיעה רשות שמורות הטבע על סגירת השמורה.

דוברת הרשות מסרה, כי מי השטפון פגעו בערוצי שני הנחלים של השמורה: נחל דוד ונחל ערוגות. פקחי רשות שמורות הטבע במקום עוסקים בשיקום השבילים, בפינוי הסחף והצמחיה והבהרת המכשולים בדרכי הגישה.

עובד תובע פיצוי מצה"ל: במכנסיים היה עקרב שעקץ אותי באבר המין

משרד הביטחון: על העובד היה לנער את המכנסיים טרם שלבש אותם

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

אליהו חיון, אזרח עובד צה"ל, אב לחמישה ותושב באר שבע, תובע מצה"ל וממשרד הבטחון פיצויים בסך 50,000 שקלים, כיוון שנעקץ על ידי עקרב באבר מינו, כאשר לבש מכנסיים צבאיים.

בכתב התביעה, שהוגש על ידי עורך הדין ניסן גיצה נאמר, כי התובע משרת באחד מבסיסי צה"ל בדרום. יום אחד נכנס התובע למחסן בבסיס, הוריד את בגדיו האזרחיים ולבש מיכנסיים צבאיים שהיו מונחים על המדף, וכשיצא מהמחסן, הרגיש כאב איום באבר מינו.

לאחר כמה צעדים לא יכול היה ללכת, התיישב והחל לצעוק לעזרה. הוא פונה לבית החולים סורוקה והרופא שבדק אותו הבחין בשתי עקיצות באבר המין וקבע כי מדובר בעקיצת עקרב. בגלל חשש מזיהום נותח, ופיסת עור שלקוחה מרגלו הושתלה באבר המין.

נקבעה לו נכות לצמיתות של 10% על ידי ועדה של המוסד לביטוח לאומי.

בכתב התביעה נטען, כי משרד הביטחון וצה"ל התרשלו בכך שלא דאגו שלא יהיו מפגעים במכנסיים.

בכתב ההגנה טוען משרד הבטחון כי על החייל היה לנער את מכנסיו הצבאיים לפני לבישתן.

2 בכירים באגד מואשמים שהוציאו במרמה 5,000 ד' מהקופה כדי לעקוב אחר יריבים

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

שני בכירים באגד מואשמים, כי במרמה הוציאו מקופת אגד 5,000 דולר ששימשו למימון שכירת חברת חקירות שאנשיה עקבו אחרי אנשי סיעה יריבה בקואופרטיב.

שני הנאשמים הם אליהו יפה (55) מירושלים ששימש בתפקיד ניהולי בכיר ואברהם עובדיה (51) מירושלים המשמש כחבר אגד ירושלים בוועדת הפיקוח של אגד. שני הנאשמים, נטען בכתב האישום שהוגש לבית משפט השלום בירושלים, הם חברי תנועה פוליטית בתוך אגד הנקראת "התנועה למען ירושלים".

בכתב האישום נטען עוד כי יפה ביקש לבצע מעקב אחרי מספר חברים באגד ביניהם יהושע פרץ ויצחק רודי, במסגרת מאבקים פנימיים שהיו באותה עת באגד. כדי לממש את כוונתו, נאמר בכתב האישום, פנה יפה לעובדיה שהיה באותו זמן חבר בועדת הפיקוח וביקשו לפנות לחברת חקירות פרטית בכדי שתבצע את המעקבים והחקירות.

עובדיה, נאמר בכתב האישום נענה לבקשה ופנה ליונתן שפע, בעל חברת החקירות "שפע ביטחון בע"מ", תוך שהוא מציג עצמו כחבר ועדת הפיקוח באגד המבקש לבצע חקירות ומעקבים, בין היתר, על יהושע פרץ ויצחק רודי. ואכן, נאמר בכתב האישום עוד ביצעה חברת החקירות את המעקבים והחקירות והעבירה את הממצאים לעובדיה, שהעבירם ליפה.

לטענת התביעה, אף אחד מחברי ועדת הפיקוח של אגד, להוציא את עובדיה, לא ידע על ביצוע המעקבים. שני הנאשמים, נטען בכתב האישום ביקשו להחזיר לקופת התנועה למען ירושלים את הכספים ששילמו לחברת החקירות ופנו בעניין זה לשלמה לוין, מנהל אגף הכספים באגד, תוך הצגת מצג כוזב כי החזור הוא בגין ביצוע עבודה לוועדת הפיקוח בירושלים. במאי 1984 התכנסה ועדת הכספים של אגד בה היה חבר גם יפה, זו החליטה, לאור המסמכים שהוגשו לה, לשלם סכום בשקלים השווה ל־5000 דולר בטענה כי התשלום הוא בגין ביצוע עבודה לוועדת הפיקוח בירושלים.

הלקוחות דיווחו למשטרה ובית־בושת מוסווה כמכון־עיסוי נחשף בפ"ת

מאת נורית אמיתי
מכתבת "הארץ"

בית בושת שפעל במסווה של מכון עיסוי נחשף ברחוב סלור 21 בפתח תקווה, בעקבות דיווח של לקוחות למשטרה.

אתמול הואריך ב־48 שעות מעצרו של גבריאל חושן, בן 34 מפתח תקווה, בעל עבר פלילי ואסיר ברישיון, כחשוד בקשר להפעלת המקום.

בידי המשטרה נמצאות עדויות מפיהם של אנשים שקיבלו "שירות מיני" במכון עיסוי זה. בא כח המשטרה ביקש להאריך מעצר החשוד בשבעה ימים כדי להשלים את החקירה ולמנוע השפעה על עדים. השופט שלי טימן אישר הארכת מעצר של 48 שעות ואפשרות שחרור החשוד על ידי קצין משטרה.

עורך הדין אברהם אורן, סנגורו של החשוד, טען בין השאר כי מרשו הוא עובד תחזוקה במקום ומקבל משכורת.

השופט שלי טימן קבע כי ממה שנראה עתה, אכן התנהל במקום מכון "להרפיה" בבעלות החשוד. יצויין כי עובדות שנעצרו בפשיטת המשטרה במקום שוחררו. אחת מהן, גילה שטרית, סיפרה בבית המשפט כי חשש היה בסידורים כשהמשטרה פשטה על המקום.

במשטרת פתח תקווה אומרים לקיים מסדרי זיהוי שבו יתבקשו באי המקום, שהתלוננו במשטרה, לזהות את נותני השירותים.

תושב עזה נעצר כחשוד בקשר עם נסיון רצח 2 הנערים בהרצליה

החשוד בן ה־28, נעצר ל־4 ימים ושמו נאסר לפרסום • המשטרה אינה חושדת בו שביצע את המעשה, אלא שהלין חשוד ברצח, שנעלם

(עט). עזתי בן 28 תושב רצועת עזה נעצר אתמול בבית משפט השלום בתל אביב לארבעה ימים כחשוד במעורבות בפרשת נסיון הרצח של שני הנערים ליד בריכת המיצגן בהרצליה, בערב ראש השנה.

ב"כ המשטרה ביקש לעצור את החשוד ל־15 יום. הוא טען שב־18.10.87 זוהה עד ראיה שעבר במקום את החשוד, כאדם שראהו משוטט ביום המקרה באיזור עם אחד החשודים בניסיון לרצח. החשוד זוהה עפ"י קלסתרון, שהורכב לפי תיאורי אחד הנערים.

ב"כ המשטרה טען, שהחשוד, אשר שמו נאסר לפרסום, עובד בבריכת המצגן במקום, ועבד שם גם ביום האירוע. עם זאת הדגיש, שאינו חשוד בנסיון לרצח, אלא בכך שהחשוד לרצח הסתתר אצלו, במקום בו הוא ישן. עוד הוסיף, שצעיר נוסף נהג תמיד להסתובב עם החשוד בשטח מקום עבודתו, ומאז המקרה הוא נעלם.

החשוד הכחיש את החשד המיוחס לו וטען, כי באותו יום לא היה במקום עבודתו, אלא בחופשה.

השופט ארי זיו אב ציין, כי אין להתעלם מאפשרות של טעות בזהות כלפי החשוד, אם כי העבירה חמורה ביותר. אך אם נכונה הטענה, הרי שהחזוה של החשוד זה, בשלב זה, עלול לחבל בחקירה. לפיכך, הורה על הארכת מעצרו בארבעה ימים בלבד.

גם ארובות בגובה 100 מ' לא יתקנו זיהום האוויר באשדוד

מנהל מדור איכות האוויר בשרות לשמירה על איכות הסביבה: אולי המצב אף יחמיר

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

גם אם יוגבהו ארובות בתי הזיקוק באשדוד ל־100 מ' הדבר לא ישפר ואולי אף יחמיר את מיפגעי זיהום האוויר של המפעל, נאמר במכתב ששוגר למנכ"ל בתי הזיקוק, משה בר אילן, על ידי מנהל מדור איכות האוויר בשרות לשמירת איכות הסביבה, הד"ר מיכאל גרבר.

גרבר מציין, כי הערכה זו מסתמכת על ניתוח שנערך באחרונה בשירות לאיכות הסביבה של מדידות הרוח, שבוצעו בישראל במטרה לאפיין את שכבת העירבול בשפלת החוף ובדרום הארץ.

בסיום מכתבו מטעים הד"ר גרבר, כי גובה הארובות בבתי הזיקוק באשדוד חייב להיקבע על ידי מוסדות התכנון ולכן מוצע, כי לקראת הגשת התוכניות להגבהת ארובות המפעל יוכן תזכיר השפעה לסביבה שילווה את תוכנית זו.

המכתב שוגר בעקבות דברי שר האנרגיה על הכוונה להגביה את ארובות בתי הזיקוק באשדוד ל־100 מ'.

43 הרוגים בתאונות דרכים בספטמבר, 329 פצועים קשה

מאת דן סגיר

1173 תאונות דרכים עם נפגעים אירעו בחודש ספטמבר, מהן 35 תאונות קטלניות ו־237 תאונות עם פצועים קשה. בתאונות אלה נפגעו 1804 איש, מהם 43 הרוגים ו־329 פצועים קשה. את הנתונים מסרה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על סמך נתונים ארעיים שנמסרו לה ע"י המשטרה.

לאחר ניכוי הגורמים העונתיים נמצא כי בשלושת החודשים האחרונים (יולי־ספטמבר) חל גידול של 3% לערך במספר התאונות בהשוואה לשלושה החודשים שקדמו להם, זאת לאחר ירידה של 8% לערך שנרשמה ברבע השני של השנה.

במספר ההרוגים חל גידול של 30% ברבע השלישי של השנה בהשוואה לרבע השני (ביולי־ספטמבר נהרגו 145 איש).

בתשעת החודשים הראשונים של השנה ארעו 11,300 תאונות דרכים עם נפגעים, בהן נהרגו 355 איש. זהו גידול של 5% לערך במספר התאונות וכ־18% במספר ההרוגים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

ביהמ"ש העליון דחה ערעורו של אב שקיים יחסי מין משך 5 שנים עם בתו ונידון ל־5 שנות מאסר

(עט). בית המשפט העליון אישר עונש מאסר של חמש שנים בפועל ושנתיים על תנאי על תושב נתניה, בן 44, שקיים יחסי מין עם בתו מיום שמלאו לה 12 שנים ובמשך 5 שנים.

בית המשפט המחוזי בת"א הרשיע את האיש, ששמו אסור בפרסום, וגזר עליו, כאמור, עונש של חמש שנים בפועל. האיש ערער לבית המשפט העליון נגד חומרת העונש, שהוטל עליו וביקש להקל בעונשו.

שופטי בית המשפט העליון, שלמה לוין, גבריאל בך ואליעזר גולדברג קבעו בפסקדינם, כי היחסים בין האב לבתו התקיימו דרך קבע ועל ידיעת אשתו של האיש, אמה של הנערה. עוד נאמר בפסק הדין, כי כתוצאה ממעורבותה של הבת ביחסים עם גבר אחר, נפרץ "קשר השתיקה" במשפחה והוגשה תלונה במשטרה.

שופטי בית המשפט העליון פסקו, כי העונש לא נראה חמור מדי. יתר על כן, הבת משרתת עתה בצה"ל ואת חופשותיה היא מבלה בבית ואין מנוס, אלא להרחיק את האב מן הבית לתקופה ממושכת.

ערך את העמוד יצחק לאור

עוד נושא נגיפי איידס שוחרר מצה"ל

(עט). עוד חייל הנושא נגיפי איידס התגלה בצה"ל. החייל, בשירות חובה, שירת באחת מיחידות פיקוד הצפון, ושוחרר מהצבא מיד עם גילוי הנגיפים בדמו – מגלה השבוע "במחנה".

בימים אלה מתחיל צה"ל להפעיל תוכנית מיוחדת להסברה בנושא האיידס ודרכי ההתמודדות עימו.

כל חייל או חיילת, שיימצאו בדמם נגיפי איידס, ישוחררו מהשירות.

לקונדומים בשק"ם יקראו "גומי לשמירה"

מאת לאה פורת

גם הנהלת השקם הצטרפה למלחמה באיידס והיא החליטה להציב עשרות אוטומטים למכירת קונדומים ביחידות צה"ל. על האוטומטים יהיה כתוב "גומי לשמירה". יהיו בהם שני סוגים של קונדומים – סוג אחד יעלה 1.13 ש"ח לשלוש יחידות וסוג אחר יעלה 1.39 ש"ח לשלוש יחידות. דברים אלה מסר אתמול מנכ"ל השקם יוחנן גור במסיבת עיתונאים שהתקיימה ביפו עם תום סיור במיתקני שקם באזור המרכז.

עוד סיפר גור כי באחרונה הוקמו 91 אוטומטים למכירת משקאות וכן יוצבו, לנסיון, עשרה אוטומטים ליצור כריכים במקומות בהם אין מיתקני שקם מסודרים.

מושתל הלב פתח את צעדת באר שבע

מאת איתן רבין

"אני מאושר להיות כאן, לראות את כל בני הנוער, את הסטודנטיות זה עושה לי טוב", כך אמר אתמול מושתל הלב עובדיה מצרי, אשר פתח את צעדת באר שבע, לרגל חגיגות ה־40 למדינת ישראל.

בצעדה השתתפו כ־10,000 בני נוער מבוגרים וחיילי צה"ל.

אף איש ציבור, למעט ראש עיריית באר שבע, לא השתתף בצעדה אך לעומת זאת אנשי ציבור רבים ישבו על בימת הנשיאות ובירכו. אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי בירך את הצועדים.

בן 6 עבד כבלדר סמים אצל אביו

(עט). ילד כבן 6, בנו של אחד העצורים במבצע ללכידת סוחרי סמים שלשום, שימש במשך תקופה ארוכה כבלדר סמים לאביו.

הדבר התברר במהלך חקירת האב. לדבריו, ניצל את בנו להעברת סמים ממקום למקום, משום שהיה ברור לו שהילד אינו בר־עונשין ובמידה שייתפס לא יעשו לו דבר.

בינתיים נמשכת חקירת המשטרה בפרשת 30 סוחרי הסמים, שנתפסו בישובי הגליל, יהודים וערבים, במבצע "טיפול שורש" וצפויים מעצרים נוספים.

להערכת המשטרה יביא מעצרם ל"ייבוש" סמים באזור, לפחות בחודשים הקרובים.

2 נשים שדדו בסכין טלוויזיה מצעירה

מאת זהר בלומנקרנץ

שתי נשים – אחת בת 35 מחולון והשניה – בת 29 מבתים, נעצרו אתמול על ידי המשטרה, כחשודות בשוד באיומי סכין מקלט טלויזיה מצעירה אחרת (23) מחולון, על רקע טענה לחוב כספי. במשטרת מחוז תל־אביב נמסר, כי השתיים, פנים מוכרות למשטרה, יובאו היום לבית המשפט, להארכת מעצר. הן נעצרו בביתן והמכשיר הטלוויזיה הוחזר לבעליה.

על פי החשד, הופיעו אתמול השתיים, סמוך לשעה 10.30 בבוקר, על דלת דירתה של המתלוננת בבנין ברחוב צופית 2 בחולון. אחת משתי הנשים היתה מוכרת למתלוננת. באיומי סכין נטלו את מקלט הטלוויזיה ועזבו את המקום.

הורדה לדרגת סגן כי מסרה ידיעות כוזבות

מאת נורית כתנא

קצינה בת 28, בדרגת סרן, המטפלת ברישום אלפי חיילי מילואים המוצבים בגנ"א, נידונה אתמול בבית המשפט הצבאי האזורי צפון להורדה מאסר על תנאי, והורדה לדרגת סגן.

הקצינה האשמה במתן ידיעות כוזבות ומיסמכים צבאיים שנערכו ונחתמו על ידה. באחד המקרים, בחודש אפריל 1987, מסרה את אחד הדו"חות הכוזבים, כאילו נערך ונחתם על ידי פקד שביקר בבית איש מילואים.

תוצאות החיפוש שנרשמו בדו"ח היה: "אביו של החייל אמר שיש לבן שלו כיסוי תמידי של תעודות מחלה רפואיות. האב לא נותן להיכנס לבית ולדבר עם הבן". בפועל לא בוצע ביקור כזה.

71,760 הצטרפו לקופ"ח בחודשים ינואר־יוני

מאת סופרת "הארץ"

71,760 חברים, שהם 28,704 בתי אב הצטרפו לקופת חולים הכללית במחצית הראשונה של שנת 1987. בחודשים ינואר־יוני 1987 חידשו חברות 5600 משפחות אליהם הצטרפו כ־1000 משפחות, חברי הפועל המזרחי.

הנתונים על הצטרפות חברים חדשים נמסרו אתמול להנהלת קופת חולים, על ידי לשכת המס של ההסתדרות. יצויין, כי נתונים אלו סותרים פרסומים קודמים שבאו ממקורות שונים על עזיבה המונית של חברי הקופה לטובת קופות חולים אחרות.

חגורות בטיחות בעיר החל מ־1 בנובמבר

(עשית למ"ס). ועדת הכלכלה של הכנסת אישרה אתמול את הצעתו של שר התחבורה חיים קורפו לחייב החל מ־1 בנובמבר ש.ז. חגירת חגורות בטיחות בכל דרך, כולל דרך עירונית, לתקופה של חצי שנה "עד 30 באפריל 1988.

בכך אישרה הועדה את הצעתו של השר קורפו לבטל את התקנה הפוטרת מחובת חגירת חגורה בעיר ולחייב את החגירה בכל דרך.

השר קורפו הודיע, כי מינהל הבטיחות בדרכים שבמשרד התחבורה יקיים מעקב רצוף אחר הפעילות והאפקטיביות של החגירה בעיר, כדי לקבל מסקנות לגבי העתיד.

פוגל מאשים המשטרה: ניהלה חקירה מגמתית

מאת ראובן שפירא

ראש המועצה המקומית רמת ישי, דרור פוגל, מאשים את המשטרה ובעיקר את ראשי היחידה הארצית לחקירות הונאה, בכך שניהלו חקירה מיותרת ומגמתית במועצת רמת ישי ושימשו מכשיר בידי גורמים פוליטיים אינטרסנטיים בישוב ומחוצה לו כדי לחסל חשבונות איתו.

דרור פוגל הגיב בכך על הידיעה שפורסמה ב"הארץ" על כך שתיק חקירה בעניינו הועבר לפרקליטות המדינה כדי שתחליט אם יש מקום להגשת כתב אישום נגד פוגל על שינוי שעשה במסמך של הועדה המקומית לתיכנון ובניה בנושא בניית בריכת שחיה ברמת ישי.

פוגל הפיץ לאחר הישיבה צילום של פרוטוקול הישיבה, שבו נמחק שמו של הרופא המקומי, שהיה אחד המתנגדים לאישור בנית הבריכה. בפרוטוקול המקורי הושאר שמו של הרופא.

אלף נוהגים עם רשיונות מזוייפים

מאת ישעית גבר

כ־1000 נהגים בארץ הם בעלי רשיונות נהיגה מזויפים, ויותר מאלף כלי רכב נוסעים עם רישיון־רכב מזויף, כתוצאה מפעילות כנופיית זייפנים שנחשפה על ידי המשטרה, אמר שר המשטרה חיים בר לב, בפגישה עם כתבי תחבורה.

השר ציין, כי לאלפי נהגים בישראל יש אמנם רשיונות נהיגה תקפים, אך לא ידע ממשי בנהיגה. לדבריו, רבים מאלה היודעים לנהוג בכבישים העירוניים, ואפילו האוטוסטרדות, אינם יודעים לנהוג נכון בכבישים כמו הארי עזה, בו יש נתיב אחד בכל כיוון, ועקיפת רכב איטי או תיסורוני נהיגה מוזמנות ויידע ברמה שונה מזו הנדרשת בעיר.

עוד יתרון בלעדי ללקוחות פיליפס

21 תחנות שרות בכל רחבי הארץ

21 תחנות שרות פיליפס, מקרית שמונה ועד אילת, מעניקות לכל הצרכנים שרות מעולה ברמה בינלאומית: היענות מהירה לכל קריאה, הדרכה מקצועית, מלאי חלפים מקורי לשנים רבות וגב כלכלי איתן של המשביר המרכזי.

- חיפה* - מעבדת שרות מרכזית "המשביר המרכזי" תל חנן, דרך בר יהודה 147, טל. 04-223141
- אילת - אריה רוזן "שרות אקספרס" אזור תעשיה חדש, טל. 059-78616
- אשדוד - "מרכז תקוני חשמל" מרכז מסחרי א', טל. 08-533976
- אשקלון - "אמינות" רח' רמז 10, טל. 051-27114
- באר־שבע* - "פילי מעבדות" רח' הפלמ"ח 75, טל. 057-30653
- הרצליה - "מכנו מיקס" רח' סוקולוב 95, טל. 052-84149
- חדרה - "שרות רס" שד' הנשיא 23, טל. 06-335728
- חיפה - "שרות רס" רח' ביאליק 9, טל. 04-665966
- טבריה - "תיקון כל" שוק עירוני חדש בנין חמאר, טל. 06-790469
- ירושלים* - "יורם מזר" רח' הארזים 13 (בית הכרם), טל. 02-520847
- כרמיאל - "שרות רס" (סופר אלקטריק) מרכז מסחרי, טל. 04-985908
- נהריה - "שרות רס", הגלעד 18, טל. 04-822522
- נצרת - "שרות רס" רח' פאולוס הששי 36/114, טל. 06-577850
- נתניה - "בר מנחם" שטמפר 12, טל. 053-337733
- עכו - "שרות רס" (רייטן יהושע) רח' בן עמי 27, טל. 04-910515
- עפולה - "שרות רס" (סחר חשמל) רח' הנשיא 21, טל. 06-597550
- קריות - "שרות רס" שד' ההסתדרות 279 מפרץ חיפה, טל. 04-740103
- ק. שמונה - "צליל הגליל" מרכז מסחרי דרומי 14-15, טל. 06-944101
- ראשל"צ - "אלקטרו בוטרי" רח' פינסקר 4, טל. 03-955284
- רחובות - "שרות גדסי" רח' הרצל 125, טל. 08-452617
- תל אביב* - "שרותי צליל" רח' טשרניחובסקי 31, טל. 03-5103222

*תחנות שרות אזוריות, לקבלת קריאות שרות לתיקון מכשירים גדולים בבית הלקוח (טלויזיות, מקררים, מכונות כביסה, מדיחי כלים, מייבשי כביסה).

PHILIPS

פיליפס

חברת האלקטרוניקה הגדולה בעולם

יבוא: אלקטרו מ.מ. סחר מקבוצת ■ המשביר המרכזי

ארה"ב: איננו מעוניינים במעשי איבה נוספים אך קשה לחזות מה איראן תעשה

דוברת קידוח הנפט האיראנית שהופגזה בידי ארבע משחתות אמריקאיות עדיין בערה 24 שעות לאחר ההתקפה

וואשינגטון (ע"ד וע"צ). שר ההגנה האמריקאי קספר ויינברגר אמר אתמול כי ארה"ב איננה מעונינת במעשי איבה נוספים במפרץ, אך היא מוכנה לטפל בכל תגובה איראנית שהיא בעקבות ההתקפה על אסדות הנפט האיראניות אתמול.

כאשר נשאל בראיון בטלוויזיה האמריקאית אם ארה"ב מוכנה למלחמה גדולה עם איראן, השיב ויינברגר: "אנו מוכנים, סבורני, לכל התפתחות אפשרית העלולה לצמוח ממצב זה, אך אין אנו רואים בכך מלחמה".

הוא אמר, כי אין הוא יודע אם איראן תגשים את איומיה להגיב על ההתקפה של יום שני.

"קשה מאוד לחזות מה יעשו האיראנים או מה לא יעשו. הם אומרים דברים רבים. אך ברור כי אנו מוכנים לטפל בכל הפעולות שהם עשויים לנקוט".

נשיא איראן עלי חאמנאי אמר ביום שני: "אנו בהחלט נגיב ולא נניח את הצעד האמריקאי הזה ללא תשובה", מסר רדיו טהראן.

חברי הקונגרס תמכו רובם בהתקפה האמריקאית, אך יתכן כי ינסו לאלץ את הנשיא רייגן להעניק להם סמכויות בהתוויית המדיניות במפרץ. שר החוץ ג'ורג' שולץ אמר אתמול בלונדון, כי ארה"ב איננה מתכוונת להגיע למצב של מלחמה.

על תקיפת שתי אסדות נפט איראניות במפרץ אמר שולץ: "זוהי תגובה מדוייקת, מאופקת שבוצעה בעיתוי טוב, על התקפות איראניות, ובייחוד על ההתקפה האחרונה על אניה המניפה דגל אמריקאי".

בינתיים הודיעה בלונדון חברת הביטוח לוידס, כי הפרמיות על אניות המפליגות לכווית הוכפלו. בעקבות כך, אניה המבוטחת בסכום של 10 מיליון דולר תשלם מעתה פרמיה בסך 150,000 דולר במקום 75,000, לנסיעה של 14 יום לעבר מימי כווית.

דובר משרד החוץ הסובייטי, גנאדי גראסימוב, אמר ביום שלישי במוסקווה, כי ארה"ב העמידה את עצמה בעמדה של תוקפנית במפרץ, בהתקיפה שתי אסדות נפט איראניות.

איראן תגיב "בימים הקרובים"

פאריס, (ע"צ, ע"ר). איראן תגיב בימים הקרובים על ההתקפה האמריקאית נגד אסדות הנפט האיראניות במפרץ, הזהיר אתמול יו"ר הפרלמנט האיראני האשמי ראפסנג'אני.

ראפסנג'אני השמיע איומו בפרלמנט. בין היתר אמר: "אנו נמלא את חובתנו האיסלאמית בימים הקרובים הן בחזיתות עם עיראק והן כתגובה על ההתערבות הבלתי מוצדקת של ארה"ב.

"הרפובליקה האיסלאמית תמיד הבהירה כי היא תגיב על כל תוקפנות. היא כבר הוכיחה שהיא מיישמת עיקרון זה, בו היא רואה חובה איסלאמית".

ראש ממשלת איראן, מיר־חוסיין מוסאווי הזהיר גם הוא ביום שלישי על אזהרות כי ארצו תגיב על התקפת האמריקאיות. "ההתקפה האמריקנית אל אסדות הנפט האיראניות מסכנת את ריבונותנו הלאומית... ואנו נגיב בצורה נאותה על תוקפנות אמריקאית בוטה זו", אמר מוסאווי במסיבת עיתונאים בדמשק.

נזק ב־500 מיליון דולר

שר הנפט האיראני אמר אתמול, כי ההתקפות האמריקאיות על אסדות הנפט האיראניות במפרץ – שעל שתיהן עדיין משתוללות דליקות – גרמו נזק הנאמד ב־500 מיליון דולר.

שר הנפט אקאזאדה אמר במסיבת עיתונאים בטהראן, כי האסדות, שאחת מהן הופגזה ביום שני לפני הצהריים על ידי ארבע משחתות אמריקאיות, עדיין בוערות כמעט 24 שעות לאחר ההתקפה והן עלולות לגרום זיהום נרחב במפרץ.

מחירי הנפט יציב

מחירי הנפט בשוק העולמי יישארו יציבים על אף ההתקפה האמריקאית האחרונה על מיתקני נפט איראניים במפרץ הפרסי – אמר שר האנרגיה של ונצואלה ארתורו הרננדז אתמול.

הוא אמר, כי המצב הוא כמובן "מתוח בצורה קיצונית". אולם הפעולה הצבאית במפרץ הפרסי לא תשפיע בצורה משמעותית על מחירי הנפט, מאחר וההיצע והביקוש בשוק משתווים כיום.

הביקוש לנפט גולמי של אופ"ק בתקופה האחרונה, היה 18.5 מיליון חביות ליום וחברות הקרטל אכן שואבות מעל 18 מיליון חביות, הוא אמר במסיבת עיתונאים. הוא הוסיף, כי האיזון הוא לא יציב וקיימת אפילו סכנה כי המחירים יפלו אם תימשך תפוקת היתר.

מטוס קרב התרסק על גג בית מלון באינדיאנפוליס — 9 אנשים נהרגו

אנשי עזרה ראשונה מפנים נפגעים ממלון רמדה־און באינדיאנפוליס, שבחזיתו התרסק אתמול מטוס־קרב אמריקאי. נמסר, כי לפחות תשעה אנשים נהרגו ואחרים נפצעו. מפגיעת המטוס שעלה בלהבות הגרם לדליקה והרס רב במלון (צילום: איי־פי)

אינדיאנפוליס (ע"ר). מטוס קרב של חיל האוויר האמריקאי הרס את גגו של בנק, התפוצץ בלהבות באולם הכניסה של בית מלון בנמל התעופה של אינדיאנפוליס אתמול, וגרם למותם של תשעה בני אדם – על כך נמסר אתמול מחוגי המשטרה.

"הטייס ביקש רשות לנחיתת אונס, ואחר מכן צנח מן המטוס. מייד לאחר מכן פגע המטוס בבניין הבנק שבנמל התעופה, והדף מטיר משם לתוך בית המלון, ושם התפוצץ", סיפר סמל משטרה.

שריף האיזור סיפר כי תשעה בני אדם ניספו, וכי הטייס הועבר לבית חולים יחד עם נפגעים רבים אחרים, שמספרם המדוייק טרם נקבע. נמל התעופה של אינדיאנפוליס הוא שדה תעופה אזרחי, ולפי שעה לא ברור מה היו הסיבות שבגללן ביקש הטייס להנחית שם מטוס צבאי.

מלון "רמדה אין" הוא בניין בן שש קומות, ובו 220 חדרים, שהיו כולם תפוסים בשעת התאונה.

תוך חודש פגישה משולשת: חוסיין־ערפאת מובארק

מאת סופר "הארץ" לעניינים ערביים

בעוד נערכים מגעים בדרגים גבוהים על אופן ציון עשור ליוזמת השלום של הנשיא המנוח סאדאת ב־19 בחודש הבא – נמסר אמש ממקורות ערביים בבירות כי באותו יום צפוי ערפאת לבוא לקהיר לפתוח את הוועידה על "הפלישה הציונית לפלשתין".

עוד נמסר כי הנשיא מובארק והמלך חוסיין ייוועדו עם ערפאת בתום פיסגת החרום הערבית שתיערך ב־8 בחודש הבא בעמאן.

המקורות גילו כי ארה"ב התערבה אתמול לטובת בחירת מועמדה של סוריה חוסיין אל חוסייני לראשות הפרלמנט הלבנוני לכהונה רביעית.

התינוק בן 3 ימים עם הלב המושתל — מתאושש

קליפורניה (ע"ר וע"צ). התינוק בן שלושת הימים שבוצעה בו השתלת לב מתאושש ומצבו משביע רצון – הודיע המנתח ד"ר ליאונרד ביילי שלשום.

התינוק, פאול, מגלה פעילות לב מצויינת מאז הושתל בו לב חדש בניתוח של 4 וחצי שעות ביום שישי ומערכת העצבים שלו מתאוששת בצורה נאותה, מסרה דוברת המרכז הרפואי באוניברסיטת לומה לינדה שם בוצע הניתוח. התינוק, בנה של אלים הולק, בת ה־35 מן העיר ואנקובר בקנדה, עדיין מחובר למיתקן נשימה בעוד ריאותיו מתאוששות.

המיועד לראש ממשלה ביפאן ישתף אתו בכהונה את המתמודדים מולו

זאת לאחר ששלושתם לא הגיעו להסכמה מי מביניהם יהיה היורש ליאסוהירו נאקסונה

טוקיו (ע"ד). המיועד לתפקיד ראש הממשלה ביפאן, נובורו טאקשיטה, יקים ככל הנראה הנהגה קולקטיווית שתכלול את שני המדינאים שהתמודדו על התפקיד, כאשר יהיה ראש ממשלה במקומו של יאסוהירו נאקאסונה – אמרו משקיפים מדיניים בטוקיו אתמול.

נאקאסונה מינה את מי שהיה שר האוצר טאקשיטה, כיורשו בתפקיד נשיא המפלגה הליברלית־דמוקרטית השלטת. ההודעה על כך נתפרסמה אתמול בבוקר, לאחר ששלושת המתמודדים על התפקיד לא הגיעו להסכמה, מי מביניהם יהיה היורש.

נשיא המפלגה הליברל־דמוקרטית נבחר אוטומטית לראש ממשלה, כאשר מפלגה זו מקבלת רוב בפרלמנט.

טאקשיטה נחשב למדינאי זהיר באורח קיצוני ומחפש אחר פשרות. אין לו ניסיון בענייני חוץ. במצב זה, סבורים הפרשנים המדיניים ביפאן, כי המועמד לראשות הממשלה יקים הנהגה קולקטיווית ויפעל במסגרתה.

חתן פרס נובל לספרות יוכרז מחר

סטוקהולם (ע"ד). חתן פרס נובל לספרות יוכרז ביום חמישי, מסרה אתמול דוברת של האקדמיה השוודית לספרות.

העיתון אל אחבר: "הצבא הלובי בצ'אד נוחל תבוסה בגלל מועמר קדאפי"

קאהיר (ע"מ). התבוסות של הצבא הלובי בצ'אד נגרמו בשל פיקודו של מועמר קדאפי וה"קומיסארים" ברמות חברי ועדת ההפיכה הצבאית הנותנים למעשה את הפקודות ביחידות.

באשמה זו יצא איש האופוזיציה חבר "החזית הלאומית להצלת לוב" בעיתון המצרי "אל־אחבאר". האיש, עזו עמר שניב, היה קצין בדרגת אלוף משנה, בעל תואר מ.א. במדעים צבאיים, ושגריר לשעבר בירדן.

לדבריו, הצבא הלובי הוא ביסודו טוב, אולם סובל מהיעדר פיקוד ושליטה, ובעיקר מאחר קדאפי בעצמו, מנהל את הקרבות מבסיסו של חוף הים בלוב באל־עזיזיה, בעוד שכוחותיו נמצאים במרחבים באיזורי אוזו, אוסארה, צאל כאלשורנג'ע, ועוד. ומבלי להכיר את המצב האמיתי של כוחותיו. המצב מגיע לידי כך, שמפקדי היחידות נאלצים לבקש מקדאפי הוראות לביצוע, בהתאם להתפתחות המצב בשטח. אלא יש צורך באישור חבר ועדת ההפיכה הצבאית, שנמצא תמיד בתוך היחידה.

אשת הנשיא, ננסי רייגן, בלוויית בעלה, אתמול, עם זרי הפרחים שהתקבלו בעקבות הניתוח לכריתת שד שעברה גב' רייגן (צילום: איי־פי)

אליפות השחמט: בינתיים קארפוב נכנע לקאספארוב

סוויליה (ע"צ וע"ר). אלוף העולם לשעבר אנאטולי קארפוב נכנע אתמול במשחק השני של אליפות העולם, מול גארי קאספארוב.

המשחק הנדחה הופסק שלשום בערב, עם יתרון ברור לאלוף העולם קאספארוב. על הכניעה לקארפוב מסר השופט הראשי של אליפות העולם, [illegible] שגם מסר כי המסע ה־41 שאותו הכניס קאספארוב אמש למעטפה, צריכה [illegible].

אחרי ארבע משחקים השווה קאספארוב את התוצאה ל־2:2.

המשחק הבא יהיה מחר אחה"צ.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

חסיד מחצרו של הרבי מלובביץ' לחודשיים מאסר על תקיפת שחור

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). חסיד לובביץ' צעיר בברוקלין נידון אמש לשני חודשי מאסר בפועל ולשלוש שנות מאסר על תנאי. הולצמן בן ה־23 הורשע בבית־משפט בברוקלין על תקיפת תושב שחור ברובע קראון־הייטס, בו שוכן מרכז חסידי לובביץ'.

יחד עימו נידונו שני צעירים נוספים מחסידי לובביץ' לעונשים [illegible] משה נסיק בן ה־20 [illegible] בן ה־18 [illegible] מתוחים ומידי פעם פורצים סכסוכים ותגרות שכנים.

מפלגת "המכונית" של נהגים נרגזים בשווייץ זכתה ל־2 מושבים בפרלמנט

ברן (ע"ד). מפלגת המכונית בשווייצריה זכתה לניצחון מפתיע בבחירות הכלליות לפרלמנט בשבוע שעבר, ולפי תוצאות האחרונות, היא תקבל שני מושבים בפרלמנט החדש.

המפלגה שהוקמה על ידי נהגים נרגזים, בעקבות שפע ההגבלות והחוקים על כלי הרכב והנהיגה בהם, דרשה הסרת הגבלת המהירות בכבישים המהירים, ביטול כבישי האגרה, בניית כבישים נוספים. היא קיבלה 6 אחוז מן הקולות במספר קנטונים בשווייץ, על אף שמערכת הבחירות התרכזה הפעם בעיקר סביב בעיות זיהום הסביבה.

"הבוחרים דחו את ההיסטריה [illegible] לרכבות ולמיגבלות, והצביעו בעד תנועה חופשית בכבישים", אמר מנהיג מפלגת המכונית השווייצרית מייקל מיכאל דרהר, עורך־דין מציריך, למכתב ויישר. "ניצחון המפלגה הוא רק התחלה לקראת הקמת מפלגה גדולה, שתגן על זכות נהגי המכוניות הפרטיות" [illegible].

הצלחת המפלגה בבחירות האחרונות [illegible] לכל אלה שיצאו בגלוי בעד כלי־הרכב בכבישי שווייץ בטענה שפליטת הגזים פוגעת ביערות של הרי האלפים.

על אף התעמולה של גורמי סביבה ושתי מפלגות של ירוקים הצליחה מפלגת המכונית [illegible] בעלות השיעור הגבוה ביותר של בעלי רכב פרטי באירופה.

הניצחון גם מבטא מחאה נגד כלפי תקנות לשימור הסביבה שהגבילו בצורה רבה את תנועת כלי־הרכב בכבישי שווייץ.

המשכים מעמוד 1

הנס הכלכלי של רייגן

(סוף מעמוד 1)

משלמים. באותו הזמן הוצף השוק האמריקאי במוצרי יבוא זולים מיפאן, מדרום קוריאה, מטייוואן, מברזיל, וממערב אירופה. הדולר היה כל כך חזק, עד שאמריקאי ממוצע היה מצליח לחסוך כסף, כאשר קנה חבילת־תיור לשלושה שבועות לסין ולמזרח הרחוק.

רייגן המכשף

הפסטיבאל הזה העניק לרונלד רייגן ב־1984, את נצחון הבחירות הגדול. החודש לפני שלוש שנים, רייגן היה המכשף רב־החזון, שהזקיף את קומתה של אמריקה, ובאותה שעה גם מילא את כיסיה. הסוציולוגיה העיתונאית באמריקה התעשרה במושגים כמו "יאפי", ראשי התיבות (באנגלית) של "צעיר עירוני מתקדם". למיליוני זוגות אמריקאיים, בסוף שנות ה־20 ובתחילת שנות ה־30 של חייהם, הוענקו רמת־מחיה ותנאי מחיה שלא היו לבני גילם בשום תקופה קודמת.

אמנם הכול ידעו, שרונלד רייגן מבין מעט מאד בכלכלה. אבל כמעט הכול גמרו עליו את ההלל, שהוא ידע לבחור את היועצים הנכונים, ולקבל את עצותיהם. ההצלחות הכלכליות יוחסו לתיאוריה, אשר היתה כי גובה הגרעון התקציבי צריך להימדד לא במספרים מוחלטים, אלא במספרים יחסיים. היינו, יהיה גובה התקציב כאשר יהיה, החשוב הוא חלקו בתוצר הלאומי הגולמי.

העודף הפך לגרעון

בינואר 1981, כאשר ירש רייגן משטר כלכלי עמוק מג'ימי קארטר, היה לארה"ב עודף של 17 מיליארד דולאר במאזן המסחרי שלה. בסוף השנה עברה נזקף לחובתה גרעון של 139 מיליארד דולאר, בשנה הזו, בפעם הראשונה, היה לארה"ב גרעון אפילו במאזן המסחרי של מוצרי טכנולוגיה מתקדמים.

בשנים 1986–1979 נרשמה בארה"ב צמיחה כלכלית שנתית ממוצעת של ארבע עשיריות האחוז.

הבוקר שאחרי

כיצד זה הצליחה איפוא ארה"ב לא רק להישאר בחיים, אלא להמשיך את "ההתאוששות הכלכלית" – היא לוותה כסף. כפי שניסח את זה לאחרונה פיטר פיטרסון, לשעבר שר המסחר של ארה"ב – "כבדות אגרות־חוב בעיסתה ענף היצוא הגדול ביותר שלנו". פיטרסון, אחד היועצים הגדולים ביותר של וול סטריט, כתב מסה ארוכה בירחון "אטלנטיק", וקרא לה "הבוקר שאחרי". ספק אם הוא שיער עד כמה קרוב הוא "הבוקר שאחרי". פיטרסון חוזה במסתו, שעד 1987 יגיעו חובותיה של ארה"ב לזרים עד 400 מיליארד דולאר, יותר מכל חובותיהן של מדינות אמריקה הלטינית גם יחד. אם תתאמת התחזית, פירושה יהיה שבשש השנים האחרונות "שרפה" ארה"ב חצי טריליון דולאר. ב־1981 עדיין היו חייבים זרים לאמריקה 140 מיליארד דולאר יותר ממה שהיא היתה חבה להם.

כדי להוסיף ולהתנהל במעלה "ההתאוששות הכלכלית" היו צריכים הדולרים שבזכותם ארה"ב על יבוא מכוניות מיפאן, למשל, לחזור הביתה. האייל וכאשר התחרות של התעשייה האמריקאית פחת והלך, יכלה ארה"ב להציע תמורת הדולרים רק את עצמה. פשוט. ב־1986 רכשו זרים נכסים פיננסיים בארה"ב בהיקף של 143 מיליארד דולר. לפני כמה שבועות ניתן ביטוי דרמטי לתהליך הזה, כאשר התאגיד הבנקאי הגדול ביותר באמריקה, "סיטיקורפ", מכר חלק מבית המשרדים שלו ליפאנים. הגג המשופע של "סיטיקורפ" מאיר מדי לילה כאור יקרות את שמי ניו יורק, והוא נעשה סמל של עצמה הפיננסית אפילו יותר מבניין ה"אמפאייר סטייט".

אמרתי לכם...

אבל נושיה של ארה"ב התחילו לפקפק ביכולתה לשלם את חובותיה, והביטוי הראשון של אי־האמון היה ירידה ניכרת של הדולר לעומת כל המטבעות הקשים. בייחוד הין היפאני. ההתפתחות הזו לא היטיבה אמנם עם תיירים אמריקאיים. אבל ההגיון חייב אותה להיטיב עם היצוא האמריקאי. לא זו בלבד שההגיון הוכח כבלתי רלוואנטי, אלא שהגרעון המסחרי ממשיך להתפח. לבנק המרכזי של ארה"ב לא נשארה איפוא ברירה, והוא התחיל להעלות את שערי הריבית הבנקאית. אין לך צירוף הרסני יותר בשביל בורסה מאשר נתוני סחר שליליים וריבית מאמירה.

בפרוזדורים פוליטיים בארה"ב מוצע בימים האלה ההסבר הבא להימנעותם של הפוליטיקאים הדמוקרטיים הבולטים ביותר מלהתמודד על מועמדות מפלגתם לנשיאות: הם מבינים שהם יירשו אסון כלכלי מרונלד רייגן. הלצה פוליטית אחת אומרת: "ב־20 בינואר 1989, אחרי השבעת הנשיא הדמוקרטי של ארה"ב, טס רונלד רייגן אל חוותו בקליפורניה. בעודו באוויר מתמוטטת הבורסה, הדולר צונח ושערי הריבית נוסקים. כאשר נוחת רייגן בחוותו, הוא מכריז באוזני נחיל עיתונאים: 'אתם רואים, אמרתי לכם שהדמוקרטים יהרסו את הכלכלה מייד אחרי שיעלו לשלטון'".

שוק המניות בתל־אביב

(סוף מעמוד 1)

יהיה חסרות תקדים של 650 מיליון דולר. ערכן של "המניות החופשיות" אשר אינן כוללות את הבנקאיות שבהסדר, ירד ב־424 מיליון דולר. מדד המניות הכללי ירד אתמול ב־5.57 אחוזים. למעשה, ירידת ערך השוק היתה אמורה להיות חדה יותר, אלמלא נרשם ב־264 ניירות ערך שער מוכרים בלבד, הם שוערים בירידת שער של 5 אחוזים בלבד.

פקודות מכירה בהיקף של 50 מיליון דולר הוחרמו גם לתעודות ההשתתפות בקרנות הנאמנות המתמחות בהשקעה במניות. למניות הבנקאיות שבהסדר נרשם היצע של 133 מיליון דולר, שנקלט בעיקר על ידי בנק ישראל (בנק ישראל קלט מהיצע זה 3–4 אחוז) [illegible] 50 מיליון דולר. פקודות מכירה ללא כל הגבלת שער הוחרמו עוד בשעות הבוקר על ידי ציבור המשקיעים המבוהל, שהחליט שלפי שעה עדיף להישאר בחוץ.

להנהלת הבורסה לניירות ערך הגיעו שיחות טלפון אנונימיות שכללו איומים, על כך שהנהלת הבורסה לא החליטה להפסיק את המסחר. במהלך המסחר הגיעה הודעה על הטמנת פצצה באולם המסחר, אך חבלני המשטרה שהגיעו למקום, ערכו סריקה מדוקדקת, אך לא מצאו דבר.

סוחרי הבורסה מעריכים כי בעקבות הרגיעה שהשתררה אתמול בבורסה האמריקאית, צפויה היום בבורסה בת"א בלימת מגמת ההיצעים, ואולי אף חידוש מסויים של מגמת הביקושים. למרות כל זאת רווחה אתמול הדעה כי לפי שעה לא ניתן ללמוד על ההתפתחויות היום, לגבי הצפוי בשוק בימים הקרובים. ההערכה הרווחת היא כי רק לאחר שבועיים שלושה, ניתן יהיה לקבוע סופית אם הבורסה נרגעה.

בבנקים ובחברות הברוקרים קיימת היום הדיכות רבה לקראת חידוש המסחר בבורסה. בבנקים עבדו אתמול עד לשעות המאוחרות לשם קבלת "הפקודות מציבור פודי הבנקאיות, ואתמול הגיע זרם הפונים לשיא חדש. בבורסה מקווים כי עם פידיון הבנקאיות, יצמצם הבנק המרכזי את מעורבותו בשוק. האוצר יחדל בהכנות לקראת הגל הבא של הפידיון באוקטובר 1988.

שערי החליפין של השקל לעומת הדולר (כולל הדולר השחור) וסל המטבעות, נותרו ללא שינוי מהותי, חרף ההתפתחויות האחרונות בשוק ההון.

שרי הכספים של המערב

(סוף מעמוד 1)

בבורסה של פרנקפורט התייצב אתמול שער הדולר במרק אחד ו־79 פניג – עלייה של שני פניג לעומת היום הקודם. הבנק המרכזי המערב גרמני קנה כמויות גדולות של ניירות ערך, ובכך הצליח למתן במקצת את הנטייה הכללית של בריחה ממניות.

בכל הבורסות בבירות מערב אירופה עמד אתמול המסחר בסימן ההשפעה של הנפילה החדה בשערי המניות בוולסטריט שבניו יורק. אך למרות הנפילות בבורסות בשערי רוב המניות אין באירופה ציפיות למשבר עמוק וממושך.

מקור לדאגה

לדברי שטולטנברג, הבהלה בבורסות איננה מוצדקת במונחים של הנתונים הכלכליים במדינות המערביות הגדולות. עם זאת הוא ציין, שהעליות האחרונות בשערי הריבית והמצב במפרץ הפרסי מהווים מקור לדאגה בשביל משקיעים רבים.

נשיא צרפת פראנסואה מיטראן אמר בנאום בעיר הגרמנית אאכן, כי המשבר בבורסות הוא הוכחה נוספת לצורך של האירופאים לפעול במשותף. מיטראן העלה אפשרות של הנהגת מטבע אירופי משותף, ואמר שתאום הדוק במישור הכלכלי והפיננסי הכרחי כדי למנוע העמקת המשבר.

משקיפים בפרנקפורט השמיעו אמש הערכה, כי בשלב ראשון הצליחו המדינות החשובות במערב לבלום את ירידת הדולר.

5% מהרכוש

(סוף מעמוד 1)

הכלכלה האמריקאית לא צמחה בקצב כזה באותן חמש שנים כלומר שוק המניות היה מנופח הרבה מעבר לשווי האמיתי וזו הסיבה לירידת המחירים.

נפילה חזקה במיוחד

לפני כמה שנה ביקר בארץ מר שטיינהרט אחד ממנהלי קרנות הנאמנות הוותיקים הגדולים בניו יורק. הוא אמר אז ל"הארץ" שהמחירים בניו יורק מנופחים והבורסה חייבת ליפול. הוא סיפר על הנפילות שהיו בעבר ואמר שהפעם הנפילה תהיה חזקה במיוחד כי כיום שולטים בבורסה דור של ברוקרים צעירים שלא היו עדים אף פעם למשבר. הם מאמינים שהשוק יכול רק לעלות. "אני מחוץ לבורסה הזאת עד לנפילה הבלתי נמנעת" אמר אז שטיינהרט.

האם צפוי מיתון בארה"ב?

נפילה בסדר גודל כזה פוגעת קשות במיצבור הנכסים הפיננסיים של הציבור. זה מגביר את הסיכויים שלאחר שנות הגאות של שלטון רייגן תיכנס ארה"ב למיתון מסויים. רוב האנשים מרגישים היום עניים יותר. אם לפני חודש חשבו על החלפת דירה או על קניית מכונית חדשה היום הם יותר זהירים את תוכניותיהם וירידה כזו בביקושים יכולה להוביל למיתון.

האם הבורסה לשפל כלכלי כמו 1929?

לא. נגיד הבנק הפדרלי הודיע אתמול שהוא יספק נזילות למערכת הבנקאות. כך שלא צפויות פשיטות רגל של בנקים תופעה שהתחילה את השפל ב־1929. כיום יש בארה"ב ביטוח פקדונות עד 100 אלף דולר לכל אזרח ביטוח שמוסיף ביטחון כך שלא צפויות משיכת פקדונות מהבנקים. סיבה נוספת היא שכיום יש לציבור כמות רכוש הרבה יותר גדולה מאשר ב־1929. מעריכים את שווי הרכוש של הציבור האמריקאי בעשרה טריליון דולר ואם מפסידים תוך שבוע 500 מיליארד דולר בבורסה זה רק הפסד של חמישה אחוז. בנוסף, הממשל האמריקאי הנוכחי לא יעשה את השגיאה שעשו אז בראשית שנות ה־30. הממשל לא יעלה מיסים כמו שהעלה אז ולכן לא יגרום להחרפת המשבר.

אז מדוע זה קרה דווקא השבוע?

תמיד כשבורסה נופלת שואלים מדוע דווקא עכשיו אך הפעם הצטרפו מספר סיבות שגרמו לאי־וודאות הולכת וגוברת בכלכלה האמריקאית:

1. הפער המתמשך במאזן התשלומים והגרעון הכרוני בתקציב הממשלה.
2. הודעת הממשל שלא ימשיך לתמוך בדולר האמריקאי.
3. הפחד מחקיקה בקונגרס בעד העלאת מיסים למרות עמדתו של רייגן.
4. חשש מחקיקה הבאה להגן על המוצרים המקומיים מפני יבוא מתחרה.
5. מינוי יו"ר חדש לבנק הפדרלי.
6. ממשל רייגן כנראה שהולך ומאבד שליטה בנעשה.
7. המצב נגד איראן ופחד מפני עליית מחירי הנפט.

אך עם כל הסיבות הללו צריך תמיד לזכור שבורסה שעולה ללא סיבה מספקת במשך כמה שנים רצופות חייבת ליפול באופן חד ואת זאת צריכים לדעת הישראלים לא פחות טוב מהאמריקאים.

נשק וסמים

(סוף מעמוד 1)

הנושא נמצא עדיין בחקירה, והמנהל הטיל על העניין איפול מוחלט. ככל הנראה, אחד מהשלושה הוא שהשיג את הנשק.

בתגובה למעצרים של שלושת החיילים בני קיבוץ מצר, אמר אתמול מזכיר הקיבוץ הארצי, חיים אורון, כי בתנועה רואים את המקרה בחומרה רבה והנושא יחייב טיפול של הקיבוץ.

לדבריו, בהיותם בני קיבוץ יזכו החשודים בכל העזרה של הקיבוץ, אך בלי קשר לכך, על הקיבוץ ועל התנועה לבחון את כל ההיבטים והסיבוכים הקשורים לעניין.

חבר הכנסת אלעזר גרנות ממפ"ם, הופתע לשמוע על הפרשה, ואמר כי "מי שמוכר נשק הוא פושע, ומי שמזדקק לסמים הוא מסכן, ולא משנה מהיכן הוא בא ומה שמו".

מזכיר קיבוץ מצר, גבריאל מרלברג, טען אתמול כי אין לו מושג על מה מדובר, והכחיש את הפרשה כולה.

נתב"ג

(סוף מעמוד 1)

אסיפות העובדים הוחלו בשעה 19.30 בלילה והיו מתוכננות להמשך עד השעה 22.00 בלילה. כתוצאה מכך לא נפרק מטענם של שלוש טיסות נכנסות בין שעות אלו שתיים של חברת התעופה "אל על" מספרי טיסה 358 ו־746 ואחת של חברת "בריטיש ארווייז" מספר 576. כמה מאות נוסעים נכנסים נשארו "תקועים" ללא מזוודותיהם. רבים העדיפו להשאר באולם הנוסעים הנכנסים ולהמתין שעות ארוכות למזוודותיהם. אחרים פרשו לבתיהם ולבתי המלון, כדי לחזור ולשוב היום לאספם.

אסיפות העובדים אף גרמו לעיכובים במועדי יציאתם של ארבע טיסות מתוכננות בין אותן שעות של חברות התעופה: "אולימפיק", "סיינוס ארווייז", "טראנס אוויה" ו"אליטליה". כמה מאות הנוסעים נאלצו אף הם להמתין שעות ארוכות באולם הנוסעים היוצאים.

המשא ומתן עם נציגי העובדים שהחל ב־14.00 בצהריים נמשך לסירוגין עד לשעות הערב המאוחרות. מנכ"ל רשות שדות התעופה, צבי גוב, שאף שלשום אישרה מועצת הרשות לבקשתו תקופת כהונה נוספת של שנה אחת, אמר אמש בתגובה "העובדים כורתים את העץ שעליו הם יושבים. אין שום סיבה לפגוע בציבור הנוסעים שעליהם במסגרת פרנסתם".

רשות שדות התעופה פנתה לבית המשפט בבקשה להוציא צו מניעה למנוע הישנות השיבושים מחר.

רק באמצע השבוע שעבר נגרמו שיבושים דומים בנתב"ג בשל עיצומי עובדים על רקע דרישות שכר יחודיות.

שולץ־שמיר

(סוף מעמוד 1)

פרס את תגובתו של חוסיין. בירושלים מצפים בדריכות גם לדיווח של שולץ על תגובתו של עמיתו הסובייטי אדוארד שווארדנדזה לאותו רעיון. מניחים כי תשובה חיובית של חוסיין תגביר את הסיכוי שגם הסובייטים יאמצו את הרעיון.

ביילין לבריטניה

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין יוצא היום לבריטניה לשיחות על תהליך השלום. ביילין ייפגש עם שר החוץ ג'פרי האו ופקידים בכירים במשרדו. בריטניה נמנית עם חמש החברות הקבועות במועצת הבטחון שהיו אמורות להשתתף בועידה הבינ"ל על פי מתכונתה המקורית. על פי הרעיון החדש שנדון עם שולץ בירושלים, אין לבריטניה תפקיד בתהליך השלום. ביילין יבקר גם באירלנד וייפגש שם עם סגן ראש הממשלה, עמו ידון על האפשרות לפתוח שגרירות אירית בישראל.

יועץ ראש הממשלה להתקשרות אבי פזנר הכחיש אתמול את מה שכינה "הספקולציות העיתונאיות השונות בקשר לשינוי עמדה כביכול מצד ראש הממשלה כלפי הועידה הבינ"ל". הדובר מסר כי ראש הממשלה עומד על דעתו ששלום במזרח התיכון יושג אך ורק במשא ומתן ישיר בין ישראל לשכנותיה.

סופר "הארץ" מציין כי סוכם בין ראש הממשלה למלא מקומו כי המתכונת החדשה לשיחות השלום לא תוגדר כועידה בינ"ל אלא כשיחות ישירות במסגרת חסות של המעצמות. הדבר יאפשר לשמיר לדחות את טענות חוגי הימין במפלגתו ומחוצה לה כי הוא נכנע ללחצים אמריקאיים בענין הועידה הבינ"ל. אתמול כבר פנו מספר פוליטיקאים מהליכוד והתחיה ללשכת ראש הממשלה וביקשו לברר אם אמנם שמיר הסיר את התנגדותו לועידה הבינ"ל.

שולץ בישר לחוסיין

שאול צדקה, סופר "הארץ" בוושינגטון, מוסר כי מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ הודיע ליצחק שמיר על כוונת ארצו לתקוף את מתקני הנפט האיראניים כמה שעות לפני תחילתה של הפעולה. דברים אלה אמר שולץ עצמו לעיתונאים אמריקאים אשר נילוו אליו במטוסו במהלך טיסתו מקהיר ללונדון שם פגש את המלך חוסיין. הוא הוסיף כי וואשינגטון מסרה גם לסובייטים על הפעולה, אולם רק לאחר עריכתה, אך בטרם יוכלו ללמוד עליה מכלי־התקשורת.

שולץ חזה במהלך שהייתו בבירה האנגלית כי אין לצפות בזמן הקרוב לכינוסה של ועידה בין־לאומית ואמר כי ביקורו במזרח התיכון נועד לבדוק את האפשרויות השונות היכולות לקדם את התהליך המדיני. בתשובה לשאלה אם היה רוצה להפגיש בין חוסיין ליצחק שמיר, אמר המזכיר כי "לחוסיין יש כמה תנאים בענין זה וכי הוא ידבק בהם מן הסתם", אבל הוא הוסיף כי לפגישה זו הוא אכן חותר במסגרת היעד הסופי.

טוקיו

(סוף מעמוד 1)

האוצר היפאני אמר כי מקור הירידה התלולה בשוק המניות של טוקיו הוא בעיקר גורמים פסיכולוגיים. "השוק יירגע בקרוב ואין ספק כי הוא יתאושש", אמר פקיד בכיר.

המסחר בשוק המניות של הונג־קונג הופסק אתמול עד השבוע הבא במאמץ להגן על משקיעים, וכדי לסייע לברוקרים, שנשטפו בהצעות מכירה, להתכונן לקראת הבאות. מדד המניות של הונג־קונג ירד ב־11 אחוזים. ההחלטה להפסיק את המסחר עד יום שני הבא נתקבלה בישיבת חירום מיוחדת של מנהלי הבורסה. ממשלת הונג־קונג יצאה מייד לאחר מכן בהודעה כי היא שומרת על מדיניות שלא להתערב בנעשה בשוק ניירות הערך.

מומחים פיננסיים באסיה אומרים, כי שוקי המניות ברחבי העולם אמנם הוכו מכה קשה וכמה מהם סבלו הפסדים שלא היו כמותם, אולם זה עדיין לא סוף העולם. רוב המומחים באסיה סבורים שאמנם צפויות ירידות נוספות, אולם השלב החמור ביותר כבר עבר. "אין זה סוף העולם", אמר ג'יימס מילרדיה, מוסד פיננסי גדול בהונג־קונג. "בסופו של דבר תגבר השפיות, אם כי המחירים יהיו ברמה הרבה יותר נמוכה".

"כאן בהונג קונג המשק עדיין חזק ורווחי החברות טובים מאד", אמר ג'ורג' טאן, מנהל חברת השקעות גדולה.

המניות הבנקאיות

(סוף מעמוד 1)

ריון יגיע לכ־70 אחוז ואולי אף יותר מכלל 1.2 מיליארד דולר בניות הבנקאיות שעומדות לפידיון בסוף החודש.

משקיעים שביקשו תחילה להמנע מהפידיון הביעו חשש שהתנודות בבורסות העולם יביאו ללחץ גם של מוכרים על הבורסה בתל אביב, כאשר יפתח המסחר בה ב־1 בנובמבר. גם ההיצעים הגדולים שהיו בימים האחרונים במניות הבנקים בהסדר הביאו רבים להחליט לפדות את המניות מייד.

בסיכומים הראשוניים, שנערכו אתמול בערב במערכת הבנקאות, בתום היום האחרון בו ניתן היה לתת הוראות לפידיון מניות הבנקים שבהסדר מתברר שכ־60–70 אחוז מבעלי המניות נתנו הוראות לפדות את המניות. נתונים אלה נכונים לשעות אחרי הצהריים. סניפי הבנקים היו פתוחים אתמול עד שעות הערב המאוחרות כדי לאפשר לכל הרוצים לתת הוראות מכירה. הנתונים הסופיים לגבי מספרם של הפודים, היקף הפידיון יתבררו רק היום.

הנתונים על הפידיון נעים בין בנק לאומי שם מגיע הפידיון לכ־60 אחוז לבין בנק הפועלים שם מגיע הפידיון לכ־70 אחוז. נתונים אלה אינם כוללים את ההתפתחויות שהיו בשעות אחרי הצהריים והערב.

חשש להיצמד לדולר

המשבר ב"וול סטריט" הביא לשינויים בקרב ציבור המשקיעים. חלק ניכר מהמשקיעים החל חושש להיצמד לדולר ומספרם של המבקשים להשקיע בתכניות חיסכון צמודות לדולר היה קטן. בעקבות כך הופנו מרבית הכספים שהופנו לתכניות החיסכון לתכניות צמודות מדד או לתכניות מדד־דולר. מרבית המשקיעים שביקשו להשקיע את כספי המניות הבנקאיות ביקשו להשקיע בתכניות חיסכון. מיעוט ביקש להשקיע בקופות גמל ורק חלק קטן ביקש שלהם להכנס לקרנות הנאמנות.

ההערכה במערכת הבנקאות שהשיעור של המניות הבנקאיות שייפדו הינו גבוה ומגיע לכ־80 אחוז. מעריכים שרק כ־300 מיליון דולר, מתוך כלל המניות, שהיו לפידיון, יופנו לצריכה.

חוק למניעת העמלה

צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה, מוסר כי ועדת הכספים תובעת ממנהלי הבנקים להסדיר את כוונתם לגבות עמלה בפידיון המניות הבנקאיות שבהסדר. יו"ר הוועדה ח"כ אברהם שפירא נפגש אתמול לפני ישיבתה של הוועדה ברשותה עם מנכ"ל בנק לאומי בינו צדיק ומסר לו על החלטת הוועדה. צדיק אמר כי הבנקים מתכוונים לגבות עמלה בשיעור של רבע עד חצי אחוז. עקב כך החליטה אתמול הוועדה לחוקק חוק מיוחד שימנע מהבנקים לעשות כן. חוק זה יהיה לחוק הראשון שיחוקק בקרוב על ידי הוועדה. ח"כ דן תיכון אמר אתמול כי "דין כספי המניות הבנקאיות שבהסדר הוא כדין תוכניות חיסכון, כאשר מגיעו לפידיון והם פטורים מכל עמלה".

כלכלה ועסקים

חוגים פיננסיים: משבר הבורסות עלול לגרור משיכות פת"חים

לכאורה, אין קשר ישיר בין התמוטטות בוול־סטריט ובבורסות אחרות בעולם לבין המשק הישר־אלי. אך גורמים פיננסיים מעריכים שבעקיפין תיווצר לכך השפעה ניכרת. זאת משום שבמהלך יום אחד נמחקו שלושים נכסים פיננסיים בס־כום עתק – קרוב ל־2,000 מיליארד דולר (600 מיליון דולר בניו־יורק, 500 מיליון בטוקיו, והשאר בבורסות אחרות באירופה ובמזרח הרחוק). חלק מההפסדים הוא מטבע הדברים של משקיעים יהודים, בהם בעלי קשרים עסקיים עם ישראל.

חוגים פיננסיים מעריכים, שה־תוצאה עלולה להיות משיכות ניכרות מפיקדונות הפת"ח (פיק־דונות תושבי חוץ), המסתכמים כיום ב־7.5 מיליארד דולר. המשבר עלול לגרום למשקיעים קשיי נזי־לות, ומי שיש בידיו פיקדונות פת"ח עשוי להסתייע בהם לשיפור נזי־לותו.

מעריכים שגם ההשקעות בבונ־דס והתרומות לישראל יצטמצמו. תיתכן ירידה בהכנסות מתיירות, ולא מן הנמנע שיהיו מי שיבקשו לממש נכסים בישראל, כדי לשפר את נזילותם.

גורמים פיננסיים מעריכים, שאר־הה"ב גם תבקש להביא לשיפור בכלכלתה תוך טיפול בגרעון התק־ציבי. היא תקצץ בסיוע החוץ וישראל עלולה להיות אחת הנפ־געות.

רווח והפסד / אריה לביא

כור ואי.די.בי. עלולות להיפגע מהמפולת

קונצרן כור וחברת אי.די.בי. עלו־לות להיפגע מהמפולת המניות בוול־סטריט. לקבוצות אלה החזקות ניכרות במניות ישראליות הרשומות בבורסת ניו־יורק.

בולטת קבוצת כור, שלה החזקה של כ־26 אחוז במניית טבע, שירדה ירידה חדה (ראה ידיעה סמוכה בע־מוד זה). לדיסקונט השקעות, אי־די.בי. פיתוח וקבוצת אי.די.בי. החזקות ישירות או עקיפות באלרון ובאלביט. מניות אלה ירדו שלשום ירידה קלה יותר, אך נרשמה להן ירידה מצטברת גדולה.

ההכנסה מעמלות מפדיון הבנקאיות תגיע לכמיליון דולר

לבנקים צפויה הכנסה של כמי־ליון דולר מפדיון המניות הבנק־איות. כפי שפורסם השבוע ב"הארץ", החליטו הבנקים (למעט דיסקונט) לגבות עמלה שבין רבע לחצי אחוז על פדיון המניות.

הבנקים נותנים פטור מלא או חלקי מהעמלה למי שמשקיעים את הכספים באחד מאפיקי החיסכון, כך שבממוצע מעריכים שהבנקים הגו־בים את העמלה יגבו כרבע אחוז על הפדיון של הבנקאיות.

ח"כ דן תיכון תבע בעקבות הפרסום ב"הארץ", שהבנקים ימנעו מגביית עמלה על פדיון המניות הבנקאיות. הבנקים טענו בתגובה, כי התביעה אינה הוגנת מאחר שהה־טבות המוצעות עליהם למפקידים באפיקי ההשקעה הביאו בחשבון את ההכנסה הצפויה גם מהעמלה על פדיון הבנקאיות.

יפאורה תמשיך לשווק בארץ את מוצרי שווֶפס

מאת יהודה שרוני

חברת יפאורה, המרכזת של החברה הישראלית לקירור והספקה, תמשיך לייצר ולשווק משקאות קלים של חברת שווֶפס. הסכם על כך נחתם השבוע בין נציגי שני הצדדים, והודעה על כך אף הועברה לבורסה לניירות ערך. ההסכם הוא ל־10 שנים, עם אפשרות הארכה ל־10 שנים נוספות.

יפאורה תהיה על־פי ההסכם גם זכאית להמשיך ולשווק משקאות קלים תחת שמות מסחריים אחרים. החברה מנהלת בימים אלה משא ומתן עם חברת המשקאות הענקית האמריקאית קדבורי, כדי להתמנות יבואן ומשווק בלעדי של מוצרי החברה בישראל.

איזה אפיק השקעה עדיף לבנק?

הבנקים מחזרים בימים אלה אחר בעלי המניות הבנקאיות ומציעים להם להשקיע באמצעותם את כספי הפדיון. כיאה לעידן "הייעוץ האובייקטיווי", הם נמנעים מלדחוף את המשקיעים לאפיק מסוים ומשאירים את ההחלטה בידיהם.

מהו אפיק ההשקעה הכדאי ביותר לבנק מאפיקי ההשקעה השונים? בדיקה של "הארץ" העלתה שהאפיק הכדאי ביותר הוא הפיקדון השקלי, שם מצויים המירווחים הגדולים ביותר לבנק, במיוחד בתקופות של גרעונות גדולות כמו שהדבר קורה בעת.

כאמור, הבנקים נמנעים מללחוץ על המשקיעים, מה גם שאין זה סביר להפקיד כספים המיועדים לטווח ארוך בתוכניות השקעה לטווח קצר. עם זאת, בנק לאומי הפוטר מעמלת פדיון (כמו רבע אחוז) את מי שמשקיע באחד מאפיקי ההשקעה, הוציא לתת את הפטור מעמלת הפדיון של הבנקאיות למי שמשקיע בפיקדון שקלי ל־30 יום ויותר.

בכדאיות משנית נמצאת ההשקעה בקרנות נאמנות, שכן הבנקים יכולים להפקיד חלק מנכסי הקרנות בפיקדונות שקליים ויש להם הכנסות מניהול הקרן. לבנק כדאית מאוד גם השקעת כספים בקופות גמל. כאן המירווח אמנם נמוך מאוד אך ההשקעה היא לטווח ארוך. מבחינת הבנק, המשך החזקת המניות הבנקאיות הוא האפשרות הפחות רווחית.

כדאיות מוגבלת יש גם לתוכניות החיסכון, שכן במסגרת התחרות על שיפור התשואה ירד המירווח לבנק באפיק השקעה זה לרמה הנחשבת בבנקים מינימלית, כלומר אחוז עד אחוז וחצי בלבד.

המניות הישראליות צנחו בבורסות של ניו יורק

הבורסה בת"א הגיבה בעצבנות – לא נקשרו עסקות במניות טבע ואלרון בשלב המשתנים בירידה מקסימאלית

מאת יהודה שרוני

מפולת השערים שלשום בבורסה האמריקאית הביאה לשחיקת ערכן של המניות הישראליות הנסחרות שם. מרבית המניות הישראליות נסחרות בבורסה של ניו־יורק "מעבר לדלפק", למעט מניות עין לבנה, תעשיות לייזר ונייר חדרה הנסחרות בבורסה האמריקאית. ירידות שערים חדות נרשמו במניות טבע (17.6 אחוז), עין לבנה (37.5 אחוז), תעשיות לייזר (40.5 אחוז), ארית (24 אחוז) ועדש"פ (21.4 אחוז). פרט מעניין: מניית אלסינט נסחרה ללא שינוי שער, במחזור מסחר של 210,700 ע.נ.

בכל ניירות הערך הללו נקשרו מחזורי מסחר גדולים. ירידות שע־רים מתונות יחסית נרשמו למניות נייר חדרה, אלרון ואלביט, הנסחרות ברזוננית בבורסה של ניו־יורק והבורסה לניירות ערך בת"א. במחל־קות ניירות ערך זרים בבנקים לא נרשמה תנועת מכירות יוצאת דופן, בין השאר משום שלישראלים מותר לסחור אך ורק במניות של אלרון, אלביט וארית.

עם זאת, העובדה שלתושבי חוץ מותר לבצע עסקות בניירות ערך אלה וגם במניות האחרות, יצרה בתל־אביב לחץ מכירות גדול של המניות הנסחרות ברזוננית בבורסות בת"א ובניו־יורק. במסחר במשתנים לא נקשרו שום עסקות במניות טבע ואלרון, גם לא בירידת שער מרבית של 7 אחוזים. מניית נייר חדרה ירדה ב־7 אחוזים, במחזור מסחר גדול. גם במהלך המסחר הרב־צדדי שנערך בשעות הצהריים נרשמו היצעים גדולים למניות ארית וטבע (פרטים נוספים – ראה בטור "גלגל הבורסה").

זעזועי הבורסות הרחיקו עד לאוסטרליה וניו־זילנד, וגם שם היו ירידות חדות בשערים. בתמונה: מבצעים נרגשים בבורסה של סידני, אוסטרליה, מנסים להתגבר על המהומה.

כבלי ציון: קבלת פנים צוננת בבורסה

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

קבלת פנים צוננת ציפתה השבוע למניות כבלי ציון בבורסה, מיד עם חידוש המסחר בהן לאחר הפסקה בת שלושה שבועות. המניה בת 5 שקלים ירדה ב־10 אחוזים וכתב האופציה של החברה ירד ב־44.6 אחוז. הפסקת המסחר נגרמה בגלל העברת השליטה בחברה, החלטה שהתקבלה בישיבת דירקטוריון כי־מיקלים לישראל שהתקיימה ב־12.12.85. רק כעבור קרוב לשנתיים – לאחר – ... הסכמי בראשי־תיבות על מכירת החברה לכלל ולישאל, שירכשו אותה בחל־קים שווים. הזמן הרב שנדרש לצורך המכירה מלמד על הקשיים הרבים הכרוכים במכירתה של חברה ממשלתית.

כבלי ציון וחברת כבלים שולטות כמעט בכל שוק כבלי תקשורת והכ־כוח בארץ. למעשה, לולא היבוא המתחרה, היו חברות אלה שולטות בשוק המקומי שלטון בלעדי. היבוא המתחרה פגע בשנה האחרונה ברווחיותה של כבלי ציון, משום שלט־ענת הנהלתה נעשה במחירי היצף.

עם זאת, הרווח שהציגה החברה בשנה שהסתיימה במרס 1986, 1.75 מיליון דולר, אינו מבוטל. רווח זה הושג אמנם על מחזור מכירות גדול יחסית של 40 מיליון דולר, אך בהנהלת כבלי ציון מציינים כי בשנה זו היו כמה תופעות חד־פעמיות שהביאו לצמצום ברווחיות החברה.

כלל תעשיות וישאל רכשו מכי־מיקלים לישראל 65.1 אחוז בהון ו־64.5 אחוז בשליטה תמורת 12 מיליון דולר. ביקום הקונצרנים תצטרך כלל תעשיות להשקיע סכום נוסף של 1.3 מיליון דולר ברכישת 20 אחוז מהמניות, המוחזקות על־ידי הציבור הרחב, במסגרת הצעת רכש שכפתה הבורסה.

כלל תעשיות הודיעה כי עיסקת הרכישה תושלם רק אם כי"ל תעמוד בתנאים מקדמיים שהוצבו לצורך העניין. אחד מתנאים אלה הוא הסדרת התביעות השונות שהציגו עובדי החברה, שהתנגדו למכירת החברה לכלל. נראה כי השבעת רצונם של עובדי החברה תעלה לכי"ל לפחות מיליון דולר, שיקטינו כמובן את התמורה נטו מהמכירה.

מהי הבדוניה שמקבלים הרוכשים בעבור 12 מיליונים הדולרים שיש־קיעו? ראשית, הם מקבלים חברה רווחית, שתרומתה לכלל אף עשויה להיות גבוהה יותר, נוכח הצורך של הקונצרן בספקית־כבלים בסדר־גודל זה למפעליה השונים. שנית, כלל מקבלת חברה שההשקעות שנצברו בה בשנים האחרונות (במפעלים בכר־אשל"צ, באילת ובשדרות) נאמדות ב־15 מיליון דולר, הגם שכבלי ציון חילקה דיווידנדים במזומן בשנים האחרונות.

הון המניות של כבלי ציון מורכב ממניות בנות 1 שקל ע.נ. ו־5 שקל ע.נ. וכתבי אופציה הניתנות להמרה במניות בנות 1 שקל ע.נ.. המרת כתבי האופציה עשויה להכניס לקופת כבלי־ציון 4 מיליוני דולר. הפרמיה החיובית שבה נסחרה האופ־ציה בתחילת השבוע, בשל ערבותה על־ידי מנהלי תיקים הפועלים באמצעות החברה המרכזית לניירות ערך, שוללת אפשרות זאת. תוקפו של כתב האופציה אמור היה במקור לפוג לפני שנה, אך הוחלט על הארכתו בשנה נוספת, ומועד זה יפוג בסוף החודש הבא. לא מן הנ־מנע כי בסופו של דבר יוחלט להאריכו בפרק זמן נוסף.

מניות כבלי ציון מוחזקות בעיקר באמצעות קרנות הנאמנות של בנק הפועלים ובנק המזרחי. בעבר הוחזקה כמות ניכרת של המניות על־ידי חברת קדמני, אך זו צימצמה את החזקותיה.

הגרף שהוכן על־ידי "מיטב" מראה כי מחיר מניית החברה ירד מ־8.8 דולרים למניה בתחילת 1987 ל־8.5 דולרים למניה כיום.

פמה מבקשת למכור את חלקה בחברת תעשיית מסננים לפז

המכירה מתעכבת בגלל סחבת ממשלתית

מאת יהודה שרוני

חברת ההשקעות פמה שמניותיה נסחרות בבורסה, מבקשת למכור את חלקה בחברת תעשיית מסננים (ת.מ.) לחברת הנפט פז. פמה מחזיקה ב־50 אחוז ממניות ת.מ. והיתרה בידי פז. פמה מבקשת למכור את חלקה בשל חילוקי דעות בעניין המשך ניהולה של ת.מ. תוכנו ההפסדים המצטברים שצברה החברה.

ת.מ. צברה ב־1986 הפסד לצורך מס בסך 3.8 מיליון שקל. ההפסדים הנמשכים בחברה אילצו את פמה כבר ב־1984 למחוק בספריה את ההשקעה בת.מ. הסכם עקרוני להעברת המניות בחברה לפז, תמורת שחרורה של פמה מהערבויות שנתנה לת.מ., כבר נחתם בדצמבר 1986, ואף אושר על ידי מועצת המנהלים של החברה שהתכנסה ב־25 לדצמבר 1986. ברם מאז ועד היום פז לא הצליחה להביא את העיסקה לאישורה של הממשלה, והנהגת סחבת בנושא. רכישת החברה על ידי פז תאפשר לה לנצל לצורך מס את ההפסדים שצברה החברה.

ת.מ. מעסיקה 100 עובדים והיא עוסקת בעיקר בייצור מסננים לרכב. החברה נקלעה לקשיים בגלל המצב הקשה בענף המכונים לרכב, שבו פועלות חברות כבתה רווחים נמוך, בתחרות עצומה, ואחרות מהן אף בחוסר יעילות. בשלב מסויים אף נדרשה פמה לבצע שינויים ניהוליים בחברה, בחלק מתהליך הבראתה. אם מכירת חלקה של פמה לפז לא יעלה יפה, לא כן הנמנע שפמה תבקש למכור את חלקה בת.מ. לגורם אחר.

יוצא לטייוואן לניהול מו"מ על הקמת מפעל מחשבים באילת

מאת אבי גבאור

חברת מ.ב.ן. מחשבים עשויה לחתום בקרוב על חוזה להקמת מפעל לייצור מחשבי קופאס באילת בהשקעה של שני מיליוני דולר, מתוך כוונה לשמש צינור קישור בין היצרנים הטייוואנים הגדולים ובין מדינות השוק האירופי המשותף.

יעקב מרלין, מנכ"ל החברה, שקיים השבוע מסיבת עיתונאים בתל אביב לרגל שיווק הדור החדש של מחשבי קופאס בישראל, מסר בשיחה עם "הארץ" כי בחודש הבא ייצא לטייוואן לסכם את העיסקה ובכוונתו להתחיל להקים את המפ־על באילת בתוך פחות משנה. מרלין סבר, שהמפעל באילת יעסיק כ־80 עובדים ויוזיל את מחיר מחשבי קופאס באירופה בשיעור שבין 5 ל־10 אחוזים. הקמת המפעל תלויה בנכונות החברה הטייוואנית להשתתף בהשקעה להקמתו.

חברת קופאס משווקת את המחש־בים מתוצרתה גם בארצות ערב, אבל כמו רבות החברות מטייוואן אינה סובלת מהחרם הערבי.

מחזור המכירות של חברה מ.ב.ן., המעסיקה כיום כ־30 עובדים (ולרבות חברת־בת), הסתכם בשנה שעברה ב־6 מיליוני דולר ובעליה של החברה צופים שהשנה יתקרב ל־10 מיליוני דולר.

אחים עופר נכסים (1957) בע"מ

מציעים
להשכרה מיידית

1. בית מרכזים הרצליה
700 ממ"ר –
משרדים מפוארים

2. בית מרכזים ים
שטחים שונים

נא לפנות טלפונית
03-812930, 03-810977.

"יצוא" חברה להשקעות בע"מ.

הודעה על קיום אסיפה כללית רגילה של החברה

ניתנת בזה הודעה כי ביום 3 בנובמבר 1987 בשעה 11.00, תתקיים במשרדיה הרשום של החברה ברחוב אחד העם 9, תל אביב, בנין מגדל שלום, אסיפה כללית רגילה של החברה.

על סדר היום:
א. אישור הדו"חות הכספיים לשנה שנסתיימה ב־31.3.87.
ב. בחירת דירקטורים וקביעת שכרם.
ג. בחירת רואי חשבון של החברה וקביעת שכרם.
ד. שונות

המחזיקים במניות רגילות למוכ"ז בנות 0.001 ש"ח ע.נ. של החברה יהיו זכאים להשתתף באסיפה הנ"ל אם לא פחות מ־48 שעות לפני המועד לכינוס האסיפה יפקידו תעודות המניות למוכ"ז או אישור מבנק מוכר כי תעודה כזאת או תעודות כאלה הופקדו על שמם באותו בנק, וימסרו לחברה יחד עם ההפקדה דלעיל הודעה שתפרט את שמם וכתובתם.

בעלי המניות על שם רשאים למנות מיופה כח שישתתף באסיפה הנ"ל. במקרה זה, חייבים המינויים הנ"ל להיות מופקדים במשרד הרשום של החברה, ברחוב אחד העם 9, תל אביב לא פחות מ־48 שעות לפני המועד לכינוס האסיפה.

חיים ביזר
מזכיר החברה

עירית חיפה –
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 640775 – 04
פר־423

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
גב' סוסי נעמה – לאישור הק־לות "מצב סוטי" בשד' הציונות 121 – הצלבנים 21 חלקה 241 בגוש 10813.
הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה מעל למותר בקליטה.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

בתי מלון למכירה

3 ו־4 כוכבים
בתל אביב,
בירושלים,
בנהריה, באשקלון.

ת.ד. 33529 ת"א 61334.

גם ישראל תשתתף באודיסיאה ים־תיכונית – בבלומינגדייל

מאת עדה הרדסלס
ניו יורק

"אודיסיאה ים־תיכונית", המביאה אמנות, תרבות וסחורות משבע ארצות הים התיכון, הפרוסות מגיברלטר עד לבוספורוס, אל רשת 16 חנויות בלומינגדייל ברחבי ארה"ב, מתקיימת בימים אלה בחנויות הרשת. מצפים כאן לביקור של 18 מיליון איש באירועים השונים.

ב"אודיסיאה הים־תיכונית" שתי־משך עד ל־7.11, משתתפות: ישראל, ספרד, איטליה, טורקיה, צרפת, מרוקו ויוון, המציגות אופנת ילדים, גברים ונשים, אבזרי אופנה, מוצרים לבית, מוצרי קוסמטיקה, מזון ושטיחים, ומתנות ותכשיטים שיוצרו בעבודת יד במיוחד בעבור בלומינגדייל. כן הותקנו בקוסמת השונות דוכנים והצגות של אתרים בסרטי וידאו שצולמו בלומינגדייל צילמו בארצות המשתתפות.

לכל ארץ הוקצה אולם מיוחד להדגמת אורח החיים הנהוג בה. ישראל – תחת הכותרת "חיים מודרניים בירושלים העתיקה" – מציגה חדר שינה, חדר עבודה ומרכז בידור בנוי אבן אפורה־שחורה, עם שתי יצירות קינטיות של יעקב אגם.

מלבד זאת מציגה ישראל כלים ועתיקות מחפירות ארכיאולוגיות, תכשיטים, מפות ומפיות בעבודות־יד, כלי מיטה של "ארגמן" שיוצרו במיוחד בשביל בלומינגדייל מבד תנה מצרית בעיצוב ישראלי, סריגי פלגל של "כיתן" ובגדי ים חוף של "גוטקס".

התצוגה הישראלית כוללת אמנות עכשווית וכן תצוגה של בית הנד־לים שערי צדק, לציון 100 שנה להיווסדו, לרבות תוכנות ל"שוסטר ולמה" האגית. השבוע הישראלי ייפתח ב־25 באוקטובר.

בעריכת אברהם טל

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ 20.10.87

המטבע	בנק לאומי – מזומנים – קניה	בנק לאומי – מזומנים – מכירה	בנק לאומי – העברות והמחאות – קניה	בנק לאומי – העברות והמחאות – מכירה	בנק הפועלים – מזומנים – קניה	בנק הפועלים – מזומנים – מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים – קניה	בנק דיסקונט – מזומנים – מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.55	1.62	1.5821	1.6019	1.55	1.62	1.5831	1.6029	1.55	1.62	1.5841	1.6040	1.5936	0.0036
1 לישט"ש	2.59	2.70	2.6453	2.6784	2.60	2.73	2.6489	1.6819	2.60	2.72	2.6478	2.6811	2.6587	-0.0165
1 מארק גרמני	0.87	0.90	0.8834	0.8944	0.87	0.91	0.8842	0.8952	0.87	0.91	0.8849	0.8961	0.8884	-0.0073
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.2643	0.2676	0.25	0.27	0.2640	0.2673	0.26	0.27	0.2646	0.2680	0.2679	0.0002
1 גולדן הולנדי	0.77	0.80	0.7856	0.7954	0.77	0.81	0.7868	0.7967	0.77	0.81	0.7859	0.7958	0.7894	-0.0069
1 פרנק שוויצרי	1.04	1.09	1.0647	1.0780	1.05	1.10	1.0661	1.0794	1.04	1.10	1.0663	1.0797	1.0702	-0.0097
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.2501	0.2532	0.25	0.26	0.2502	0.2533	0.24	0.26	0.2504	0.2536	0.2515	-0.0015
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2406	0.2436	0.24	0.25	0.2404	0.2434	0.23	0.25	0.2406	0.2436	0.2417	-0.0017
1 כתר דני	0.22	0.23	0.2293	0.2322	0.23	0.24	0.2296	0.2325	0.22	0.24	0.2295	0.2324	0.2309	-0.0021
1 מרק פיני	0.36	0.37	0.3648	0.3694	0.36	0.38	0.3652	0.3697	0.35	0.38	0.3657	0.3703	0.3674	-0.0018
1 דולר קנדי	1.19	1.24	1.2123	1.2275	1.19	1.25	1.2143	1.2294	1.19	1.25	1.2166	1.2319	1.2216	-0.0054
1 דולר אוסטרלי	1.08	1.19	1.1336	1.1478	1.10	1.18	1.1355	1.1497	1.10	1.18	1.1334	1.1476	1.1426	-0.0083
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7781	0.7878	0.47	0.79	0.7791	0.7889	0.49	0.69	0.7793	0.7891	0.7840	-0.0033
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4242	0.4295	–	–	0.4241	0.4294	–	–	0.4249	0.4302	0.4267	-0.0030
10 שילינג אוסטריים	1.23	1.29	1.2555	1.2712	1.23	1.29	1.2558	1.2715	1.23	1.29	1.2577	1.2735	1.2619	-0.0109
1000 לירות איטלקיות	1.19	1.26	1.2226	1.2379	1.20	1.28	1.2244	1.2396	1.20	1.29	1.2248	1.2402	1.2287	-0.0090
100 יינים יפאניים	1.09	1.14	1.1095	1.1234	1.09	1.14	1.1110	1.1248	1.09	1.14	1.1112	1.1252	1.1158	-0.0095

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם –
יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

ELAL אל על

brother®

מנקישה ראשונה

נקישה ראשונה: AX-10 הכתבנית שאיתך
כתבנית אלקטרונית לכל המשפחה. קומפקטית, ניידת ובעלת תכונות משופרות: זיכרון מחיקה 40 תווים, תיקון אוטומטי, סנטלסר, איתור אוטומטי, עריכת טקסטים ועוד. מתאימה – בתכונות ובתקציב – גם לשימושים ביתיים – לסטודנטים, תלמידים, התכתבות, עבודות גמר וכו'.

נקישה שניה: AX-20 הפופולרית הניידת
מחפשים תכונות של 'גדולה' באלקטרונית קטנה? AX-20 היא התשובה. דו־לשונית, תכונות עריכה מתקדמות, מירכוז, זיכרון תיקון 60 תווים, 2 סנטלסרים, מבחר צפיפויות בין תווים/שורות. כמו־כן AX-20. בעת הצורך ניתן לחברה גם כמדפסת למחשב (בעזרת מימשק IF-60).

נקישה שלישית: CE-67 המשרדית הקומפקטית
האלקטרונית הפופולארית בישראל. רב לשונית ובעלת ביצועים מרשימים: 34 סוגי כתב, 2 סוגי סנטלסר, זיכרון מחיקה לשורה שלמה, הדגשה ועוד. בעת הצורך ניתן לחברה כמדפסת איכות למחשב.

נקישה רביעית: CE-550 המשרדית המתקדמת
קומפקטית רב לשונית מתקדמת ביותר – בנוסף ל־2 סוגי סנטלסר כוללת גם זיכרון מחיקה ענק (176 תווים) ואפשרות למחיקת מילים שלמות (WORD OUT). CE-550 היא המילה האחרונה [illegible]. בעת הצורך, ניתן לחברה גם כמדפסת איכות למחשב ולהדפיס ניירות סטנסיל.

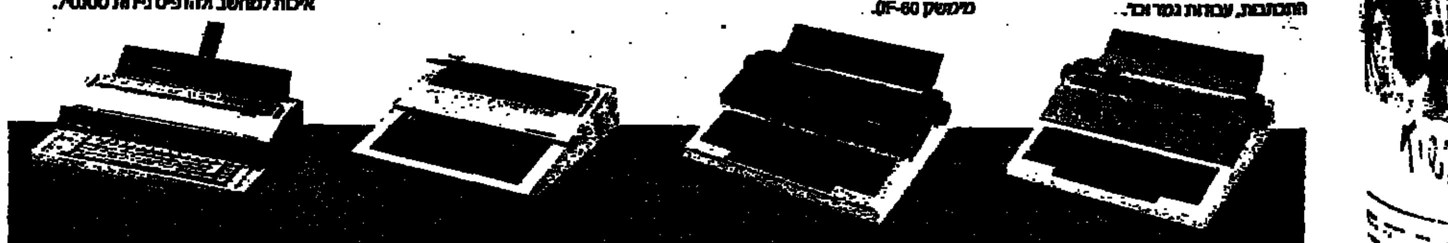

נקישה חמישית: EM-701 – יצירת מופת
'סוס עבודה' אמיתי להדפסות 'כבדות' במשרדים. בבסיסה מכונן מדפסת האיכות HR-25, 34 סוגי כתב, זיכרון מחיקה ל־500 סימנים. תכונות עריכה מתקדמות ובנוסף – ניתן לחברה לכל המחשבים הן כמדפסת איכות והן כמסוף למחשב.

נקישה שישית: EM-1000 התמלילית המושלמת
משמשת גם כמעבדת תמלילים ידידותית ומתקדמת. אפשרויות תצוגה של מסך מלא (25 שורות x 80 תווים) ועריכת טקסטים. זיכרון פנימי עד 40K ואפשרות חיבור כונן דיסקטים 3.5". אלף 'פרנציפים': אלקטרונית רב לשונית, מעבדת תמלילים, מדפסת איכות וגם מסוף תקשורת באנגלית. הכל שלמות.

נקישה שביעית: אביזרי איכות מיד ראשונה
BROTHER מייצרת אביזרי איכות – יותר מ־34 סוגי גלגלות כתב, קסטות דיו וסרטי מחיקה. BROTHER מייצרת את כל מגוון הקסטות – חד פעמיות, מולטיסטרייק, ניילון ועוד. ותמיד – באיכות הגבוהה ביותר.

brother
העתיד בקצות אצבעותיך

נציגים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ בית אמפיסל רח' אפעל 3, קרית־אריה פ"ת. טל' 03-9226921
סניף תל־אביב ואולם תצוגה: המלך ג'ורג' 62 טל' 03-287102
סניף חיפה ואולם תצוגה: דרך הבנקים 16 פינת המגינים חיפה טל' 04-523812
סניף באר־שבע ואולם תצוגה: טל' 057-38633
ת"א: פוקס – יהודה הלוי 20 טל' 03-656693, מיכל לב דיזנגוף טל' 03-288830, בירוסכניקה – אלנבי 34, טל' 03-612623, סבטק – בנוור 12 טל' 03-283730
ירושלים: גבאריספ 1, טל' 02-240084, דלפטין – יפו 30 טל' 02-223610, שכלול – יפו 40 טל' 02-234583, צילמות – שמאי 19 טל' 02-221169
חיפה: יקיר פריד – דרך הבנקים, 04-526206.
את האלקטרוניות של BROTHER ניתן להשיג אצל המשווקים המורשים בכל הארץ.

חינם! קורס כתבנות בן 12 שעות ... סיטי אנד סאונד

صكرا من الاهل

صكنا من الاجل

חדשות כלכלה

האשראי השקלי החופשי גדל בחודש בשיא של קרוב למיליארד שקל

מסתכם כעת ב–10.35 מיליארד שקל ● הגידול באשראי יחייב הבנקים לדרוש מלקוחות להגדיל את הבטחונות

מאת אריה לביא

האשראי השקלי החופשי ממשיך להתרחב לפי נתונים שעודכנו אתמול בבנק ישראל. הנתונים המעודכנים ל–14 לאוקטובר מצביעים על כך שהאשראי גדל בשבוע האחרון ב–77 מיליון שקל והגיע לשיא חדש של 10.352 מיליארד שקל.

בדאיגים יותר הנתונים על החודש האחרון שכן מאז 16 בספטמבר השנה עת הגיע האשראי ל–9.46 מיליארד שקל גדל האשראי ב–890 מיליון שקל, או ב–9%. הערכת האשראי מבוססת על נתוני שיטת הבנקים הגדולים כך שלמעשה היקפו של האשראי גדול יותר.

במקביל נרשמה ירידה קלה בהיקף הפקדונות השקליים והם מסתכמים בכ–7.9 מיליארד שקל לעומת קרוב ל–8.1 מיליארד ש' בשבוע שעבר.

כמחצית מהגידול באשראי ניתן לייחס לגביית הריבית על ידי הבנקים בסוף ספטמבר, עבור הרבעון השלישי של השנה. חיובי הריבית הגיעו לכ–450–500 מיליון שקל.

מחסור בבטחונות

הגידול בהיקף האשראי עשוי לגרום לכך שהבנקים ידרשו מעסקים רבים להגדיל את היקף הבטחונות. הדרישה עשויה לבוא דווקא בשעה ששוק המניות נמצא בשפל כתוצאה מהירידות החדות שהיו, כך שלקוחות שהבטחונות שלהם למערכת הבנקאות הם בניירות ערך, בעיקר מניות, עלולים להיות במצב שבו לא יהיה להם מספיק בטחונות.

הריבית על פקדונות ג'אמבו גדלה אתמול במקצת והגיעה ל–19.5% ולעתים אף יותר. הריבית הגבוהה יותר משולמת למפקידים המתחייבים שהכספים לא יימשכו במשך כחודש. גרעונות הגדולות של הבעדכת מגיעים לכ–100 מיליון שקל.

הבורסה תתבקש לאשר מחר בקשות לגיוס הון בהיקף 106 מיליון ש'

רוב הסכומים יגוייסו בעזרת אג"ח ★ החברות המגייסות: כימיקלים לישראל, לאומי מימון, בנק חרושת לתעשיה, קרגל ומלי לייזרים

מאת יהודה שרוני

הוועד הפועל של הבורסה לניירות ערך יתבקש לאשר מחר בקשות לגיוס הון בהיקף של 106 מיליון שקל, רובן באגרות חוב. הבקשות ידונו על פי הפירוט הבא:

● חברת הנפקות של קונצרן כימיקלים לישראל מבקשת לגייס 45 מיליון שקל באגרות חוב צמודות מדד, הנושאות ריבית של ששה אחוזים לשנה. תמורת ההנפקה מיועדת לשם מתן הלוואות והון חוזר לכימיקלים לישראל.

● חברת לאומי מימון מבקשת לגייס 30 מיליון שקל באגרות חוב צמודות, שתמורתן נועדה לשם מתן הלוואות לגופים עיסקיים.

● בנק חרושת לתעשיה מקבוצת בנק הפועלים מבקש לגייס באגרות חוב 20 מיליון שקל.

● חברת הקרטונים קרגל מבקשת לגייס 9 מיליון שקל בהנפקה ראשונה לציבור של מניות, שתמורתה מיועדת להשקעה במכונות ציוד והון חוזר. החברה חילקה דיווידנד במזומן בשיעור 10 מיליון דולר. פרופ' אמיר ברנע חבר דירקטוריון הבורסה מבקש להעביר את אישור ההנפקה לדירקטוריון הבורסה (ולא לוועד הפועל), נוכח דרישתו לצירוף מאזן פרופורמה נוסף, שישקף את מצב החברה קודם לחלוקת הדיווידנד. לא ברור אם דרישתו תתמלא.

● חברת מלי לייזרים, העוסקת בפיתוח ושיווק לייזרים לתעשיה, מבקשת לגייס בהנפקה ראשונה לציבור 2 מיליון שקל.

גם אם יאושרו תשקיפי ההנפקות של המניות, לא ברור אם הן יצאו אל הפועל בימים הקרובים, נוכח ההתפתחויות האחרונות בשוק המניות.

דן וקסמן, מראשי חברת הבניה אשטרום, ינהל את כלבו שלום

הושלמה העסקה לרכישת רשת חנויות כלבו שלום מידיה של קבוצת וולפסון קלור ומאיר

מאת אבי גנאור

אתמול בערב הושלמה העיסקה לרכישתה של רשת חנויות כלבו שלום מידיה של קבוצת וולפסון קלור ומאיר, ונודע כי הבעלים החדשים של החנויות מינו את דן וקסמן (48), מהנדס הנמנה על מנהליה הבכירים של חברת הבניה אשטרום, לתפקיד המנהל הכללי החדש של הרשת.

על הקבוצה הרוכשת נמנית קבוצת השקעות אמריקאית "גולדקלנג סילבר אינק" שבראשה עומד איש העסקים הניו יורקי מרווין גולדקלנג. חברה זו מהווה את הזרוע הביצועית של בנק ההשקעות המשפחתי של גולדקלנג ונקרא "מ.ס גולדקלנג. אינק".

המשקיעים האמריקאים המהווים את הרוב בעיסקה לרכישת הכלבו מייצגים גם אנשי עסקים אמריקאים נוספים וביניהם עזרא הראל, בעליה של חברת "היטק פי" וחברות שיווק נוספות בארה"ב. את הקבוצה האמריקאית מייצג בישראל אפריים ריינר, מי ששימש כיו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים וחברת אמפ"ל.

הממונה על התקציבים: נמליץ לקצץ מיליארד ש' מהתקציב בשנת 88/89

דוד בועז, הממונה החדש על התקציבים: הקיצוץ יוכל להתבצע, למרות הבחירות, באמצעות תיקון חלק מהעיוותים והכפילויות במשרדי הממשלה

דוד בועז

מאת דן סגיר

בהצעת התקציב לשנת 1988/89 שמכין אגף התקציבים באוצר, ימליץ לקצץ כמיליארד שקל בתקציב המדינה, לעומת תקציב 1987 88. כך אמר אתמול בפגישה עם הכתבים לענייני כלכלה ביהודה לים הממונה החדש על התקציבים באוצר, דוד בועז.

לדבריו יוכל הקיצוץ להתבצע, למרות הבעייתיות המיוחדת (קרי, בחירות) בשנה הבאה, באמצעות תיקון חלק מהעיוותים והכפילויות הרבות במשרדי הממשלה. בועז אמר ששינוי מיבני ויסות חדש של סידורים ומוסדות רבים מתבקש בצורה דחופה, והוא מתכוון להתחיל בשינויים מסוג זה שיחסכו כסף למדינה.

בועז ציין שהקטנת התקציב יחסית לשנת 1987, הכרחית לשמירה על יציבות שהושגה בחודש יולי 1987, משום שיסודותיה של זו אינם מוצקים ביותר, והתנהגות לא מבוקרת או מסוכנת בתחום השכר יכולה להפוך את הקערה על פיה תוך זמן קצר.

ב־1986 היתה ירידה של 4.8% בצריכה הציבורית (למעט יבוא בטחוני), והשנה אנחנו צפויים להגיע לאיזון בנושא זה. עובדה זו מחזקת ביותר שאת את הצורך בקיצוץ התקציב.

לגבי התקציב הנוכחי אמר דוד בועז שזה ייגמר כנראה בגרעון המתוכנן של 1.230 מיליארד ש"ח, לאחר ששינויים בתחזית ההכנסות וההוצאות קיזזו את עצמם במידה רבה. לדבריו, הגידול בהוצאות נובע ברובו מאי עמידה בהחלטות הממשלה לגבי קיצוצים והפחתות בתקציב. דוגמא להחלטה שלא בוצעה: אי גביית אגרת חינוך שאמורה היתה להכניס כ־100 מיליון ש"ח, וכן חריגה בסעיף הסובסידיות שעלותה כמאה מיליון ש"ח.

הממונה על התקציבים פנה וקרא לגורמים השונים הקשורים לצד ההוצאה הציבורית להבין את המשמעויות של תקציב מנופח וגרעון תקציבי גדול, ולהתאפק בתביעותיהם לשכר ובנושאים אחרים.

סיכום בין שר האנרגיה לשר התחבורה:

ועדה תגיש בתוך חודשיים המלצותיה להגברת השימוש בדיזל במנועי רכב

אושרה תכנית חברת החשמל להשקעה ברכבת פרברים בחיפה

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ועדה ברשות נתן ארד, מנכ"ל משרד האנרגיה, וברוך לוי מנכ"ל משרד התחבורה, תגיש מתוך חודשיים את המלצותיה לגבי הגברת השימוש במנועי דיזל בכלי רכב הנעים בכבישי הארץ. כך סוכם בפגישה שהתקיימה השבוע בין שר האנרגיה משה שחל לשר התחבורה חיים קורפו. שר האנרגיה העריך כי המעבר, בשלב הראשון, למנועי דיזל ברכב הציבורי הממשלתי והרכב להשכרה, יביא חיסכון ניכר למשק. שר התחבורה התנה את אישור התכנית בכך שהחיסכון עקב הגברת השימוש במנועי דיזל, יופנה לפיתוח תשתית הכבישים בארץ.

השר קורפו אף תבע שמחיר הסולר יהיה 85 אחוז ממחיר הבנזין לרכב (כיום הוא נע בין 60—65 אחוז), או לחילופין תוטל אגרה מיוחדת על רכב המוסב למנוע דיזל.

שרי האנרגיה והתחבורה גם אישרו את תכניתה של חברת החשמל להכנס להשקעה משמעותית בפרוייקט רכבת הפרוורים בחיפה, המתגבש בימים אלה.

חיים קורפו

קידום פרוייקט הרכבת לאילת

השר קורפו הודיע לשר האנרגיה כי אינו מתנגד לביצוע התכנות ליישום פרוייקט מסילת הברזל לאילת, לאחר ששחל הבטיחו כי חברת הפחם הלאומית תשנע באמצעות מסילה זו פחם בהיקף של 1 מיליון טון לשנה. קורפו היתנה את אישור הפרוייקט בסיום עבודתן של ועדות הדנות בימים אלה בנושא, מתוך פרק זמן מסויים.

בביהמ"ש המחוזי בתל אביב

שלמה אליהו חזר בו מטענתו כי ניזוק מהעברת מניות מחברת הביטוח לחברה האם

עו"ד רובין: מאחורי הגשת התביעה מסתתר רצונו העז של שלמה אליהו להתמנות לדירקטור בחברת הפניקס, ולשם כך הוא פועל ללא לאות, זה כמה שנים

(ע. בית המשפט המחוזי בתל אביב החל אתמול בשמיעת בקשתו של שלמה אליהו, להשעות את יוסף והוד חכמי מתפקידיהם כמנכ"ל ויו"ר מועצת המנהלים של חברת הביטוח הפניקס הישראלי, לנוכח תביעת מפרקי פ.י.ם. להחזרת 120 מיליון דולר ללקוחות פ.י.ם. על ידי חכמי והפניקס.

עם פתיחת הדיון, נחקר שלמה אליהו ע"י עו"ד פנחס רובין המייצג את הפניקס. בניגוד לטענתו של שלמה אליהו, על פיה נאלץ להעביר את מניותיו בפניקס לחברה האם שלו, "נכסי שלמה אליהו בע"מ", טען עו"ד רובין, כי אליהו רצה להעביר את המניות כבר באוקטובר 1986, כלומר, כחמישה חודשים לפני פיצוץ הפרשה.

עו"ד רובין הציג מכתבים, שבהסתמך עליהם טען, כי אליהו פנה למפקח על הביטוח בבקשה לאשר את העברת המניות מחברת הביטוח אליהו בע"מ לנכסי שלמה אליהו בע"מ כבר באוקטובר. עוד טען עו"ד רובין בבית המשפט, כי אליהו עשה זאת משיקולי מיסוי בלבד.

לאחר מכן, במארס 1987, לאחר פיצוץ פרשת פ.י.ם. העביר אליהו את המניות משיקולי מיסוי מסחריים בלבד. שלמה אליהו אישר טענה זו במהלך הדיון, לאחר שהוצגו לפניו טבלאות ותשקיפים, וחזר בו מטענתו המוקדמת, לפיה נגרם לו נזק מכך שנאלץ להעביר מניות מחברת הביטוח לחברה האם.

עוד טען עו"ד רובין, כי מאחורי הגשת התביעה הוא מסתתר רצונו העז של שלמה אליהו להתמנות לדירקטור בחברת הפניקס, ולשם כך הוא פועל ללא לאות, זה מספר שנים. עו"ד רובין סיפר לבית המשפט על ישיבה, שבה נכחו עורכי הדין של הצדדים, ובה הוצע לאליהו לשמש כדירקטור בפניקס במהלך התקופה שבה התרחשה פרשת פ.י.ם. אליהו סירב ועזב את החברה ברוגזה. אליהו הכחיש בבית המשפט, כי הגשת התביעה הנוכחית היא ניסיון נוסף להכנס לדירקטוריון של הפניקס.

ד"ר צבי רינשטיין, דירקטור בפניקס, העיד כי בפניקס קיימת ועדת מישנה שמנהלת בצורה עצמאית ובלתי תלויה את כל נושא תביעת פ.י.ם. הוא העיד, כנציג ציבור של הדירקטורים החיצוניים בחברה, כי הפניקס מנוהלת בראשות דוד ויוסף חכמי בצורה עסקית טהורה, ולפ.י.ם. אין השפעה ניהולית ועסקית על החברה.

מחיר הבירה עולה ב־5 אחוזים ומחיר המאלט — ב־12 אחוזים

מאת דן סגיר
ולאה פורת

מחיר הבירה יועלה היום בשיעור 5% ובירה שחורה בשיעור 12%. המחירים המירבים לצרכן כולל מע"מ: בירה נשר (48 ס"ל) בקבוק 0.42 ש"ח, בירה גולדסטאר (35 ס"ל) בקבוק חוזר 0.44 ש"ח, בירה מכבי (33 ס"ל) בקבוק או פחית 0.88 ש"ח, משקה לתת (מאלט, 48 ס"ל) בקבוק 0.37 ש"ח.

במשרד התעשיה והמסחר מסבירים את היקור בעליות שחלו במחירי חומרי הגלם ותשומות הייצור בארץ ובחו"ל, ולהערכת המשרד יביאו שינויי מחירים אלו לעליית מדד המחירים הכללי לצרכן בפחות מעשירית אחוז.

בינתיים מחסור

בשבועות האחרונים מורגש מחסור בבירה "נשר" ובמאלט בבקבוקי זכוכית — דבר המאלץ את הצרכנים לקנות מוצרים אלה באריזות יותר יקרות כמו פחיות. על כך התלוננו באחרונה לקוחות רבים וגם רשתות השיווק.

מנכ"ל מפעל טמפו בירה משה בורנשטיין אישר שיש מחסור, אך טען כי אין כל קשר בין עובדה זו לציפיה להעלאת מחירי הבירה היום. לדבריו המחסור נובע ממחסור בבקבוקים עקב הפסקת פעילות מפעל פניציה. טמפו בירה הזמינה באמצעות פניציה תשעה מיליון בקבוקים מיוחן אך הבקבוקים לא סופקו עד עכשיו והמפעל נאלץ להזמין בקבוקים במקומות אחרים שאף הם טרם הגיעו. בינתיים, אמר, משתמשים בבקבוקים הקיימים שישנם במלאי שהם לשימוש חוזר, אלא שיש להם בלאי טבעי של 10%.

מלשכת הדובר של משרד התעשיה והמסחר נמסר כי המשרד איפשר יבוא בקבוקים מחו"ל, אך בכל מקרה טענו במשרד, הפסקת העבודה בפניציה לא היתה צריכה לגרום מחסור בבקבוקים, ומכאן שגם לא היה צריך להיות מחסור בירה בבקבוקים.

עובדי הסנה חידשו העיצומים

מאת אריה לביא

עובדי הסנה חידשו אתמול את העיצומים נגד ההנהלה בשל תביעות שכר. העיצומים אמנם הופסקו ערב החג לאחר שנקבע דיון באיגוד המקצועי בין ההנהלה לעובדים אך הדיון שנערך בראשית השבוע הסתיים ללא תוצאות.

העיצומים אתמול כללו הימנעות מהעברת שיחות טלפון ומטיפול בדואר.

הבוקר מתכוון הועד להחריף את העיצומים. מועצת העובדים מתכוונת להתכנס לעצרת מחאה בלשכתו של מנכ"ל החברה אלפרד גולן. העובדים דורשים, נוסף להעלאת שכר, ביטול נוהג עבודה על בסיס של חוזים אישיים.

הנהלת הסנה דרשה ממנכ"ל הסתדרות הפקידים משה בית הלוי לפעול להחזרת הועד בטענה שפגע במהלך הסדיר של העבודה, למרות האזהרות של הנהלת החברה. כשר ערב החגים את העבודה בחברה. הנהלת הסנה מסרבת להגיב.

צבע החותמת האדום חדר לתוך הביצים

מאת לאה פורת

שימוש מופרז בדיו אדומה בהטבעת החותמת על קליפות הביצים, על ידי כמה משווקים, גרם לכך שבחלק מהביצים ששווקו באחרונה הצבע חדר לתוך הביצים עצמן — דברים אלה מסר אתמול מנהל השיווק של מועצת הלול רפי רשינסקי בתגובה על תלונתי.

התברר כי צבע החותמת לא רק שחדר לביצים אלא גם נגרה על סביבותיו וגרם לכתמת בגדים. מנהל השיווק של מועצת הלול סיפר כי באחרונה נדרשו המשווקים לסמן בצורה יותר ברורה את גודל הביצה ואת שם המשווק. כנראה שכמה מהמשווקים הקטנים ("כיכל" ו"לסר") השתמשו בכמויות מופרזות של דיו לסמנה ואת התוצאה שהתקבלה היתה הפוכה כי החותמות היו לא ברורות.

על השאלה מה על הצרכן לעשות כאשר מתברר לו שקנה ביצים כאלה, השיב כי אינו בטוח שהחנויות יסכימו להחליף את הביצים, אך אפשר להתלונן במועצת הלול. בתשובה לשאלה אחרת השיב כי הצבע המשמש לחותמת (דיו על בסיס של מים) אינו רעיל.

חופשה באילת

במחירי הזדמנות
להשכרה
דירות נופש
הזמנות מרוהטות ומצויידות
טלפון 03-280610
03-283422

רשות השידור הפסידה בשביתה 1.6 מיליון ש'

מאת אבי גנאור

מאז פרצה שביתת העיתונאים ברדיו ובטלוויזיה, הסתכמו הפסדי הרדיו כתוצאה מאיבוד ההכנסות מפרסומת ב–1.2 מיליון ש"ח ואילו הפסדי רשות השידור מאי הכנסות תשדירי השירות בטלוויזיה הסתכמו באותה התקופה ב–400,000 ש"ח.

מנתונים אלה, שחושבו על ידי המחלקה לסטטיסטיקה של איגוד המפרסמים, עולה, שכל יום נוסף של שביתה גורם לרדיו הפסד של כ–120,000 וכל שבוע שביתה בטלוויזיה גורם הפסד של 200,000–300,000 ש"ח.

בנק ישראל מוציא למחזור "גולדה" עם חתימות חדשות

מאת דן סגיר

בנק ישראל יוציא למחזור השבוע מהדורה חדשה של שטרות בני 10 ש"ח הנושאים את דיוקנה של ראש הממשלה לשעבר גולדה מאיר, ועליהם חתימות הנגיד הנוכחי של בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, ויו"ר המועצה המייעצת של הבנק, שלמה לורנץ.

המהדורה החדשה זהה בכל, פרט לחתימות, לשטרות הקיימים הנמצאים במחזור, הנושאים את חתימותיהם של ד"ר מנדלבאום ואברהם שפירא. הדפסת המהדורה החדשה התחייבה מצרכי המלאי של מחלקת המטבע של בנק ישראל.

אי"א
איגוד ישראלי לעיבוד אינפורמציה
הכנס השנתי ה-22
26-28 באוקטובר 1987
הנושא המרכזי
המיחשוב כמנוף לצמיחה בכלכלה

מושב הפתיחה:
26 באוקטובר 1987 - היכל התרבות ת"א שעה 14.30
הרצאת אורח: שר הכלכלה והתקשורת גד יעקובי.
התזמורת הפילהרמונית הצעירה.

דיוני הכנס והתערוכה:
27-28 באוקטובר 1987, בבנייני האומה בירושלים. (התערוכה תפתח לקהל הרחב ב-28.10.87 בין השעות 17.00-22.00, וב-29.10.87 בין השעות 09.00-18.00).

הנושאים העיקריים בכנס:
המיחשוב בתעשיה
המיחשוב לשרות היצוא
שימוש במיחשוב במו"פ
תשתית מיחשוב לאומית
מערכות פיננסיות
פעילות חברות רב לאומיות
יצוא חומרה ותוכנה
יצרנות והתיעלות בשרות הציבורי

פרטים והרשמה במזכירות הכנס:
חברת אינטרנציונל בע"מ, שד' רוטשילד 10, ת"א, טלפון: 03-654541.

שורין-שוחר
יק התיאטרון הקאמרי
חגיגת התיאטרון הקאמרי בכפר־סבא
במסגרת אירועי 85 שנה לעיר
ערב פתיחה חגיגי
שירים ממיטב מחזות הזמר והסאטירה
יום ה' 22.10 בשעה 20.30, היכל התרבות כפר־סבא
עלובי החיים - שלומית אהרון, ליאור ייני, דודו פישר
המלך ואני - יוסי גרבר, סימה עמיאל
סוויני טוד - אלברט כהן, תיקי דיין
יוסף וכתונת הפסים המשגעת - אלברט כהן, תיקי דיין
החילוני האחרון - שלמה וישינסקי, אלברט כהן, יגאל נאור, דב נבון, יוסי קאנץ
שירי רביעיית התיאטרון - ראובן שפר
שלמה המלך ושלמי הסנדלר - אסנת וישינסקי
ועוד ועוד ועוד...
מנחה: אהוד מנור. ליד הפסנתר: עשור אלקיים, מישה בלכרוביץ', חיים גרינשפן.
כרטיסים להשיג בקופת היכל התרבות כפ"ס טל. 052-910618, "לאן" דוננה אחוזה 110 טל. 052-915566, ובמשרד "השרון" רמת השרון טל. 03-494786

brother
בכל מחיר

1109 – במחיר מצחיק
הרישיה הקומפקטית והמקצועית, מהירות 100CPS, 9 סיכות, כוללת הדפסת איכות (NLQ) וגרפיקה. מתחברת למחשבי IBM PC ותואמים וכן למחשבי APPLE 2C.

1409 – במחיר מדליק
מדפסת קומפקטית מהירה (180 CPS). דו־כיוונית. זיכרון פנימי 3K ואפשרות לעיצוב כתב. הדפסת איכות וגרפיקה. מתחברת למרבית המחשבים (כולל IBM PC ותואמים).

1509 – במחיר מפתיע
מדפסת רחבה מושלמת. 180 CPS בהדפסת טיוטה ו־45 CPS בהדפסת איכות (NLQ). שקטה, מעוצבת ונוחה להפעלה. זיכרון פנימי 3K ותאימות מלאה ל־IBM PC ו־EPSON FX.

1709 – במחיר מרגיע
מהירה ומתקדמת. 240 CPS (טיוטה), 50/33 CPS (NLQ/LQ) ניתן לשנות הכתב באמצעות תוכנה. אפשרות לעבודת נייר רציף ובודד בו זמנית ושליטה מלאה בקורה על פעולות עיצוב ועריכת טקסט.

HL-8 – במחיר מקרין
מדפסת לייזר מהדור השני. איכות מושלמת בהדפסת טקסט/גרפיקה (300 DPI). 8 דפים בדקה, תאימות למרבית המחשבים/מדפסות בשוק. אמינות גבוהה ונוחות בהפעלה.

HR-40 במחיר מרנין
המהירה בסדרת HR – 40 CPS. שקטה ונוחה (55 DB). מדפיסה ב־2 צבעים וכוללת כסטנדרט טרקטור ומזין נייר בודד. ניתן לחבר אליה את CF-500 – מזין הנייר המאפשר הזנת נייר בודד ומעטפות בו זמנית.

HR-25XL במחיר משמעותי
איכות מעולה ויעילות. יכולה לשמש גם מכונת כתיבה בהדפסה ישירה. תואמת למרבית מעבדי התמלילים. מאפשרת הדפסה חוזרת, כיוון עוצמה, הדפסה ב־2 צבעים ועוד...

HR-20 במחיר תחרותי
מדפסת מניפה המאפשרת הדפסה ב־2 צבעים. מגוון מניפות (יותר מ־30 סוגי כתב). ניתן לחבר למחשבים המוצעים בשוק כולל IBM PC ותואמים.

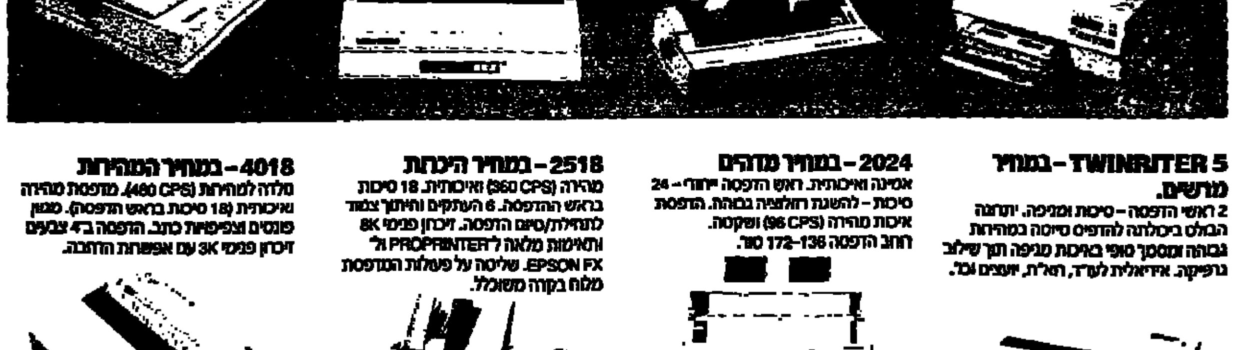

TWINRITER 5 – במחיר מרשים.
2 ראשי הדפסה – סיכות ומניפה. ייחודה הבולט ביכולתה להדפיס טיוטה במהירות גבוהה ומסמך סופי באיכות מניפה תוך שילוב גרפיקה. אידיאלית לעו"ד, רו"ח, יועצים וכו'.

2024 – במחיר מדהים
אמינה ואיכותית. ראש הדפסה ייחודי – 24 סיכות – להשגת תולפה גבוהה. הדפסת איכות מהירה (96 CPS) ושקטה. רוחב הדפסה 136–172 טור.

2518 – במחיר היכרות
מהירה (360 CPS) ואיכותית. 18 סיכות בראש ההדפסה. 6 העתקים והתקן צפוד לתחילת/סיום הדפסה. זיכרון פנימי 8K ותאימות מלאה ל־PROPRINTER ול־EPSON FX. שליטה על פעולות המדפסת מלוח בקרה משוכלל.

4018 – במחיר המהירות
סלולה למהירות (480 CPS). מדפסת מהירה ואיכותית (18 סיכות בראש הדפסה). מגוון פונטים וצפיפויות כתב. הדפסה ב־4 צבעים. זיכרון פנימי 3K עם אפשרות הרחבה.

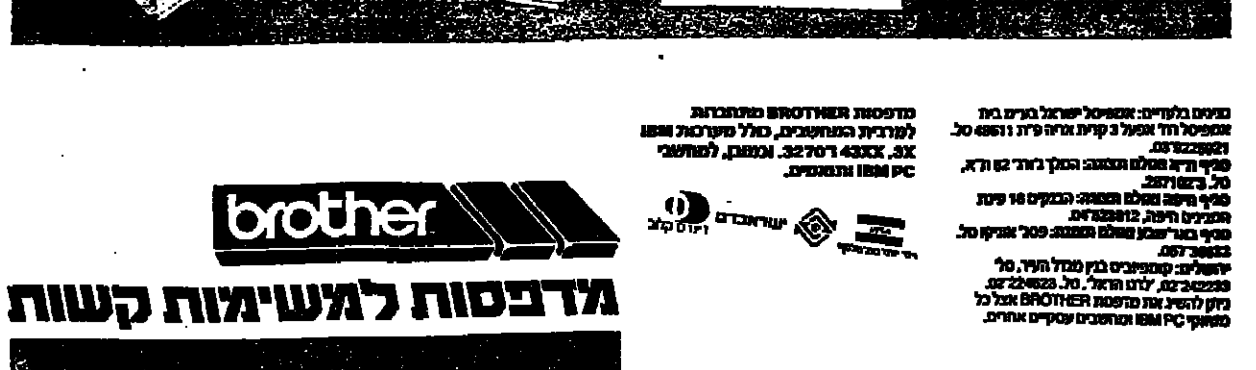

מדפסות BROTHER מתחברות למרבית המחשבים, כולל מערכות IBM 3X, 43XX, ו־3270, ומכמון, למחשבי IBM PC ותואמים.

נציגים בלעדיים: אמסיכל ישראל בע"מ ... טל. 03-9225921
ניתן להשיג את מדפסות BROTHER אצל כל משווקי IBM PC ומחשבים עסקיים אחרים.

brother
מדפסות למשימות קשות

הארץ

יום ד' כ"ח בתשרי תשמ"ח
21 באוקטובר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33745
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 02-224245/6 ת"ד 275 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 04-661166/8 ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

כהריסות אחרי רעש

בשעת כתיבתן של שורות אלו הולכים ומתייצבים השערים בבורסת ניו יורק, מוקד הרעש שפקד בסוף השבוע שעבר ובראשית השבוע את השווקים הפיננסיים של העולם. בורסות טוקיו, לונדון, פרנקפורט קרסו בזו אחר זו, והכתה אירונית להכרה הבוהלת שעשתה לה נפשות בשנתיים האחרונות, כי המחשבים והתקשורת הפכו את השווקים הלאומיים לשוק ניירות ערך עולמי אחד. ואמנם, אם תתייצב ניו יורק — בעת הכתיבה, המחשב שם מפגר בשעה שלמה אחרי העסקות — ניתן לצפות להתייצבות בבורסות האחרות. ואולם הזיכרון של אימי הימים האחרונים לא יימחק עוד זמן רב, אפילו אם מדד דאו ג'ונס יחזור לקדמותו: בימים ספורים השתנה עולם הפיננסים ללא הכר.

אין ספק בכך שהשערים בניו־יורק — וכנגזר מכאן, ביתר הבורסות — נותקו מכבר מקרקע המציאות. שעה ששערי הריבית נמצאים בכל העולם ברמות גבוהות מבחינה היסטורית, הגיעו התשואות של המניות המובילות לכדי שליש או רבע. מצב זה לא יכול היה להוסיף ולהתקיים לנצח. התאמה כלשהי למציאות המשקית צריכה היתה לבוא — ואמנם היא נצפתה על־ידי רבים וטובים. אולם נפילה מן הסוג שפקד את ניו־יורק (ובעקבותיה את אחיותיה), ושמחקה חמישית, פחות או יותר, משווי נכסי הנייר הנסחרים בה, לא היתה צפויה. וכמו שלא נחזה מראש שיעור הנפילה, כך לוטה במסתורין הסיבה המיידית שגרמה להתמוטטות.

אם אמנם ההתייצבות היא התייצבות אמת, ואם תחול זחילה בחזרה, יוכלו סוחרים ומשקיעים, אחרי פינוי ההריסות שרעידת האדמה הותירה אחריה, לגשת להערכת הנזקים. עוד לפני כן ידרשו לפניהם כי העולם המשקי האמיתי, שהבורסות היות על גבו, היה ונשאר איתן יחסית, דבר העשוי להשרות ביטחון מפני שיבה למשבר הגדול של 1929 ולשפל שבעקבותיו. כן ידרשו לפניהם כי ראש הבנק המרכזי של ארה"ב הבטיח לממן, בכל סכום שיידרש, את בלימתה של הנפילה. אך מעבר לעובדות מרגיעות אלו, ספק אם יעברו לסדר היום על מה שעבר עליהם: הנזקים, פסיכולוגיים וכלכליים־גשמיים, יתנו את אותותיהם לזמן רב ברווח שבה מתנהלים המשקים המובילים של העולם.

כמעט מיותר לומר ששורת אירועים בסדר גודל כזה לא יכולה אלא לגרור אחריה תוצאות פוליטיות. באופן קונקרטי, הם פגעו קשה בתקופת שיעתיק ובביטחונן העצמי של ממשלות שמרניות, דוגמת אלו של ארה"ב, גרמניה, בריטניה וכו'. הבריות לא ישכחו כי המשטר הכלכלי שהוצג לנגד עיניהם כמופת [illegible], הוא אשר איפשר מחיקת חסכונות בעשרות ואולי במאות מיליארדים של דולרים. הספקות שעוררו אירועי השבוע בלב הבריות לגבי אושיות האמונה של שליטיהם ושלום עצמם, יתבררו ויכרסמו שורה של בחירות, הראשונה שבהן בחירת נשיא ארה"ב בעוד כשנה. יראו למי מן המשטרים השמרניים הכוח לשרוד על אף מה שקרה בימים האחרונים.

התקפה על רגל אחת

אלף הפגזים האמריקאיים שנורו על מיתקני נפט איראניים כתגובה על תקיפת מיכלית כוויתית, לימדו את איראן והעולם כי גם עקרון חופש השיט הוא עיקרון סלקטיווי

מאת צבי בראל

וואשינגטון

"מה שחשוב הוא", הסביר שר ההגנה קאספר וויינברגר, "שהאיראנים יבינו בכך שאין הם יכולים להתקיף את השיט הבינלאומי, הבלתי לוחם והחוקי במפרץ, מבלי לשלם על כך מחיר כלשהו". אלף הפגזים שנורו מארבע משחתות אמריקאיות בשעה שתיים בצהריים ביום שני לעבר מיתקן קידוח איראני ישן, נועדו להעביר לאיראן את המסר הזה. אפשר כמובן להתווכח על השיטה להעברת המסר: האם לא היה ראוי, למשל, לתקוף את הבסיסים של טילי הסילקוורם שפגעו במכלית הכוויתית "סי איזל סיטי" הנושאת דגל אמריקאי? האם תקיפת בסיסים איראניים בבנדאר עבאס לא היתה נושאת מסר ברור יותר ומשמעותי? אלה שאלות ולהוכתיות שתשובות עליהן עלולות להינתן מוקדם יותר מכפי שמצפים בוואשינגטון. אבל אין הן העיקר. הבעיה עתה, לאחר שארה"ב נמצאת עם כל ארבע כפותיה בתוך המפרץ הפרסי, היא להגדיר את המסר ולפעול כמשמעו.

"המצב היום הרבה יותר מסובך מכפי שהיה לפני שנכנסנו למפרץ", קבע הסנאטור הדמוקרט סם נאן לאחר ההפצצה. נאן, המכהן כיו"ר ועדת השירותים המזוינים בסנאט ואשר נעשה בכוח הבנתו ויכולת ניתוחו לאדם ותומים בנושאים אסטרטגיים, סבור אמנם כי מלכתחילה לא היתה הצדקה למתן החסות למכליות הכוויתיות, לא כל שכן למעורבות הצבאית הגוברת במפרץ הפרסי; אך במצב החדש שנוצר, ארה"ב גם אינה יכולה להרשות לעצמה להתקפל. הטעות הבסיסית לדעתו היא, שהממשל האמריקאי פעל על־פי אינסטינקט לקוי ולא נשען דיו על הערכות מודיעיניות.

"היו חילוקי דעות בממשל באשר לאפשרות שאיראן תתקוף מטרות אמריקאיות. גורמי המודיעין גרסו כי התקפה כזאת והסלמה בהולה אפשריות, ואילו הממשל סבר שאיראן לא תעז". אך מכיוון שהטעות בשיקול הוליכה לטעות מדינית, מוצאת כיום ארה"ב את עצמה בסבך של שיקולים סותרים, בשעה שיכולת הניתוח וכושר ההחלטה של המנהיג העומד בראשה אינם מספיקים כדי להתמודד עם המצב.

השיקולים הפוליטיים

מן העבר האחד מבקשת ארה"ב לדבוק במדיניות של נייטראליות במפרץ הפרסי ולא להיראות כתומכת באחד מן הצדדים הלוחמים. היא גם מגדירה את חופש השיט אינטרס אמריקאי ובינלאומי, ומצדיקה בכך את הימצאות כוחותיה במפרץ. ולבסוף, שמירה על מקורות הנפט והגנה על אספקתו הם שהביאו להנפת הדגל האמריקאי על המכליות הכוויתיות. כדי לשמור על אינטרסים אלה חייבת ארה"ב לנהל אפילו דיפלומטיה של שידורים ולהפעיל את צבאה.

אבל מן העבר השני, תקיפה עדיין [illegible]

ביותר באזור, שעשויה לאמץ קו פרו־מערבי, אם תשכיל ארה"ב לנהל מדיניות נבונה כלפיה ולצפות בסבלנות לשינוי במשטר החומייניסטי. התקפה צבאית מופרזת עלולה לפיכך לפגוע לא רק במנטרים פרו־מערביים — אם יש כאלה באיראן — אלא אף לעורר רגשות אנטי־אמריקאיים בכמה מדינות ערביות ידידות. התקפה כזאת עלולה גם לקעקע את עקרון הנייטראליות האמריקאית, להציג את ארה"ב כלוחמת לצדה של עיראק ולשבש את ההליך הדיפלומטי המקביל שנועד להטיל אמברגו צבאי על איראן.

למערכת השיקולים האסטרטגיים היה על הנשיא לצרף גם שיקולים פוליטיים. מאז חודש יולי, כאשר החל חיל הים האמריקאי ללוות את המכליות הכוויתיות, משתדל הקונגרס לאכוף עליו את חוק סמכות המלחמה שהתקבל בתקופת הנשיא ניקסון ושעל־פיו, על הנשיא לקבל את אישור הקונגרס לכל פעולה צבאית שבה חשופים הכוחות האמריקאיים לפגיעה עוינת ואשר מתמשכת מעבר ל־60 יום. רייגן יודע כי הפעלתו של חוק כזה, כאשר בקונגרס שולט רוב דמוקרטי, פירושה אבדן סמכות נוספת ומאבק חדש על גבעת הקפיטול, אשר בשבועות האחרונים נעשתה תלולה יותר ויותר בעבורו.

בפני יועציו של רייגן, שנועדו לישיבה מיוחדת ערב ההפגזה, עמדה לכן בעיה שפתרונה בלתי אפשרי. היה עליהם לתכנן תגובה אמריקאית צבאית שלא תעורר תסיסה רבה מדי בתוך איראן, אבל שתעביר מסר מאיים; שתהיה נוקשה דיה אבל שלא תציג את ארה"ב כצד לוחם ובוודאי לא כמי שלוחמת למען עיראק; שתסב סיפוק נקמני לציבור האמריקאי על הפגיעה במכלית שהניפה דגל אמריקאי, אבל שלא תיראה כהכרזת מלחמה המפחידה את הציבור; ולבסוף, שתוכיח את העוצמה האמריקאית אך שתיראה כתגובה עצמית, כדי שלא תיתן בידי הקונגרס עילה מחודשת להפעלת חוק סמכות המלחמה.

זהו מינון בלתי מציאותי שהוליד את התגובה הצבאית המוזרה הזו. לבד מן התגובה האיראנית הצפויה, שהגדירה את ההתקפה הכרזת מלחמה והראתה על מרקעי הטלוויזיה הפגנות ענק אנטי־אמריקאיות, נתפסת עתה ארה"ב כמי שלוחמת לצדה של עיראק, ובכך נסוגה מעקרון הנייטראליות. הממשל, חרף ההתייעצות המוקדמת עם הקונגרס, מצטייר לחברי קונגרס כמפר חוק, משום שקילף מעצמו את טענת התגובה העצמית. אך חמור מכך, ארה"ב הראתה לאיראן ולעולם כי גם עקרון חופש השיט הוא עיקרון סלקטיווי.

"אנו נמצאים עתה (לאחר ההפגזה) במצב מאוד טיפשי", אמר סם נאן. "אם למשל יתקוף מטוס עיראקי ספינה יפאנית או בריטית, לא נעשה דבר. אם יתקפו האיראנים ספינה בריטית, לא נגיב. אנו דוחקים עתה בעמדה מאוד צרה, שבה אנו מגינים רק על ספינות כוויתיות הנושאות דגל אמריקאי. וכך באמצעות ההפגזה הבהרנו לאיראנים על מה לא נגן, ואנו עלולים לעודד אותם לתקוף מטרות בלתי מוגנות אלה".

השאלה המיידית היא, באיזו מידה הצליחה פעולה זו למנוע לפחות התקפה על מטרות אמריקאיות במפרץ. למעט מאוד מומחים ופקידי ממשל יש ספקות באשר לחוסר היעילות שבהפגזה של המסר האמריקאי. "אחרי הכל מדובר במשטר פנאטי, המאמין שבכוחו של אללה להתגבר גם על המשחתות האמריקאיות", אמר פקיד אמריקאי בתדריך. "הם ודאי ימשיכו לשגר את טילי הסילקוורם או לנסות לפגוע בנו במאה ואחת דרכים". ומכאן ניתן גם לצפות, שכפי שארה"ב מצאה את עצמה במפרץ הפרסי בגלל תכתיב כוויתי, היא תימצא פועלת על־פי תכתיב איראני בדרכי תגובתה.

דרושים: ערוצים שניים נוספים

מאת אמנון רובינשטיין

בימים האחרונים המוחש למאות אלפי ישראלים ההבדל הגדול שבין מונופולין לתחרות: שידורי בואה המרגש של אידה נודל ושל טורניר הטניס, הגיעו לרבבות בתים על רקע הסכסוך המשתק את רשות השידור. ההבדל בין מירקע אפל לבין שידורים צבועים אלה נתן לישראל את תחילת טעמה של תחרות הטובה לכל — גם לעובדי רשות השידור.

כאשר הכרעתי למען פתיחת שידורי הניסיון של הערוץ השני לפני שנה — נוכח התנגדויות מכל כיוון — עשיתי זאת גם מטעם של "כיבוש תודי" ומניעתו ממדינות ערב. וגם מטעם שבמציאות הישראלית לא היה קם ערוץ שני ולא היה עובר החוק בכנסת בלי קביעת יתר.

אכן בדיקת נושא הערוץ השני מאלפת שכן היא מוכיחה עד כמה משתקת המערכת הפוליטית כל יוזמה חיובית ורצויה. בתחילת 1975 הגישה ועדה ציבורית בראשותו של מנכ"ל משרד הפנים, חיים קוברסקי לממשלה את מסקנותיה בדבר הצורך להקים ערוץ שני ומסחרי בטלוויזיה. דו"ח הוועדה היה מונח במשך 10 שנים כחפץ ללא בעלים. הממשלה אפילו לא קיימה דיון בו ואפילו לא יצאה ידי חובה ע"י ועדת שרים לקבורת הנושא. הוא נקבר מאליו.

איש לא טרח להכין טיוטת חוק או לקדם את ביצוע הרעיון בדרך כלשהי, הוא הדין בהצעת חוק להנהגת טלוויזיה בכבלים. העולם התקדם וברוב המדינות נפרצו גדרות המונופולין והונהגו שירותי טלוויזיה ותחנות רדיו פרטיות, רק בישראל קפאו הממשלות — מערך וליכוד כאחד — ושמרו על המונופולין של רשות השידור כאילו היה בימים שלל רב. בינתיים התפשטה בארץ הטלוויזיה הפיראטית; החוק וזכויות היוצרים היו למרמס — אך לאיש בממשלה לא נגע העניין כהוא זה.

מדוע? מדוע נמנעו המערך והליכוד כאחד מביטול המונופולין? איני יודע אם יש לכך תשובה חדה. שכן קשה להפריד בין כוונה תחילה לבין השיתוק המאפיין את הממשל בארצנו. ובכל זאת, ברור הדבר כי המונופולין של רשות השידור לא הפריע לראשי השלטון והם חיו בשקט עמו והסתפקו בריב המשך על מינויי העסקנים לוועד המנהל.

המונופולין הוא, למעשה, השגרה המחשבתית הנהוגה בארץ: הוא הכתובת, הוא עשיית הסדר, הוא הרשות האחראית. למלה תחרות תמיד מוצמדת, כעניין שבשגרה, מלת התואר "פרועה": בדיונים על הצעתי להקים תחנות רדיו פרטיות — הצעה שקוממה נגדה רבים בממשלה ובכנסת — חזרה תמיד הטענה "יכל אחד יוכל לשדר מה שהוא רוצה".

המונופולין הציבורי גם מייצג כוח. הוא מצוי בבעלות המדינה, ואם כי הכוח האמיתי מצוי תמיד בידי מנהליו ועובדיו, עדיין יש לממסד הפוליטי תחושת שליטה מסוימת בשל עצם הכוח למנות את מנהליו ועובדיו. שידורי הניסיון של הערוץ השני וקבלתו העתידה של החוק בכנסת צריכים להבקיע הלך רוח זה גם בתחומים אחרים. אין שום סיבה, למשל, מדוע תהיה לישראל רק חברת תעופה לאומית אחת בבעלות ממשלתית. הענקת זכויות נחיתה מקבילות לחברה ישראלית נוספת רק תחזק את ישראל, שקשריה התעופתיים כה חשובים לה ודירבנו את אל־על ליתר יעילות.

לא היתה שום סיבה מדוע חברות תחבורה קטנות ומקומיות אולצו להתאחד עם אגד — בקושי ניצלנו מאיחוד של אגד ודן — כדי ליצור מונופולין ארצי על התחבורה הציבורית. מי צריך מונופולין כזה היכול לשתק בין לילה את הארץ כולה? הקמת חברות תחבורה מקומיות כאלה הוא צעד בכיוון חיובי.

לא היתה שום סיבה מדוע ניתן בעבר לחברת בזק מונופולין דה פקטו על ציוד הלקוח ואין היום שום סיבה מדוע תתחרה חברת ענק זו בחברות פרטיות בשירותי תקשורת אלקטרונית שחברות אלה מספקות. בכל המקרים האלה ביטול המונופולין וצמצומו הם גם לטובת העובדים שבמקום מעביד אחד יהיו להם חלופות תעסוקתיות.

הכרחי גם לבחון מחדש את פעולותיהן של המועצות השונות לשיווק פירות וירקות ולבדוק אם ניתן להוריד את רמת המחירים הגבוהה של התוצרת החקלאית בישראל, העולים לא פעם על אלה הנהוגים במדינות המייבאות תוצרת זו מאתנו. אמת הדבר, בחקלאות דרושים תכנון ופיקוח מרכזיים שניתן לוותר עליהם במגזרים אחרים. אך השאלה היא תמיד אם לא הרחקנו לכת בכיוון זה. יתר־על־כן, לא הצלחתי להבין, וגם לעולם לא אבין, מדוע הממשלה נטלה לעצמה מונופולין על קניית חיטה, מספוא ובשר ומדוע לא ניתן להנהיג בישראל תחרות מלאה — ולא חלקית בלבד — במשק החלב, כנהוג במדינות מתוקנות.

חשש שהתרומות למגביות יקטנו עקב המפולת בבורסת ניו יורק

מאת נדב שרגאי, סופר "הארץ"

התרומות למגביות היהודיות ברחבי העולם עשויות לקטון באופן משמעותי, בעקבות המפולת הגדולה בבורסה לניירות ערך של ניו יורק. הערכה זו השמיעו אתמול גורמים בכירים בסוכנות היהודית. רוב התרומות הגדולות למגביות מועלים [illegible]

אם משחקי מנהלים מעסיקים אותך יותר מניהול העסק עצמו אתה זקוק ל'סטטוס'

אם אתה בעל השכלה גבוהה, מוצלח בתחומך, מוכשר ושאפתן – ומש עייפות, שעמום ושחיקה בעבודה...
אם אתה מרגיש שניהול אינו מישחק, ובכל זאת מוצא את עצמך משחק ב'משחקי מנהלים'... זה הזמן הנכון לחשוב על הסבה ושינוי תעסוקה הטומנים בחובם קידום ואתגרים לאיש כמוך. למטרה זו בדיוק, הקמנו את אנ. אר. סטטוס – מחלקה חדשה וייחודית לאיוש בכירים, במסגרת S.R.O הוותיקה והמנוסה – הפועלת כגוף ספציפי להשמות קבע ומעניקה טיפול אח"מ אישי ודיסקרטי לפונים לשירותיה – מהנדסים בכל התחומים, אנשי מחשב, אנשים מתחומי הכלכלה והחשבונאות, התקשורת והניהול הכללי.
באנ. אר. סטטוס יודעים כי איוש אדם למשרה בכירה וכן החלטת אדם בכיר על מעבר תעסוקתי הן החלטות כבדות משקל וגורליות שיישומן המוצלח הוא קריטי למבקש התעסוקה ולמציע המשרה כאחד. רק גוף כמו אנ. אר. סטטוס, הנהנה מגיבוי אירגוני נרחב, פריסה כלל־ארצית, אמצעי בדיקה ומיון משוכללים והיכרות מעמיקה עם הסקטור התעסוקתי בישראל, יכול להבטיח הצלחה מלאה בהשמה לדרגה בכירה. על כן, הנח את משחקי המנהלים, חייג אנ. אר. סטטוס, וקבע פגישה.

.R.Status

איוש והשמה לבכירים

אנ. אר. סטטוס / [illegible] 130 / תל־אביב 63673
טל: 285281, 03-202460 / טלקס: 361379
פקסימיליה: 03-202598

מקבוצת [illegible]

המחלקה הראשונה לקריירה בכירה

התמוססות פיננסית?

המומחים הכלכליים אינם יודעים הרבה יותר מהאזרחים ההמומים. האירועים מזכירים את מפולת 29', אך האם גם המשכם יהיה דומה?

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס

זה היה אחד הימים המפחידים ביותר באמריקה. את אירועי הנפילה המבהילה שהתחוללה בשוק המניות האמריקאי שלשום ניתן במעט להשוות למהלומה צבאית. אף אחד לא היה מוכן. איש מבין המומחים הפיננסיים שרואיינו במהלך היום במשדרי הרדיו והטלוויזיה לא נשמע שקול ושופע ביטחון. הם היו מבוהלים. קולם של אחרים רעד בעליל. אחרים נראו כמתפקדים בהלם עמוק. הם לא ידעו הרבה יותר מצופה הטלוויזיה הממוצע.

ממדיה ההיסטוריים של ההתמוטטות — המשכית? — היו חדשים לגמרי גם לדידם והם התקשו לקבל את המספרים. כמה גיחוך עצבני נשמע בקולו של כתב אחד בתחנת הרדיו המקומית בעת שדיווח עם שוגר על נפילה בת מאתיים נקודות במדד דאו ג'ונס. הוא נשמע כמי שאינו מאמין למראה עיניו כשעידכן את ממדי ההפסד וסיפר על 300 נקודות ויותר. ולא רק הוא. אף אחד לא האמין. כל תחנות הרדיו הלוו משדרות שוב ושוב מבזקי עדכון מיוחדים. דן ראת'ר, קריין החדשות של רשת התקשורת סי.בי.אס, אמר בשידור חיים: "צריך לשמור על פרספקטיווה. אסור להפחיד את האנשים". אפילו הוא לא נראה בטוח לחלוטין במה מדבר. שפל כלכלי? משבר? התמוססות פיננסית? "יחלוף זמן רב בטרם ניתן יהיה לאמוד את רישומם המלא של האירועים", סיכם.

המוחות המהוללים פרצו

לא היה כל צורך להיות אחד ממשקיעי הבורסה הגבוהים על מנת לחוש היטב בפחד הנראה. הוא אחז במבצר של ארה"ב. מה קורה כאן? שאלו הבריות. שיעור האינפלציה? המפרץ הפרסי? יפאן? הגרעון בתקציב? המאזן המסחרי? גרינספאן? נכסי רייגן? המועמדים הדמוקרטיים? נראה כי הכל יחד.

דומה שכל המוחות המהוללים פה זה שנים בתחומים עסוקים בלתי ניתן להכחשה, פרצו בבת אחת אל פני השטח. הסימנים התרבו בהדרגה ולא מעטים מאשפי הפיננסים זיהו אותם על נקלה והתייצבו בעמדה הולמת. המשקיעים המתוחכמים פתוח צינו לתיקון סביר בשיעור של 10 אחוזים והוכו בהלם למראה מה שתואר כאן כנפילה חד־פעמית: 22 אחוזים ביום אחד. "חמש מאות ושמונה נקודות?" אמר אחד הפרשנים בתדהמה. "בקצב כזה זה יכול להימשך רק עוד שלושה ימים".

הדברים, כמובן, לא יגיעו לכך. אבל גם שיעור הנפילה הנוכחי הכניס רבים וטובים לבהלה ברורה. "אני רועדת", הודתה בפני ידידה מקומית, "לא משום שנפגעתי אישית אלא משום שאני תושבת כדור הארץ".

גורל המשקיעים הקטנים

אין ספק שארה"ב ספגה מהלומה קשה. המעצמה שלוותה כספים מכל העולם במאמץ לשמור על רמת מחיה חסרת בסיס, הגיעה אל רגע האמת. הדור הצעיר — כל אותם "יאפיס" יהירים ובטוחים בעצמם השקועים בחובות עד צוואר. כל אותם ילדים הקונים ומוכרים ומשתכרים מאות אלפי דולר בשנה כדבר מובן מאליו — עומדים לפתע אל מול תמונת מצב בלתי צפויה ולא מוכרת: שוק כניות נסוג, מוכרים בלבד. פאניקה מוחלטת.

רבים מהם ייאלצו למצוא עתה עבודה של ממש. כמו אז. ההתמוטטות הגדולה של 1929 החלה בדיוק לפני 58 שנה — 21 באוקטובר 1929 — התאריך חרות היטב בזיכרון האומה. האם זו 29'? תוהים האמריקאים. האם ניתן בכלל להשוות? האם גם הפעם יימחצו מיליוני משקיעים קטנים ויאבדו את כל כספי חסכונותיהם? האם גם הפעם ידליכו כמה מאשפי הבורסה לאבד עצמם לדעת? האם מדובר פה במשבר כלכלי ואם לא — למה לא? בשלב זה אין הרבה תשובות. המומחים הכלכליים אינם יודעים הרבה יותר מעקרות הבית ההמומות. או כך לפחות זה נראה.

לא מן הנמנע כי הנפילה האמריקאית טרם הגיעה לקיצה. שורות מאיימות כאלה יש לכתוב בשיקול־דעת ובמתינות צלולה. אבל היד רועדת.

לקחי וול־סטריט

מאת [illegible]

המפולת הנוכחית בוול־סטריט חשפה שוב את חולשתה של הכלכלה האמריקאית: התפוקה המשקית האמריקאית אינה מכסה את צריכתה הפרטית והציבורית. הפער השנתי של כ־150 מיליארד דולר בתקציב הממשלתי, הפער קיע בסכום שנתי דומה במאזן התשלומים שלה, הוא המכתיב מה שנראה לרבים כמפולת הבלתי נמנעת גם בבורסה האמריקאית. אם לא היום אזי מחר. מה שניתן ללמוד מהמשבר הנוכחי, גם אם יתגלה כמשבר זמני, הוא שאין נסים וכי בסופו של דבר אין יש מאין; סופו של העומד על בלימה ליפול.

הממשל הוציא יותר משהיה לו והדפיס כספים לכיסוי הגרעון. הכסף יצר ביקושים, [illegible] מקומות עבודה למתכבלים. נוצרה תחושה של אופטימיות ושל פתרון לבעיות. עם זאת, הייצור לא פנה לחו"ל ומה שחסר בהיצע המקומי יובא. עקב כך צברה ארצות־הברית גרעונות עם יפאן, גרמניה, טייוואן ומדינות נוספות, ושילמה גם להן בהדפסת דולרים. תוך חשש שעודפי הדולרים הגדולים הללו יביאו לירידה במחירו של הדולר. וכך אמנם קרה.

ירידה כזאת נמנעה במלואה כאשר היפאנים בעיקר, אולם גם האירופים, השתמשו בדולרים העודפים לרכישת רכוש אמריקאי בצורת מקרקעין, עסקים ולבסוף מניות. זרימת הכסף הזה לבורסה האמריקאית הקפיצה את ערכן של המניות בוול־[illegible] מכוח האינרציה כאשר עליות המחירים משכו אל הבורסה משקיעים חדשים. עם זאת, העליות הבלתי פוסקות עוררו חשש כי ברגע מסוים חייב יהיה מצעד העליות להיעצר ליד ערך אובייקטיווי כלשהו. אולם היצורות במצב של מחירים מנופחים הרבה מעבר לערכן האובייקטיווי של המניות, היא כצניחה בלתי נמנעת לרוכב אופניים: במצב כזה מי שיוצא, ניצל ומרוויח. מתנהלת תחרות מי יעז לצאת ראשון, ולוותר על הרווחים שאפשר עדיין לצבור. ברור, עם זאת, שיציאות ראשונות בהיקף ניכר מעצימות סכנה גדולה של בריחה המונית מהבורסה, וממילא מפולת, וצניחה והפסדי ענק לא רק בוול־סטריט אלא גם בערך המטבע האמריקאי.

זה המצב היום. הלקחים [illegible] קודם לכל הוכח כי משקנו [illegible] המשקית האמריקאית אינה כה יציבה כפי שהיינו רוצים שתהיה. עלינו להביא בחשבון בתכנון המשקי, כי גם ל"אבא" חולשות לא קטנות וייתכן שלא יוכל או לא ירצה לעזור כבעבר. שנית, עלינו להבין כי בהיעדר בסיס סף הדברים להיסטמג. אפשר לחיות עם ניירות המנופחים לכסף ולמניות ומבריאים — אך לא לנצח. אפשר לערום הר של חובות ולהאמין שתמיד יימצאו מי שיהיו מוכנים להחזיק בשטרות מבלי לשאול מאין ייפרעו. אך בעל לכל יש להתאים את שמיכת הצריכה לגודל הגוף המשקי. כאם לא כן נישאר בלתי מכוסים ונתחייב בקיפאון הידיים או הרגליים או הפנים.

ועדת לנדוי: מצפים לדו"ח

ועדת החקירה הממלכתית שדנה בשיטות ונוהלי החקירה של השב"כ משלימה את ניסוח הדו"ח • רק חלק מן המסקנות יפורסם • משפטנים קובעים: לנדוי הוכיח בעבר שהוא פועל באומץ ואינו מהסס לקבל החלטות אמיצות

מאת גדעון אלון

נשיא ביהמ"ש העליון לשעבר השופט משה לנדוי, מבקר המדינה יעקב מלץ וראש המוסד לשעבר אלוף (מיל.) יצחק חופי, סודרים בימים אלה בניסוח הפרקים האחרונים בדין וחשבון הסופי של ועדת החקירה הממלכתית־משפטית בפרשת השב"כ. אחרי ששמעו עשרות עדים בדלתיים סגורות ועברו על אלפי מסמכים סודיים, הם מגבשים את פרק המסקנות וההמלצות.

מאז החלה הוועדה בעבודתה, בחודש יוני השנה, לא דלף אף פרט על תוכן דיוניה. מזכיר הוועדה, השופט אלון גילת, לא הורשה לפרסם שום מידע. אפילו לא כמה עדים במדויק התייצבו בפני הוועדה, שקיימה את ישיבותיה בקומה העשירית של בניין ביה"ס לאחיות בבי"ח שערי צדק. עם זאת ידוע ששמיר, פרס, רבין וכן ראש השב"כ בהווה וראשי השב"כ בעבר, וראשי האגפים בשירות, מסרו עדויות לוועדה והשיבו על שאלות חבריה.

האם ועדת החקירה תוכל להסיק מסקנות אישיות נגד אנשי השב"כ שהיו מעורבים בבידוי הראיות ובשיבוש הליכי משפט בפרשת "אוטובוס קו 300", הרי ש־11 מהם קיבלו חנינה מהנשיא על "כל העבירות הכרוכות בפרשה"? האם תסתפק הוועדה בהמלצות לקביעת שיטות ונוהלי חקירה בנושא פח"ע (פעילות חבלנית עוינת) בעתיד ומתן עדות בביהמ"ש בקשר לחקירות אלה? האם תיבצר הוועדה בהמלצותיה לכתוב המסמכת שהתפקד בידיה ע"י הממשלה בכתבי ולכלשנו, הקובע בין השאר כי תביא בחשבון את הצרכים היחודיים של המאבק בפח"ע? באיזו מידה (אם בכלל) יעסוק הדו"ח באחריותו של ראש הממשלה לליקויים החמורים שנחשפו בשב"כ?

* * *

מוקדם עדיין להשיב על שאלות אלה, אבל להערכת משפטן בכיר "העובדה שבראש הוועדה מכהן השופט לנדוי מבטיחה שלא יהיה זה דו"ח מימי והססני, נעדר מסקנות חריפות". השופט לנדוי (76), שבמשך 27 שנים כיהן כשופט בביהמ"ש העליון והיה שותף לגיבוש של פסיקות חשובות ביותר החל ממשפט אייכמן, עתירת המגנדרים, כפר קאסם וקסטנר וכלה בתפקידו כחבר בוועדת אגרנט לחקירת המחדל של מלחמת יום הכיפורים, קנה לו שם של שופט אמיץ, עשוי ללא חת, שאינו חושש למתוח ביקורת נוקבת נגד רשויות השלטון.

משפטנים בכירים מזכירים כי השופט לנדוי (שב־1982 פרש לגימלאות) הוכיח כבר בעבר שיש לו יכולת ותעוזה להתמודד עם סוגיות בטחוניות, פוליטיות ואף אידיאולוגיות סבוכות. כך למשל נהג (כשישב בראש הרכב בבג"ץ ב־1979) כשציווה לעקור את התנחלות אלון מורה ולהחזיר את האדמות עליה הוקמה ההתנחלות לבעליה הערביים.

אין ספק שהסוגיה המרכזית עמה תצטרך ועדת לנדוי להתמודד היא שאלת היחס שבין הביטחון ושלטון החוק. שופט ביהמ"ש העליון, פרופ' אהרון ברק קבע (בהחלטת בג"ץ בפרשת השב"כ): "אין ביטחון ללא חוק. שלטון החוק הוא מרכיב בביטחון הלאומי. הביטחון מחייב מציאת כלים ראויים לחקירה, שאם לא כן לא יוכל השב"כ למלא את ייעודו. כוחו של השירות באמון הציבור בו. כוחו באמון ביהמ"ש בו".

גם השופט לנדוי נתן ביטוי להשקפתו לגבי כפיפותו של הביטחון לחוק בפסקי דין רבים. בפסק דין בעניין גירושם באישון לילה של ראשי הערים, קוואסמה ומילחם, בלי שניתנה להם אפשרות חוקית לערער בפני ועדת ערעורים צבאית ולעתור לבג"ץ, קבע השופט לנדוי: "הוכחנו שמנו מכשולו בכך שאצלנו אין קולו של החוק נדם, אפילו בשאון מעשי האיבה שמסביב". הוא הורה להחזיר את שני המגורשים לידי ביהמ"ש ולאפשר להם למצות את זכותם לערער על החלטת הגירוש.

השופט משה לנדוי: דבר לא דלף

* * *

בפרשת אוטובוס קו 300 ובפרשת הקצין הצ'רקסי עיזאת נאפסו, הוכח מעל לכל ספק סביר צורך דחוף ומיידי לערוך בדק בית יסודי בשב"כ. פסקי הדין של ביהמ"ש העליון בשתי הפרשיות רצופים המלצות בדבר ההכרח לעקור מן השורש נורמות פסולות שהשתרשו בתוך השב"כ ולגבש נורמות והתנהגות חדשות. "מן הראוי להדגיש את חומרתן הרבה של העבירות שבגללן כפנינו, אשר סיכן וסכנע חייבה להדליק נורה אדומה ולחייב בדק בית יסודי בשב"כ, כדי לקבוע נורמות והנחיות הוגנות עד כמה האפשר" — קבעה מ"מ נשיא ביהמ"ש העליון השופטת מרים בן־פורת בפסק הדין בפרשת אוטובוס קו 300.

[illegible] אחריה צוות המשפטנים (יהודית קרפ, עזרא אידל ויצחק אליאסוף) בחוות דעת שהכין בפרשת האוטובוס: "הננו מביעים את תקוותנו כי הגופים המפקחים על פעילות השב"כ יפיקו במהרה את הלקחים המינהליים והמוסריים ויקיימו פעולות הדרכה והסברה בקרב עובדי השב"כ, כדי לשרש תופעות של סטיה מהחוק".

יש לקוות שוועדת לנדוי תקבע במסקנותיה שגם לאנשי השב"כ, המבצעים יום יום ושעה שעה, באומץ ובמסירות, עבודה חשובה למען ביטחון המדינה, אין פריווילגיה לסטות מן החוק ע"י בניית הוראות בדרכים פסולות, מתן עדות שקר בבתיהמ"ש ושיבוש הליכי משפט כפי שבוצעו בשתי הפרשיות שעלו לכותרות לאחרונה. יש גם לקוות שהוועדה תציע במסקנותיה שורת המלצות אופרטיביות שבאמצעותן ניתן יהיה להבטיח שהתופעות החמורות שנתגלו בשורות השב"כ לא יישנו בעתיד ושאנשיו יוכלו לבצע את מלאכת הקודש של סיכול פיגועים ופעולות איבה בכפוף "להנחיות נורמטיוויות היונקות מן ההוראה החוקית המחייבת" — כהגדרתו של נשיא ביהמ"ש העליון השופט מאיר שמגר.

هكذا من الاصل

עם היעלם הזיכרון

מחלת אַלְצְהַיְימֶר נחשבת כיום כגורם המוות הרביעי במספר אחרי מחלות לב, סרטן ושבץ מוחי ★ בספר חדש מאת העובדת הסוציאלית איריס קליין מוצגות דרכים רבות להתמודדות עם בעיות החולים

מאת עדנה לוינשטיין

אדם בריא, שקם כל בוקר לעבודה יומו, מטיל את מימיו, לובש בגד נקי, מצחצח את שיניו ושותה את קפה הבוקר שלו אגב הצצה בעיתון, לעולם לא יבין זאת. אין גם לדעת מתי מגיע הרגע הנורא הזה. בוקר אחד. הוא אינו זוכר מה קרא בעיתון עשר דקות לפני כן; הוא מתקשה לזכור את שם נכדו, ולעתים גם את שם אשתו; הוא בוהה באוויר לעתים קרובות, נוח לרגוז ושוכח דברים על נקלה. הוא חש שמשהו אינו כשורה אצלו וכשהוא מוליכים ללכת לרופא — הוא שוכח, עם הגיעו למרפאה, מה רצה לשאול. בני משפחתו הקרובים אומרים לעצמם: זו עייפות. הוא עובד יותר מדי קשה. אשתו מעלה סברה: אולי נלחץ בגלל יציאתו לפנסיה בקירוב? אותנו באמת: אלה תופעות של זיקנה, אין מה לעשות. ורק הבת, ששאלה קודם לכן לדעתו על שיר מסוים, הוא לא ידע במה מדובר, למרות שקרא את השיר עוד באותו בוקר — אומרת זהו וחולק: אבא חולה. זהו מחלה.

הבת צדקה. מחלת אלצהיימר, בניגוד לזיקנה, היא מחלה של ממש, ששכיחותה עולה עם הגיל. המחלה עלולה לפגוע באדם ולי־תעתע בו במשך שבע עד תשע שנים. היא מסתיימת במוות, שנגרם ממחלה זיהומית, כדלקת ריאות, למשל, מתאונה (כוויה — לחולה אין אומדן לגבי מידת החום), או תת־תזונה (סירוב לאכול). בארה"ב, שבה יש מודעות רבה למחלה, היא נקראת "המגיפה השקטה", כי אין מדברים עליה. אך מחסור מוסדות מתאימים מאשפזים חולים רבים בבתי חולים פסיכיאטריים. למרבה הצער, עדיין אין בידי הרפואה להשיב על המחלה תשובות שמעבר לקביעת האבחנה ועם העלייה בתוחלת החיים יתרבו גם החולים באלצהיימר, שכבר כיום מונים אלפים רבים. הסובלים העיקריים הם בני המשפחה שעליהם מוטל להת־מודד עם בעיות היומיום של שארי־בשרם והדבר גורם להם סבל כל יתואר.

לשחרר את המשפחה

בשנים האחרונות שוב לא קיימת הנטייה להתייחס לרוב המקרים של המחלה, התוקפת בעיקר קשישים, כאל "תהליך בלתי נמנע של הזדקנות נורמאלית", אלא לראות בחולי אלצהיימר את כל אותם אנשים שמתפתח בהם תהליך דמנטי (הסמנות בלבולית, שמקורה במד־לות שנות הפגעות בעיקר בזיכרון ובכושרים אינטלקטואליים אחרים) המלווה בשינויים אנטומיים־פתולו־גיים אופייניים. לכן אין להתייחס למחלת אלצהיימר כאל חלק בלתי נפרד של תהליך ההזדקנות, אלא כאל מחלה מוגדרת, הקשורה אמנם קשר הדוק עם גיל מתקדם, אך סיבתה היא גורם שטרם זוהה. מכיוון שהרפואה המודרנית אינה מציעה פתרונות למחלה, נודע תפקיד מרכזי לטיפול הסיעודי בפג־עי המחלה וליכולת ההתמודדות של קרובי החולה.

ספר חדש, שבא לעזרתן של כל אלפי משפחות הנפגעים במחלה, הוא ספרה של איריס קליין — "כשהמוח בוגד בגוף", שראה אור באחרונה בהוצאת "ספרית פועלים". קליין, בת 37, נשואה ואם לארבעה, תושבת הישוב תמרת שליד נהלל, היא עובדת סוציאלית במקצועה, מוסמכת האוניברסיטה העברית שר־כשה ניסיון בעבודה עם חולי אלצ־היימר בארץ ובארה"ב. זה 10 שנים שהיא מנהלת מרכז יום משולב לזקן — הבריתי ושיקומי־רפואי — בעמק יזרעאל, בין קיבוץ מזרע לתל־עדשים, הקרוי "סביונים". במרכז מב־לים את זמנם כ־260 מקשישי ההתיישבות העובדת בעמק יזרעאל, ביניהם רבים שנפגעו לזיקנה מופלגת מאוד; בפעילות יוצרת ("אצלם לא יוצאים לפנסיה, כי העבודה היא ערך עבודה", היא אומרת) וכן יש בו אגף מיוחד לתשושי נפש, שבו רוב האנשים הם מוגבלים פיזית: מחלות נוירולוגיות, פרקינסון ואלצהיימר. המטרה היא לשחרר את המשפחה לכמה שעות ביום כדי שתוכל להתפנות לצרכיה.

איריס קליין קיבלה מלגה להשתלמות בארה"ב בנושא הזיקנה, הייחוד בכשרים האינטלקטואליים והפגיעה בזיכרון ובחשיבה, ובהזדמנות זו התקשרה לאגודת אלצהיימר האמריקאית, הגדולה והמפותחת, המשתתפת בקבוצות תמיכה למשפחות החולים. מסתבר, שהצורה שבה המשפחה מתפקדת משפיעה על החולה ועל מצבו. [illegible]

"באוצרות הברית ראיתי שמשפחות החולים הולכים כולם עם ספר הדרכה ביד. ואילו בארץ — כולם אובדי עצות. את החולה הגדירו תמיד לסנילי וזה לא נכון", אומרת איריס. "הדבר העלה בראשי את הרעיון לכתוב ספר כזה גם למשפחות הישראליות. ספר שיתאים לאורח החיים בארץ, עם דוגמאות מקומיות."

בעיית אובדן הזיכרון מאיימת על כל אדם, אומרת איריס קליין. הזיכרון הוא למעשה החוט המקשר בין העבר להווה ולעתיד, הוא מחבר האדם מן הבהמה ובלעדיו אין משמ־עות לחיים. בלעדיו נהיה בעולם לא מוכר. עם אנשים שאינם זוכרים ועם שפה הולכת ונעלמת. כל הפעו־לות הנלמדות שלנו, שנדמה לנו שהן אוטומטיות, כמו אכילה, לבישה וצחצוח שיניים, יכולות להישכח לחלוטין כשיש פגיעה בזיכרון. אם היינו תופסים, ולא במעט, איך מתעללת המחלה באדם ומוחקת את זיכרונו, היינו סבלניים יותר וביקור־תיים פחות כלפי האנשים שנפגעו ממנה. הבעיה היא, שהנפגעים אינם רק החולים עצמם, אלא לא פחות — בני המשפחה המטפלים.

אדם קם בבוקר ואינו זוכר מה קרא בעיתון עשר דקות קודם לכן (צילום: יעל רוזנהורן)

משהו מוזר

המחלה תוארה כבר בראשית המאה על ידי אלואיס אלצהיימר, רופא גרמני, שתיאר סימנים של בלבול ושיכחה אצל חולים בשנות החמישים שלהם. עד אז אנשים לא התייחסו אליה כאל מחלה, אלא כאל זיקנה והתופעות הנובעות ממנה. אולם רק בעשור האחרון גברה המודעות למחלה ולמטפלים, בעיקר בארה"ב, וגם בארץ. [illegible] הנבגעים בדבר.

המחלה מתפתחת באיטיות ורק במבט לאחור יכולים בני משפחת החולה לרמוז שיש "משהו מוזר" בהתנהגותו של החולה, שעד כה ייחסוהו לזיקנה. בשלב הראשוני של המחלה, נראה החולה עייף ואטי מהרגיל. הוא מעדיף לשהות בסביבה מוכרת ובחברת אנשים מוכרים. הוא מסתגר, מפחית פעילות ויכול לשבת שעות במקום אחד ולבהות בנקודה מסוימת. למרות שתיקתו והתכנסותו הוא יכול להגיב בפתאומיות ובזעם רב לדבר שבעבר לא עורר כלל את כעסו. גם קושי לקבל החולה יכול להכניס למצב של אי־שקט, כמו גם התערבות של אחר הרוצה לעזור לו. השלב הבא של המחלה מתאפיין בירידה ניכרת בזיכרון, בכושר ההתמצאות ובזיהוי חפצים ואנשים, כולל זיהוי בן הזוג. ובשלב האחרון של המחלה אין החולה מסוגל יותר לדאוג לעצמו ולשמור על ביטחונו. הוא עלול לא להתמצא גם בסביבה הקרובה, לסבול מבעיות שינה ולהיות תלוי בתפקוד יום יומי וכי השגחה על בריאותו.

ספרה של איריס קליין "כשהמוח בוגד בגוף" מתנה עשרות בעיות פר־סונאליות ודוגמאות מן המציאות, שכל משפחה שיש בה חולה אלצ־היימר ודאי נתקלה בהן. למשל, במקרה של אדם המסרב לאכול באופן מוחלט — יש לבדוק את הפה, כי ייתכן שהוא סובל מפטרייה הגורמת כאבים עזים שהוא אינו יודע לבטא אותם. במקרה של חולה שאינו יודע להשתמש בסכין ובמזלג והוא דוחף את ידיו לתוך קערת ההגשה ומפזר אוכל סביבו, יש להגיש את המזון בקערה ולא בצלחות שטוחות, כדי שיוכל לאסוף מתוכה את מזונו; אין להיכנס עמו לעימות על לכלוך בגדיו — יותר קל לכבס אותם.

הספר מנסה לענות על בעיות רווחה של חולי אלצהיימר, בעיות בעשיית צרכים, בעיות ביגוד והתמודדות עם סגירת רוכסן וכפתורים, בטיחות בבית ובחוץ, התמודדות עם חולה שרוצה להמשיך ולנהוג למרות שהוא אינו מסוגל להבחין בין רמזור אדום וירוק, ועוד בעיות רבות של חולים הבטוחים כי הם מתפקדים כהלכה אלא שכל העולם נגדם: "אשתי רוצה לדבר בטלפון עם אמא שלה שנפטרה לפני 30 שנה", מספר הבעל, "בהתחלה התעצבנתי עליה ואמרתי: 'מה איתך, היא מתה מזמן, מה את חושבת, שאת ילדה?' עכשיו יעצו לי לומר לה משהו כמו: 'אני מצטער, אבל אמא שלך כבר לא שומעת טוב, אי אפשר לדבר איתה', או לומר: 'אין לאימך טלפון, בקרוב ניסע לבקר אותה' — והיא נרגעת".

הקו המנחה בכל הספר הוא מתן כבוד מירבי לחולה — אין להתל בו, ללעוג לו או לסתור את דבריו. חשוב לדעת ללכת יחד אתו, בהתאם לקו מחשבתו ובהתאם לרצונו, עד כמה שאפשר. איריס סבורה, שחשוב שהציבור יידע שמדובר במחלה ולא בסניליות או בסתם זיקנה. צריך לפקוח שבע עיניים כשקשיש מתחיל לגלות סימנים דמנטיים ראשונים, כמו אדישות, דיכאון, אובדן זיכרון, הליכה לאיבוד ואי זי־הוי קרובים. איש המקצוע המשמעותי ביותר עבור המשפחה הוא רופא המשפחה. הוא זה שיאבחן את המחלה [illegible] ולגריאטר. פרט לכך מצויות מס־גרות לטיפולי יום במספר בתי אבות, המאפשרים למשפחת החולה להשתחרר מספר שעות ביום מהצורך בטיפול בו. איריס קליין מקווה, שהספר יביא להקמת עמותה ארצית, שבעקבותיה תקום רשת של קבוצות תמיכה למשפחות חולי אלצהיימר (למ־עוניינים — אפשר להתקשר עם שולה, טל. 03-475559).

בגדים שובבים

בבירת אנגליה נערך בתחילת אוקטובר שבוע האופנה הבריטי שבו הציגו 100 מעצבים בינלאומיים את מרכולתם

הצעקה האחרונה

אליסטר בלייר מן הבולטים באופנאי בריטניה מציג לאביב/קיץ 1988 שמלת ערב במבנך הקרינולינה. החצאית, האירונית והעליונית עשויים מבד טפטה

מאת שולמית קיסרי

לונדון

לונדון גשומה רוב הזמן. אבל אין זה מפריע לבירת אנגליה להחזר ולהיות העיר העליזה ביותר באירופה. נוהגים לומר כי היא חזרה להיות "לונדון של שנות השישים" אלא שזהו דור אחר ועיר עשירה ומ־פנקת הרבה יותר. שפע של אנשי עסקים באים לנצל את האפשרויות הכלכליות של מדינה במצב של צמיחה.

מרגרט תאצ'ר עשתה הרבה למען ארצה ותחושת הביטחון העצמי ניכרת היטב באוויר, אצל הצעירים כמו אצל הדור המבוגר יותר. הצעירים שומעים ועושים מוסיקה, לומ־דים, עובדים ומתלבשים [illegible] קים במניות בבורסה. אנגליה מציעה לכל דורש קורסים ללימוד המסחר במניות.

לונדון נראית כמרכז שופינג גדול אחד. אולי משום שזו תחילת העונה ואולי משום שמחירי הבגדים (גם מכשירי חשמל, רהיטים וכלים) זו־לים יותר, יחסית לבירות אחרות. המחירים בבתי המלון גבוהים מאוד, אך אין זה מרתיע את התיירים המגיעים בהמוניהם ומפוצצים את המלונות. לונדון היא לא רק עיר שמוכרת, היא גם עיר שקונה. חלק גדול מן הסחורה המוצגת נקנית אצל המעצבים הנודעים באירופה או במפעלים ידועים פחות בארצות שונות.

בסוף השבוע הראשון של אוק־טובר נערך כאן בבניין אולימפיה שבוע האופנה הבריטי, שהוא שבוע אופנה קטן בהרבה בהשוואה לידידי פריס, מינכן, דיסלדורף ואחרים. כ־100 מציגים משתתפים בו, בהם מעצבים אנגלים ידועים, מעצבים אנגלים חדשים וכן מעצבים ספ־רדים, בלגים, אוסטרים וגם אחת ישראלית (דורין פרנקפורט). הקני־ינים שהגיעו היו בעיקר גרמנים, אמריקאים ויפאנים.

הקיץ הבא לפי לונדון הוא המשך של מה שניתן לראות ברחוב בימים אלה. כל הוואריאציות האפשריות על נושא המיני, כשהמיני של שנות ה־60 הוא רק חלק קטן ומצומצם משפע הרעיונות המסתלסלים, הפור־חים, ה"עומדים", המתכותיים, המד־ויקרים והכווצה, המתוחים מודגשות על ידי הגזרות אלסטיות עקיות; החולצות צמודות. ההשראה העי־קרית היא ממקסיקו וספרד. בעליים שכאילו יצאו מציורי גויה מן המאה ה־18 וחצאיות פלמנקו שהתקצרו ללא הכר. השראה משולבת של מלכותיות ופרחוניות — וזוהי ההגדרה האפשרית כאשר בגדי הגברים מאופקים יחסית, אך עדיין שובבים יותר מבגדי הגברים בכל העולם.

לא הוסים מעצבים מעורבים בין הוותיקים, כמו ג'יין מאויר, למשל. התביב על עיתונאיות לונדון הוא מעצב ממוצא טורקי בשם ריפעת אוזבק, המציע אופנה בהשראה מקסיקנית עליזה.

כוכבים זרים

למרות שפע האופנה האנגלית, סגנות אנגליה לאופנאים זרים: אורין אליה, סוניה ריקיאל, "קום דה גרסון" וז'אן פול גוטייה הצרפתים. אגב, גוטייה חי בצרפת, מתעשר ביפאן, מקבל השראה מאופנת הרחוב של לונדון ומשפיע על אופנאים צרפתים אחרים בכיוון זה.

הכוכבים האיטלקים הנערצים כאן הם מיסוני ורומיאו גיגלי, אוונגרדיסטים שתופסים בהדרגה מקום של כבוד ברשימת המובילים. החנויות של ג'וזף, איש עסקים צרפתי, שהתמקם בלונדון, הן כמעט הבי IN. הסוחר המצליח פתח רשת בתי אופנה לגברים ונשים בשילוב מסעדות. הוא מכנה את גישתו "גישה חדשה לחיים" ונראה שה־גישה שלו לבגוק תוססת במיוחד. בגוף מציע מבחר לכל המקצועים, מבגדי ספורט ועד בגדים קלאסיים וכן בשמים ושעונים — הכל באווירה אלגנטית, כאילו היית בפריס.

האופנאים הבריטיים הבולטים, מלבד ג'יין מאויר ובזוס אולדפילד (תזיקה האופנה העילית המעודנת) הם אליסטר בלייר, לוסיין פיליפס (צרפתייה שהתמקמה בלונדון), ג'ספר קונראן, ויקטור אדלשטיין, סלומון גריין, גינה פרטיני, תומאס סמרג'בסקי, נוכי מרס ופגי גרין.

מחזור המכירות בתעשיית האופנה באנגליה כולה הסתכם השנה בלמעלה מ־6 מיליארד לי"ש (לעומת 4 מיליארד ב־1980). מתוך סך הכל המכירות אופנת גברים היא רק 26%.

המחקרים מרגישים כי המאמץ שעשו חנויות הכלבו המצליחות היה בכיוון של עיצוב חלונות ראווה מפוארים (גם רשת מרקס אנד ספנסר, שבעבר התעלמה מן הנושא, מציגה חלונות מפתים), וגם פרסומות מעודנות בטלוויזיה, המ־עלות את יוקרתם. כמו כן שופרו משמעותית אופן התצוגה, האשר האלגנטיות של פנים החנויות.

השימוש בכרטיסי אשראי מכל הסוגים האפשריים העלה את המ־כירות במידה ניכרת. המחקרים קובעים כי מחצית מסך הקניות ב־1987 נעשתה באמצעותם.

רשת החנויות הבולטת ביותר בלונדון היא רשת NEXT שנפתחה לפני שנים אחדות ומציעה מבחר של בגדי נשים וגברים וכן חנויות לנעליים ואביזרים. NEXT היא חברה המייצרת בעצמה את המוצרים שהיא מוכרת, אינה קונה אצל יצר־נים אחרים ואינה מייצאת או מייבאת. החנויות שלה מעוצבות בעידוד רב הן בפנים והן בחלונות הראווה, בהשראה איטלקית. המ־חירים נוחים והרשת היא מתחרה רצינית לרשתות הוותיקות כמו מרקס אנד ספנסר, סלפרידג'ס, ה־רודס, ברטון, דבנהאם ואחרות.

בשלב זה אין עדיין ירידות במ־כירות של החנויות הנ"ל והתחרות משפרת את תדמיתן אצל כולן. רשת ברטון, שהיתה בעלת מוניטין של טעם "זקן", עשתה מאמץ לכוון לקונים בגילאי 30—55. NEXT לעומתה מתמחה בגילאי 20—45. הרשתות המצליחות, רובן ככולן מציעות 50% סחורה מיובאת, בעיקר מארצות השוק המשותף וגם מ"ארצות מתפתחות". ישראל בכללן, כידוע, בין ארצות היבוא של בריטניה.

חור בכיס

עוקץ דליק

מאת אברהם טל

האם אתם נוהגים להשוות את החיובים בדפי החשבון שחברות האשראי שולחות לכם אחת לחודש עם העתקי השוברים שאתם מקבלים בחנויות, במסע־דות ובתחנות דלק? בדרך כלל אין לכם זמן וסבלנות. גם לי אין, אבל מפעם לפעם אני בודק — וקרה שגיליתי דברים מעני־ינים. לא מזמן גיליתי כי לפי העתק השובר שבידי, קניתי דלק ב־20 שקל אבל החיוב בדף החשבון של ישראכארט בגין אותה עיסקה היה 26 שקלים. התלוננתי בישראכארט, ובתשובה שלחו לי תצלום השובר במקורו: 26 שקלים. אלא שגם עין של הדיוט יכלה להבחין בזיוף: מישהו הפך את ה־0 ל־6, וכך הפכו 20 שקלים ל־26.

לאחר שהוכחתי את תשומת לבה של החברה לזיוף, זיכו אותי ב־6.19 שקלים (ריבית, ריבית!). אבל אני סברתי, שזה שונה מן ההחזר — הסבר: אחרי הכל, נעשה כאן מעשה פלילי. חוץ מזה — לא תמיד ולא כולם משווים העתקי שוברים לדפי חשבון, כדי לגלות אם רימו אותם.

דובר בנק הפועלים אמנון הרציג מבטיח שחברת ישראכארט אינה עוברת בשתיקה על תעלו־לים כאלה, וכי העניין ייבדק בי־סודיות. מה זאת אומרת "העניין ייבדק"? יבדקו אם מאותה תחנת דלק הגיעו שוברים חשודים נוספים, כלומר אם יש שיטה ברמייה, ואם יש מקום להגיש תלונה למשטרה. לדבריו עורכת החברה בדיקות לא רק על יסוד תלונות, אלא גם באופן יזום, בשיטה מדגמית. במקרים אחרים הוגשו תלונות למשטרה והחשו־דים הועמדו לדין. זה בערך מה שהצלחתי להציל מפיו. לעת עתה.

בינתיים כדאי לפקוח עיניים — במיוחד על חיובים המתייח־סים לתחנות דלק. אני חושד, שבמקרה הזה שלח את ידו במעל המתדלק, ולא בעל התחנה. כאשר המתדלק "עושה קופה" ומגלה גרעון מזומנים, אין דבר יותר פשוט מאשר "לספר" שובר אשראי. מה גם שהכל מעדיפים לקנות דלק בס־כומים עגולים. מכאן המלצה שנייה: לקנות להבא דלק ב־27.39 שקל.

בלבול לאומי

חישבנו ומצאנו, שאם נשכור עובדת במשק בית פעם אחת בשבוע ל־4—5 שעות, כדי להקל על חייה של עקרת בית העובדת בחצי משרה קבועה, עדיין תישאר בקופת המשפחה קצת יותר ממחצית משכורתה; אחר כך מצאנו את ציפורה. אשה נמרצת העונה לנו כאמור אחת

לשבוע בענייני משק הבית.

בתור אזרח שומר חוק וגם זהיר טילפנתי, זמן מה בטרם החלה ציפורה לעבוד, למוקד לביטוח לאומי ברמת גן והודעתי שבכוונתנו להעסיק עובדת במשק בית: האם אפשר לקבל את הטפסים הדרושים לתשלום דמי ביטוח עבורה? "תכתוב בבקשה מכתב, ונש־לח את הטפסים", ענתה הפקי־דה.

ב־14 ביוני השנה כתבנו את המכתב: "אנו עומדים להתחיל להעסיק... נבקש לשלוח לנו את הטפסים..." לא קיבלנו — לא תשובה ולא טפסים. ב־9 באוגוסט חזרנו וכתבנו לאותו מקום ופירטנו את הסיפור בקיצור: "לפני כחודש פנינו אליכם בטל־פון... בהתאם לכך כתבתי אליכם ב־14 ביוני... עד היום לא קיב־לנו... אבקש לשלוח לנו..." גם בניסיון זה לא הגיעו לא תשובה ולא טפסים עד תחילת ספ־טמבר. טילפנתי שוב לסניף, סיפרתי את כל הסיפור לפקידה סבלנית. "כך" היא אמרה, "אנחנו לא נוהגים לשלוח טפסים למי שרק מתחיל להעסיק עובדת משק בית. נוהג (כך אמרה) שהמעסיק בא אלינו, או אנחנו מסבירים לו מה עליו לעשות, ובהזדמנות זו נותנים לו את הטפסים".

עניתי שאני כבר גדול, יודע מה צריך לעשות, אנא תואיל לדלג על שלב ההיכרות האי־שית ותשלח לי את הטפסים. הפקידה נאותה והודיעה שתפתח לי תיק מעסיק ותיתן לי מספר ראשי. ואכן, שבועיים לאחר מכן קיבלתי את הטפסים המיוחלים, ואת המספר. החזק הזה: 9391222750.

אבל בזה לא הסתיים העניין, הוא רק התחיל. ב־15 בספטמבר קבלתי מכתב מסניף הביטוח הלאומי — תגובה מאוחרת מאוד למכתבי מ־9 באוגוסט — ובו נאמר: "החל מ־1.7.87 תקופת התשלום עבור עובד במשק בית הינה שישה חודשים. מועד התשלום הקרוב הינו 10.1.88 ואז יישלח אליך שובר תשלום מתאים. מספר תיק הניכויים שנפתח עבורך הינו 9391220036".

כפי שאתם מבינים, יש לנו עכשיו עובדת אחת במשק הבית — אבל שני תיקים בביטוח לאומי. אני צופה בחשש מסוים לבלגן הבירוקרטי המשמש ובא. האם לשלם בתיק 9391222750 או בתיק 9391220036? אולי לשלם לסי־רוגין, פעם בזה ופעם בזה באף אחד? תנו עצה, כי המועד לתש־לום קרב ובא.

מזון ומלון '87

לקט

תערוכה בינלאומית למלונאות ולאירוח, בשם "מזון ומלון 87", תתקיים בתאריכים 9־12 בנובמבר במלון הילטון בתל־אביב, בחסות משרד התיירות והארגון "צוות שטיר". בתחום המזון יציגו יצרני מזון וספקי מיגוון של מוצרים, ביניהם [illegible] מוצרי בשר שונים, משקאות ועוד. בתחום המלונאות [illegible] במיכשור וציוד לבתי מלון ולמטב־חים גדולים. בין החידושים יוצג בר־אשונה תנור בישול מתוחכם המונע התכווצות הבשר, החוסך בכך 15%—20% מן העלות. יתרון נוסף — ניתן להשאיר את המזון בתנור בטמ־פרטורה הרצויה למשך 24 שעות מבלי לפגום באיכות או בטעם. נוספה האפשרות הגשת ארוחות חמות גם בשבת תוך שמירה על חוקי הכשרות. ●●●

בדרך לקונגרס. "אנוש", העמותה הישראלית לבריאות הנפש בשיתוף עם משרד הבריאות, יערוך סיור לי־מודי בישראל לקבוצה של חברי הפדרציה הבינלאומית לבריאות הנפש בדרכם לקונגרס הבינלאומי לבריאות הנפש המתקיים בקהיר בתאריכים 19־23 באוקטובר. בין חברי הקבוצה — 18 פסיכיאטרים, פסיכולוגים ועובדים סוציאליים מ־יפאן, ארה"ב, אנגליה והולנד, שה־גיעו כדי ללמוד על פעולות "אנוש" בישראל ועל פעולות משרד הב־ריאות. ●●●

תפקידי מפתח. שלוש נשים נבחרו לתפקידי מפתח בכירים במערכת החינוך: דליה מעוז נבחרה במכרז למנהלת מחוז המרכז במשרד החינוך והתרבות. היא האשה היחידה מבין שש מנהלי המחוזות במשרד. בעבר שימשה מורה, מנהלת ומפ־קחת על בתי ספר. היא נשואה ואם לשלוש בנות. שלומית עמיחי בת־מנתה למנהלת בפועל של המחלקה לבחינות במשרד החינוך ובעבר מילאה תפקידים שונים במחלקה לחינוך מבוגרים ובאגף התקציבים במשרד החינוך. נשואה ואם לארבעה בנים. תמי רוזאי נבחרה ליו"ר אגודת הסטודנטים במוסדות להכשרת מורים בישראל. היא סטו־דנטית במגמה לגיל הרך במכללה לחינוך על שם דוד ילין בירוש־לים. ●●●

ברזל, זכוכית וברונזה יצוקה. תערוכת רהיטים מקוריים, פרי עיצובה של האמנית הישראלית אילנה גור, מוצגת בימים אלה במו־זיאון ישראל ותימשך כ־7 שבועות.

כסא אוכל עשוי ברזל יצוק אריגה אנגלי

לפני כשנתיים החלה גור ליצור, בסדרות של מאות עותקים, רהיטים מברזל בניין בצורות ובקטרים שונים. חומרים נוספים שבהם השת־משה הם עור־אבקי אנגלי, זכוכית וברונזה יצוקה. בין הרהיטים — שולחנות בגדלים ובצורות שונות, כיסאות, כיסא־נדנדה, מראות, קנ־לבים ואביזרי אמבטיה.

עוד במוזיאון ישראל, תערוכה מיוחדת במינה: "זיכרונות של זהב מארץ הקודש". למעלה מ־100 תכשיטי זהב שנעשו בהשראת חפצים ארכיאולוגיים, פרי יצירתו של האמן היווני איליאס לאלאוניס. עם סיום התערוכה אפשר יהיה לרכשם. לאלאוניס, כבן 60, הוא בן למשפחת צורפים אתונאית, אשר לפני 37 שנים החל להתרשם מעתיקות אמנות יוון ויצר בהשראתם תכשיטים וחפצי אמנות מודרניים. ●●●

למען צעירים נפגעים. בקריאה "צעירים למען צעירים נפגעים" יערכו דוד פישר והעמותות הפיל־הרמונית הישראלית הצעירה קונ־צרט חגיגי למען אינגוד סיסטיק פיברוזיס לישראל ואלו"ט (אגודה לאומית למען ילדים אוטיסטיים). הקונצרט, בחסות שר הביטחון יצחק רבין ורעייתו, לאה רבין, יו"ר אלו"ט, ייערך בהיכל התרבות ביום א' 8.11. ההכנסות יוקדשו להקמת פנימייה לילדים אוטיסטים מתב־גרים ברמת השרון ולתמיכה במר־פאות סיאצ', במרכזים הרפואיים, שנקלעו לקשיים עקב מצוקת מערכת הבריאות בארץ. ●●●

בית פתוח. לרגל יום התקינה העולמי שיחול ב־5 בנובמבר, יקיים מכון התקנים הישראלי "בית פתוח". המעוניינים יוכלו לבקר במעבדות המכון בין השעות 9־13. עובדי המעבדות ידגימו בדיקות שונות ויענו לשאלות המבקרים וכן יינתנו הרצאות על פעילות המכון ויוקרן סרט. לפרטים יש לפנות למחלקה ליחסי ציבור, טלפון (03)422816. ●●●

מחפשים מתנדבים. סניף מגן דוד אדום בתל־אביב הפיץ באחרונה מינשר בכ־300 העתקים לאישי ציבור שונים ובו קריאה להצלת הסניף מפני סגירה. הסניף התל אביבי, המשרת את הציבור למעלה מחמישים שנה, סובל מצמצום היקף פעילותו ונסיגה ברמת השירות. מכיוון שהסניף ממשיך לשרת אוכ־לוסיה גדולה במיוחד, נרתעים עוב־דים חדשים להיקלט במערכת. העובדים הקיימים ממשיכים להי־פלט מתוכה. כל זאת יוצר מצב בלתי נסבל, וחלק מן הפניות המתקבלות במוקד נדחות על הסף. במקרים אחרים נאלצים חולים ונפ־געים להמתין פרק זמן ארוך נוכח היעדר אמבולנסים ומניות. יש מחסור רב בטכנאי החייאה וב־חובשים והיכולת התיפקודית קטנה. יותר תשומת לב והגברת מספר המתנדבים היו עשויים להוע־יל. ●●●

בובות למענה מעשי התעללות. גידול משמעותי בפיענוח מקרי התעללות מינית בילדים נרשם בארה"ב מאז החלו חוקרי הנוער להשתמש בבובות "טבעיות" כאמ־צעי עזר לדובב את הילדים, קור־בנות מעשי ההתעללות המינית. הרעיון הוא בשיטת תשאול יל־דים שפיתחו שתי שוטרות אמרי־קאיות עוד בשנת 1976, אולם השי־מוש בבובות הללו כאמצעי חקירה התרחב מאוד בארה"ב רק בשנים האחרונות. הבובות הן בגודל טבעי וכוללות גם את אברי המין (זכר ונקבה), הן רכות למגע ומאפשרות לילדים בתהליך דליית הפרטים מהילדים נפגעי התעללות מינית. העתון האמריקאי "חוק וסדר" המדווח על כך ואשר מצוטט בב־טאון הפנימי של המשטרה, מציין כי הוכח שילדים אשר מפאת גילם, בגלל נוכחות אנשים בלתי מוכרים להם בעת החקירה, או בגלל אופי המקרה, מתקשים לדבר על אבריהם המיניים, מסוגלים להמחיש באמ־צעות הבובה את אשר נעשה להם. (ירדה טל) ●●●

לא על המזון בלבד

מאת דיאנה לרנר

ממציא ריצת הג'וגינג, הרוה החזר לבריאותו, מת מהתקף לב בגיל חמישים. לעומתו, האיש עב הכרס, שנמנע מפעילות גופנית ועישן סיגארים מתוצרת "הינגסטון צ'רצ'יל", היה קרוב לגיל תשעים בזמן מותו. נשים מועדות פחות מגברים להתקפי לב. המסקנה: לא רק המזון שאנו אוכלים, אלא גם ההיסטוריה של המשפחה, הגיל והמין — קובעים את בריאות הלב. אבל על דברים אלה אין לנו שליטה, בעוד שאת טיב המזון אנו יכולים לקבוע. כך טוען ד"ר הגוף בר־אגן מ"הדסה" בכנס תזונת הצמ־חונים שהתקיים באחרונה בבית פרומר באשקלון.

מסיבה זו, אמר ד"ר בראון, שוק־דים רופאים יותר עם מומחים לדיאטה, כדי לשפר את הרגלי האכילה של מטופליהם על־ידי הקניית דיאטות דלות בבשר, בשומן, בחלבון ובסוכרים מזוקקים, הם ממליצים על פעילות גופנית, על הימנעות מעישון ומלחצים כדי להקטין את סיכוניהם של התקפי הלב. אף נאטורופאטים עשויים לסייע ברישום דיאטה טבעונית המבוססת על מזון טבעי כתערובות מצמחים.

מן החברים שהשתתפו בכנס ומבכי פרומר, מנהלת בית ההארחה הצמחוני, שפיקחה על הרכב התפרי־טים, אפשר היה לשמוע עצות מועי־לות בקשר למזון: כמזמנות מור־כבות ועתירות סיבים נמצאות בדגנים טוהרים, בתפוחי אדמה ובירי־קות כאפונה ושעועית; כדי לשכך כאבי פרקים יש להגדיל את כמות האשלגן בגוף על־ידי צריכת ירקות עלים, אגוזים, תפוחי אדמה (ב־מיוחד הקליפה) ובננות; לשום יש תכונות מסחררות רבות ערך הוא יעיל במלחמה בזיהומים, ויש המ־אמינים כי הוא מגן מפני התעיידות העורקים. ישנם הסבורים כי לשום ולבצל יש השפעה חיובית על חולי סוכרת; תה בבנג (קמומיל) טוב לעיכול ולהרגעת העצבים, ובחומה. הארוחה שהוגשה כללה מיגוון רב של סלטים, יוגורטים ולדי שמנת הבינות, ירקות מבושלים, ולאלה שאינם שומרים על דיאטה — גם כבדות לחם, פרקים וריבות, מיצי ירקות ופירות, פודינגים, מלון הד־ וטב סוף.

בית פרומר, השוכן מרחק דקות אחדות מחוף הים של אשקלון, מציע לאורחיו ארוחות בירור, אולם התעמלות, בריכת שחיה ותוכנית הרצאות בנושאי דיאטה, תזונה ושינוי אורח החיים, בנוסף עז־רי בירור.

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף הבצוע

מכרז מס' 87/1226

החברה מזמינה בזה הצעות להקמת תחנת משנה באזור פתח־תקוה (עבודות בניה אזרחית).

פרטים וטופסי המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום של ־.300 ש"ח (כולל מע"מ) במשרדי אגף הבצוע, רח' החשמל 16 תל־אביב (קומה 11 טלפון 614343/691), בין השעות 13.00 — 08.00 עד יום חמישי 29.10.87.

רשאים להשתתף במכרזים הנ"ל רק קבלנים רשומים כחוק שיוכיחו כושר בצוע מתאים (יש להציג מסמכי רישום בעת קבלת חומר המכרז).

על ההצעות להגיע למשרדנו בתל־אביב עד יום רביעי 25.11.87 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא

שר העבודה והרווחה

הודעה על כוונה לתת צו הרחבה לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז—1957

בתוקף סמכותי לפי סעיף 26 לחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז—1957[1], אני מודיע על כוונתי לתת צו לפי סעיף 25 לחוק, המרחיב את תחולת ההסכם הקיבוצי הכללי (7038/87) שבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל, האגף לאיגוד מקצועי וההסתדרות הכללית של הנוער העובד והלומד בא"י מיום ו' באלול התשמ"ז (31 באוגוסט 1987), בדבר שכר מינימום לנוער עובד ולחניכים.

כ' בתשרי התשמ"ח
13 באוקטובר 1987

משה קצב
שר העבודה והרווחה

[1] ס"ח התשי"ז עמ' 63

עיריית הרצליה

מכרז מס' 31־87־12־2

עיריית הרצליה מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לעבודה ציבורית כדלהלן:

1. תכנון, הקמה ואחזקת גשר להולכי רגל בדרך ירושלים בהרצליה, תמורת זכויות פרסום.
את פרטי ההצעה, טפסים למילוי ההצעה והתכניות, אפשר לקבל תמורת תשלום של ־.300 ש"ח (התשלום לא יוחזר) במזכירות העיריה בימים א' – ה' בשעות 9.00–12.00 לפנה"צ וביום ב' גם בשעות 16.00–18.00 אחה"צ.
2. המעוניין להשתתף במכרז זה, יגיש הצעת מחירים בשני עותקים על הטפסים שקיבל, לרבות תכניות מותמות על ידו וישלח אותם בדואר רשום, במעטפה סגורה בציון מספר המכרז כדלעיל למשרדי העיריה ברחוב הנדיב 2 לא יאוחר מיום 18.12.87.
3. רשאי להשתתף במכרז זה, כל יזם המסוגל לבצע את הפרויקט נשוא המכרז בעצמו או ע"י קבלן שיועסק על ידו.
4. התנאים הכספיים של המכרז רשומים בחומר המכרז.
5. סיור לסקירת המקום והשטח המיועד לעבודה וקבלת באורים יתקיים ביום 12.11.87 בשעה 10.00. היציאה מאגף מהנדס העיר, רחוב סוקולוב 10, הרצליה.
6. על מגיש ההצעה, לצרף ערבות בנקאית לטובת העיריה, מבנק או חברת ביטוח מוכרת שתבוא עליה/ה הסכמת גזבר העיריה (המחאות פרטיות לבנק או שטרות לא יתקבלו) בשעור של סכום בשקלים שווה ערך ל־7500 דולר ארה"ב, לפי השער היציג הידוע ביום האחרון להגשת ההצעות, למשך 3 חודשים.
7. כל משתתף שלא ישלים את כל סעיפי הפרטים, או יכניס שינוי בסעיפי המכרז ולא יגיש הצעתו בהתאם לתנאי המכרז, לא תובא הצעתו לדיון בועדת המכרזים.
8. בשעת הדיון בהצעות, תתחשב העיריה ביכולתו של המציע, משאביו כפי שיצהיר עליהם, בנסיונו וכושרו לביצוע העבודה.
9. אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
10. תקופת הביצוע – לפי הצעת היזם.
11. יש להחזיר את החוזים החתומים על ידי היזם תוך 7 ימים מיום קבלתם.

בכבוד רב,
אלי לנדאו, ראש העיר

עיריית חיפה —
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 640775 — 04
פנ־450

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: איצקוביץ מגן — לאשר תוכנית לבנין ברחוב אסתר הבין 49 מגרש 496 בגוש 12251, הר הכרמל.

הבקשה כרוכה להקלות הבאות:
1. בליטות של 40 ס"מ למרווחים צדדיים.
2. עודף שטח בניה מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

אינג' יגנדין
מהנדס העיר

משטרת ישראל

משטרת ישראל מבקשת מהציבור

לתרום כלבים לשרות במשטרה.

יתקבלו כלבים בגילים 8 עד 18 חודש מגזעים רועה גרמני, לברדור, קוקר ספניאל או מעורבים בגודל בינוני.

המבקשים לתרום כלבים כנ"ל יואילו נא להתקשר לטלפונים:

- ★ באזור הצפון — 04-441041, 04-445444 (לבקש את הכלבייה)
- ★ באזור המרכז — 03-984791, 03-984591 (לבקש את הכלבייה)
- ★ באזור ירושלים — 02-778379, 02-778311 (לבקש את הכלבייה)

עיריית חיפה —
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 640775 — 04
פנ־453

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965. ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מר יוסף אברהם — לאשר שינוי יעוד המגרש ושימוש חורג מסככה לתעשייה קלה בש.צ.פ. למבנה מסחרי ברחוב סיק"א מס' 38 חלקה 46 בגוש 10782, רוממה.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3 חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות 08.00־11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

אינג' יגנדין
מהנדס העיר

רפואה פרטית בדלת האחורית

מאת עדנה אריחר

הדישוו של חורישה, כך מגדירים גורמים במערכת הבריאות את המשא ומתן שמתנהל זה עשרות חודשים בין הנהלת קופת חולים הכללית לבין ועד חטיבת רופאי בתי החולים של הקופה, על הפעלת משמרת שנייה בבתי החולים של קופה. המו"מ שנועד בעיקרו לקצר את התורים לניתוחים וטיפולים במרפאות החוץ, מתנהל מעמדות מנוגדות. קופת חולים רוצה בשלב זה לפתור בעיה דחוקה מבחינתה ואילו רופאי בתי החולים רואים בדיון בתוכנית שנועדה לפתור את מצוקתם של אלפי מבוטחים, ניסיון להכניס את הרפואה הפרטית אל בין כותלי בתי החולים בדלת האחורית.

הנהלת קופת חולים מודעת לעובדה כי אם לא תעשה צעדים מיידים לשיפור שירותים חיוניים, לא תוכל המערכת להמשיך ולהתקיים. ציבור מבוטחיה דורש רפואה אחרת, שאותה הוא יכול לקבל כיום רק באמצעות "הרפואה השחורה". היא גם מודעת לכך, שללא תשלום נאות לרופאים בעבור תוספת שעות עבודה, לא תוכל לשפר את השירותים. ניסיונה של הנהלת הקופה למצוא פתרון לבעיה של קיצור תורים לניתוחים, קלע אותה למלכוד. מצד אחד, היא חייבת לפתור את מצוקת מבוטחיה הזקוקים לניתוחים אלקטיביים ומטופלים כירורגיים שהוזנחו; מצד שני, היא אינה יכולה לחתום על הסכם כפי שדורשים הרופאים, מאחר שיהא בכך פריצה של מסגרת התקציב, דבר שהיא מנועה מלעשותו מכוח הסכם על תוכנית ההבראה שעליו היא חתומה עם האוצר.

תוכנית הרפורמה

ב־18 בנובמבר 1986 פירסמה הנהלת קופת חולים הצעות לשינויים יסודיים בשירותי הקופה. השינויים התייחסו למרפאות הקהילה ובתי החולים. התוכנית למרפאות הקהילה כללה הפעלה נוספת של המרפאות בשעות אחר הצהריים על־ידי רופאי משפחה ורופאי ילדים; הרחבת שיטת הרופא העצמאי; הרחבת השירותים הקיימים ברפואה המקצועית במרפאות על־ידי שילוב של רופאים מקצועיים מבתי החולים (סגנים בכירים ורופאים ראשיים) שיקבלו חולים בשעות אחר הצהריים והערב, במרפאה או בביתם; לרופאים מקצועיים בקהילה יינתן מעמד של רופא מסנף שיאפשר לו לבצע טיפולים כירורגיים ואחרים בבית החולים האזורי.

התוכנית לבתי החולים כללה, בין השאר, ניצול טוב יותר של חדרי הניתוח בהפעלת משמרת שנייה והרחבת הפעילות הכירורגית בימי ששי. הגדלת מספרם ופעילותם של חדרי הניתוח המיתוקנים לכירורגיית יום; על רופאי בתי החולים ייאסר לעסוק בעבודה פרטית כלשהי אך לעומת זאת תאפשר להם הנהלת הקופה להשתתף במתן ייעוץ לחולים במסגרת מרפאות החוץ.

התוכנית שגיבשה הקופה היתה מחויבת־המציאות. שיעור העוזבים את הקופה הולך וגדל, בשל ירידה ברמת השירות והצטמצם מספר השעות במרפאות הקהילתיות. באשר לבתי החולים, מספר הממתינים בתור לניתוחים אלקטיביים (שבר, כריתת בלוטת הערמונית, קטרקט וכדומה) הגיע ל־9000 ניתוחים והתור להם מתארך לשנה ויותר. גם בצמרת ההסתדרות היו מודעים לצורך לשפר את השירות במרפאות הקהילה ובבתי החולים. בהתייעצות הוחלט על גיוס תקציב מיוחד לתשלום לרופאים ולצוותים כדי לחסל את התורים.

הנהלת משרד הבריאות ראו שניתחה את ההצעות גילתה בהם פתח לתוספת שכר סמויה לרופאים. היא הזהירה את הנהלת קופת חולים לבל תחרוג מההסכם להבראה שעליו חתמה. לאחר אזהרה זו החל המו"מ עם הרופאים, כששני הצדדים מתרחקים מכלי תקשורת.

במהלך המשא ומתן בין הרופאים לקופה הוסכם לכאורה על תשלום לכל ניתוח אלקטיבי שיבצע רופא בשעות אחר הצהריים. בשל אזהרות האוצר ומשרד הבריאות, החליטה הנהלת הקופה לראות בתשלום תמורה לעבודה קבלנית ומנית, ומסיבה זו היתה מוכנה לחתום על הסכם ללא התחייבות לתאריך יעד להפעלתו וללא התחייבות למספר הניתוחים שייערכו. הרופאים לא גילו נכונות לחתום על ההסכם האריע? והמשיכו ללחוץ להגשמת תוכניתם.

עריכת מספר ניתוחים קבוע בחודש, עשויה להביא לרופאים המנתחים תוספת הכנסה נאותה. חטיבת הרופאים לא הסתפקה בתוספת שכר רק לרופאים המנתחים ודרשה במקביל תוספת לכל הרופאים האחרים בבתי החולים — שתינתן על־ידי הפעלת מרפאות החוץ של בתי החולים, בשעות אחר הצהריים. הקופה דחתה את הדרישות והציעה לרופאים המקצועיים שאינם מנתחים, לעבוד כרופאים עצמאיים במרפאות הקהילה ולקבל חולים בביתם. רופאי בתי החולים סירבו להסדר כזה, בטענה שחטיבת רופאי הקהילה לא מוכנה לתת לרופאי בתי החולים לנגוס בנתח שלה.

בחודש מרס השנה הגישה חטיבת הרופאים דרישות נוספות במסגרת המו"מ. בין השאר — דרישה מהנהלת הקופה לבטל הסכמים פרטיים עם רופאים במוסר על העסקתם מחוץ למערכת קופת חולים בביצוע ניתוחים בבתי חולים פרטיים, בדיקות ואבחון במכונים כמו מכון "מור", ללא הסכם עבודה וללא זכויות סוציאליות.

שבוע עבודה מקוצר

המו"מ נמשך. בחודש יולי שחלף, כשלא הושג הסכם, החליטה חטיבת רופאי בתי החולים על השבתה לסירוגין של בתי החולים. כך כבר הם העלו דרישה לעבור לשבוע עבודה מקוצר בן חמישה ימים, בעוד השירות למבוטחים יינתן שישה ימים בשבוע. כיום רוב הרופאים עובדים 42 שעות לשבוע ולכן אין בעיה לדחוס שעות אלה לחמישה ימים ולקבל תשלום נוסף תמורת העבודה ביום השישי. הנהלת הקופה שהסכימה עקרונית להסדר כזה, לא היתה מוכנה לחתום עליו ללא קבלת אישורו של מזכיר ההסתדרות. קיסר דחה את הצעת הרופאים וקבע כי מעבר הרופאים לשבוע עבודה מקוצר ייעשה במקביל למעבר של כל המגזר הציבורי. בעקבות זאת החליטו הרופאים לתת לקופה פסק זמן נוסף כדי להגיש להם הצעות מעשיות להפעלת התוכנית.

כשתם פסק הזמן הנדרש לרופאים, כי הצעתה המעשית של הקופה אליהם היא להגדיל את היקף עבודתם ב־25% ללא תמורה. תגובתם היתה דחייה על הסף וחידוש העיצומים, בערב ראש השנה.

שירותי רפואה פרטית

מעקב אחר המשא ומתן המתמשך בין חטיבת רופאי בתי החולים להנהלת הקופה ממחיש כיצד אט אט יוצא המרצע מן השק; כיצד מסבים הרופאים את הדיון מתוספת תשלום לעבודה נוספת לדיון על יצירת תשתית למתן שירות רפואי פרטי תמורת תשלום, שאותו יגבו מהחולים וישלשלו לכיסם.

הם חותרים ליצור תשתית של שירותי רפואה פרטית בין כותלי בתי החולים, תוך שכירת הציוד המיתוקנים מהקופה. בשיטה זו, לטענת בעלי עניין בחטיבת הרופאים, אפשר להגיע לחיסכון ולמנוע סבל מהחולים. לחצם של הרופאים לפתיחת שירותי רפואה פרטית בא לאחר שנואשו מהרפואה הציבורית. הם עייפו מלהיות "פושעי" הרפואה השחורה. אין גם טעם להמשיך להאבק על תוספת רכב, עבודה אטצלת או עבודה רצופה ועוד תוספות אחרות; גם אם יזכו במאבק, לא יחול שינוי במצבם ובמצב המערכת.

המאבק שמנהלים רופאי בתי החולים של הקופה אינו מאבק של סקטור יחיד. הצלחתם תביא בעקבותיה את שינוי פני המערכת כולה. הרופאים בבתי החולים הממשלתיים כבר יושבים על הגדר ומחכים להישגי עמיתיהם בהסתדרות. הם גם דאגו להודיע לשרת הבריאות כי הם דורשים מראש שכל הסכם לתוספת הכנסה שישיגו רופאי בתי החולים של קופת חולים יחול גם עליהם.

הנהלת קופת חולים טוענת שאינה יכולה לחתום על הסכם עם הרופאים שיחייב אותה לקנות מהם מכסת שירותים קבועה. כרגע בכוונתה לחסל תור של 9000 ניתוחים, ומעבר לכך אינה יכולה להתחייב. יתרה מזאת, הנהלת הקופה טוענת כי אינה יכולה להתחייב על תאריך יעד כל עוד לא הגיעה להסכמה על הסכם דומה עם ארגוני העובדים האחרים, הקשורים בהפעלה של חדרי הניתוח במשמרת שנייה. חששם של הרופאים הוא כי הנהלת הקופה נוקטת מדיניות של סחבת כדי לחתום על הסכם בשנת תקציב הבאה, שתהיה שנת בחירות.

כיצד יסתיים המאבק של רופאי בתי החולים בהנהלת הקופה, קשה לחזות. מה שכבר ברור הוא, שאת תוצאות מאבקי הכוחות משלמים וימשיכו לשלם החולים, חברי הקופה.

הטור שלי / נתן דונביץ

אסון: ירד גשם!

בוא נדבר קצת על תל־אביב. השבוע ירד עליה אסון כבד: ירד גשם. לא מבול כמו באילת. באילת ירדו בתוך מחצית השעה מים המספיקים לעיר הדרומית לשנה שלמה. בתל־אביב ירד גשם. לא מי יודע מה, אבל זה הספיק.

זה הספיק כדי שטלפונים לא יפעלו, רמזורים לא יכוונו את התנועה, נחשולי מים ימנעו תנועה של הולכי־רגל. פקקים נוצרו לאורך רחובות ועורקי־תנועה ולא היה אפשר להשיג משרדים ואנשים בטלפון במשך שעות ארוכות. גם כבה החשמל בכמה מאזורי הצפון של העיר. נרות נשלפו מן הארונות, נדלקה תאורת חירום. הצגות החלו באיחור. שעה קלה לאחר שתל־אביבים ראו בטלוויזיה הירדנית דיווחים מצולמים ראשונים על סופת ההוריקאן שפגעה בלונדון ובדרומה של אנגליה והותירה אזור עצום ללא חשמל, ספגו התל־אביבים את המהלומה שלהם. ירד גשם!

מאז שאני זוכר את עצמי כילד, תמיד נפתח החורף בתל־אביב בדיווחים על הים שנוצר ברחובות הראשיים, על "שיטפונות" (איזו הגזמה!), על "שבר ענן" (עוד הגזמה!). עיתונים ועיתונאים יכולים לשלוף מתוך מאגר המידע המחשב שלהם את הידיעה על גשם ראשון בתל־אביב. אחר כך תבוא הפרשנות הרגילה, יאשימו את אבות־העיר הראשונים בכך שלא דאגו לביוב ולתיעול, וכמובן הי תביעה להחליף את הרשת המיושנת הבלה של הרמזורים.

בתל־אביב אשתקד, לאחר הגשם הראשון שהיה קצת ממושך, כמעט שבוע, גייסה הנהלת "בזק" טכנאים ממקומות שונים בארץ לטיפול במצב שנוצר. בגיוס הכללי של הטכנאים והשוליות, מבתי־ספר טכניים, עשו מה שאפשר לעשות. כמו השרברב שנקרא באישון לילה אל בית הרופא, לטפל בכיור נואד. זרק שתי טבליות אספירין לכיור והוסיף: "אם לא יעזור, קיראו לי שנית. בבוקר".

המגויסים נעלמו כלעומת שבאו, אך הכבלים החשופים והמתפוררים נשארו מתגוררים על הקירות ובין הבתים. הרשרושים בקירים. אם בכלל נשמע קול כלשהו, נמשכו. גבי השימוש בשליחים על קטנועים.

הכי "נחמד" היה לראות השבוע בני־אדם ומכוניות מועדים ומחליקים כמו בחופשת־סקי. צריך לדעת היכן להתמקם כדי לצפות במחזה. בקרבת עצי שקמים או כל מיני עצים שפרחיהם ופירותיהם הקטנים נושרים על הכביש, בקיץ ובסתיו. בגשם הראשון הכל מתלכד לעיסה חלקלקה אחת. מרק פירות. ואז, לאחר כמה דקות של גשם, בני־אדם טסים, בגלל צעד לא־זהיר אחד, למרחק שניים־שלושה מטרים. רק מים, אם וכאשר מצליחים. וחצי גופם שחור משחור. כי ירד גשם בתל־אביב.

השבוע היו גם ערימות אשפה גדולות. הגשם ירד עליהן. בתחומים החזיר שהגשם ירד לאשפה לתוכם, יבואו עכברושים, אולי יתפרצו מגיפות. השביתה הופסקה כאשר הוולה התנסיסה: נחלי מים צבעוניים, צהובים, אדומים ואחרים, זרמו אל הרחוב. מזכיר לי את השלט שהתנוסס על הקיוסק בהרצל פינת שדרות רוטשילד: "שתו את המיצים הטבעיים של האחים רוזנבוקר".

המיצים הטבעיים של תל־אביב, השבוע, אחרי יום אחד של גשם. תל־אביב עיר מודרנית, נושאת דגל הקידמה של שלהי המאה העשרים. אך כך יהיה גם בשנת 2000, בעוד 13 שנה, מוכן להמר.

יפו בלילות

ליפו תהיה אופרה. אמרו — באביב הבא. מאמינים שאולי בקיץ. בטוח בסתיו. מדוע "בטוח"? כי חשוב שהאופרה תיתקן, עם הרבה צילומים ונאומים, לפני הבחירות לעירייה.

גיורא קירשמן, הקבלן, רכש את בניין קולנוע "נוגה" ביפו, בתחילת שדרות ירושלים. הוא משפץ אותו, כדי שישמש אולם למופעים. יהיו בו בין 800 ל־900 מושבים חדישים, בימה מצוידת בציוד חדיש, וגם רוס (בור) לתזמורת, בקידמת הבימה.

קירשמן יאכלס את אולמו המחודש בהצגות שונות. לאופרה הישראלית החדשה, המציגה עתה באולם התיאטרון הקאמרי, יהיה אולם ולא תהיה תלויה בלוח ההצגות של הקאמרי. מה גם שאת מרכז־גולדה, על אולמותיו, ליד מוזיאון תל־אביב לא יחנכו היום או מחר. זה עניין לשנים. באחד שלא נולדנו היום, ידוע לנו שפרויקט כזה מתנהל כמו בלוחמת העצמאות. קרבות. הפוגה. קרבות. הפוגה.

אז לאופרה יהיה האולם ביפו. העירייה, מצדה, מתחילה לשפץ את הסביבה. לקובנט גארדן בלונדון היו נכנסים דרך שוק הפירות והירקות. ביפו, מבקשים שהסביבה תהיה יותר אסתטית. יציבו שם עמודי תאורה חדישים. יצבעו מה שצריך לצבוע, ישתלו צמחייה.

צריך רק שהתל־אביבים, ואחרים, יסכימו לראות ביפו מרכז להצגות ולמופעים. מקומות־בילוי אחרי ההצגות יש שם בשפע. אלא שיש ניסיון מסוים מן העבר. לפני גיורא קירשמן, כגיורא אחר.

גיורא גודיק, האמרגן שבתחילים לדבר עליו כעל אגדה, התקין את אולם הקולנוע "אלהאמברה", בשנות השישים, כאולם להצגותיו — מחזות מוסיקאליים, שכמה מהם נחשבים שיאים גם בימים אלה של "עלובי החיים". גודיק שיפץ, התקין את חדרי ההלבשה לשחקנים, הכל נהדר לשם לצפות ב"קובלך", ב"כנר על הגג", ב"הלו דולי" ועוד. אבל כאשר נפלה ממלכת גודיק בידי הנושים והאיש עצמו נמלט לחו"ל ורק כותנתו לעורו, כבו כבו המאורות גם על "אלהאמברה". עוד ניסו להציג שם הצגה זו או אחרת, אבל קסמו של המקום פג. הוא נמכר למטרות עסקיות לאחר שניצב שומם ואפל תקופה ארוכה.

עכשיו מבקשים לעשות לקולנוע "נוגה" את מה שעשו ל"אלהאמברה". נותר להאמין שהניסיון החדש יהיה יותר מוצלח, יותר ממושך. כי הוא טומן בחובו פוטנציאל גדול יותר מפה שנראה עתה, על הנייר. עם אולם כזה ובצירוף האלמנטים הקטנים של מועדוני־לילה וכנסיות ביפו העתיקה, אפשר להתחיל לראות מוקד לפסטיבאל של ממש. אם אפשר יהיה להוסיף לכך את "אלהאמברה", ומופעי־חוץ על הדשא של בלומפילד, עשויה להיות לתל־אביב קריה פסטיבאלית ביפו. בלילה יש שם גם חניה בשפע. כמעט גן־עדן.

בדין ובצדק / צבי הראל

הפגישה בלשכת חריש

כאשר המשטרה עורכת חיפוש בביתו של אדם, בבית העסק שלו או במוסד כלשהו, היא מתייצבת לחיפוש עם צו חיפוש החתום בידי שופט. כך עשו לפני יותר מחצי שנה חוקרי היחידה לחקירות הונאה כאשר ערכו חיפוש בעיריית חולון ונטלו אתם מסמכים שבעזרתם ביקשו לאמת את החשדות.

חקירת המשטרה מתמקדת, בין השאר, ברב דרושר, המתכנן של הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה במחוז תל־אביב. בחודש אפריל האחרון הובא דרושר לבית משפט השלום ומבקשת המעצר ניתן ללמוד על החשדות נגדו. רב־פקד ברוך ישכיל טען בבקשת המעצר, כי דרושר חשוד שניצל את מעמדו למתן אישור לחריגות בנייה ובתמורה קיבל שוחד. כן נאמר בבקשה, כי זייף תוכנית מתאר של העיר חולון ובכך איפשר לבעלי עניין לזכות בזכויות בנייה מופלגות שלא כחוק.

המסמכים שנטלו עמם חוקרי היחידה לחקירות הונאה הועברו באחרונה לפרקליטות מחוז תל־אביב, כדי שזו תחליט אם להגיש כתב אישום נגד דרושר ונגד חשודים נוספים בפרשה. לקיחת המסמכים לצורכי חקירה, או לצורכי משפט — בתנאי שיוגשו כתבי אישום בפרשה זו — מקשה על עיריית חולון, הטוענת כי בבין זאת הוקפאו עבודות תכנון ובנייה. החוק מסדיר לא רק את הליכי החיפוש, אלא מאפשר לאדם לפנות לבית המשפט ולקבל בחזרה את המסמכים. סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) קובע, כי בכל שלב ניתן לפנות לבית המשפט כדי להשיב את המסמכים.

באמצע חודש אפריל האחרון שלח סגן־ניצב אריה ליאור מהיחידה החוקרת בפרשה מכתב למזכיר עיריית חולון בנוגע למסמכים שתפסה המשטרה. סנ"ץ ליאור, הממונה על צוות החוקרים, כתב כי חלק מהמסמכים שנתפסו משמשים חומר חקירה בבין חשד לזיוף ובשלב זה לא ניתן להסתמך עליהם כמסמכים שאושרו כדין על־ידי רשויות התכנון בכל הנוגע להענקת זכויות בנייה. במלים אחרות: סנ"ץ ליאור הזהיר את העירייה משימוש במסמכים החשודים, בהיותם מזויפים.

הדעת נותנת כי עיריית חולון היתה צריכה לפעול על־פי החוק בבואה לבקש את המסמכים. היתה פתוחה לפניה הדרך לפנות לבית המשפט בכל זמן שתראה לנכון. אולם מתברר שהעירייה לא עשתה כן, אלא פנתה ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש. חריש נפגש (30.9.87) עם בכירים בעירייה בלשכתו. בפגישה עם חריש השתתפו ראש העיר עו"ד חיים שרון, מהנדס העיר, היועץ המשפטי של העירייה וסגן היועץ המשפטי של משרד הפנים. מטעם היועץ המשפטי לממשלה השתתפו שני עובדים בכירים נוספים: המשנה ליועץ המשפטי לממשלה עו"ד יצחק אליאסוף ועו"ד תמר רוזה, האחראית לנושא ההרכבה בפרקליטות המדינה. [illegible]

שלשום פניתי ללשכת דוברת משרד המשפטים וביקשתי את תגובת היועץ, מדוע הוא נפגש עם אנשי עיריית חולון ומדוע לא היפנה אותם לבית המשפט? מלשכת הדוברת נאמר לי כי מטרת הפגישה היתה כללית ורק במהלכה התבררו העניינים. הסבתי את תשומת לבה של עוזרת הדוברת לסעיף בחוק וזו השיבה לי, כי היועץ ראה לנכון להיענות לבקשתו של ראש עיריית חולון. כאשר ביקשתי לדעת איזו כותרת נשאה הפגישה, השיבה לי עוזרת הדוברת, כי הכותרת היתה "עיכוב מסמכים". האם כותרת זו של הפגישה אינה אמורה ללמד על מהותה?

בתום שיחתי הפנתה אותי עוזרת הדוברת לראש עיריית חולון עו"ד שרון כדי לקבל ממנו הסבר, מדוע הוא לא פנה לבית המשפט בבקשה לקבל בחזרה את המסמכים המוחרמים. בתשובה לשאלתי אמר לי אתמול ראש עיריית חולון, כי בפנייתו לחריש ראה דרך נכונה לפתור את הבעיה של שיתוק עבודת הוועדה המחוזית. מר שרון, אמרתי לו, אתה, הרי בעל רשיון לעריכת־דין, אינך יודע את הוראות החוק? על כך השיב לי שרון, כי בעיסוקו כעורך־דין לא עסק בתחום הפלילי.

הערה לסיום: אם כבר החליט היועץ המשפטי לממשלה להזמין את ראש עיריית חולון לפגישה, ראוי היה להזמין מישהו מאנשי המשטרה או נציג מטעם פרקליטות מחוז תל־אביב שיביע את דעתו באשר לבקשתה של העירייה. [illegible] ניתן אולי לשתף לטובת עיריית חולון ותושבי העיר.

חריש טרם קיבל החלטה בעקבות פניית נציגי עיריית חולון.

מטרת הפיברוק של פקד ליבנה

פקד בצלאל ליבנה שימש בעבר ראש צוות חוקרים ביחידה לחקירות הונאה. ליבנה שירת ביחידה בתקופתו של ניצב (לשעבר) בנימין זיגל. לפני שנים אחדות פרש ליבנה מהמשטרה. בשבוע שעבר הופיע ליבנה כעד תביעה במשפטו של חוקר מס הכנסה, ישראל טל־אור (37) מפתח־תקווה, המואשם כי הפקיד בחשבונו האישי שיק שנתפס על־ידי אנשי מס הכנסה בעת חיפוש שערכו בחנות לחלקי חילוף "גלאור" ברחוב יצחק שדה 21 בתל־אביב.

התובעת עו"ד פנינה גיא טוענת, כי כאשר נודע הדבר הגיש החוקר תלונה במשטרה ובה קבל כי אלמוני ניסה להכשילו ומבלי ידיעתו הפקיד את השיק בחשבונו בבנק. המדובר בשיק בסך של כ־8000 שקל ישן, שבזמן הרלוונטי (בראשית 1981) היה שווה־ערך לכ־500 דולר. מטרתו של הנאשם בהגשת התלונה במשטרה, נטען בכתב האישום, היתה טשטוש גניבתו של השיק. בין השאר מואשם טל־אור בעבירות של גניבה בידי עובד ציבור, זיוף, בידוי ראיות ועבירות נוספות. משפטו מתנהל בפני שופטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב שושנה ברמן.

לאחר שפקד ליבנה השיב לשאלות התובעת הוא נחקר בחקירה נגדית על־ידי הסניגור עו"ד דניאל רוזמוב. הסניגור חקר את ליבנה באשר ל"תרגיל" שערך ליבנה לנאשם בעת החקירה. ליבנה אישר בעדותו, כי פיברק שתי חוות־דעת של מז"פ (המעבדה לזיהוי פלילי) המראות, כביכול, כי טביעות האצבע המופיעות על השיק זהות לטביעות האצבע של הנאשם. בתשובה לשאלת הסניגור השיב ליבנה, כי על חוות־דעת אחת הוא חתם (כנראה) וגרמה לו כי על חוות־הדעת הנוספת חתם חבר ליחידה רב־פקד ראובן קובנט, המשרת עד היום ביחידה לחקירות הונאה.

בתשובה לשאלת הסניגור אמר ליבנה מפורשות, כי עשה את "התרגיל" כדי לשכנע את הנאשם כי יודה בזיוף, בתקווה שהנאשם אמנם זייף את השיק. מתברר, כי גם לאחר שהוצגו בפניו שתי חוות־הדעת המשיך הנאשם לכפור באשר מה נגדו.

כך חקר עו"ד רוזמוב את פקד ליבנה על דוכן העדים.

רוזמוב: לקחת את שתי חוות־הדעת. מהיכן הטפסים של מז"פ? הרי אסור לך לקחת טפסים כאלה. הם רק נמצאים ביחידה המתאימה?

ליבנה: יכול להיות שלקחתי זאת מהמעבדה וכתבתי. לא הרגשתי צורך לקבל רשות. אני לא חושב שקיבלתי רשות. אני כתבתי את חוות־הדעת של מז"פ על דעת עצמי. סביר להניח שלא פניתי לאף גורם לפני שחיברתי אותם.

כמו כן הוצג במהלך המשפט זיכרון־דברים הנוגע לשתי חוות־הדעת המזויפות. זיכרון־הדברים נכתב באותו יום שבו חוברו חוות־הדעת המפוברקות, וליבנה כתב בו הלשון: "שתי חוות־הדעת ניתנו להדפסה מתוך כוונה לעשות בהן שימוש במהלך חקירתו של ישראל טל־אור". עוד מציין פקד ליבנה בזיכרון־הדברים, כי לאחר פיברוק שתי חוות־הדעת הוא דיווח על מעשיו לשני קצינים מעליו.

20 שנות מאבק

התאחדות הסטודנטים החליטה על השבתת האוניברסיטאות ביום הלימודים הראשון

מאת נורית אמיתי

השבתת הלימודים במוסדות האקדמיים על־ידי הסטודנטים אינה שיטה חדשה. עוד בשנת 1966 ניהלו הסטודנטים מאבק על שכר לימוד תוך השבתת הלימודים במשך עשרה ימים. אז עמד שכר הלימוד על ארבע מאות לירות והממשלה ביקשה להגדילו במאה לירות, שהיו שוות שלושים דולרים. הוחלט על שביתות, עצרות מחאה ומפגשים עם מקבלי ההחלטות. שר האוצר דאז פנחס ספיר וראש הממשלה לוי אשכול העלו פתרונות. לבסוף סוכם ששכר הלימוד יועלה והתוספת שולמה במהלך שנת הלימודים.

עשרים שנות מאבק, ועדיין המפסידים מהשבתת הלימודים הם הסטודנטים. שעות הלימוד שהופסדו יורדות לטמיון והבחינות תובעות ידיעת החומר שבכלל עוד בראשית הסמסטר בתוכנית הלימודים. רוד ברמן, יושב ראש התאחדות הסטודנטים הארצית, הבטיח בשבוע שעבר שמסכת ההשבתות לא הסתיימה. ברמן, הפורש מראשות התאחדות הסטודנטים במהלך החודש הקרוב, לא פסק מלפעול להורדת שכר הלימוד או לפחות להצמדתו למה שנקבע בממשלה. במהלך חופשת הקיץ נפגש עם הנוגעים בדבר, שחזר ושידל.

קשה לומר שהצליח. הוא מודע לכך, אך מתנחם בעובדה שהממשלה הקציבה, בעקבות המאבק שיזם הוא וחבריו, שישה מיליוני דולרים לשיפור מצב המוסדות להשכלה גבוהה. "כל עוד נשמרת מגמה של ירידה בשכר הלימוד, אי אפשר לראות במאבק כישלון" הוא מצטדק, ומדגיש כי גם העובדים במסגרת פרויקט פר"ח זוכים באלף שקלים למלגה לעומת 750 שקלים אשתקד. "ברור שאם היתה מתקבלת הצעת שר החינוך יצחק נבון, הייתי יותר מרוצה. אך גם מה שהושג הוא לטובה", דברי ברמן.

לדעתו, המאבק בימי חופשת הקיץ נדחק לפינה. הסטודנטים מטיילים בארץ ובעולם, לומדים בתוכניות קיץ, משרתים במילואים, נישאים, מגדלים ילדים וכו'. בעיית שכר הלימוד אינה בראש סולם עדיפויותיהם בתקופה הארוכה.

ברמן בגפו המשיך להיאבק למען קיום החלטת הממשלה, שקבעה שכר לימוד של אלפיים שקלים בעוד שראשי המוסדות להשכלה גבוהה סטו ממנה ושיגרו לבתי הסטודנטים שוברי תשלום גבוה מזה.

ללא הבדל סיעה או דעה

המערכת הארגונית של התאחדות הסטודנטים הארצית מרכזת בתוכה את ראשי הסטודנטים באוניברסיטאות השונות, לרבות מוסדות השכלה גבוהה כ"שנקר", הטכניון וכו'. 12 חברים משתתפים בישיבות הנשיאות. האם ההחלטות קבילות על כולם? ברמן: לא, אבל לבסוף מושג קונסנזוס. לכל אוניברסיטה אופי שונה.

האוניברסיטה בירושלים ברוך כלל נגד השבתה כללית: שם מעדיפים הפגנות ועצרות סמוך למשכנם של מקבלי ההחלטות — בקריית הממשלה. בתל אביב קשה להוציא סטודנטים להפגנות, שגם אינן יעילות בירושלים, אומר ברמן. מכל מקום, גם אם יש חילוקי דעות בישיבות ההתאחדות, מגיעים בסוף של דבר לפשרה באשר לפעילות נגד העלאת שכר הלימוד. חשוב להדגיש, אומר רן גריפל, המשמש בפועל יושב ראש תא הסטודנטים של הליכוד, סטודנטיון, שכאן כולם תמימי דעים. "המאבק נגד העלאת שכר הלימוד הוא ללא הבדל סיעה, גישה או דעה".

המצב, נכון לעכשיו: בטכניון החלו הלימודים ביום א'. שכר הלימוד קרוב לזה שעליו החליטה הממשלה, 2300 שקלים. הלימודים החלו בלא שיבושים. בבאר שבע ובחיפה יגבו שכר לימוד על־פי החלטת הממשלה. המוסדות הבעייתיים לדידם של הסטודנטים: תל אביב, ירושלים ובר אילן. ביום שני בערב נפל הפור: הוחלט על קיום שביתה ביום הראשון ללימודים, 25.10. היום צפויה ישיבה של התאחדות הסטודנטים שבה ייקבעו היקפי ההשבתה. בקמפוס התל־אביבי עסוקים התלמידים בקביעת מערכת שעות הלימודים. לרבים מאלה ששוחחנו עמם "אין כוח לשביתות". רוצים ללמוד ועם זאת שיקלו עליהם בתשלום שכר הלימוד.

הסטודנטים רובם אדישים. הדור מוכה שב כשבוחנים את מעורבותם הפוליטית או הארגונית. הדוגמה הבולטת ביותר היא השתתפותם בבחירות לראשי האגודות בקמפוסים. מבין בעלי זכות ההצבעה באוניברסיטאות לאורך השנים, הגיע שיעור המצביעים הממוצע לכעשרים אחוז. בישראל גם אין הפגנות סטודנטים מסוג אלה ששטפו את פאריס בקיץ '68. זו אולי גם הסיבה שברמן היה מעדיף שהסטודנטים ישובו לקמפוסים קודם לניהול המאבק. "קל יותר להשפיע עליהם כשהם בקמפוס" הסביר יושב ראש התאחדות הסטודנטים. האולם ההתאחדות הבריעה בעד שביתה ביום א' הקרוב.

שכר הסטודנט

כיום משתכרים סטודנטים לשעה שני שקלים ושמונים אגורות. שכר העבודה לפני השינוי היה שני שקלים ועשר אגורות. השיפור בשכר חל בד בבד עם קביעת שכר הלימוד בשנת הלימודים שעברה. למי משולם שכר העבודה? לסטודנטים העובדים במוסדות שונים ובאוניברסיטאות. יצוין כי הסטודנט גם זכאי להנחות במס, אך לא תמיד מגיעים הסטודנטים העובדים למכסה המזכה בהנחות.

שרות DER SPIEGEL

הים הרועם

ההסלמה במפרץ הפרסי היתה צפויה, למרות ואולי בגלל כוח־האבטחה האמריקאי הגדול

התמונה היא בלתי ממשית ובעלת עוצמה סמלית כאחד. מאחורי שער הזכוכית של גורד־השחקים האוס בדובאי גולשים תושבי המקום, לבושי ברדסים צחים, על רחבת קרח. את השלום במקום זה, כך זה נראה, אי אפשר לערער. בעולם המותרות של בוטיקים יקרים סמוך לרחוב, המלחמה היא רק בגדר שמועה. לא כך ביריות המלון הנשקי מעל המפרץ. כאן הקימו [illegible] קריאות מצוקה של רב חובל ממכלית שהותקפה על־ידי מטוסי מיראז' עיראקים או סירות־תקיפה איראניות, הפקודות המושמעות בשולת־מוקשים בריטית, קול הצנועים של מסוקים; הצחוק המסורף של מי שמכונה "פיליפינו מאנקי", אלמוני המשבש את התודרים בהערות כמו "אתם בני כלבים, מחר כולכם תהיו מתים".

הקולות במכשירי הקשר הם הדגימה היחידה בסבכוך, שמאז התנגשויות הראשונות בין מעצמת־העל ארצות הברית ו"שומרי המהפכה" של איראן הולך ומתעודד מדי יום. אמריקה המחזיקה במפרץ הסמוך לו כוח־אש בהיקף רב יותר מכפי שנדרש לפלישה לנורמנדיה, צפתה תחילה מקרוב כיצד שני הניצים עיראק ואיראן, מקיזים זה את דמו של זה, תוך חשש מגלישתה שלה למערבולת המלחמה.

ביום ששי 16 באוקטובר בשעה 7.25 פגע טיל איראני מדגם סילקוורם במכלית הגדולה בת 81 אלף הטון "סי אייל סיטי". האנייה נמנתה עם המכליות הכוויתיות השטות תחת דגל אמריקאי בשיירות המשומרות היטב. לשווא ניסו הכוויתים לפוצץ את הטיל באוויר. סילקוורם (450 ק"ג חומר נפץ) פגע ב"סי אייל סיטי" כאשר זו התקרבה לאטה למזח השאיבה של מסוף המטען הכוויתי אל אחמדי. אניות מלחמה אמריקאיות לא היו בסביבה, שכן עד כה לא הירשתה להן כווית לשוט במימיה הטריטוריאליים. במכלית נפצעו 18 אנשי צוות, ביניהם רב החובל וקצין הקשר האמריקאים.

הפנטגון והנשיא רייגן כאחד הודיעו בעבר שהתקפה על אנייה הנושאת דגל אמריקאי תיחשב עילה לפעולת גמול מקיפה. תוכניות לשעת חירום שהוכנו מראש כללו את השמדת עמדות טילי הסילקוורם, הן במצרי הורמוז והן בחצי האי פאו, משם נורה הטיל שפגע במכלית.

מספר התקריות גדל

אפשר היה לחזות זאת מכבר בהסלמה אטית. בשבוע שעבר שיגר צבא איראן זו הפעם הרביעית בשלושה ימים טיל מדגם סקאד־בי על בגדד. הוא התפוצץ ליד בית ספר עממי והרג 32 בני אדם, רובם ילדים בגילי 6־11. טהראן טענה שהיעד היה משרד ההגנה, וכי היתה זו פעולת גמול על ההפצצות העיראקיות באיספהאן. יום לאחר מכן הפגיזה ארטילריה איראנית את עיר הנמל בצרה (שמונה הרוגים), וב־15 באוקטובר פגע טיל איראני במכלית הגדולה בת 275 אלף הטון "סונגארי", שהעמיסה נפט במזח המסוף ליד כווית.

מרחק 200 ק"מ מזרחה משם, ירו מסוקי קרב עיראקים על מכלית השכר האיראנית "פנאגוס 1" — כלי השיט ה־13 במספר שהיווה מטרה לטילי אקסוסט בהיותו סמוך לחופי איראן.

איום הרחבת מלחמת־המכליות העמיד בפני ארצות הברית פאראדוקס שלא היה לרוחה: אף כי היעד האמריקאי המקורי היה להעלות את בטיחותו של שיט האניות במפרץ, באמצעות שיירות ליווי וחיזוק הצי שלה במזרח התיכון, נהפך הים ליותר רותח. דווקא בגלל הנוכחות האמריקאית, שהניעה את איראן ועיראק לגלות יתר תוקפנות. מספר התקריות שבהן העלו מכליות באש או נפגעו ממטוסי מקלעים, גדל במהירות רבה יותר מאשר מספרן של אניות המלחמה שאמורות היו להבטיח את השיט במפרץ.

בספטמבר בלבד הותקפו 31 מכליות ואניות משא. לפני תחילת ליווי השיירות האמריקאי בסוף יולי פגעו עיראק ואיראן בשבע אניות בחודש בממוצע. איכות כלי הנשק היתה אף היא חדשה. גם על "סונגארי", מכלית אמריקאית תחת הדגל הליברי, נורה ככל הנראה טיל איראני מדגם סילקוורם.

רק ביום שלישי 13 באוקטובר הגיעה השיירה האמריקאית למימי כווית. זו היתה שיירת הליווי החזקה ביותר עד כה ששיגר הצי האמריקאי למפרץ: שמונה אניות מלחמה אמורות היו לשמור על ארבע מכליות, ביניהן "סי אייל סיטי", משימה שהצי האמריקאי מקבל בדרך כלל כשמדובר בנושאת־מטוסים.

סך הכל שיגר הפנטגון ארמאדה מטילת־אימה בת 45 אניות מלחמה לאזור שבין כווית והמפרץ. 16 יחידות שוהות גם הן במפרץ בתורת גרעין קשה. בראשן — אניית הדגל המפקדה "לאסאל" בת 15 אלף טון, שממנה מפקד סגן אדמירל הארולד ברנזן על כוח המשימה שלו במזרח התיכון. מפקדו של ברנזן, סגן אדמירל דניס ברוקס, נמצא בסיירת הטילים האטומית "לונג ביץ'" במפרץ ליד עומאן. שם שטות אניות בעלות כוח־האש הגדול ביותר של כוח המשימה האמריקאי במקום. ביניהן נושאת־המטוסים בת 97 אלף הטון "ריינג'ר", תשע אניות ליווי ומשחתות רבות. צפונה יותר, סמוך למצרי הורמוז, מפטרלת ספינת הקרב ממלחמת העולם השנייה "מיסורי", המצוידת בטילי קרוז ומלווה בסיירות טילים, משחתות ופריגטות.

כתגבורת אניות מלחמה סובייטיות ויותר מ־30 אניות מלחמה מערב־אירופיות מצטרפות גם הן לתסבוכת. הצי הצרפתי, בראשות נושאת־המטוסים "קלאמנסו", פועל בשלוש קבוצות אך בדרך כלל מחוץ למפרץ. הפטרול הבריטי בראשות הפריגטה "אנדרומאדה" משתתף במלחמת מוקשים, כולל תשע אניות מלחמה חדשות, ביניהן ארבע שולות־מוקשים שבשבוע שעבר ניטרלו שלושה מוקשים במפרץ. בדומה לאמריקאים ולבריטים, מלווה כעת גם הצי האיטלקי שיירות בכיוון כווית.

באיזו מידה התחדד המצב במפרץ, אפשר היה להסיק מבליל הקולות במכשירי הקשר מאז ההתנגשות בין מסוקי היחידה האמריקאית המיוחדת "כוח משימה 160" ואנשי "משמרות המהפכה" בנתנת "איראן אגר" ומתוקנית ביום חמישי 8 באוקטובר. שבה הטביעו האמריקאים סירה מהירה איראנית ופגעו קשות בשתיים אחרות. אניות מלחמה אמריקאיות גם מתערבות לעתים קרובות יותר ויותר בנתיבי האוויר הבינלאומיים והרחקת מבאשי הצוות במסוקים נוספים לחזרות.

"מטוס בלתי ידוע, כאן אניית מלחמה אמריקאית" — יכלו לשמוע טייסים של גאלף־אייר כאשר טסו לשדה־התעופה שארג'ה, מצפון־מזרח לדובאי. "כוונותיכם אינן ברורות, הזדהו". בחלק הדרומי של המפרץ מפטרלת המשחתת האמריקאית "קיד", אנייה שבמקורה אמורה היתה להימסר לצי של השאה. היא הורתה לאניות מלחמה איראניות סמוך לחוף איחוד נסיכויות המפרץ לא לכוון את מכ"ם הירי שלהן עליה. "אניית מלחמה איראנית, כאן אניית מלחמה אמריקאית" — כך נשמע הנוסח הקבוע — "כבו מיד את מכ"ם הירי שלכם, זו אזהרה יחידה".

במזרח לנתיב האניות העוצמות את הדרך לכווית ולנמל הנפט אל אחמדי, הקים הצי בפיקוד ברנזן מעין מחסום אלקטרוני המופעל על־ידי פריגטות. עוד בלם בהזה משטח צף באורך 120 מטר ורוחב 30 מטר ליד בחריין, שבבסיסו הורידו המסוקים שירו ב־8 באוקטובר, לא הרחק מהאי האיראני פארסי, בסירה מהירה איראנית.

חמאני בתרביב

עד לפעולה האמריקאית ב־19 באוקטובר לא יכול היה איש לומר בביטחון אם וכיצד תגיב ואשינגטון. "הסכנה הגדולה ביותר היא שמישהו יעשה צעד העלול להתפרש בצורה לא נכונה", אמר כאוריק עבדו אל רחמן אל כואג'אר, שר ההגנה של כווית. קית גרייווס, כתב הבי־בי־סי בדובאי, יצא מתוך הנחה ש"אמריקה גולשת באורח בלתי נמנע לעימות עם איראן". לעומת זאת סבור רונאלד קר, מומחה לענייני המפרץ במכון הבינ"ל ללימודים אסטרטגיים בלונדון: "סביר שהאמריקאים והאיראנים ישמרו על כוחם". הוא הבליט שטהראן גילתה בעבר "ריאליזם מסוים". שכן לאחר תקריות קודמות היא נמנעה בבורע מלבוא לידי התנגשות חזיתית עם הכוח האמריקאי.

אתה סובל מחוסר תחרותיות?

יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב וארופה.
דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020

למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

פרטים בחוברת "החורף היפה"
בה תמצא תכניות תיור ונופש
בערי אירופה, אפריקה, אמריקה ובאתרי סקי.
שאל את סוכן הנסיעות שלך.

תן לנו לפנק אותך בחופשת החורף

אפשר לסמוך על הגדולים

ELAL אל על נתור

صكنا من الاهل

מירוצי ישראל — דו"ח מצב

מאת מנחם ארמון

צעד קדימה, שני צעדים אחורה, עוד פעם צעד קדימה. איך שהוא מתגברים על המכשולים ומתקדמים. זה סיפורם של מירוצי מכוניות בישראל. ביום שלישי שעבר התקיים מירוץ סוף העונה באשקלון. מי שהיה שם הבין במה מדובר. שיגעון נפלא הנקרא ספורט מוטורי.

הדבר המפתיע ביותר לגבי עונת המרוצים 1987 הוא, שבכלל התקיימה במלואה. תהפוכות תכופות ומכשולים רבים עמדו בפני הנהגת המועדון המוטורי במהלך העונה וגרמו לדאגות וספקות בקרב אוהדי הספורט. הגוף המארגן התחלף ארבע פעמים במהלך ששת מירוצי העונה. מריבות בין נהגים ובעיות שיפוט עצרו מירוץ אחד לארבעים דקות. הטלוויזיה התעלמה כמעט לחלוטין מהספורט. הקהל הרחב התחיל ללכת בעקבותיה. כדי לעצור את ההידרדרות, נקטו מנהלי המועדון המוטורי צעדים תקיפים וביצעו שינויים משמעותיים במבנה התחרויות. הצלחת מירוץ הסיום היתה גולת הכותרת של מאמציהם.

המירוץ נפתח בהזנקת מקצה קבוצת ה־1000 סמ"ק. אלון קידר, אלוף העונה הקודמת, הבטיח לעצמו את הדרך לאליפות העונה כבר במירוצים הקודמים והעביר את רכבו לניר ירון, חבר קבוצתו הנוהג בדרך כלל בקבוצת ה־1600. ניר נטל את הגה הפולקסווגן פולו והפתיע את כולם כשניצח בכל המקצים המוקדמים — בקלות. בגמר הצליח להדוף את מתקפותיו הנמרצות של דוד פריים בפרינץ המבונף, ולסיים חצי מטר לפניו. אבל הפתעת הקבוצה היה מוטי ניר, שסיים ראשון בגמר השלישי ובכך עלה לגמר השני. אף שזינק מהשורה האחרונה, ניר והסימקה סיימו ראשונים גם בגמר השני.

הצלחתו של מוטי ניר העידה בעליל על הצלחת השינויים במבנה המירוץ שערך המועדון. בעבר, רק

בממלכת המירוצים

שני מנצחים מכל מקצה מוקדם עלו לגמר. בשיטה החדשה נערכים שלושה גמרים ושישה עשר המובילים במקצים המוקדמים משתתפים בהם. ששת האחרונים בגמר ראשון, חמשת הבאים בגמר השני וחמשת המובילים בגמר השלישי, הקובע. המנצח בגמר הראשון עולה לשני ומזנק אחרון, והמנצח בגמר השני עולה אחרון לגמר השלישי. מספר ההקפות בכל המקצים הוקטן. שינויים אלה הגבירו את המתח והעניין בכל מירוץ ומירוץ והגדילו את סיכויי ההצלחה של כל נהג מתחרה.

בקטגוריה 1300 המשיכו רמי שכטוביץ באלפא סוד ודורון גלנט בטלבו סמבה ראלי לנהל ביניהם קרב עיקש על אליפות העונה. שני נהגים צעירים אלה משתתפים במירוצים מאז לידת הספורט ונחלו בעבר אכזבות רבות, למרות נהיגתם המצוינת, בגלל כלי רכב נחותים וביש מזל, נותרו מאחור. השנה, שניהם השאירו את מתחריהם מאחור וניהלו דו־קרב על האליפות. שכטוביץ ניצח במירוץ וזכה גם באליפות העונה.

מישל גרד והג'יפ 4x4 השתלטו על קטגוריית ה־1600 והפגינו עליונות מוחלטת במשך כל העונה. גרד ניצח בכל המירוצים וזכה באליפות העונה ללא עוררין. למרות תוספת קבועה של 4% לתוצאותיו, שהוטלה עליו במירוצים וזמנים כדי להקטין את יתרון ה־4x4, הוא השאיר מאחוריו קבוצה של מתחרים מתוסכלים, שנאבקו על המקום השני.

נושא השיפוט טופל גם הוא ביסודיות במשך העונה. מערך השיפוט תוגבר עם שופטים נוספים ועמדות נוספות. במירוץ האחרון הביא המועדון שופט מחו"ל כשופט ראשי של המירוץ ונראה שגם בעתיד ימשיכו לעשות כך.

קבוצה של פעלולני רכב ביצעו תרגילים עוצרי נשימה ברגעים המתים שבין מקצה למקצה. הפעלולים כללו מעברים באש, סיבובים במקום בנסיעה לאחור, וקפיצות. הבאת הפעלולנים למירוץ ומסע הפרסום המקצועי שקדם לאירוע הוכיחו, כי חברי המועדון הבינו סוף סוף שמירוצי מכוניות הם הצגה מסחרית המצריכה ארגון והכנה מקצועיים, וכי לא די במקצועיות בנהיגה ובהכנת הרכבים. רק היערכות מקצועית גרידא והתייחסות עסקית לספורט יכולות להוביל אותו לניצחון בקרב על לבבו של קהל הצופים וכיסו. זה הלקח — המר והיקר — מתחילת הספורט המוטורי בישראל ועד היום. בעונה הבאה נראה אם מארגני הספורט השכילו ללמוד את הלקח.

רכב חלופי באמצעות הביטוח

מספר חברות ביטוח התקשרו באחרונה בהסדר עם חברת "שגריר" שלפיו יינתן למבוטח, בתנאים מוגדרים, רכב חלופי למקרה תאונה ו/או גניבה.

שמואל גורבן, מנכ"ל "שגריר", מסר כי חברות הביטוח שהצטרפו להסדר הן: "הסנה", "רותם", "שמיר", "צור", "בירמן", "המגן", "זולב" ו"פרודנשל".

יצוין, כי חברת "הפניקס" מציעה הסדר זה למבוטחיה החל מחודש ינואר השנה, וזוכה להיענות גבוהה מצד המבוטחים.

לצורך מתן הרכב החלופי התקשרה "שגריר" בהסכמים עם חברות ההשכרה "הרץ", "בדג'ט" ו"יורופקאר", שלושתן יחד מהוות כ־60% מצי רכב ההשכרה הכולל בארץ. על־פי הסכמים אלה, ייהנו המבוטחים מרכב שכור ללא תשלום מצדם, בעבור תקופת זכאותם על־פי תנאי כתב השירות. כמו כן ייהנו מהנחות על שירותים נוספים מחברות ההשכרה מעבר לימי הזכאות.

מר גורבן הוסיף, כי מתנהלים מגעים עם חברות ביטוח נוספות המתעניינות בהצעת שירות דומה למבוטחיהן.

קבלת מודעות! מ־8.00 עד 20.00
לוח העיר
מבצע מיוחד !!!
דחף
03-611001
לבעלי כרטיסי אשראי

לא יָשים בארץ

נייר עמדה שהגישו ארבעה חוקרים לוועדת השרים לבטיחות ולמליאת הכנסת בעניין חיסול נגע תאונות הדרכים, מתייחס ברובו להצעות ופתרונות מחו"ל

לוועדת השרים לבטיחות, ולמליאת הכנסת, הוגש באחרונה נייר עמדה חתום בידי ארבעה חוקרים (בהם שני פרופסורים), שאמור להוות את האור שבקצה המנהרה אשר תוביל אל חיסול תאונות הדרכים בישראל.

הארבעה הם: ד"ר אליהו ריכטר מרצה לאפידמיולוגיה בבית הספר לבריאות הציבור באוניברסיטה העברית, ד"ר פאול סלייטר מנהל המחלקה לאפידמיולוגיה במשרד הבריאות, פרופ' יוסף בורנהיימר ראש המחלקה לאלקטרואופטיקה בבית הספר הגבוה לטכנולוגיה בירושלים ופרופ' גלדי בדירו, מאותו בית־ספר.

כיאה לנושאי תארים אקדמיים בכירים, מצורפת אל נייר העמדה גם רשימת "ספרות" נרחבת הכוללת שמות של 26 ספרים ומאמרים. רשימה אחרת באותו נייר כוללת 8 פרקים ו־53 סעיפים ועוסקת ב"שיטות למניעת הרג ופציעה בדרכים". כל 53 הסעיפים מקובצים בעמוד פוליו אחד וליד כל סעיף, באותו עמוד, נותנים ארבעת המלומדים תשובה חד־משמעית — כמעט לגבי כל סעיף וסעיף — האם הוא יעיל או לא. התשובות הבדוקות נלקחו, כמובן, מאותה ספרות מקצועית המשקפת את תרבות הנהיגה בארצות המערב.

הנה כמה דוגמאות: מה למשל ניתן לעשות במסגרת "המדיניות הציבורית", כדברי הכותבים, לחיסול נגע תאונות הדרכים? תשובה: עידוד תחבורה ציבורית. ברעיון הזה דשו אצלנו מכבר, ואף הרבו למצוא לו פתרונות שפעלו למעשה, בצורת נתיב צהוב מיוחד, נתיבים מגודרים וכן הלאה.

"נוכחות משטרתית בכבישים" — מומלצת. לאקוני, קצר, ואם אתה רוצה להבין כיצד ליישם זאת, לך בבקשה אל הספרות הענפה וקרא. האם דין המשטרה בלונדון כדין המשטרה בתל־אביב? על כך לא כתוב אפילו באותה ספרות. וזו הגישה לאורך כל נייר העמדה. הוא אינו חייב בשום הוכחות. אם אתה שר או חבר כנסת ואינך יכול להתעמק בליקוט אותם 26 מאמרים ומחקרים, המסקנה המתבקשת היא לקבל את עמדת מחבריו של נייר העמדה.

עוד דוגמאות, מאותו סוג: "נהגים צעירים" — הוכח כ"בלתי יעיל", "נהגות צעירות" — הוכח כ"יעיל". "המעטת נהיגה ברכב פרטי" הוכח כ"יעיל", "הנהגת שעון קיץ" — נתון בסימן שאלה. "אכיפת מהירות" — "יעיל". "העלאת המהירות המותרת" — "בלתי יעיל". "קסדות מגן חובה לרוכבי אופניים" — "יעיל", "מחסומים אוטומטיים בהצטלבות פסי רכבת" — "יעיל". וכן הלאה וכן הלאה. המלצה, המלצה, המלצה לכל קורא עיתון בישראל זה שנים ארוכות. אין בנייר העמדה זכר לשיטות ביצוע, לעלויות או שאר מרכיבים חשובים, היכולים לחזק או להחליש את מידת השכנוע של כל המלצה.

ובכל זאת, יש בנייר שני חידושים. הראשון שבהם קובע, כי השיטות המקובלות באפידמיולוגיה הרפואית תקפות גם לגבי תאונות הדרכים. זאת משום שהתאונות דינן כמגיפה לכל דבר. "המודלים הקיימים באפידמיולוגיה", נכתב בנייר העמדה, "עוסקים בניסויים בהם בודקים בצורה מבוקרת את התועלת והיעילות של חיסונים, תרופות וניתוחים חדשים ברפואה, על־פי העיקרון של השוואה בין קבוצות". מה המשותף בין התפשטות השפעת — או, להבדיל, מחלת האיידס — לבין "התפשטותן" של תאונות הדרכים? (אגב, האפידמיולוגיה של שתי המחלות שונה לחלוטין, ובכירי החוקרים בעולם טרם גיבשו דעה אחידה באשר לדרך התפשטותן). האם דין ההידבקות בשפעת כדין "ההידבקות" בתאונות דרכים? מה הקשר בין שיטות בקרה על רעילות, ולהבדיל — יעילות, של תרופה חדשה לבין שיטות בקרה על הנהגת אמצעי אכיפה או הפעלת חוק או תמרור חדשים? על כך אין תשובה בנייר העמדה.

למרות זאת, הם ממליצים להקים גוף חדש — מלבד המינהל לבטיחות ויחידות המחקר הפועלות בתחום זה בטכניון — שיעסוק בריכוז מידע והערכתו.

מי אמור, לדעת הארבעה, לאייש גוף חדש זה? "יחידה זו חייבת לנצל את השיטות האפידמיולוגיות, שהן בסיס להערכה מבוקרת במדעי הרפואה והחברה". כלומר: אפידמיולוגים. האם ידלו את המומחים הללו מבתי־החולים? הדעת נותנת, כי חברי הגוף החדש יבואו מקרב אלה המגלים עניין בתאונות דרכים ועובדים בבית הספר הגבוה לטכנולוגיה. מוסד ירושלמי זה — ביה"ס הגבוה לטכנולוגיה — אמנם עשה מעשה של ממש בתחום התעבורה. הוא פיתח מכשיר מעניין למדי, שבאמצעותו יכולה המשטרה לאבחן אי שמירת מרחק. עבירה זו נפוצה מאוד בכבישינו העמוסים. המכשיר שפותח עשוי לתת תשובה לבעיה.

המכשיר הוא למעשה החידוש השני — והחשוב באמת — בנייר העמדה.

ארבעת המלומדים טוענים, כי אמצעים כמו הסברה בכלי התקשורת, יתר קפדנות בהוראת הנהיגה או קורסים לנהיגה מונעת, אינם תורמים להקטנת מגיפת התאונות, הפציעות והמוות הנגרמים על־ידי נהיגה מסוכנת. האכיפה היא לדידם צעד יעיל בברכה. אלא מה? השיטה המקובלת, אינה מגיעה לרמת האכיפה הנדרשת כדי ליצור הרתעה.

מה כן יוצר הרתעה — המכשיר. המסקנה המתבקשת: "הפעלה נרחבת של המכשיר למדידת מהירות ואי שמירת מירווח, להשגת אכיפה רבה ויעילה יותר", נאמר בנייר העמדה. כדי לעודד צריכה מרבית של המכשיר, מייעצים להכניס את השינויים המתבקשים בחוק, על־ידי הגדרת "מירווח זמן מינימלי". עצה זו טובה, כמובן, כעצות ישנות וטובות, כמו חיוב השימוש בחגורות בטיחות גם במושבים האחוריים וגם בעיר, חיוב התקנת מושבים מיוחדים לתינוקות, והנהגת בדיקת נשיפה לגילוי אלכוהול אצל נהגים שנצמדו לרכב שלפניהם (המכשיר יגלה אותם, אלא מה?) — בלילה. למה רק בלילה? הדבר אינו מוסבר משום־מה.

יש בנייר עצות נוספות, עתירות תקציבים, שאינן ניתנות לביצוע בגלל מגבלות פיננסיות או תנאי שטח, כמו התקנת נתיבים מיוחדים לאופניים או מסלולי נסיעה נפרדים — בזמן ובמקום — למשאיות; או הצעות כ"עידוד להמעטת נהיגה ברכב פרטי" ו"הגדלת גורמי עידוד להגברת השימוש בתחבורה הציבורית", שהובאו בצורה סתמית מבלי להסביר כיצד — אם בכלל — ניתן ליישמן בתנאי הארץ.

ההצעה הזוכה להעמקה מקיפה יחסית, היא זו המתייחסת ל"הקמת יחידה אשר תמדוד באופן מבוקר ועצמאי את השפעת האמצעים השונים המוצעים". ליחידה זו יש להקצות, כמובן, תקציב. וכאן באה ההצעה הבאה: "הגדלת תקציב המחקר של מינהל הבטיחות ל־5 מיליון דולר לשנה".

מינהל הבטיחות הוא כיום הכתובת הכמעט בלעדית למימון פעילויות מחקר או כמעט־מחקר (סקרים וכדומה) בתחומי הבטיחות. פיתוח "המכשיר" נעשה, בחלקו הגדול, במימון מינהל הבטיחות. ההמלצה להקים מוסד מחקרי עצמאי בנושא תאונות הדרכים מקרב העוסקים באפידמיולוגיה, לא תהיה ריאלית אם לא יתלווה לכך מקור תקציבי דשן. הגדלת תקציב המינהל תאפשר, אפוא, תקציבים נדיבים לאותו מוסד.

ומה על התאונות ונפגעיהן? "כל ההתייחסות בנייר העמדה היא לדברים שנעשו בחו"ל. אין שום בסיס השוואתי בנייר העמדה בין מה שנעשה בחו"ל לבין מה שיכול להיעשות בישראל" אומר ראש מינהל הבטיחות, אינג' איתן בר יהושע. הוא מצביע על מסקנות מעקב של הטכניון אחרי מבצע ההסברה האחרון של המינהל, המלמדות כי המבצע דווקא נשא פירות טובים, וכי יש להתמיד כדי שהללו לא יאבדו. "הדברים בנייר העמדה בכלל לא ישימים בארץ. לגבי הדברים האחרים הנשמעים כאן — אין נייר העמדה מחדש דבר" אומר איתן בר יהושע.

הגראנד־פרי לאופנועים

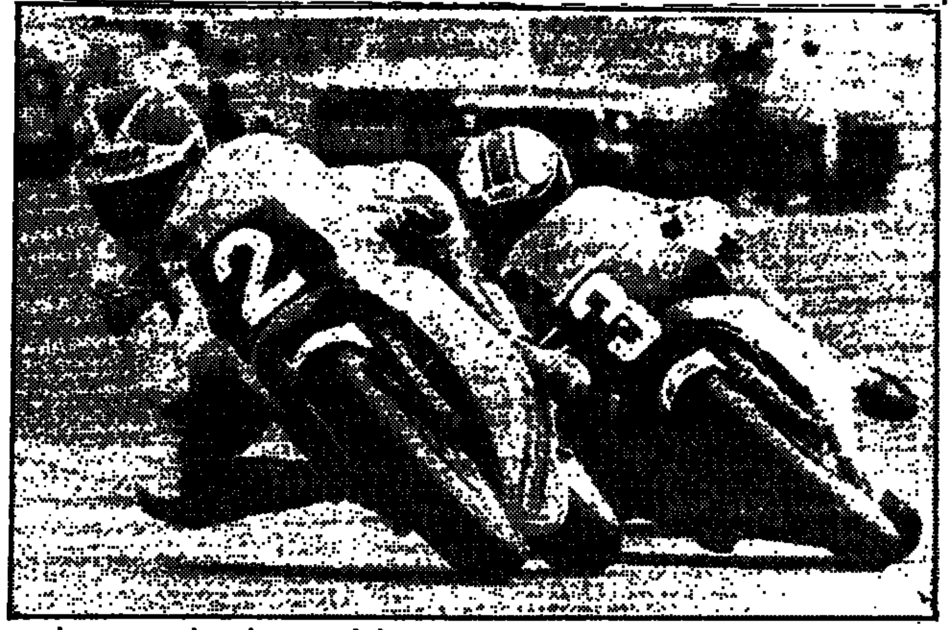

ב־4 באוקטובר היה בארגנטינה מירוץ הגראנד־פרי, לאליפות העולם, על אופנועים. למקום הראשון בקבוצת ה־250 סמ"ק הגיע אלפונסו פונס, מספרד, שדהר על ההונדה שלו (מס' 2 בתמונה). למעשה, כבשו אופנועי ההונדה במירוץ זה את המקומות הראשונים כולם, לאחר שדומיניק סרון מצרפת הגיע בהונדה למקום השני, ומסהירו שימיזו מיפאן, אף הוא בהונדה, הגיע למקום השלישי.

הסולאריות תופסות תאוצה

המכוניות הסולאריות אינן מסתפקות עוד רק בתצוגה. הן יוצאות למירוצים. ב־21.9.87 נערך מירוץ של מכוניות סולאריות במאריס. אחת המכוניות המשתתפות השתמשה בבגמונים שהיו מצופים בתאים סולאריים.

ג'ונתן טניסון, מהוואי, צייד את מכוניתו בתאים סולאריים בדרך מקורית למדי, באמצעות גגון דמוי קשת. הקימור יכול להבטיח קליטה מרבית של קרני שמש גם בשעות הזריחה והשקיעה. הדבר עשוי להעניק לו יתרון במירוץ המכוניות הסולאריות שיתקיים ב־1 בנובמבר השנה באוסטרליה, במסלול בן 2000 המייל שבין דארווין לאדלאייד.

גם היפאנים ישתתפו במירוץ העולמי למכוניות סולאריות באוסטרליה. אחת מתוך ארבע המכוניות הסולאריות היפאניות שם תהיה של חברת הוקסאן (בתמונה), שהדגימה שלשום מסע הדגמה מדרום לטוקיו. כל חלקה השטוח האחורי של המכונית מורכב ממשטח סולארי של 8 מ"ר, המייצר 14.164 ואט ביום. אורך המכונית 5.4 מ', משקלה 250 ק"ג והיא מגיעה למהירות מרבית של 80 קמ"ש

משימות לנהג מקצוען

ב־12 בחודש, בחול המועד סוכות, התקבצו כ־50 משוגעים־להגה שהחליטו לבחון את עצמם קבל עם ועדה.

התחרות נמשכה למעשה שמונה חודשים. האירוע בחול המועד היה השלב הסופי המכריע. מארגני התחרות: מינהל הבטיחות בדרכים, איגוד קציני הבטיחות בתעבורה, בית־הספר לתחבורה של משרד העבודה והרווחה וחברת "נתיבים", שניצחה על התזמורת כולה. מטרות התחרות, לדברי דני שטרוזמן מחברת "נתיבים": לעודד את הנהגים במשך שמונה חודשים שינהגו "כמו בני אדם". כלומר, הקניית הרגלי נהיגה נכונים, תוך השלמות בתיאוריה, שהיו חסרות פה ושם לוותיקים וצעירים. מאחר שלתחרות הורשו לגשת רק נהגי מפעלי תובלה, אגד ודן [illegible] צי רכב קל או כבד, ובלבד שהן מעסיקות גם קציני בטיחות בתי־עבודה — היה בתחרות גם תמריץ להעסקת קציני הבטיחות הללו, התורמים לא־במעט לתחזוקה משופרת ולהקניית הרגלי נהיגה בטיחותית לנהגים ולמעסיקיהם גם יחד.

לתחרות התקבלו נהגים של 20 חברות. השלב הראשון היה תוך מפעלי. הנהגים נופו על־פי מספר התאונות, עבירות התנועה ותחזוקת הרכב. השלב השני היה בעיקרו מבחן עיוני, שנעשה בתוך המפעלים על־ידי מינהל התחרות. לשלב השלישי, הסופי, הגיעו 55 הנהגים המצטיינים מהשלבים הקודמים, שזומנו לבית־הספר למקצועות התחבורה של משרד העבודה, באשדוד.

כלי הרכב הגיעו כל אחד במועד שזומן לו. הם חולקו לחמש קבוצות: סמיטריילרים, אוטובוסים ומשאיות משלושה גדלים: כבדות, בינוניות וקלות. כל אחד מהנהגים היה צריך לעמוד בעשר משימות: נסיעה בדרך, ללא עצירה, בקשת הדומה למעשה לפנייה מעבר לפינה, תוך עצירה בנקודה מסומנת מאחור ובלי לפגוע בשפת המדרכה.

משימה שניה: נסיעה ועצירה בתוך מרכז מטרה מסומן. עוד משימה: נסיעה תוך הזזת מניפות חיצוניות, בלי לגעת במניפות פנימיות, המרחק בין השתיים פחות מ־20 ס"מ. עוד משימה: נסיעה לאחור, תוך הזזת מניפה חיצונית, בלי לגעת בפנימית. פעם הזזת מניפה ימנית ופעם שמאלית, כך שהנסיעה לאחור היא למעשה בסלאלום. עוד משימה: אומדן גובה. הנהג התבקש לומר לשופט את גובה רכבו ולאיזה גובה הוא מבקש להרים את המוט המאוזן. מירב הנקודות במשימה זו ניתנו לנהג שביקש גובה מוט מינימלי, והצליח לעבור מתחתיו ברכבו, בלי לגעת במוט.

משימה קשה לאיפוטות היתה הדרישה לעצור במרחק עשרה מטרים לפני המחסום. הנהג התבקש לבצע, תוך כדי נסיעה, הערכה מדויקת, ככל האפשר, של אומדן אותם עשרה המטרים. היו שדייקו עד לסנטימטרים. משימה אחרת דרשה מן הנהג, שלרכבו נקשר חבל ובקצהו משקולת, לנוע באופן שהמשקולת המתנדנדת ויורדת ככל שהוא מתקדם בנסיעה, תפול "בול" לתוך התבית שלמטה. דרישה אחרת מן המתיימר להיות מקצוען: לעלות בהיקף נסיעה אחד על ראמפה בגלגל השמאלי הקדמי, ולעצור בדיוק על פסגת הרמפה המשופעת. אחרי שהנהגים עברו את כל המשימות, התבקשו לגשת למכשיר ולעמוד בבדיקה של מהירות תגובה.

היו שביצעו את המשימות בקלילות מדהימה. סמיטריילרים מסורבלים ביצעו את הסלאלום לאחור ונגעו במניפות כג'נטלמן המזמין נערה ענוגה למחול. אחרים השחילו את המשקולת לתבית כאילו עסקו בכך מילדותם. אחרים ניסו יותר מפעם — ונכשלו. והיו נהגים, שנראו כזוגבים בתוך כלי הרכב המסורבלים, שעלו על הראמפה ועצרו את הגלגל השמאלי בדיוק בפסגתה, כאילו היה להם פריסקופ הפוך שהדליף להם בחשאי את מיקומה של הנקודה.

מי שצבר את רוב הנקודות בכל אחת מחמש הקבוצות, יזכה בפרס המיוחל: סיור מקצועי באירופה. חמשת המאושרים יסיירו במשך שבוע במפעלים לייצור רכב, במיתקנים להדרכת נהגים ובמתקני רישוי באירופה.

נהג אוטובוס מנסה להשחיל את המשקולת לתבית

נהג משאית מנסה, בנסיעה לאחור, להזיז את המניפה החיצונית
צילם עוזי קרן

אופי בשני ש"ח

מאת שמשון ארליך

ראשיתו של הסיפור במכונית גדולה מתוצרת חברת פורד, בעלת השם ההפרדי סיירה, בבעלותו של ירושלמי בשם רחמן, שהתאהב בצורתה הגמלונית המיוחדת. יום אחד נדהם רחמן לגלות כי מישהו הסיר מגלגלי מכוניתו את צלחות הפליז המבהיקות, ששיוו למכונית חזות אלגנטית, שכעת נעלמה לה.

רחמן עבר לצידה השני של המכונית, וגילה כי לחובב הצלחות האלמוני חסרו כנראה רק שתי צלחות, או שחסרה לו רק אחת, וכאיש הגון ושקול — כפי שאכן התגלה לאחר מכן — הוא נטל את השנייה להבטחת מלאי. בכל מקום, רק שתי צלחות נותרו במכוניתו של רחמן.

כיוון שלא היה משוכנע כבן שחובב הצלחות לא ישוב ליטול עימו ביום מן הימים גם את הצלחות הנותרות, החליט לחרוט בהן את מספר המכונית. אלא שהשיטה לא הוכיחה את עצמה. רחמן הספיק לנסוע עם שני הגלגלים לבושי הצלחות החרוטות ימים ספורים בלבד, עד שמישהו שב ונטל גם אותן, על אף החריטה.

שנה תמימה נסע רחמן במכונית שארבעת גלגליה עירומים. עד שנסע עם מכוניתו לחו"ל, סייר בה מארץ לארץ עד ברגן שבצפונה של נורווגיה. יום אחד עבר ליד מוסך בעיר זו, ונדהם לגלות כי על קירו מתנוססות צלחות של מכוניות מסוגים שונים, ביניהן גם של סיירה.

רחמן בלם את מכוניתו, ניגש אל בעל המוסך, כדי לברר את מחירה של הצלחות. ארבע צלחות רכש במחיר השווה לשני שקלים ישראליים. מחיר מציאה, וכך חזר רחמן ארצה כשכל גלגליו לבושים כחדשים.

לא חלפו יותר מיומיים ולילה בעיר הקודש, ובבוקר השלישי, כשיצא רחמן לעבודתו גילה כי במקום הצלחות החדשות, מכוסים הגלגלים בצלחות שנעלמו לו לפני שנה, נושאות עליהן את חריטת מספר רכבו.

על פי השערתו של רחמן, שאינו חדל להתפעל מבעלי היושר, שגנבו את צלחותיו, נמנע מהם לעשות שימוש מיידי בצלחות המסומנות. הם החזיקו בהן משך שנה באמונה כי שעתן תגיע. זו, אכן, באה.

הטובות — להגה

תחילתו של הסיפור בצורך פשוט: כאשר החברה מתקינה מזגן ברכב, היא מעבירה ללקוח את התשלובת רכב־מזגן בלוויית הדרכה באותו. את ההדרכה חייב לתת אדם מיומן בשני התחומים, נהיגה והפעלת המזגן. מאחר שמדובר בהדרכה ובהסברה, מצאו ב"אלכס" כי נשים יכולות לעשות זאת בדרך נעימה ואמינה יותר מגברים. לא ברור על סמך מה באו לידי מסקנה זו, אבל עובדה: הם העדיפו נשים.

מכאן ועד לצעד הבא היתה הדרך קצרה: הם פירסמו במדור "דרושים" מודעה האומרת כי החברה זקוקה ל"דיילות". עד מהרה התברר, כי אלה שנענו למודעה היו "יפהפיות, שביקשו להיות בחדר ממוזג ולנסוע במכוניות פאר. אבל לעבוד — זאת לא רצו" אומרת סאני איילון, האחראית לנושא בחברת "אלכס".

שבועיים לאחר מכן חזרה החברה על המודעה, בשינוי קטן: הפעם ביקשו "נהגות". סאני איילון אומרת, כי בפעם הזאת רוב הנענות למודעה היו בוגרות ברמה גבוהה: בוגרות תיכון, קצינות לשעבר או בעלות מקצוע אחר. מתוך שפע המועמדות נבחרו חמש, שענו על הדרישות: נהיגה מיומנת ויכולת הידברות עם קהל.

ב"אלכס" למדו את הלקח: אם אתה מעוניין באדם שרוצה לעבוד, פרסם את הצד האפור של העבודה, לא את צדה הזוהר. גם כאשר הדברים אמורים בנשים.

תגמור...
ואם אתה יכול עוד אחד,
על חשבוננו.

תבין את עצמך יומיים מראש. תלבש משהו די רפוי. אתה הולך לפגוש את נתח הבשר הגדול ביותר שעלה על צלחתך בארץ. שלא לדבר על הטעים ביותר.
מנה של קילו צלע עגל – שחום, לוהט, עשוי כהלכה.
ו... אם תוכל מיד אחריו לאכול עוד אחד - אתה שווה מנה על חשבוננו.
כל תענוגות הבשרים מוגשים לך בווייט הול. צלעות, פילה, אנטרקוט, פטה כבד אווז, כיסוני חסילונים. סלטים חופשי וסיומות מקוריות (אם יש לך עוד מקום). אז למה אתה מחכה? קדימה! לעבודה!
steak house WHITE HALL
רח' מנדלי 6 תל־אביב. טל. 03-249282
נגיסה אחת תשכנע אותך

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

ניהול באמצעות פקדונך בסניף הבנק שלך
יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע

מיטב יועצי השקעות וני"ע בע"מ בניהול צבי ספסף ושלמה סימונובסקי
רח' ביאליק 22 טל. 727067, 524214 תל אביב. ותחנה 9 טלפון 290251

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

מכה לבורסה

המסחר בבורסה עמד אתמול בסימן של שיאים. ראשית, זו תקופה ארוכה שלא זכורה ירידה כה חדה במדדי המניות הכללי ללא בנקים, ומספר כה רב של ניירות ערך שבהם נרשם שער מוכרים בלבד. שנית, מעורבותו של בנק ישראל בשוק הבנקאיות כברוקר של האוצר הגיעה אתמול לשיא חדש, כשבנק המרכזי נאלץ לרכוש מניות בנקאיות בהיקף של 50 מיליון שקל, מתוך הצע ראשוני של 212 מיליון שקל שנרשם.

גם בקרנות הנאמנות המתמחות במניות נרשם פדיון שיא של 50 מיליון דולר, שנחזרם כתוצאה מהוראות מכירה של הציבור הרחב. יש לציין כי רוב מוסרי ההיצע החליטו לסגת מפקודות המכירה הראשוניות, לאחר שנוכחו שבנק ישראל קולט את ההיצעים רק בירידות שערים.

אתמול היה היום האחרון שבו יכול היה הציבור הרחב למסור את הוראותיו לגבי הבנקאיות. הסוחרים מורים כי יותר מ-75 אחוז ממחזיקי הבנקאיות ביקשו לפרוק אותן. ירידות השערים החדות מאתמול, שלפי שעה לא לבשו מימדים של מפולת, מוסברים בתגובה אינטנסיבית של הציבור הרחב לאירועי הימים האחרונים בבורסות בעולם. הציבור היה מבוהל אתמול. הדבר ניכר במסירת פקודות מכירה שלא היו מוגבלות בשער.

שאלת המפתח שתקבע את ההתפתחויות בבורסה בימים הקרובים היא האם המפולת בוול סטריט היתה אפיזודה חולפת, או שמא המדובר במשבר בסיסי יותר. מדד הדאו ג'ונס הצביע אתמול על מגמה חיובית, עובדה שיכולה להוביל היום לתפנית גם בבורסה הישראלית. אחת התוצאות של ריבוי שערי המוכרים בלבד היא מחזור מסחר מצומצם ומפתיע למדי במניות הרפשיות, שהסתכם ב-17 מיליון שקל בלבד.

מדד		שינוי יומי ב-%
מדד מניות כללי	120.43	-5.57
כללי ללא בנקים	123.01	-8.53
מדד אג"ח כללי	120.32	-0.37
אג"ח צמוד מדד	120.26	-0.33
אג"ח צמוד מט"ח	118.20	-0.72

קטיפה בתשואות הבנקאיות
רמות התשואה לפדיון במניות הבנקים שבהסדר שבו וקפצו אתמול לרמה המתקרבת ל-16 אחוז, אשר שררה בהם עד לפני מספר חודשים. בנק ישראל חרג אתמול ממנהגו זה מספר שבועות, ועל-פי הנחיות האוצר, קלט את ההיצעים לבנקאיות רק בירידת שער של 3-4 אחוזים. מחזור המסחר בבנקאיות, שהסתכם ב-65.9 מיליון שקל, מלמד כי הקונה העיקרי אתמול היה בנק ישראל. בבורסה אין מוציאים מכלל אפשרות את המשך ההיצעים לבנקאיות היום, אשר עשויות להתייצב ברמת תשואה לפדיון גבוהה יותר.

	תשואה שנתית דולרית ב-%
בל"ל 0.1	15.60
הפועלים ש	15.80
איד"בי. רג	15.87
דיסקונט א	15.91
המזרחי ש	16.41

מוכרים בלבד במר"צ
ב-12 ניירות ערך מתוך 52 ניירות הנסחרים במשתנים במר"צ נרשם בשלב המר"צ שער מוכרים בלבד. עקרונית, תנודת השער במסחר במשתנים היום יכולה להגיע ל-15 אחוז, בניגוד לתנודות של 7% מקסימום בימי המסחר הרגילים. אגב, מן הראוי לציין את ריבוי מספרם של ניירות הערך שבשלב המר"צ נרשם בהם שער ביצוע חלקי. הדבר התאפשר עקב שינוי שיטת המסחר שנהגה לפני מספר שבועות.

בכל זאת קונים מניות
למרות מכת ירידות השערים מאתמול (רק במניית הבנק לפיתוח תעשייה נרשמה עליית שער), ניתן היה להבחין בפעילות סלקטיווית מסויימת. ראשית, ניתן לציין, את כי במספר לא מועט של מניות, נקלטו ההיצעים בירידות מתונות, או בירידות חדות יחסית. מניות אלו כאר פיננות בפעילות איסוף נמשכת, העשעיות על בסיס כלכלי. שנית, ניתן לציין את מספרן הגבוה יחסית של אגרות החוב הניתנות להמרה, ששערן ירד בצורה מתונה יחסית. גופים עסקיים רבים רכשו אגרות אלה, נוכח הבטחת הצמדה למדד שהם מעניקים, ונוכח אופציית ההמרה למניות.

עונש למוכרי המק"מ
בנק ישראל החליט להעניש אתמול את מוכרי המלוות קצרי המועד, המגיעים לפדיון לתקופה של עד 35 יום. הרכש את המלוות בירידות חדות יחסית, שהביאו לעליית רמת התשואה לפדיון אל מעבר ל-16 אחוז לשנה. עם זאת, ראוי לציין כי שערי המלוות ארוכי המועד כמעט ולא השתנו. הדבר מוזהה איתות מצד בנק ישראל על שאין הוא צופה, בטווח הזמנים הקרובים, שינוי משמעותי בריבית במשק.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5417.57	5342.64	-314.99	-5.57
אבוקה	481.34	478.98	-48.69	-9.23
אגוז	253.28	251.69	-4.16	-1.63
אדיר	1689.36	1677.62	-32.08	-1.88
אודם	2512.40	2495.95	-244.00	-8.91
אופיר	1985.74	1972.56	-9.10	-0.46
אור	425.88	422.46	-11.20	-2.58
אורין	142.56	141.59	-2.85	-1.97
אוריי	282.76	280.87	-2.51	-0.89
אורן	797.06	791.61	-25.76	-3.15
אייל	4046.24	3967.88	-60.30	-1.50
איריס	5420.44	5301.64	-223.27	-4.04
איתן	752.92	747.46	-14.08	-1.85
אלון	613.78	608.97	-6.03	-0.98
אלמת	674.35	669.76	-6.43	-0.95
אליכם	100.62	98.25	-3.33	-3.28
ארז	343.59	341.30	-32.12	-8.60
אש	163.35	159.75	—	—
אשל	185.53	184.29	-1.42	-0.76
אתנית	249.85	248.23	-6.94	-2.72
בדולח	2426.00	2410.64	-187.53	-7.22
ברוש	538.72	535.19	-27.37	-4.87
ברק	520.85	517.31	-35.41	-6.41
ברקת	302.80	301.43	-7.91	-2.56
גביש	1549.42	1539.46	-43.69	-2.76
גבע	112.03	110.37	-1.72	-1.53
גורן	437.84	435.17	-9.43	-2.12
גיא	100.67	99.18	-2.51	-2.47
גיל	3406.92	3343.21	-74.28	-2.17
גלית	627.48	620.31	-7.38	-1.18
גוזבן	383.13	380.50	-29.35	-7.16
גוכפית	498.17	494.76	-22.56	-4.36
דולב	240.32	238.46	-6.14	-2.51
דורון	1536.74	1508.48	-16.94	-1.11
דותן	264.42	259.36	-5.35	-2.02
דליה	586.90	577.31	-12.54	-2.13
דנה	348.87	341.71	-23.20	-6.36

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
דקל	410.17	407.57	-42.47	-9.44
הדס	406.51	402.78	-23.38	-5.49
הוד	539.39	530.56	-10.10	-1.87
הבית	2757.22	2703.16	0.00	0.00
זוהר	105.34	103.78	-1.63	-1.55
זיו	130.24	128.34	-2.03	-1.56
זמיר	499.97	496.57	-48.43	-8.89
חוחית	159.51	158.44	-3.70	-2.28
חליפין	137.70	137.38	-1.30	-0.94
חלמיש	214.14	213.29	-0.94	-0.44
חן	145.67	145.38	-1.77	-1.20
חצב	1452.30	1439.52	-37.72	-2.55
טל	6316.27	6248.87	-9.34	-0.15
יובל	442.79	439.97	-7.67	-1.71
יהלום	2397.58	2382.66	-191.07	-7.42
ישורון	384.69	381.44	-24.12	-5.95
יערה	440.19	437.49	-3.39	-0.77
כוכב	339.01	336.74	-31.65	-8.59
כחל	132.38	131.48	-4.29	-3.16
כלנית	647.02	636.26	-13.91	-2.14
כספית	252.42	251.24	-8.34	-3.21
כרמל	150.48	147.44	-4.09	-2.70
כתר	1214.22	1190.60	-35.95	-2.93
להב	4879.81	4788.34	-80.37	-1.65
למשקיע	123.78	122.42	-0.35	-0.29
לפיד	404.14	396.21	-41.00	-9.38
לטם	1855.25	1841.43	-24.34	-1.30
לשם	359.63	358.21	-1.66	-0.46
מבחר	1298.68	1290.65	-13.72	-1.05
מבטח	3812.98	3788.73	-60.64	-1.58
מגן	252.41	250.83	-6.30	-2.45
מגוון	3656.75	3634.50	-120.64	-3.21
מגל	403.19	400.75	-9.51	-2.32
מור	1829.09	1817.30	-175.15	-8.79
מורן	895.05	886.82	-41.33	-4.45
מנה	25474.57	25072.60	-1270.48	-4.82
מיתר	981.86	975.27	-21.73	-2.18
מנוף	4622.99	4594.64	-209.45	-4.36
מעיין	755.58	751.07	-8.37	-1.10
מקשה	366.51	364.96	-0.57	-0.16
מרגלית	1399.78	1390.46	-106.51	-7.12
מרווה	120.80	120.33	-1.25	-1.03
מרום	1288.21	1279.84	-18.03	-1.39
נגה	144.00	141.87	-3.53	-2.43

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
נטיף	310.59	309.31	-31.24	-9.17
נטע	504.51	494.28	-25.73	-4.95
נילי	153.58	151.32	-15.18	-9.12
סביון	664.06	652.93	-22.80	-3.37
סגולה	137.47	136.48	-1.89	-1.37
סלע	356.74	355.18	-1.18	-0.33
סנפיר	511.50	508.01	-8.95	-1.73
סער	393.81	391.59	-17.83	-4.35
ספיר	175.31	175.29	-5.34	-2.96
סריד	375.57	373.37	-22.17	-5.60
עירית	791.09	787.80	-69.93	-8.15
עידן	482.02	475.08	-10.88	-2.24
ענבר	1251.07	1241.39	-23.17	-1.83
ענת	2529.01	2507.85	-167.52	-6.26
עפרוני	482.42	479.16	-6.49	-1.34
ערמון	134.85	134.06	-0.82	-0.61
פזא	1675.21	1664.05	-81.68	-4.68
צבר	556.43	552.54	-16.37	-2.88
צופית	485.64	482.37	-24.15	-4.77
צוק	124.02	124.02	-0.38	-0.31
צמיר	1082.33	1074.24	-14.75	-1.35
צפורה	532.74	525.08	-26.22	-4.76
צברת	1842.06	1830.58	-45.67	-2.43
קלע	2300.83	2296.18	-125.50	-5.18
קשת	101.32	100.68	-1.07	-1.05
רונית	18721.95	18568.15	-1093.09	-5.56
רימון	129.87	129.64	-1.59	-1.21
רקפת	790.66	777.45	-27.39	-3.40
רשף	409.36	406.13	-8.52	-2.05
שכים	436.64	433.78	-5.99	-1.36
שחם	336.70	334.27	-4.65	-1.37
שירה	459.08	456.18	-15.11	-3.21
שמיר	393.70	390.98	-5.48	-1.38
שנהב	790.60	779.61	-74.62	-8.74
שסק	840.31	820.07	—	—
שקד	184.22	182.96	0.70	0.38
תאנה	256.77	255.25	-13.62	-5.07
תדהר	554.00	552.89	-45.16	-7.55
תירוש	533.04	526.99	-4.80	-0.90
תנופה	101.55	100.95	-1.60	-1.56
תמר	236.20	234.81	0.27	0.12
תפוח	193.47	192.11	-2.93	-1.50
תרשיש	1472.09	1462.31	-12.23	-0.83
תשרי	525.35	518.26	-6.63	-1.26

שערי אגרות החוב

שגיא 4.25%

סדרה	שער	שינוי ב%
4101	392.3	+0.1
4102	152.8	+0.1
4103	146.7	+0.1
4104	142.1	+0.1
4301	142.1	+0.1
4302	135.8	--
4303	138.7	--
4304	136.7	+0.1
4105	119.7	--
4106	116.6	--
4107	116.2	--
4108	114.2	--
4109	110.8	-0.1
4110	109.6	--
4201	137.8	--
4204	128.5	+0.1
4205	126.2	+0.1
4206	122.7	-0.7
4207	122.5	-0.7
4208	120.9	-0.7
4209	118.3	-0.7
4210	115.2	-0.7
4211	114.8	-0.7
4212	113.4	-0.1
4213	110.8	-0.1

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	41066	-376
3602	37870	-348
3603	35225	-334
3604	32322	+584
3605	29513	+546
3606	28356	+530
3607	25626	-222
3608	24239	-215
3609	23078	-210
3610	20840	-222
3611	20125	-220
3612	19533	-220
3613	18567	+8
3614	17855	-154
3615	16482	-237
3616	15004	-50
3617	14203	-214
3618	13746	+5
3619	12842	+5
3620	12002	-29
3621	11543	+99
3622	10394	+4
3623	9809	+66
3624	9127	-16
3625	8371	-52
3626	7745	-49
3627	7184	-47
3628	6634	-19
3629	6218	-18
3630	5996	-18
3631	5491	-65
3632	5171	-62
3633	4886	-59
3634	4327	+2
3635	4095	+1
3636	3944	+2
3637	3697	-18
3638	3443	-17
3639	3153	-16
3640	2642	+1
3641	2291	+1
3642	2046	-18
3643	1776	-16
3644	1606	-3
3645	1449	-2

גליל 4.25%

סדרה	שער	שינוי
3701	1213	+27
3702	939.3	+28
3703	800.1	-10.3
3704	685.3	-9
3751	372	-4.5
3752	145.1	-2.5
3753	139.2	-2.5
3901	134.5	-2
3902	128.1	-2
3903	131	-2
3904	128.9	-2
3754	129.9	-2
3755	125.2	-1.9
3756	120.8	-2
3757	118.6	-1.9
3758	116.4	-1.8
3759	116.1	-1.8
3760	114.5	-1.8
3761	112	-1.8
3762	109	-1.8
3763	108.7	-1.8
3764	107.4	-1
3765	104.8	-1
3766	103.6	-1
3791	110.8	-0.2
3792	108.9	-0.1
3826	130.6	-1
3827	128.2	-1
3828	123.8	-0.9
3829	121.5	-0.9
3830	119.3	-1
3831	119	-1
3832	117.4	-1
3833	114.9	-1
3834	111.8	-1

7% ,6% ,4% פיתוח (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3502	193000	--
3503	174000	--
3504	171310	--
3505	164600	--
3521	164750	--
3522	158200	--
3523	149700	--
3524	148900	--
3525	146100	--
3526	146000	--
3527	143200	--
3528	139050	--
3529	139080	--
3530	135730	--
3531	135200	--
3532	131400	--
3533	131100	--
3534	124533	+1235
3535	123700	--
3536	126400	+1000
3537	123600	--
3538	117665	+1165
3539	123500	--
3540	123500	--
3541	118051	-1000
3542	118200	--
3543	112900	--
3544	112960	--
3545	109700	--
3546	109451	--
3547	108800	-600
3548	108580	-1000
3549	103500	--
3550	103200	-100
3551	102780	--
3552	94801	--
3553	94000	-680
3554	94401	--
3555	94100	-250
3556	90100	--
3557	90300	+300
3558	90600	--
3559	86000	--
3560	81750	--
3561	81600	-100
3571	81600	--
3572	82000	-50
3573	81700	--
3574	76000	--
3575	76476	-211
3576	76331	-212
3579	70575	-207
3577	75949	+30
3578	70211	+27
3580	64816	+26
3581	58992	+21
3582	56822	+23
3583	53740	+20
3584	51183	+19
3585	48615	+18
3586	43178	-883
3588	43139	-911
3589	39394	-833
3587	43852	-398
3591	39992	-376
3592	39961	-377
3593	39914	-378
3590	39358	+16
3595	37542	+15
3594	37625	-133

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	161900	--
2002	160500	--
2003	157000	--
2004	155900	--
2005	146100	+100
2006	147150	+50
2007	143000	+100
2008	144900	--
2009	143300	-600
2010	143900	+400
2011	140400	+100
2012	139500	--
2013	140200	+100
2014	137500	--
2015	136200	--
2016	139200	--
2017	134300	+100
2018	134000	+100
2019	133200	+100
2020	130700	+1500
2021	129700	+100
2022	122900	--
2023	124200	--
2024	115000	--
2025	116688	--
2026	119800	--
2027	113900	--
2028	114600	+100
2029	107820	+100
2030	108500	+100
2031	107400	--
2032	105700	+100
2033	100091	+991
2034	102588	--
2035	93500	--
2036	92100	+100
2037	89095	+2595
2038	87300	+100
2039	85400	--
2040	83800	--
2041	80740	--
2051	79800	--
2052	76000	-500
2053	77629	+1677
2055	71912	+1625
2054	71967	+23
2056	66794	+21
2057	64434	+24
2059	58656	+20
2058	66720	+22
2060	63683	+12
2061	43264	+16
2062	39536	+14
2063	37761	+13

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
5 יהד	132.5	+2
ארמון 2508	114.1	--

רמון

סדרה	שער	שינוי
7006	198.1	-1.5
7007	185.9	-4.5
7008	176.7	-4.3
7009	170	-2.5
7010	160.8	-1.5
7011	151.4	-2.1
7012	150.5	-2
7013	142.2	-2
7014	124	-1.6
7015	183.1	-1.6
7016	102.5	-1.7
7017	104.9	-1.7
7018	104.7	-1.7
7019	105.1	-1.8
7020	104.9	-1.8
7021	104	-1.7
7201	102.9	-2.1

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13380	-328
6102	8047	-233
6103	7277	-74
6104	6696	-164
6105	6346	-157
6106	6271	+20
6107	6045	+20
6108	4254	-52
6109	4045	-51
6110	3976	-49
6111	3406	+7
6112	3509	+11
6113	2190	-81
6151	860.3	-87
6152	824.7	-85.5
6153	713.7	-19.9
6154	700.8	-19.6
6155	465.3	+1.6
6156	366.4	-9.9
6157	274.4	-6.2
6158	260	-5.8
6159	226	+0.3
6160	210.4	-0.7
6161	203.7	-0.7
6162	181.4	-3.4
6163	168.8	-7.2
6164	162.4	-7
6165	155.9	+0.1
6166	144.3	-4.1
6167	141.2	-3.9
6168	139	-3.8
6169	135	+0.1
6170	122.9	-3.1
6171	88.3	-2.3
6172	87.2	-2.3
6801	94.6	-1.1

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי
אל אופ	1451	-20
אלביט	220	+0.4
אלתא	1052	--
אלסינט	2168	-65
סאיטקס	951	-17
תדר 84	102.1	-1.8
תדר 85	391	--
הכ היש	240	+8.5
דיס הש	199	+2
כור	166.9	-5.1
כלל	463.7	--
מ'צפ ד	198	--
מ'צפ ב	276	--
מ'צפ י	316	--
דן	133	+5
סל בנ	190.5	+3.8
תיעש	228.4	+3.6

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
בלת.	143.4	-2.2
דיס הש	157	--
כור	138.8	--
כלל	193.5	--
בנ דיס	152.6	--
בינא בנ	144.8	--
בינא בנ	140.5	-1
בינא בנ	128.9	-1.4
לאומי	135.6	--

חבר דיינרס. חייג יין - 03-295858.

חבר דיינרס. חייג עוד היום למועדון היין וקבל ישירות מהיקב לביתך את היין שאתה חפץ בו. לבחירתך 5 יינות הרבעון שנבחרו ע"י טועמי המועדון: ■ לבן חצי יבש, יקבי כרמל ■ אדום קברנה סוביניון, יקבי כרמל ■ לבן סוביניון דן, יקבי מונפורט ■ אדום תבור מזן קריניאן, יקבי אליעז ■ ריזלינג יבש מסידרת מאסטרו, יקבי הברון.
מינימום הזמנה-12 בקבוקים. המשלוח חינם. בנוסף תוכל להזמין גם בקבוק בודד או יותר של יין/משקה כהיל אחר. טל. להזמנות - דיינרס קלוב 03-295858/גב' מזל עד 16.00.

מועדון היין

בחסות דיינרס קלוב.

שערי המניות 20.10.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אוגוה ש	20475	תב	25	-2275	-10	-49
הספנות 0.1			—	הפסקת מסחר		—
הספנות א 0.5			—	הפסקת מסחר		—
כללי לא בהסדר	14998	תב	415	-1667	-10	-2028
טיבר 0.5	8490	מב		-447	-5	-60824

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אידיבי רג 100.0	99150		8404	-3360	-3.3	-28358
אידיבי ב 100.0	99240		85	-3360	-3.3	-164
אידיבי בכ א	583200	תב	1	-35000	-5.7	-24
אגוד 0.1	73765		2729	-2500	-3.3	-6787
דיסקונט ב	126744		210	-4100	-3.1	-276
דיסקונט א	126500		8173	-4550	-3.5	-17405
דיסקונט שה ב	14760		200	-420	-2.8	-251
המזרחי ש	40600		17298	-1570	-3.7	-42857
המזרחי מ	40770		359	-1400	-3.3	-1433
הפועלים מבכ	91000		8.8	-2080	-2.2	-14
הפועלים ש	67400		22956	-2240	-3.2	-81715
הפועלים מ	67400		3176	-2240	-3.2	-18333
כללי א 1.0	171700		910	-5660	-3.2	-1157
כללי שה 7	8189		405	-240	-2.9	-735
בל"ל 0.1	43900		42030	-1355	-3.1	-155197
בל"ל שה 11	16022		658	-500	-3	-3973
מימון המזר 1.0	56825		545	-1900	-3.2	-550
מימון המזר 5.0	28719		135	-1270	-4.2	-149

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אדנים 0.1	24500	תב	30	-1900	-7.3	-51
לאומשכנ ש	9168	מב		-482	-5	-2095
לאומשכנ מ	9025	מב		-475	-5	-57
כרמל ש	5900	מב		-310	-5	-1125
כרמל שה 1	4650		150	-40	-1	-235
בנין ב 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מת משכ ש	2451	מב		-129	-5	-22168
משכן ב ש	3421	מב		-180	-5	-10202
עצמאות 0.1	18000			-400	-2.2	-21
טפחות מבכ ש	18980	תב	71	-2180	-10	-82
טפחות רג ש	19062	תב	445	-2118	-10	-605
טפחות שה 1	10279					
טפחות שה 2	5350		220			-146
ישפד 1.0	3339	מב		-176	-5	-830
ישפד 5.0	2866	מב		-131	-5	-1854
טירב 1.0	7724	מב		-406	-5	-2150

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
שלמון אש	868	מב		-45	-4.9	-96066
התקלאות מבכ א	200800		13			-9
התקלאות מבכ ג	194000			-2000	-1	-1
לאומי תעש' א ש	13205	מב		-695	-5	-1543
פתוח תעש' מבכ	140759	תב	1	-15640	-10	-37
פת תעש' בכ ג	482522		2	-8000	-1.6	-2
פת תעש' בכ גג	287315		2			-1
פת תעש' בכ גגג	291080		1			+1
פת תעש' בכ ד	282206			+2750	+1	+2
פת תעש' בכ דד	67129					
מרכז קבלנים 5.0	1128	מב		-59	-5	-41871
תיירות בכ	220000					
כלל ליסינג 0.1א	21209	מב		-1116	-5	-151
כלל ליסינג 0.5ב	18430	מב		-970	-5	-1136
כלל ליסינג אגוח	17099	תב	67	-1900	-10	-187

ביטוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אילון	120	מב		-5	-5.1	-37499
איתן	131	מב		-7	-5.1	-56513
אררט 0.1	1045	מב		-55	-5	-5576
אררט א 0.5	738	בה	2677	-82	-10	-15176
בטוח משנה 0.1	378	מב		-28	-5	-7096
בטוח משנה 0.5	289	מב		-11	-5	-57926
משנה אופ	267	מב		-20	-7	-12152
משנה הש	102		191355	-4	-5.8	-285455
הדר 1.0	178.5	מב		-5	-5.1	-69630
הדר 5.0	157.5	מב		-5	-5.1	-93744
הדר אופ סד 2	144	תב	16589	-26	-15.5	-21962
הפניקס 0.1	740		34471	-34	-4.4	-35064
הפניקס 0.5	549	תב	2546	-55	-9.2	-3835
המשמר-הראל 1.0	5985	מב		-315	-5	-6329
המשמר-הראל 5.0	4484	מב		-236	-5	-12506
מנורה 1.0	1915	בה	200	-213	-10	-276
מנורה 5.0	1409	בה	300	-157	-10	-606
סהר 3 1.0	375			-20	-5.1	-53027
סקורית 0.1	1102	תב	14237	-123	-10	-16430
צור ש	293	מב		-15	-4.9	-70124
ציון החזקות 1.0	5821		1	-58	-1	-1
ציון החזקות 5.0	1598	מב		-83	-5	-730

מסחר

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אינטר גאמא 1 ש	902	מב		-48	-5.1	-15894
אינטר גאמא 5 ש	[illegible]	מב		[illegible]	[illegible]	[illegible]
מגור עזרא 1.0	933	מב		-49	-5	-84451
מגור עזרא אופ	547	מב		-49	-8.2	[illegible]
כלל אופ 4	319	מב		-31	-8.9	-177947
כלל אגח 2	146.8	מב		-8	-5.2	-154197
קיסטל 1.0	769	מב		-41	-5.1	-25894
רפק 0.1	23275	מב		-1225	-5	-3.9
רפק 0.5	18905	מב		-995	-5	-127
שופרסל א 2.0	13252	מב		-698	-5	-6607
שופרסל אופ	5605	תב	2360	-1395	-19.9	-3875
שופרסל אגח	106		408173	-3	-2.8	-747287

שירותים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אמנא	393	מב		-21	-5.1	-134785
ספנות הספקה 0.1	898	מב		-47	-5	-15596
ספנות הספקה 0.5	383	מב		-16	-5	-91780
קרור 0.1	1098	מב		-58	-5	-15971
קרור 1.0	239	תב	191399	-27	-10.2	-216167
מוסי שרותה 0.1	2014	מב		-106	-5	-2768
מוסי שרותה 0.5	945	תב	12387	-105	-10	-10295

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
גלי זהר 1.0	2916	מב		-154	-5	-88.3
גלי זהר 5.0	2095	מב		-110	-5	-480
מלונות דן 1.0	1487	מב		-78	-5	-4679
מלונות דן 5.0	1149	מב		-61	-5	-6565
חוף האלמוג 1.0	6447	מב		-339	-5	-819
כנט מר 1 ש	2681	תב	129.9	-298	-10	-54.9
מלונות הירדן	2439	תב	385	-271	-10	-693

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
איכות מחשבים	665	מב		-35	-5	-7182
תהלב. 1.0	256		80734	-7	-2.7	-86585
יעגא 1.0	7030	מב		-370	-5	-1014
מ.ל.ל. 1.0	14012	מב		-738	-5	-161
מ.ל.ל. 5.0	3040	מב		-160	-5	-7584
ניקוב מחשבים 1	861		26417	-37	-4.1	-28355
ניקוב מחש' 5	342	מב		-18	-5	-25767
ניקוב אופ סד 2	735	תב	12520	-140	-16	-16804
תים מחשבים 1.0	585	תב	15369	-60	-9.3	-17244

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אגין 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אגין 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
אזורים אופ	726	מב		-74	-9.3	-75974
אזורים אגח	142		38195	-12	-7.8	-97930
אילון 1.0	352	מב		-19	-5.1	-62598
אל-רוב 1.0	301	תב	24495	-34	-10.2	-87252
אפריקה 0.1	50287	מב		-2643	-5	-1367
אפריקה אופ	27857	מב		-2643	-8.7	-1219
אדיס	4180	מב		-220	-5	-701
אלרן 0.1	3467	מב		-183	-5	-5288
אלרן 0.5	2460	מב		-130	-5	-12885
בינוין 1.0	2897	מב		-183	-5	-2351
בינוין 5.0	2479	מב		-131	-5	-5540
דנקור 1.0	6080	מב		-820	-5	-1494
דרור 0.1	171	מב		-9	-5	-28155
דרור 0.5	154.5	מב		-7	-5	-42390
הנסלול 1.0	931	מב		-49	-5	-1309
הנסלול 5.0	504	מב		-27	-5.1	-2120
חלב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
חלב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
חברה לירושלים	294	מב		-16	-5.2	-174020
ירושלים אופ	99	תב	34092	-22	-18.2	-85522
נבים 0.1	4631	מב		-244	-5	-11058
נבים 0.5	3799	מב		-200	-5	-15625
ישפרו 0.1	3420	מב		-180	-5	-7071
ישראלום 1.0	1076	בה	9000	-120	-10	-17570
ישפר ש	18525	מב		-975	-5	-1809
גוף פיתוח 1.0	10350	מב		-545	-5	-746
לומיר 1.0	4761	מב		-250	-5	-2860
לומיר 5.0	2042	מב		-108	-5	-5051
מתב 1.0	361	מב		-19	-5	-82049
מתב אופ 2	217	תב	4460	-24	-10	-15480
מתב אגח	113		50800	-5	-2.6	-50896
מגורי בניה 1.0	597	מב		-32	-5.1	-21145
מישאל 5.0	308	מב		-16	-4.9	-71727
מישאל אופ	118	תב	40645	-32	-21.3	-49254
מנרב 5.0	1439	מב		-76	-5	-5618
מרלו 1.0	1504	מב		-79	-5	-17712
לידנשטין 1.0	450	מב		-24	-5.1	-10019
לידנשטין 5.0	171	מב		-9	-5	-120741
ליפשיץ 1.0	433	מב		-23	-5	-44618
ליפשיץ 5.0	285	מב		-15	-5	-153395
ליפשיץ אופ 1	172	מב		-15	-8	-126730
ליפשיץ אגח	102		329850	-4	-3.8	-1080795
נאות אביב 0.5	3895	מב		-205	-5	-3162
נכסי אזורים	304	מב		-16	-5	-230678
סהר החזקות 1.0	798	מב		-42	-5	-4518
סופר 1.0	5700		780			+143
עמר ושלע סד 1 ש			—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	3228	מב		-170	-5	-2325
קיסריה 0.5	1410	מב		-75	-5.1	-2580
רומנו 1.0	380	מב		-20	-5	-12464
רומנו 5.0	195.5	מב		-8.5	-5.1	-59187
הנבין אופ	1046	מב		-92	-8.1	-7127
הנבין אגח	120		171609	-7	-5.5	-212994

חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מטעי הדר 0.1	2763	בה	800	-307	-10	-1527
מטעי הדר 0.5	2660	מב		-140	-5	-8601
מהדרין 0.1	6441	מב		-339	-5	-11429
מהדרין אופ	3592	תב	295	-550	-13.3	-1675
נכסי הדרים 1.0	1649	מב		-87	-5	-12285
פריאור 0.5	2475	מב		-130	-5	-7613

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אסיס	1918	מב		-101	-5	-6334
בלומפרוסט 1.0	1500	תב	1519	-382	-20.3	-1219
בלומפרוסט 5.0	848	מב		-45	-5	-1137
דובק בכ ש	5453	מב		-287	-5	-13494
דובק בכ מ	5463	מב		-287	-5	-12056
זגלל 1.0	505	מב		-27	-5.1	-5177
זגלל 5.0	558		30	-6	-1.1	-30
זגלל אגח	102		9477	-4	-3.8	-189658
טמפו בירה 1.0	32500	מב		-1700	-5	-195
טמפו בירה 5.0	26125	מב		-1375	-5	-744
יטבד 1.0	1098	תב	1335	-106	-8.8	-2474
יטבד א 5.0	689	מב		-36	-5	-5509
יטבד אופ 2	419		299	-51	-10.9	-2901
פן 1.0	595	מב		-31	-5	-10521
פן 5.0	460		1813			
כפוליס 1.0	16834	מב		-886	-5	-1634
עסיס ב 0.5	372	מב		-28	-5.1	-87063
עגול שקל 1	2815	מב		-148	-5	-725
שמן מבכ א	1721	מב		-91	-5	-6405

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אירגון מר 1 ש	542	מב		-28	-4.9	-49958
אירגון אופ	328	תב	4495	-57	-14.8	-28983
אירגון אגח	104	תב	23293	-5	-5.9	-40213
אופים 1.0	684	בה	700	-76	-10	-2995
אופנת בדוך 1.0	494	מב		-26	-5	-20635
אופנת בדוך 5.0	333	מב		-17	-4.9	-16500
אתא א	369	מב		-21	-5.4	-173208
ארגמן רג ש	12065	מב		-635	-5	-1664
דלתא-גליל 1.0	2826	מב		-149	-5	-32307
דלתא-גליל א 5.0	2325	מב		-122	-5	-22624
טויות כאתר 1	1440		50	-60	-4	-67
טויות כאתר 5	731	בה	118.8	-81	-10	-18.8
ויטלם 1.0	305	מב		-16	-5	-26415
ויטלם 5.0	250	מב		-13	-4.9	-22357
ווריטן 1.0	5356	מב		-282	-5	-595
זיקית 1.0	2080	מב		-110	-5	-11040
זיקית 5.0	1638	בה	5000	-182	-10	-16976
זיקית אופ	841	תב	4065	-219	-20.7	-6714
כותר	272	מב		-14	-4.9	-43652
כותר אופ	144	בה	4423	-29	-16.8	-28796
לודזיה 0.1	1807	מב		-53	-5	-5107
לודזיה 0.4	774	מב		-41	-5	-38310
ליגת 1.0	291	מב		-15	-4.9	-74012
מקס 0.1	4893	מב		-257	-5	-1048
מקס 0.5	2945	מב		-155	-5	-1451
עיט 1.0	427	מב		-22	-4.9	-19108
עיט 5.0	244	מב		-13	-5.1	-60822
עיט אופ	196	בה	12965	-36	-15.5	-79153
עיט אגח	109	תב	30165	-10	-8.4	-61102
עמק פרינה 1 ש'	285	מב		-15	-5	-92679
עמק אופ	170	מב		-15	-8.1	-54437
פולגת א	1605	מב		-85	-5	-18394
פולימן א 0.5	10877	מב		-573	-5	-517
פרנר	807	מב		-42	-5	-2735
גיבור סברינה	8835	מב		-465	-5	-1760
תעש רוגוזין 1.0	2205	תב	991	-245	-10	-2015

שוף נאמנות
בטוחה
כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל.

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אורדן 0.1	9263	מב		-487	-5	-2990
אורדן 0.5	7385	בה	500	-815	-10	-1529
אלומת 1.0	7455					
אלומת 5.0	5391	תב	50	-599	-10	-50
כבלים ש	380	מב		-20	-5	-86885
כבלים אגח	98.5		329563	-5	-2.5	-615290
התוף 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
התוף 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
התוף אופ			—	הפסקת	מסחר	—
זיקה 1.0	[illegible]	מב		[illegible]	-5	[illegible]
זיקה 5.0	[illegible]				-5	[illegible]
קופסאות פח 5.0	3790	מב		-200	-5	-6290
כלי ציון 1.0	2793	מב		-147	-5	-9121
כלי ציון 5.0	1225	בה	3158	-136	-10	-17664
כלי ציון אופ	250		7443	-116	-31.7	-10383
מתכן 1.0	696	מב		-37	-5.1	-2334
קרנבי 1.0	242	מב		-13	-5.1	-53986
קרנבי 5.0	142.5	מב		-5	-5	-79211
מחשן 0.1	36176	מב		-1904	-5	-103
מחשן 0.5	14258	מב		-750	-5	-537
פקר פלדה 1.0	2367	בה	2082	-265	-10	-8919
קינג 1.0	897	מב		-47	-5	-1450
קינג 5.0	515	מב		-27	-5	-11182
קליל 1.0	2280	מב		-120	-5	-8303
קליל 5.0	1900	מב		-100	-5	-3399
קליל אופ	800	תב	1458	-200	-20	-4491
קליל אגח	108	תב	60654	-10	-8.5	-70961
שלדות 5.0	5975	בה	118	-1055	-15	-832
תעשיות לכיש 1.0	920	תב	368	-90	-8.9	-568
תעשיות לכיש 5.0	491	בה	804	-55	-10.1	-5680

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אלבית 5.0	367200	בה	80	-40800	-10	-737
אלקו 0.1	7315	מב		-385	-5	-420
אלקו 0.25 ש	4726	מב		-249	-5	-5938
אלקו 0.25 מ	4607	מב		-243	-5	-256
אלקטרה 0.1	2089	מב		-110	-5	-12530
אלקטרה א 0.5	1572	מב		-83	-5	-27480
אמת 5	990	תב	7111	-220	-18.2	-16282
אמת 3	1485	תב	18402	-65	-10	-80802
אורית 1.0	22230	מב		-1170	-5	-2206
כלל תעש אלק'	2160	בה	14750	-240	-10	-31945
סמקונדיקס 1.0	1359	מב		-71	-5	-16461
סמקונדיקס 5.0	1016	מב		-54	-5.1	-25341
פינמור 1.0	543	מב		-29	-5.1	-9962
פינמור 5.0	452	מב		-23	-5.1	-14789
ציקלון 1.0	1767	מב		-93	-5	-1066
ציקלון 5.0	900	תב	772	-60	-6.3	-779
קנבסקין אילי 1	5913	בה	100	-657	-10	-329
קנבסקין אילי 5	2875	תב	100	-200	-6.5	-530
ת.א.ת. 1.0	1140	מב		-60	-5	-4878
ת.א.ת. 5.0	580	מב		-30	-4.9	-52499
ת.א.ת. אופ 1	14800	בה	1	-300	-2	-2
תדאה	760	מב		-40	-5	-26999

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
א.ב. תעשיות 1.	171.5	מב		-9	-5	-451856
א.ב. אופ	552	בה	6121	-108	-16.4	-24499
א.ב. אגח	125	תב	298850	-8	-6	-412390
אקרשטיין 1.0	552	תב	25809	-61	-10	-26969
אקרשטיין 5.0	384	מב		-20	-5	-80851
אקרשטיין אופ	521	תב	12757	-101	-16.2	-18925
אקרשטיין אגח	128	תב	230549	-10	-7.3	-252549
אדים בטון	147.5	מב		-5	-4.8	-162064
בלוס אופ	86.5	בה	87400	-5.5	-15.2	-282043
בר-און 1.0	1250		169			-19
בר-און 5.0	640	תב	1379	-71	-10	-3179
ברומטקס 1.0	6550	תב	25	-725	-10	-7.8
ברומטקס 5.0	2850	מב		-150	-5	-1887
חלב. 1.0	885	מב		-46	-4.9	-3282
חלב. 5.0	635	תב	761	-45	-6.6	-1111
מגדל השק בתעש	580	מב		-30	-4.9	-15176
מוצאיקה ולפנן 1	28943	מב		-1102	-5	-4
מוצאיקה ולפנן 5	14000					
נבב קיסריה	418	מב		-22	-5	-111704
נבב קיסריה אופ	183	תב	18137	-44	-19.4	-29158

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אבן 5.0	1976	מב		-104	-5	-50281
אליאנס ב	1935	בה	191	-215	-10	-694
גל תעשיות 1.0	665	מב		-35	-5	-8544
גל תעשיות 5.0	418	תב	4937	-46	-9.9	-6437
גל אופ	239		89452	-50	-17.3	-124253
גל אגח	98		170588	-5	-4.9	-228390
דשנים 0.1	3515	מב		-185	-5	-1406
דשנים 0.5	1615	מב		-85	-5	-11141
חיפה כימ' 10.0	884	מב		-46	-5	-135174
ליטנקר 1.0	2170		682	-80	-3.6	-1088
מקסימה 1.0	6942	מב		-365	-5	-315
מקסימה 5.0	4885	מב		-257	-5	-407
טן 1.0	25795	מב		-1357	-5	-526
טן 5.0	28497	מב		-1079	-5	-329
פריקלאס	495	מב		-26	-5	-47518
פריקלאס אופ	170		31140	-10	-5.6	-70945
קים כימיקל 1.0	4817	מב		-255	-5	-2708
קים אופ	2493	תב	2059	-507	-16.9	-3479
קים אגח	105		81427	-5	-4.6	-191527
תיא 5.0	3705	מב		-195	-5	-1952
טרמודים 10.0	54910	מב		-2890	-5	-1481
תרו א 5.0	8300		126			

עץ, נייר ודפוס

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
כתר	222	מב		-11	-4.7	-176507
רשון 1.0	8585	מב		-441	-5	-163
רשון 5.0	5605	מב		-295	-5	-81
תמן 1.0	9900	בה	900	-1100	-10	-1435
יפה 1.0	1711	מב		-90	-5	-5300
לביר אשקלון 1	608	מב		-52	-5	-16633
פולס ב 0.5	45600	מב		-2400	-5	-179
סקאניה 1.0	2698	מב		-142	-5	-343
רים 0.1	452	בה	2571	-48	-10	-5566
רים 0.4	257	מב		-13	-4.8	-27649
תעל ב 0.2	18150	מב		-850	-4.5	-1909

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אבדין 1.0	380	מב		-20	-5	-15280
אבדין 5.0	171	בה	24259	-19	-10	-71656
חמישה יהד	2808	תב	491	-312	-10	-594
הנפולק 1.0	1294	בה	1272	-144	-10	-2635
הנפולק 5.0	1307	מב		-69	-5	-5119

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
כור בכ ש	6910	תב	1100	-766	-10	-565.3
תעשיות אופ	155	תב	219390	-16	-9.4	-105043
תעשיות אגח	107.5	תב	105000	-6	-5.5	-231763

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אטיק ש	7410	מב		-390	-5	-1148
אוסקוה 0.1	57.5	בה	25242	-5	-10.2	-129532
אלגר ש	1325	מב		-70	-5	-17758
אפיק 1.0	361	תב	40721	-40	-10	-42119
אפיק 5.0	236	תב	35262	-26	-9.9	-46941
גולת 1.0	1057	תב	514	-118	-10	-839
גולת אופ	784	תב	155	-100	-11.5	-587
גולת אגח	105.5		18880	-3	-2.8	-28730
דנבאר 1.0	618	מב		-32	-4.9	-7515
דנבאר 5.0	423	מב		-22	-4.9	-3852
חברה לישראל 5.0	4275	מב		-225	-5	-42721
הלפמן 0.1	115000			-5000	-4.2	-1
הלפמן 1.0 ש	23560	מב		-1240	-5	-419
אבטא א 0.5	22667	מב		-1193	-5	-354
פועלים השק ש	832	בה	27360	-93	-10.1	-103294
דיסקונט השק אופ	1270	תב	37500	-150	-10.6	-84433
דיסקונט השק אגח	108	תב	446794	-8	-6.9	-536768
מזרחי השק ש	31350	מב		-1650	-5	-222
מזר השקאגח 124	12659					
חירון 1.0	1967	מב		-103	-5	-881
חירון 5.0	1208	מב		-63	-5	-12478
יצוא ש	12350	מב		-650	-5	-716
ירדן א 0.1	1568	מב		-82	-5	-1667
כלל 50.0	1262	מב		-67	-5	-13691
מצור 0.1	450	תב	5267	-50	-10	-9238
מצור א 0.5	391	תב	2001	-43	-9.9	-5729
מצור אופ	218		2366	-14	-6	-11116
מצור אגח 1	119		3000	-2	-1.7	-100300
פז השק ש	2603	מב		-137	-5	-20642
פזה א 0.1	8313	מב		-457	-5	-894
פזה 0.5	6270	מב		-330	-5	-6369
פריון ב 2.5	13825	מב		-727	-5	-6653
קרדן 1.0	92.5	בה	49459	-0.5	-10.2	-95367
קרדן 5.0	67.5	מב		-5	-6.9	-56999
קרדן אופ	45	תב	175956	-5	-18.1	-281373
קרדן אגח	100		41770	-2	-2	-71550

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בית מ			—	הפסקת	מסחר	

רשימה מקבילה

מסחר שירותים מלונאות מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
הראל 1.0			—	הפסקת	מסחר	
יטקל	265	מב		-14	-5	-6978
קונטרקטים 0.1	834	בה	2441	-93	-10	-4859
קונטרקטים 0.5	432	תב	5457	-48	-10	-12588
קונטרקטים אופ	135	תב	17546	-55	-20.6	-24129
קסל 1.0	699		1328			
תבל	277	מב		-15	-5.1	-7284
בני הדר	142.5	מב		-5	-5	-151428
בני הדר אופ 1	112	מב		-5	-6.3	-267732
החברה הישראלית	72.5	מב		-4	-5.2	-145587
דנה מימון 1.0	6365	מב		-335	-5	-1207
כלל מחשבים 1.0	7552	מב		-398	-5	-269
משוב מחשבים 1.0	402	מב		-21	-5	-4437
משוב אופ	261		1560	-17	-6.1	-549
רשף	565	מב		-30	-5	-6285

נדל"ן בינוי חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אמבונים 1.0	1380	מב		-73	-5	-4165
בן-יקר גת 1.0	4284	מב		-226	-5	-725
דוזקר 1.0			—	הפסקת	מסחר	
דוזקר 5.0			—	הפסקת	מסחר	
שדר 3.0	1834	מב		-97	-5	-2098
רסקו מבכ'	2308	מב		-122	-5	-288
רסקו רג	1928	מב		-102	-5	-989
שכון 5.0	2090	מב		-110	-5	-10287
שכון אופ	710	תב	1158	-120	-14.5	-2583

תעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מיפ גליקו	374	מב		-20	-5.1	-3729
אקרטון 5.0	1396	מב		-73	-5	-610
מתכת טרום 1.0	75	מב		-4	-5.2	-162118
מתכת טרום אופ	26.5	תב	161051	-5	-22.1	-249941
אלקל	174	מב		-9	-4.9	-41960
אלקל אופ 2	66	מב		-9	-12	-117035
דקסטר 1.0	2035	מב		-107	-5	-470
נקה כימיקל 1.0	4751	מב		-250	-5	-512
ת.ג.ל. 1.0	1615	מב		-85	-5	-123
ת.ג.ל. 5.0	1709	מב		-90	-5	-167
אורדע פרינט	732	מב		-38	-4.9	-43410
סלין	546	מב		-29	-5	-55580
פז תן	405	בה	5508	-45	-10	-13952
מאגרי טכנולוגיה	133	תב	16808	-9	-6.3	-17284

השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
איתם	460	מב		-25	-5.2	-4700
איתם אופ	123.5	תב	6919	-8.5	-28.2	-7919
אבישר בכ	1407	מב		-74	-5	-5013
ישום החזקות	171	מב		-9	-5	-112945
ישום אגח-אופ	104.5	תב	57500	-18	-14.7	-121934
לבריק 0.1	1572	תב	226	-400	-20.3	-1267
לבריק 0.5	588	מב		-31	-5	-1535
עוז השק ב 0.1	2160	מב		-114	-5	-735
עוז השק ב 0.5	1092	מב		-58	-5	-1612

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דלק נפט 1	4180	מב		-220	-5	-3119
דלק נפט 5	2318	בה	500	-258	-10	-2687
דלק חיפ' אופ 2	1422	תב	3267	-258	-15.4	-3828
פז חיפושי נפט	25365	מב		-1335	-5	-1100
יגאל 5.0	578	מב		-30	-4.9	-233828
יגאל אופ	189		140150	-19	-12	-392406
מגנ. 1.0	5869	מב		-309	-5	-2011
מגנ. 5.0	2907	מב		-153	-5	-4191
פראיל ב 0.3	6551		133			-148
נפטא ש	2669580	מב		-140500	-5	-17

משתנים

שם נייר ערך	כלל מחזור ערך נקוב	שער קבע משתנים בנקודות	שער מר"צ בנקודות	שינוי יומי כולל %	מס' עסק' כלל במשתנים
בנק בינלאומי 05		7961	7564	-11.64	
הסנה ש	18800	263	249	-12.01	9
כלל סחר	96127	405	384	-11.93	28
שופרסל ב 10.0		10579	9821	-12	
דלק 1 ש	9520	2559	2482	-12.01	22
אפריקה 1.0	857	40561	38380	-12	10
אזורים 1.0	19600	985	982	-11.89	34
נכסים ובנין	1000	3137	2968	-12.01	5
הכשרת הישוב	231	65684	62153	-12	2
כלל נדלן	37400	695	656	-11.95	30
עלית	945	15192	14376	-12	
פולגת ב 4	17414	919	869	-12.04	14
קופסאות פח 1.0	11685	4106	3885	-12	26
אלרון 3.0	11	282873	267665	-12	
מבע ש	240	11805	10413	-12	4
ים המלח	39114	2725	2577	-11.99	28
פטרוכימים 10.0	6000	817	773	-11.96	6
מפעלי נייר 10.0	228	349435	330649	-12	29
מרכזית ב 0.1	900	12651	11971	-12	15
כלל תעש' 1.0	375625	225	213	-11.98	32
אירבב פתוח 2.0	7186	8885	8406	-12	12
אלרון ש		1088	1030	-11.97	
חברה לישראל 1.0	320	4252	4023	-12.01	2
דיסקונט השק ש	28940	2492	2358	-12.01	23
כלל 10.0	69403	1188	1124	-11.98	20

אתמול, צהריים, 20.10.1987 באירופה

מכירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.6705/1.6715	ל"י שטרלינג
מרקים גרמניים	1.7900/1.7910	ל-$ ארה"ב
פלורינים הולנדיים	2.0145/2.0155	"
פרנקים שוויצריים	1.4855/1.4865	"
פרנקים בלגיים	37.28/37.30	"
פרנקים צרפתיים	5.9850/5.9900	"
לירטות איטלקיות	1293.30/1294.30	"
ינים יפניים	142.55/142.65	"
$ ארצות הברית	1.2778/1.2783	[illegible]

שער הזהב $ 481.60 ארה"ב לאונקיה לזהב פיקסינג

מכירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ל"ש	פ"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.6680/1.6691	1.4792/1.4805	1.7833/1.7845
3 ח'	1.6645/1.6669	1.4681/1.4696	1.7713/1.7725
6 ח'	1.6598/1.6613	1.4615/1.4533	1.7542/1.7556

הנתונים נמסרו על-ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

صكا من الاحل

هكذا من الاهل

מכתבים למערכת הארץ

טיפול שורש יותר חשוב מאידה נודל

ביום א' 11.10.87 בשידור "ערב חדש", פנה ח"כ פנחס גולדשטיין לעיתונאי הטלוויזיה ורשות השידור, בבקשה להקרין ביום חמישי, מוצאי חג שמחת תורה, את בואה ארצה של אידה נודל.

מתוך הדבר על שנבצר מח"כ פנחס גולדשטיין הנכבד מלהבין: שעקירת הרע עם השורש, היינו ני־קוי יסודי של רשות השידור והט־לוויזיה מכל האלמנטים השליליים למיניהם, ומכל אוכלי הלחם חסד למיניהם, הרבה יותר חשוב ובכבוד מהקרנת בואה של אידה נודל, עם כל הכבוד לה.

הסכמת השידורים הנוכחית, היא הזדמנות נפלאה, מצוינת ובלתי חוזרת, לעקור את הרע והרקב אשר פשט ברשות השידור הישראלית. כפי שאומר הפתגם הרוסי: הכה בברזל כל עוד הוא חם.

נחמן קיפרמן
חיפה

דרך אחרת ליהדות בכפיה

מפליא שגדעון אלה, שמתמצא בנבכי יהדות התפוצות, קובע שרוב מנת הארגונים הדתיים הגדולים בארה"ב קראו קריאות בנושא השבת בירושלים ("הארץ" 4.10.87).

הרי הכותב המכובד יודע שהאר־גונים הדתיים הגדולים הם היהדות המתקדמת והקונסרבטיבים שמספרי חבריהם עולים בכמה מונים על ארגוני האורתודוכסיה. (כ־10% מי־הודי ארה"ב מאוגדים במסגרות אור־תודוכסיות מול למעלה מ־60% יהו־דים ליברלים).

חשוב שידעו תושבי ישראל שלא כל יהודי ארה"ב המאוגדים בארגונים דתיים, תומכים בכפיה דתית ובהתנהגות ירושלים. חשוב שנדע שיש דרך אחרת מיהדות בכ־פיה: יהדות בדרכי נועם המאפשרת ליהודי המאמין להתפלל ולסעוד עם משפחתו ליד שולחן השבת וליהנות מתוכנית של "עונג שבת" שעיקרה תרבות יהודית מתפתחת נושמת ומגיבה.

מאיר אזרי
מנכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת
ירושלים

איננו "מצפצפים" על החוק

נילי מגידלר לא עשתה עמנו צדק כשהגדירה אותנו "קבוצה של מפירי חוק" על כך שאנו מנסים להקים ברחובות בית ספר תלי"י שבו לומ־דים ילדים בעלי רקע שונה בתחום הדתי/חילוני ("הארץ", 16.10.87).

כאנשים הרגילים בחינוך לע־רכים, הביטוי הזה כאב לנו במיוחד. הכוונה להפר חוק כלשהו רחוקה מאתנו מרחק רב. אנו גם דוחים את הניסיון לשייך אותנו לתופעת "החינוך האפור". אנחנו נתונים במעגל קסמים. שכן מספר התלמי־דים הקטן אינו מאפשר לנו לזכות במימון פורמאלי (על אף גישתם האוהדת של כל הגורמים הנוגעים בדבר), ואילו חוסר המימון מונע הצטרפות גדולה יותר.

זהו שלב מעבר הכרחי, שאותו עברו ועוברים בתי ספר מורשים אחרים בזמן התהוותם. אולם מסגרת תלי"י מוכרת ע"י משרד החינוך, ויל־דינו לומדים לפי תוכנית הזרם הממלכתי, בכיתות נאותות ובהדר־כת מורות מוסמכות. לבסוף, הגב' מגידלר הוציאה דברים מהקשרם כשהסיקה את המסקנה שהורי תלי"י "אם יקבלו מכתב מהרשויות שהם מפירי חוק חינוך חובה, זה לא יבהיל אותם".

מה שנאמר על־ידי הוא שחשש כזה עשוי להסביר את התנהגותם של הורים שנשרו ברגע האחרון; אין זה אומר שאלה שנשארו נוהגים או נהגים "לצפצף" על החוק, כפי שמשתמע מהמשפט הנ"ל.

אנו מקווים שהמצב הזמני הנוכ־חי יבוא על פיתרונו בהקדם, ע"י צירופו של בית הספר שלנו כסניף של בית ספר אחר באזורנו, כך שבשנה הבאה תוכל העירייה להציג את תלי"י כאפשרות רשמית לכל דבר (ולא פרטית) גם לתלמידי רחובות.

ד"ר אברהם ארביב
רחובות

מעמד "הקהל" היה גם לפני 7 שנים

בעתונכם מתאריך כ' בתשרי תשמ"ח, 13.10.87, בעמוד 3 בכתבה על מעמד הקהל נאמר, כי הטכס הממלכתי "זכר למעמד קהל" נערך לראשונה מזה שנים, ובתגובה של משרד הדתות צויין בשער כי זה הטכס הממלכתי הראשון בישראל. מכיוון שמעמד הקהל נערך לפי הכתוב בתורה אחת ל־7 שנים כדי לא לעבור על "מדבר שקר תרחק" עלי להעמיד עובדות על אמיתן.

לפני 7 שנים, במוצאי שנת השמ־יטה הקודמת בחול המועד סוכות שנת תשמ"א, ערכה הרבנות הרא־שית לישראל מעמד ממלכתי של הקהל ברחבת הכותל המערבי בהשתתפות הנשיא דאז, יצחק נבון, הרבנים הראשיים לישראל דאז, כל רבני ישראל וקהל רבבות.

את הטכס ערכנו ביום הראשון של חול המועד סוכות כפי שההלכה מחייבת ולא ביום ד' של חול המועד בלילה, כפי שקבעו השנה. בעל "שירי קרבן" על התלמוד ירושלמי הקובע שלפי הירושלמי היה הקהל נערך בליל מוצאי החג, בעת ההיא. והעיקר כפירוש הקרבן כפי שיש להוכיח ממקורות רבים שמעמד הקהל היה ביום ולא בלילה. הרבנים הראשיים דהיום גם לא יכלו לסמוך על בעל "שירי קרבן" משום שלפי דבריו היה מעמד הקהל נערך בליל מוצאי החג, מתי שמבדילין בין קודש לחול ולא בלילה אחר.

גם במוצאי שנת השמיטה בחול המועד סוכות תשל"ד תכננה הרב־נות הראשית מעמד הקהל ממלכתי, אבל בגלל מלחמת יום הכיפורים שפרצה באמצע ההכנות למעמד "הקהל" היינו נאלצים לבטל אותו ולהמתין עד שנת תשמ"א. נמצינו למדים שלא היה השנה מעמד הקהל ראשון.

הרב שלמה גורן
ירושלים

תקליטים קלים / רפי קינן

חדריה המוסיקליים של נתנאלה

"על גראָדן חלוני" — נתנ־אלה; מנהל מוסיקאלי: רפי קרישוון; עיבודים — רפי קריש־וון, פרט ל"נמה", "שלכת אבי" ו"ספינת זיכרונות" — מתי כספי; הנגנים: נתנאלה, מתי כספי, חיים רומנו, שמואל בור־גוב, יאיר מיכאלי (גיטארות), דאקופול זימבריס, איקי לוי, אלון הלל, מתי כספי (תופים וכלי הקשה); עדי רנרט, רפי לוין, רפי קרישוון (סינתי־סייזרים); אליקים ולצמן, דד־ברט מוהם (כינור), אברהם דד־תנבלום (ויולה), יורם אלפרין (צ'לו), סמר ורטהיימר (סקס־פונים, קלרינט), בחיי אבגמן (סקספון), אריק דוידוב, דני מוסקו (חצוצרה), לרוין רינת, מוטי משולם (טרומבון), צמח בורד (חליל צד); הוקלט באולפני סינבא על־ידי יהודה זיטון; מפיק: דודו אלהרר; תקליט (באנגלית) באן 15271; מיוצר ומופץ על־ידי הד־ארצי.

הרשימה הארוכה למעלה מרמזת כי לא נחסכו משאבים כדי להפיק את התקליט הזה. התוצאה מצדיקה כל פרוטה. למרות שברוב עיתונינו נוספה אצלנו למלה "איכות" קונ־טוב של קונוטציה שלילית, כמעט כמו ל"יפה נפש" — אין ברירה אלא להשתמש בה, שכן היא מאפיינת את מכלול העשייה של "על גראָדן חלוני", ובמיוחד, כמובן את מי שעומדת במרכזה — נתנאלה.

העובדה שנדרשו שנתיים, מאז שובה ארצה, כדי שיראה אור תקליט שלה, מרמז אולי על קלקול או בלבול יוצרות בתעשיית התקלי־טים שלנו, אם במבנה הכלכלי שלה אם בהחלטות האמנותיות המתקבלות בה, ולכן מגיעה טפיחה על השכם לדודו אלהרר, שלקח את נתנאלה תחת חסותו, ושבמידה רבה יצא התקליט הודות לו.

נתנאלה יצאה את הארץ בשיא של פופולאריות, שנבע ממבחר יוצא מן הכלל של שירים (רבים מהם פרי עטו של מתי כספי) ומיכולת ביצוע ייחודית. כבר אז הייתה תחושה כי מאחורי צבע קולה וחיתוך שירתה המיוחדים של נתנאלה קורה משהו, מסתתר מטען. התקליט החדש כבר חושף במידה רבה את המטען הזה, בשירה, כמובן, אבל גם בכתיבה ובהלחנה. נתנאלה היום היא אמן בשל.

שירתה לא השתנתה — היא רק שופרה, שיפור שהוא תוצאה של עבודה, ניסיון, העמקה וחיפושים בלתי פוסקים. ההגייה, הדיוק, הש־ליטה בצבע ובאמירה שהיא משנה, והמוסיקליות הרבה, הניכרת כמו בחלוקה למשפטים, בדינאמיקה ובני־גינה, מותירים תחושה של שאיפה לשלמות.

אותן התכונות, שעליהן נוס־פו דמיון מוסיקלי עשיר ויכולת להפתיע, ניכרים בלחניה של נתנאלה. הענ־יין הוא, שנוסף על חותמה האישי, נושאים השירים חותם ישראלי מאוד, למן רוחו של ידידיה אדמון ועד למתי כספי, עבור דרך וילנסקי וארגוב. לצד שני השירים שפותחים את שני צידיו של התקליט, "שלכת אבי" ו"ספינת זיכרונות", וכן השיר "מעבר לים", שהם קליטים מאוד ושאני מוכן להמר כבר עתה על הצטרפותם לקלאסיקה הישראלית, יש בתקליט שירים כמו "שפלת ימיי", "ברבור", "אלי" ואחרים, שיופיים, שאינו ראוותני, נפרש ככל שמרבים לשומעם.

העיבודים של רפי קרישוון, וב־מיוחד שימושו בכלי המיתר, הם לעילא ולעילא, ואילו מתי כספי מוצא, כרגיל, את הדבר הקטן שיו־סיף את המשהו שיבליט את השיר. ההערה היחידה לצד המוסיקאלי היא התחושה לעתים כי חסר קצת טמפו בשירים, כי היה ראוי להאריך במקצת את הקצב.

נתנאלה המחברת שואלת רבות מן השירה, לאו דווקא זאת הנחשבת מודרנית. הדריה המקצבים הם ללא דופי ותואמים את המוסיקה (או המוסיקה אותם) בצורה ובתוכן. על רקע הדיריות, חוסר התרבות והפשט־נות הבולטת במלות רוב הזמרים שמשמשים עצמם גם משוררים לעת מצוא, זאת מציאה מבורכת. בשיר־תה של תמאטיקה קודרת (במעט לכל השירים יש נגיעה כלשהי במוות) מרבה נתנאלה לעשות שי־מוש בסמלים, בדימויים ובמט־אפורות. לפעמים זה מצליח מאוד, כמו ב"ברבור" (שיר המוקדש ליעקב שבתאי), פה ושם זה עמוס יותר על המידה ומיותר.

"על גראָדן חלוני" הוא תקליט שמשך חייו ארוך כנראה ממצע־ הזמנים ושהנאה ממנו אינה תלויה באופנה או ביחסי־ציבור. למרות זאת, ההמתנה איננה חובה למי שמעוניין.

בני אמדורסקי וישראל גוריון: הדודאים

מזל טוב בני, מזל טוב ישראל

הדודאים — תקליט כפול מהופעה מוסרטת ב"הבאמ־" לרגל מלאות 30 שנה לשירתם; נגנים: דני רובס (ניהול מו־סיקאלי ופסנתר), אלי מגן (קונטרבאס), אלון הלל (כלי הקשה); הקלטה מוסרטת של גלי־צה"ל — מפיקים: אליעזר (לצן) דה הגדי אורשר, עורך: יורם רותם; הפקה: בני אמ־דורסקי; הפצה: אימפרטניקה.

העובדה שהקלטת המופע, שמ־מנה נולד התקליט, נעשתה על־ידי גלי צה"ל ולא על־ידי חברת תקלי־טים, מסבירה שבו מדע רוב התקליטים שאלה מפיקות ומציפות בהם את השוק ואת האוזנים כה קלוקלים. עניין של טעם מוסיקלי המעוות על־ידי יצר של מסחור כבי־כל. טוב שהתקליט הזה ראה אור, שכן הדודאים הם באמת תופעה יי־חודית על במותינו. בעבר — ואולי עוד יותר היום.

שני התקליטים שבאלבום החדש מכילים את רוב להיטיו של הצמד, ומפתיע כיצד, אחרי כל כך הרבה שנים, הם מצליחים לשיר אותם כאילו היו שירים חדשים שעתה זה התאהבו בהם, באותה פשטות, בלי לחץ והתאמצות, שבה שרו אותם מאז ומתמיד. בעצם אם יש פולקלור ישראלי — זה הוא, גם אם בכמה שירים הוא משאל מאירלנד או מב־רזיל. למרבה השמחה לא הוסיפו תו־פים והצטרפות להגינה ונשמר הליווי המסורתי של הצמד, שכה מתאים לשירתם: גיטארות בלבד, עם קונ־טרבאס וקישוטים של כלי הקשה.

לסיום נצטט רק את דבריו של מולי שפירא, מנהל מחלקת התרבות של התנועה, המודפסים על העטיפה: "אופנה באה ואופנה הולכת, והדו־דאים לעולם נשארים. בהארמוניה הקולית המיוחדת להם ובליווי גיטארה הם משמרים את נעימתה ודיוקנה של ארץ ישראל". אמן.

הארץ ממליץ

האלמנה השחורה (תל־אביב) — הוא סרט מתח פסיכולוגי של בוב רפלסון, על קשר רגשי הנוצר בין רוצחת (תרזה ראסל) ובין חוקרת פדרלית היוצאת בעקבותיה (דברה וינגר).

חנות מעבר לפינה (ת"א, חיפה) — קומדיה רומנטית מ־1940, על זבן חנות בחנות סידקית בבודפשט בבימויו של ארנסט לוביטש ("להיות או לא להיות").

נרדפי החוק (ת"א) — סרטו המקסים של ג'ים ג'ארמוש על שלישיה תמהונית בשולי החיים בארה"ב, הבורחת מבית הסוהר ומנסה לחיות את חייה בדרך הפשוטה ביותר, הנבונה ביותר האפ־שרית. קומדיה רדומית.

שם הוורד (תל אביב) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של ההיסטוריון אומברטו אקו.

המשפחה (ת"א) — משפחה איטל־קית במשך שמונים שנה, מאז ראשית המאה. אטורה סקולה ("יום מיוחד", "פאסיונה ד'אמורה") מביים, עם ויטוריו גסמן, סטפניה סנדרלי, ופאני ארדן.

לאן דה פלורט (תל אביב, ירושלים) — הראשון בין שני סרטים על פי ספרו של מרסל פאניול "מי הגבעות". מאבק על מקור מים בכפר בפרובאנס של 1920 עם ז'ראר דה פרדיה, איב מונטאן, ודניאל אוטיי.

בלוז לחופש הגדול (תל־אביב, חיפה) — בוגרי שמיניות ב"חופש הגדול" האחרון לפני גיוסם, בת־קופת מלחמת ההתשה.

פרטים מיוחדים

בית האמביציים (ת"א) — מיצג מיתוק ויזואלי של מוסיקה, תנועה, מילים, צבעים וקולות. מופע של לורי אנדרסון.

תיאטרוני ישראל
הערב יום ד' 21.10
התיאטרון הבימה:
מירלה אפרת: 20.30
מוזמנים לנורה: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
ריבוש נטוש — ברמה: 21.00

א.תת.ר שירותי תפעול והחזקת מבנים בע"מ
הודעה על החלטה מיוחדת מיום 20.10.87 הוספת מטרה חדשה לתזכיר ההתאגדות של החברה לנהל עסק של מתן שירותי שמירה.

התיאטרון הקאמרי מציג:
CAMERON MACKINTOSH (OVERSEAS) LIMITED
Les Misérables
עלובי החיים

"המחזמר שעושה הסטוריה"
חוזרים לתל־אביב
בתפקידים הראשיים (לפי סדר הא"ב): שלומית אהרון ■ טל אמיר ■ דקי גל ■ יובל דור ■ תיקי דיין ■ אבי [illegible] ■ ליאור ייני ■ אלברט כהן ■ דורון [illegible]
לתאריכים 24.10 עד 8.11
נמכרו כל הכרטיסים
החלה מכירת הכרטיסים לתאריכים
19.12.87 עד 16.1.88
הקופה ראשית: "הדרן־קסטל", אבן גבירול 90, ת"א. טל. 03־223167 (רב קווי).
כרטיסים להשיג: הדרן 246844, 03־248787, קסטל 03־44725
למחזיקי כרטיסי אשראי: 239258, 03־221792
שירה • מאיר • שוב עמי • שקולניק

תיאטרון התמונות של קנדינסקי

הופעה נוספת בת"א
אודיטוריום דוהל בית דני
מחר יום ה' 22.10 בשעה 18:45
נשאר מספר מצומצם של כרטיסים
בת"א לקונים בשעות 16:30 ו־21:00
קוי אוטובוס בת"א — 16, 43, 41
כרטיסים:
ת"א — אודיטוריום דוהל טל: 382580
הדרן קסטל טל: 444725 והשרון.
תאטרון שורבר ר"ג — נמכר
מוצ"ש 24.10 בשעה 21.00

התיאטרון הקאמרי | 85 | עירית כפר־סבא · המחלקה לתרבות · היכל התרבות העירוני · קרית ספיר, כפר־סבא ·

חגיגת תיאטרון בכפר־סבא
מיטב הצגות התיאטרון הקאמרי

22 באוקטובר עד 7 בנובמבר

אני לא רפופורט קומדיה מאת הרב גארדנר
"משחק מבריק" (על המשמר) "בימוי מעולה" (ידיעות אחרונות)
מוצ"ש 24.10 בשעה 20.30 בהיכל התרבות – כפר־סבא.

אהבה מאוחרת מאת גרהאם ריד
"איכויות נדירות של משחק... אסור להחמיץ" (מעריב)
יום ד' 28.10 בשעה 20.30 בהיכל התרבות – כפר־סבא.

חבלי משיח מאת מוטי לרנר
"הצגה מקצועית... משחק צוות מצויין" (מעריב)
הצגה מספר 1 למנויי התיאטרון בהיכל התרבות כ"ס יום א' 1.11 ★ יום ב' 2.11 ★ יום ג' 3.11
★ יום ד' 4.11 ★ יום ה' 5.11 ★ מוצ"ש 7.11 בשעה 20.30 בהיכל התרבות – כפר־סבא.

רכוש נטוש מאת שולמית לפיד
"הישג מרשים... מומלץ בחום" (חדשות) - יום ה' 29.10 ★ מוצ"ש 31.10
בשעה 20.30 באודיטוריום. לאחר ההצגה תתקיים שיחה עם המחזאית והשחקניות.

קידוש מאת שמואל הספרי ייצגה את ישראל בפסטיבל אדינבורו 1987
"הצגה מבריקה. שלושה שחקנים מעולים" (על המשמר)
יום ג' 27.10 בשעה 20.30 – באודיטוריום.

פולה מאת מוטי לרנר
"הצגת חובה" (העיר) "ביצוע טוב ומחושב היטב" (ידיעות אחרונות)
יום ב' 26.10 בשעה 20.30 באודיטוריום. לאחר ההצגה תתקיים שיחה עם המחזאי, הבימאי והשחקנית.

ערב פתיחה חגיגי
שירים וקטעים ממיטב מחזות הזמר והסאטירה של הקאמרי- יום ה' 22.10 בשעה 20.30
בהיכל התרבות – כפר־סבא.

כדאי! הרוכש כרטיסים לשלוש הצגות יזכה בכרטיס חינם לערב הפתיחה החגיגי.

כרטיסים להשיג:
בקופת היכל התרבות – כפר סבא טל. 052־910618, בקופת "לאך" רעננה,
אחוזה 110, טל. 052־915566 ובמשרד "השרון" רמת השרון, טל. 03־494786

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

האגודה רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבקר מחתת מ"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 20.00־8.00; ביום ו' — 15.00־8.00
טלפונים: 03־433380
שר"ן - שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום - 660585, 669531; מוקד לילה, שבת וחג - 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן. תל־אביב, מוקד יום - 218820, 218898; מוקד לילה - 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד שקט" - שירות רפואי לקט
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19: טל' 03־7549111 "שקט" קו מנוי 222
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00

שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
קשב לבית - שרות מטפלים לרפואה, שיקום וטיפוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575
איתורית 7549111 1500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
מרכז מידע לקרבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז מידע למבוגרי לחץ במקום "מקבילים"
א' ד' 11.00־13.00
ב' ד' 16.00־18.00
טל: 220031
רח' מאזה 13 תל־אביב
יד ביד — אוזן קשבת לילד ולהורים תל אביב "לילך" 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00, 222732
ירושלים - 243358
חיפה והצפון — 229488 מ־11.00־20.00
הגליל המערבי — 04־922222
קו אל"ף — האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 16.00־20.00
ארם לשרות אדם — חברה סוקרטית לשרות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה 03־5461727/8
שה"ל - שירותי בריאות כולל בגוש דן לחולי לב בגוש דן 330848
ויצו - 24 שעות קו ארום לנשים מוכות טל: 03־5461133, 08—550506

החוטר למלחמה באיידס — הסברה ומידע לחולים, בידע מוסלם 24 שעות בטלפון: 290101, 203121. קו פתוח בכל יום ב' 19.30—23.00 ת.ד. 33602 ת"א

תורנות בתי־חולים

תל אביב: רוקח — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, כירורגית, עיניים)
הדסה הר הצופים — (אורתופדיה)
בקור חולים — (א.א.ג)
שערי צדק — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: לב העיר אחד העם 69 613862
מסורפרם אינשטיין 40 רמת אביב 413750
ירושלים מרפאת רוממה הר"ג 26 523191
חיפה הדר חורב 43 252214
חולון אהרון הפיין 52 889153
בת ים מגור הביבה ריד 20 563369
רמת גן קופ"ח כללית המיזר 25 782537
פתח תקוה מקסים סלומון 2 617836
הקריות מרכז קרן היסוד 73 ק. ביאליק 704185
רחובות סגל הרצל 134 451228
חדרה קופ"ח באחוזה ה. סמואל 533805

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הבריאות, משפחה, מיניות — אבטבי כניסה. ימים ב' ג' ד' — 16.00־19.00. רמב"ם 9 5101511/2; אשקלון: ימים א' ורד' 16.00־19.00 רח' הסנהדרין 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02—304504 03—432777 04—549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 טלטקסט. חדשות
08.05 שעת כושר
08.15 גאוגרפיה של א"י (ב)
08.40 אנגלית ו'
09.00 מדעי הטבע יסודי. עם הרוח
09.20 אנגלית
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'־ו'. יציבה (ב)
10.30 מיפוי נחמד
11.00 השבון ו'. דרכון לעשרוני
11.15 אנגלית י"א—י"ב
11.30 קשת העט. ר' חיים בן עטר (ב)
12.00 אנגלית ח'
12.25 אנגלית ו'
13.00 מדעי הטבע על יסודי
13.30 גאוגרפיה של א"י. עיר קטנה גדולה (ב)
14.00 טלטקסט. חדשות.
14.05 אוניברסיטה פתוחה.
15.00 טוב טוב הנמר
15.25 ישר ולעניין. מי אני
15.40 שעת כושר
15.50 טלטקסט דפי מידע.
16.05 גברת פלפלת
16.10 שביל באמצע שביל בגד.
16.20 פיצוחים. שעשועון נושא
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 פסטיבאל 1986
18.20 משלי להשתנות
18.30 קיצור החדשות
18.52 על ספרות ותרבות
19.00 (ע) בשק הבריאות.
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 מרוד לזוד.
20.30 תצפית.
21.08 מבט חדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 מוקד
22.05 סליחות. [illegible]
23.30 פסוק של יום חדשות

ערוץ 2

19.00 שישאני בינינו
19.30 בידור 2.
21.00 פופ 2

ירדן ערוץ 6

17.30 תכנית בידור בצרפתית
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מאגאזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 האלדי (קומי)
21.10 סוסים (תיעודי)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 סיפורי המסתורין של [illegible]

לבנון ערוץ 12

13.50 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 [illegible]
15.00 ילדי התבונות (מצויר)
15.30 סופרבוק (מצויר)
16.00 שבבי הסלעים (לילדים)
16.30 סרט. "פני מלאך" עם רוברט מיצ'ם
18.00 תן לי הזדמנות (קומי)
18.30 משפחת קמבל (סדרה)
19.00 חדשות
20.00 רצח במשיכת קולמוס
21.00 [illegible] (סדרה)
21.30 ניוהארט (סדרה קומית)
22.00 המפתה (בלש)
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר
07.09 [illegible]
09.00 קונצרט בוקר.
11.57 מבית השיר. משירי יעקב פיכמן
13.00 אמנים בקולם.
13.05 [illegible]
15.00 מוסיקה חיה.
16.00 קונצרט מהקלטות [illegible]

רשת א'

16.05 מושגים. זמן כבעיה [illegible]
17.10 צבעי הקשת. שירים
18.06 מנחת ערב. הוי דתי ומסורת
19.30 שידורים לעולים
22.05 בגוף ראשון. עם פרופ' שמעון שמיר
23.05 שירים עבריים

רשת ב'

18.06 ישראלים. [illegible]
18.45 היום בספורט

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה
20.05 [illegible]
21.05 צליל מכאן
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

18.05 אבות הבית
18.45 משלש. עיונות בענייני השעה
19.00 שירים עבריים
20.05 שאלות אישיות.
21.00 מבט לחדשות

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיו קל — עברית קלה
08.05 [illegible]
09.05 מלודיה. שירות מידע
10.05 מוסיקה. מתלות ושירים
11.05 פנצי בוקר
12.05 מעורב יום חיים
14.06 בראש צעיר — מגזין לילדים
15.30 האוניברסיטה המשודרת

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 [illegible]
09.05 סבב הבוקר
10.05 כל צבעי הרשת
12.10 [illegible]
13.05 [illegible]
14.06 [illegible]
14.30 [illegible]
15.05 שירים ושיעורים
15.55 קוראים ספר. קוראים ממליצים
16.05 יומן [illegible]
16.30 על מספרים ואנשים
17.05 רגעי קסם

רשת ג'

06.05 בוקר לאור־להיטים
07.05 שיר בבוקר־בבוקר שיתופים
09.05 זה כבר תשעה עם אבי אתגר
10.05 דברים טובים. עם שמירה [illegible]
11.05 שבעים מי יודע. שירי שנות השבעים
12.05 אהבה יומיומית
13.05 רק בימי חול
14.06 לי ולך שיר ומנגינה
15.05 חדש, חדיש ומיוחד
16.05 הבצה יומית

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה פתוחה
06.30 מוקדים בין־חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילו־הוי. עם אלי ישראלי
10.05 מוסיקה עם אורלי יניב
11.05 [illegible]
13.05 אחד אחד — להיטים עבריים
14.05 [illegible]
15.05 [illegible]
16.05 ארבע אחר־הצהרים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 [illegible]
22.05 [illegible]
23.05 [illegible]

קולנוע

תל־אביב

אורלי — אשה מסוכנת 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — הנוקף 5.00, 7.30, 9.40
בית ציוני אמריקה — הערב אין הקרנות
בית לסין — בלוז לחופש הגדול 11.15
בן יהודה — הבלתי משוחדים 4.30, 7, 9
גורדון — [illegible] 4.30, 7.30, 9.30
גת — המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 1 — שם הוורד 11.00, 15.30, 4.50, 7.15, 9.45
דיזנגוף 2 — [illegible] 11.00, 13.00, 3—5, 7.30, 9.45
דיזנגוף 3 — [illegible] 5.00, 7.30, 9.45
הוד — האלמנה השחורה 7.15, 9.30
הדר — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 5.00, 7.15, 9.30
חן 1 — מסאל באקס 5.00, 7.30, 9.50
חן 2 — לבו של אנג'ל 5.00, 7.35, 9.50
חן 3 — נסיכה עיוורת 5.00, 7.35, 9.50
חן 4 — הגנב האוהבת והמכשפת 5.00, 7.35, 9.50
חן 5 — אני החברה 5.00, 7.35, 9.55
לב 1 — המשפחה 2.00, 4.40, 7.30, 9.50
לב 2 — גברים גברים 2—5—8—10
לב 3 — משפחת המלבלבים 2—5, 7.50, 10.00
לב 4 — חיצו מלך ירושלים 2—5, 7.50, 9.45
מוזיאון ת"א — [illegible] 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — רובוקופ 5.00, 7.30, 9.40
סינמה 2 — משפחת פלורד 5.00, 7.30, 9.30
פאר — בייבי ארוזונה 5.00, 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי — [illegible] 7.00, 9.30
פריז — לא יכולה בלי זה 12, 2, 4, 7.15, 9.30. שאלה של זמן 11.30 בלילה.
צפון — [illegible] 4.30, 7.00, 9.30
שחף — הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
תכלת — חנות מעבר לפינה 5.00, 7.30, 9.45
תל־אביב — [illegible] 5.00, 7.15, 9.30

חולון

ארמון — קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30
מגדי — הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
רינה — השוטר מבוורלי הילס 2 5, 7.15, 9.30
סביל — מסאל באקס 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — [illegible] 8.30
הדר — הבלתי משוחדים 7.15, 9.30
חן — האלמנה השחורה 7.15, 9.15

עפולה

[illegible] — מעקב [illegible] 9.00
היכל התרבות — שם הוורד 9.15

ירושלים

[illegible] — אני החברה 7.15, 9.15
אריסון — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 4.30, 7.00, 9.15
אורגיל — מסאל באקס 4.30, 6.45, 9.00
אור 1 — זהב רבוע 4.30, 7.00, 9.00
אור 2 — חיצו מלך ירושלים 4.30, 7.00, 9.00
אור 3 — מוס מכוכב אחר 4.30. לא שם זין 7—9, 46 שעות 11.15 בלילה
אור 4 — לא יכולה בלי זה 4.30, 7—9, רובוקופ 11.15 בלילה
אור 5 — 007 באור מסוכן 4.30, 7.00, רובוקופ 9.15 בלילה
ארנון — המשפחה מאיסטוויק 4.30—7, 9.30
בית אגרון — כרוך הרעם 4.00, [illegible] 6.15
שדר — 007 כרוך הרעם 7.45, 9.45
מסרי — הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.15
מיטשל — משפחת פלורד 7.00, 9.30
רון — האלמנה השחורה 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — מותו של סוכן 7.00, 9.30
[illegible] — לאן דה פלורט 7.30, 9.30
עדן — הנוקף 4.30, 7.00, 9.00
בנייני האומה — [illegible] 4.15, [illegible] 6.00, 8.00, קוקה קולה קיד 10.00

רמת גן

אורמים — מסאל באקס 4.50, 7.30, 9.50
אורדע — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — הנוקף 5.00, 7.30, 9.45
הדר — הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
לילי — [illegible] 5.00, 7.15, 9.30
רב גן 1 — המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 2 — הגנב האוהבת והמכשפת 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 3 — מעקב [illegible] 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 4 — שירת הרוח 5.00, שם הוורד 7.15, 9.30
[illegible] — לא שם זין 7.15, 9.30

נתניה

[illegible] — המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.00, 9.15
שרון — מסאל באקס 5.00, 7.00, 9.15
דור — אני החברה 7.15, 9.30
[illegible] — מעקב [illegible] 9.00

חדרה

חדרה — לבו של אנג'ל 7.00, 9.15
חן — לוחם עם כבוד 7.00, 9.15

טבריה

[illegible] — הבלתי משוחדים 4—7, 9.30

רמת השרון

כוכב — קרוקודיל דנדי 7.00, 9.30

עכו

אודיטוריום — סוד ההצלחה 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורלי — חנות מעבר לפינה 7.00, 9.15
אמפיתאטרון — זהב רבוע 4.30, 7.00, 9.15
בית העם — משפחת פלורד 9.15
חן — נסיכה עיוורת 4—7, 9.15
עצמון 1 — רובוקופ 7.15, 9.30
עצמון 2 — היורדה לפשעים ממורים 4.30—7, 9.15
עצמון 3 — רובוקופ 4.30—7, 9.15
קרן אור — חיצו מלך ירושלים 4.30, 7.15, 9.15
מאר — הנוקף 4.30, 7.00, 9.15
רון — הבלתי משוחדים 4.30—7, 9.15
רב בת 1 — מסאל באקס 4.15, 6.45, 9.15
רב בת 2 — אני החברה 4.30—7, 9.15
אורות — חיצו מלך ירושלים 7.00, 9.15
היכל — בלוז לחופש הגדול 9.15
סמיר — נסיכה עיוורת 7.00, 9.15
מכון — מסאל באקס 6.45, 9.15
[illegible] — לאן דה פלורט 7.00, 9.15
[illegible] — רובוקופ 5—7, 9.15

בת־ים

אורטם — לא שם זין 7.15, 9.30
עצמאות — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 5.00, 7.15, 9.30

ראשל"צ

ג.ג.רון 1 — הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
ג.ג.רון 2 — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 4.30—7, 9.30

כפר סבא

חן — הנוקף 7.00, 9.15
בית ביל — [illegible] 8.30
עמל — לא שם זין 7.00, 9.15

הרצליה

דוד — [illegible] 4.30, 7.15, 9.30
מלון דניאל — לבו של אנג'ל 7.00, 9.30
היכל — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 5.00, 7.15, 9.30
תפארת — הנוקף 7.15, 9.15
[illegible] — [illegible] 7.00, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — הבלתי משוחדים 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2 — השוטר מבוורלי הילס מס' 2 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — [illegible] 2 5.00, 7.15, 9.30

קרית אונו

כוכב קולנוע — אל תקרא לי לבן 7.00, 9.15
מרי פופינס 4.30

בית שאן

[illegible] — [illegible] 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — קרוקודיל דנדי 4.15, 7.00, 9.30

באר שבע

רון — [illegible] 4.30—7, 9.30